

TS'ÔNG-SHŨ KYI

创 世 记

NYING-PO T'U-WÔ

宁 波 土 话

GYIU-IAH-SHŨ

旧 约 书

FÆN NYING-PO T'U-WÔ

翻 宁 波 土 话

FENG P'IN P'IN

分 篇 打 篇。

YIH-PIN CŪ SIANG-TE-GO TSIH-TSÔNG

页 边^[1] 注 相 对 个 节 章。

DA-ING PENG-KOH TENG WÆ-KOH SING-SHŨ-WE

大 英 本 国 等 外 国 圣 书 会

ING-GO

印 个。

1899.

[1] 原书错印为 YIN-PIN

ZÔNG-HÆ

上 海

ME-WÔ SHŨ-KWUN

美 华 书 馆

TS'ÔNG-SHÜ KYI. 创世记

Ts. I.

Ky'i-ts'u Jing-ming ts'ông-zao t'in teng di Di m-neh soh-go siang-mao tu z hyü-k'ong-go
起初神明创造天等地。² 地旡得^[1]啥个相貌，都是虚空个。
'ong-shü min-teng heh-en Jing-ming-go Ling yüing-dong læ shü-go min-teng Jing-ming wô Kæ yiu
洪水面顶黑暗。神明个灵运动来水个面顶。³ 神明话：「该有
liang-kwông liang-kwông ziu yiu-de Jing-ming k'en keh liang-kwông z hao Jing-ming ziu feng-c'ih
亮光。」亮光就有了^[2]。⁴ 神明看箇^[3]亮光是好，神明就分出
liang teng en læ Jing-ming eo liang z Nyih-li eo en z Yia-li Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh
亮等暗来。⁵ 神明讴亮是日里，讴暗是夜里。有夜头，有天亮，箇
z deo ih-nyih
是头一日。

[1] m-neh, 现代宁波话说 mhiq7, 一般作「旡没」, 本字或为「旡得」。

[2] de, 现代宁波话说 lei2, 通作「了」, 本字或为「著」。

[3] keh, 指示词。现代宁波话说 kiq7, 一般作「该」, 本字为「个
(箇)」。

Jing-ming yi wô Shü cong-nyiang kæ yiu ky'üong-ts'ông s-teh shü teng shü hao feng-leh-k'æ
⁶ 神明又话：「水中央该有穹苍，使得水等水好分勒开。」
Jing-ming ziu zao-c'ih ky'üong-ts'ông feng-k'æ ky'üong-ts'ông 'ô-deo-go shü teng ky'üong-ts'ông zông-deo-go shü ziu
⁷ 神明就造出穹苍，分开穹苍下头个水等穹苍上头个水。就
yiu de Jing-ming eo ky'üong-ts'ông z T'in Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-nyi nyih
有了。⁸ 神明讴穹苍是天。有夜头有天亮，箇是第二日。

9 神明又话：「天下个水该聚拢来一埕，使得燥个地方好露出来。」就有了。10 神明讴燥个地方是地。讴聚拢东个水是海。神明看看是好个。11 神明又话：「地垵该生出青草等结籽个蔬菜，还有果子树，会结各种果子来地面顶，果子里向有棚。」就有了。12 地垵就生出青草等各种结籽个蔬菜，还有各种结果子个树木，果子里向有棚。神明看看是好个。13 有夜头，有天亮，箇是第三日。

14 神明又话：「天空里该有三光好分出日夜。又好做时节，日子年庚个记号。15 又好发出光来天空里照着地垵。」就有了。16 神明就造出亮个大大光。大个光好值日，小个光好值夜。又造出星宿来。17 神明放其来天空里好照着地垵。18 又好值日，值夜，分出亮等暗。神明看看是好个。19 有夜头，有天亮，箇是第四日。

20 神明又话：「水里该生出许多活个东西，鸟也该来地上头个天空里飞来飞去。」21 神明就创造各种大大鱼等水里所生出个许多活个东西，还有各种飞禽。神明看看是好个。22 神明祝福拨其拉话：「尔拉^[1]好茂茂盛盛多起来，充满海里个水。飞禽来地里好多起来。」23 有夜头，有天亮，箇是第五日。

[1] ng-lah 「尔拉」，第二人称复数，你们。现代宁波话说 naq8，写作

「僚」。

24 Jing-ming yi wô Di kâ sang-c'ih koh-cong weh-go tong-si lin pah-yiang sang-k'eo
神明又话：「地该生出各种活个东西，连百样牲口、
djong-dzi yia-siu keh-sing ziu yiu-de Jing-ming ziu zao yia-siu keh-le sang-k'eo keh-le teng
虫豸、野兽箇星。」就有了。25 神明就造野兽箇类，牲口箇类，等
di-yiang-li djong-dzi keh-le Jing-ming k'en-k'en z hao go
地垠里虫豸箇类。神明看看是好个。

26 Jing-ming yi wô Ah-lah hao zao nying siang-mao ziang ah-lah ka hao djü hæ-li-go
神明又话：「阿拉好造人，相貌像阿拉介。好治海里个
ng t'in-li-go tiao lin sang-k'eo teng 'en-t'in-ô di-fông wa-yiu væn-pah di-yiang-li bô-go
鱼，天里个鸟，连牲口，等咸天下地方，还有凡百地垠里爬个
djong-dzi Jing-ming ziu tsiao Zi-go siang-mao ts'ông-zao nying læ ts'ông-zao ziang Jing-ming-go siang-mao
虫豸。」27 神明就照自个相貌创造人来。创造像神明个相貌
ka ping-ts'ia ts'ông-zao gyi-lah ih-nen ih-nyü Jing-ming s foh-ky'i peh gyi-lah Jing-ming teng gyi-lah
介。并且创造其拉一男一女。28 神明赐福气拨其拉。神明等其拉
wô Ng-lah hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ c'ong-mun di-yiang cü-voh gyi yia hao djü hæ-li-go
话：「尔拉好茂茂盛盛多起来。充满地垠制服其。也好治海里个
ng t'in-li-go tiao teng di-zông 'ang-dong ih-ts'ih weh-go tong-si Jing-ming yi wô Ngô
鱼，天里个鸟，等地上行动一切活个东西。」29 神明又话：「我
s-peh ng pin-di we kyih ts-go su-ts'æ teng yiu weh-go ko-ts jü tu k'o-yi tso ng-go ky'üoh-zih
赐拨尔遍地会结籽个蔬菜，等有棚个果子树。都可以做尔个吃食。
Wa-yiu væn-pah di-yiang-li tseo-siu t'in-k'ong-li fi-gying teng di-zông-go djong-dzi ih-ts'ih weh-go
30 还有凡百地垠里走兽，天空里飞禽，等地上个虫豸，一切活个
tong-si Ngô s-peh gyi-lah ts'ing-ts'ao tso ky'üoh-zih ziu yiu-de Jing-ming k'en-k'en Gyi væn-pah só
东西，我赐拨其拉青草做吃食。」就有了。31 神明看看其凡百所
zao-go tong-si tu hao-leh-kying Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-loh nyih-de
造个东西都好勒紧。有夜头，有天亮，箇是第六日了。

Ts. II.

Z-ka-go t'in teng di lin gyi-lah væn-veh tu djün-djün-be-be Tao di-ts'ih nyih Jing-ming sô zao-go
是介个天等地连其拉万物都全全备备。2 到第七日神明所造个
yi-kying wun-kong sô-yi di-ts'ih nyih long-tsong wun-kong ts'eo ziu en-sih-de Jing-ming coh-tsæn di-ts'ih
已经完工。所以第七日拢总完工之后就安息了。3 神明祝赞第七
nyih peh gyi tso tseng-ky'i-go nyih-ts ing-we keh-ih-nyih væn-veh tu zao-dzing Jing-ming ziu en-sih-de
日，拨其做尊起个日子。因为箇一日万物都造成，神明就安息了。

4 Ts'ông-zao t'in-di-go læ-lih Yiaë-'o-wô Jing-ming zao t'in-di keh z-'eo læ 'ô-veng 创造天地个来历。耶和华神明造天地箇时候，来下文。5

Di-t'u wa feh-zing sang-c'ih ts'ao-moh yia m-neh fah-c'ih su-ts'æ Yiaë-'o-wô Jing-ming feh-zing loh-yü læ
地土还弗曾^[1]生出草木，也𠵼得发出蔬菜。耶和华神明弗曾落雨来
di-yiang-li kang-cong-go nying yia m-neh tæ-n-tsih vu-lu dzong di-yiang sing-zông ts-jing pin-di
地垵里，耕种个人^[2]也𠵼得。单只雾露从地垵升上滋润遍地
min-teng Yiaë-'o-wô Jing-ming do-leh di-go hwe-dzing zao nying pô seng-ky'i c'ü-tsing gyi bih-deo-kwun
面顶。⁷耶和华神明驮勒地个灰尘造人^[3]，把生气吹进其鼻头管。
nying ziu yiu weh-ming go ling-weng
人就有活命个灵魂。

[1] 不曾

[2] Peng-veng wô Üô-tông. 本文话亚当。（原注）

[3] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

Yiaë-'o-wô Jing-ming læ Yiaë-din tong-pin cong ih-go yün ziu pô sô zao-go nying fông-læ
8 耶和华神明来埃田^[1]东边种一个园，就把所造个人^[2]放来
keh-deo Yiaë-'o-wô Jing-ming s-teh di-t'u fah-c'ih ih-ts'ih hao-k'en hao-ky'üoh-go jü-moh yün cong-nyiang
箇头。⁹耶和华神明使得地土发出一切好看好吃个树木。园中央
yiu ih-cü weh-ming-go jü wa-yiu ih-cü sih-teh jün-ôh-go jü Yiaë-din di-fông yiu ih-da 'o
有一株活命个树，还有一株识得善恶个树。¹⁰ 埃田地方有一埭河
liu-c'ih-læ hao kyiao keh-go yün dzong keh-deo feng-k'æ s-ts'ô-sang
流出来好浇箇个园。从箇头分开四汊生。

[1] 现译为「伊甸」

[2] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

Deo-ih-da kyiao-leh Pi-seng dön-ky'ün liu-cün Ha-fi-lah keh di-fông c'ih kying-ts Gyi
11 头一埭叫勒比逊。团圈流转哈腓拉。箇地方出金子。¹² 其
kying-ts ting hao yia yiu cü-ts teng pih-nyüoh Di-nyi kyiao-leh Gyi-hyüing dön-ky'ün liu-cün Kwu-jih
金子顶好。也有珠子等碧玉。¹³ 第二叫勒其训，团圈流转古实
di-fông Di-sæn kyiao-leh Hyi-ti-kyih liu-tao Üô-jih-go tong-pin di-s kyiao-leh Pah-lah
地方。¹⁴ 第三叫勒希底结，流到亚述个东边。第四叫勒伯拉。¹⁵
Yiaë-'o-wô Jing-ming pô keh-go nying fông-læ Yiaë-din yün-li hao kang-cong kwun-siu Yiaë-'o-wô Jing-ming
耶和华神明把箇个人^[1]放来埃田园里好耕种管守。¹⁶ 耶和华神明

feng-fu keh-go nying wô Yün li-hyang-go ko-ts ng tu hao ze-i ky'üoh Tsih-yiu sih-teh
吩咐箇个人^[2]，话：「园里向个果子，尔都好随意吃。¹⁷ 只有识得
jün-ôh jü-go ko-ts ng feh-k'o ky'üoh ziah-z ky'üoh-ts keh nyih ng pih-ding we si
善恶树个果子，尔弗可吃。若是吃仔，箇日尔必定会死。」

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

[2] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

Yiä-'o-wô Jing-ming yi z-ka wô Nying doh-zi læ-kæn m-neh hao Ngô we tso ih-go
¹⁸ 耶和华神明又是介话：「人^[1]独自来间晓得好。我会做一个
te-siu hao pông-dzu gyi Yiä-'o-wô Jing-ming dzong di-t'u zao-c'ih keh-sing din-li-go tseo-siu
对手好帮助其 。」 耶和华神明从地土造出箇星田里个走兽，
t'in-li-go fi-gying ling-tao Üô-tông min-zin k'en gyi eo soh-go ming-z væn-pah weh-go tong-si ming-z
天里个飞禽，领到亚当面前，看其诶啥个名字。凡百活个东西名字
tu tsiao Üô-tông sô eo-go Keh-sing sang-k'eo fi-gying yia-siu Üô-tông tu c'ü gyi ming-z
都照亚当所诶个。²⁰ 箇星牲口，飞禽，野兽，亚当都取其名字。
tsih-yiu Üô-tông wa m-neh te-siu pông-dzu gyi Yiä-'o-wô Jing-ming s-teh Üô-tông sah-kao kw'eng-joh
只有亚当还晓得对手帮助其。²¹ 耶和华神明使得亚当煞觉困熟。
kw'eng-joh z-'eo Jing-ming do-c'ih ih-keng leh-ba-kweh ziu pu-hao gyi-go nyüoh Yiä-'o-wô Jing-ming
困熟时候，神明驮出一根肋排骨，就补好其个肉。²² 耶和华神明
pô sô do-c'ih-go Üô-tông keh-keng leh-ba-kweh zao ih-go nyü-nying ling gyi tao Üô-tông di-fông Üô-tông
把所驮出个亚当箇根肋排骨造一个女人，领其到亚当地方。²³ 亚当
wô Keh z ngô kweh-deo-go kweh-deo z ngô nyüoh-go nyüoh ing-we dzong nen-nying-go sing-zông
话：「箇是我骨头个骨头，是我肉个肉。因为从男人个身上
do-c'ih-go keh-lah eo gyi Nyü-nying Sô-yi ih-go nying hao li-k'æ gyi tia-nyiang ts'ing-gying gyi
驮出个，箇拉诶其女人。」²⁴ 所以一个人好离开其爹娘，亲近其
ts'i-ts keh liang-go dzing-we ih-t'i Keh liang fu-ts'i ziu-z dô-kô c'ih-sing-lu-t'i yia m-kao
妻子。箇两个成为一体。²⁵ 箇两夫妻^[2]就是大家出身露体，也诶告
p'ò wông-k'ong
怕惶恐。

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

[2] 'Ôh-wô Keh liang-go nying, ziu-z Üô-tông teng gyi ts'i-ts dô-kô. 或话，箇两
个人，就是亚当等其妻子大家。（原注）

Ts. III.

Yiä-'o-wô Jing-ming sô zao ih-ts'ih weh-veh z dzô ting diao-bi Gyi teng nyü-nying wô Yün
耶和華神明所造一切活物，是蛇頂調皮。其等女人話：「園
li-deo keh-sing jü næn-dao Jing-ming feng-fu ng-lah tu feh-k'o ky'üoh ma Keh nyü-nying teng dzô
里头箇星樹，難道神明吩咐爾拉都弗可吃嗎？」² 箇女人等蛇
wô Yün li-deo jü-go ko-ts ah-lah tu hao ky'üoh Tsih-yiu yün cong-nyiang keh-cü jü-go
話：「園里头樹個果子，阿拉都好吃。」³ 只有園中央箇株樹個
ko-ts Jing-ming wô Ng-lah feh-k'o ky'üoh gyi yia feh-k'o moh gyi sæn-leh we si
果子，神明話：『爾拉弗可吃其，也弗可摸其，省勒會死。』⁴
Dzô teng nyü-nying wô Ng vi-pih we si-go Jing-ming hyiao-teh ng-lah ky'üoh-ts keh-nyih ngæn-tsing
蛇等女人話：「爾未必會死個。」⁵ 神明曉得爾拉吃仔箇日，眼睛
ziu liang we ziang Jing-ming ka sih-teh jün-ôh Keh-tsao nyü-nying k'en-k'en keh-cü jü z hao-ky'üoh
就亮，會像神明介識得善惡。」⁶ 箇遭女人看看箇株樹是好吃
hao-k'en yi hao ky'i-mo neng-keo kô-ts'eo ts'ong-ming ziu tsah-tin ko-ts ky'üoh-de yi peh gyi-go
好看，又好企慕能够加湊聰明，就摘點果子，吃了。又撥其個
dziang-fu dziang-fu yia dô-kô ky'üoh-de Keh liang-go nying ngæn-tsing k'æ-de dzæ-s teh-cü
丈夫。丈夫也大家吃了。⁷ 箇兩個人眼睛開了，才始得知
c'ih-sing-lu-t'i ziu pô vu-hwô-ko yih gao-tæn-long tso gyüing ky'i Keh nyih lang-ing z-'eo gyi-lah
出身露體，就把无花果葉絞帶撓做裙去。⁸ 箇日冷陰時候，其拉
t'ing-meng Yiä-'o-wô Jing-ming sing-hyang læ yün li-hyang tseo-tseo Üô-tông teng gyi ts'i-ts iu-læ yün-go
听闻^[1]耶和華神明聲响來園里向走走。亞當等其妻子幽來園個
jü-vong-li iao bi-ko Yiä-'o-wô Jing-ming-go min-zin Yiä-'o-wô Jing-ming eo Üô-tông teng gyi wô
樹縫里，要避過耶和華神明個面前。⁹ 耶和華神明誨亞當等其話：
Ng læ 'ah-li Gyi wô Ngô ih t'ing-meng Ng-go sing-hyang læ yün-li p'ô
「爾來何里^[2]？」¹⁰ 其話：「我一听闻爾個聲响來園里，怕
c'ih-sing-lu-t'i ziu iu-ko-de Gyi wô Jü wô ng z c'ih-sing-lu-t'i Ngô sô kying ng
出身露體，就幽過了。」¹¹ 其話：「誰話爾是出身露體？我所禁爾
feh-hyü ky'üoh-go jü ng ky'üoh-ko-de ma Üô-tông wô Ng p'e-peh ngô-go nyü-nying gyi
弗許吃個樹，爾吃過了嗎？」¹² 亞當話：「爾配撥我個女人，其
coh-tin keh-cü jü-go ko-ts peh ngô sô-yi ky'üoh-de Yiä-'o-wô Jing-ming teng nyü-nying wô
給點箇株樹個果子撥我，所以吃了。」¹³ 耶和華神明等女人話：
Ng sô tso dza-go yia Nyü-nying wô Dzô yiu-'oh ngô sô-yi ky'üoh-de Yiä-'o-wô
「爾所做咋個呀？」女人話：「蛇誘惑我，所以吃了。」¹⁴ 耶和華
Jing-ming ziu teng dzô wô Ng kyi-jün ka tso z pi væn-pah-go sang-k'eo yia-siu yü-kô ziu tsiu-mô
神明就等蛇話：「爾既然介做，是比凡百個牲口野獸愈加受咒罵。
ng iao du-bi tseo-lu ih-sang-ih-si ky'üoh hwe-dzing Ngô we s-teh nyü-nying teng ng kyih ün-dziu
爾要肚皮走路，一生一世吃灰塵。」¹⁵ 我會使得女人等爾結怨仇，
nyü-nying-go 'eo-dæ teng ng-go 'eo-dæ yia dô-kô kyih ün-dziu Gyi tsiang-læ we sông ng-go deo ng tsiang-læ
女人個后代等爾個后代也大家結怨仇。其將來會傷爾個頭，爾將來

we sǝng gyi-go kyiah-'eo-keng Yi teng nyü-nying wô Ngô we djong-djong kô-ts'eo ng yiu sing-yüing-go
 会伤其个脚后跟。」¹⁶ 又等女人话：「我会重 重 加凑尔有身孕个
 næn-deo ng sang ng-nô pih-ding ky'üoh-kw'u ng tsiang-læ we voh dziang-fu kæ-kwun dziang-fu tsiang-læ we
 难头，尔生儿因必定吃 苦。尔将来会服丈夫该管，丈夫将来会
 kwun-li ng Yi teng Üô-tông wô Ng kyi-jün t'ing ts'i-ts-go shih-wô ky'üoh Ngô sô kying ng
 管理尔。」¹⁷ 又等亚当话：「尔既然听妻子个说话，吃 我所禁尔
 feh-hyü ky'üoh-go jü keh-lah di-t'u we-leh ng ziu tsiu-mô ng ky'üoh gyi-go t'u-ts'æn pih-iao
 弗许吃个树，箇拉地土为了尔受咒骂，尔吃 其个土产，必要
 ih-sang-ih-si sing-kw'u Ts'-bang yia-ts'ao we fah-c'ih-læ peh ng ng tsiang-læ iao ky'üoh din-li-go
 一生一世辛苦。」¹⁸ 刺棚野草会发出来拨尔。尔将来要吃 田里个
 su-ts'æ Min-k'ong 'en-c'ih-t'ô-liu hao yiu ky'üoh-zih teng-tao ng kwe-t'u ing-we ng z dzong di-t'u
 蔬菜。¹⁹ 面孔汗出汤流好有吃食，等到尔归土。因为尔是从地土
 c'ih-læ-go ng z-go hwe-dzing dzing-gyiu iao kwe-tao hwe-dzing ky'i Üô-tông c'ü gyi ts'i-ts
 出来个。尔是个灰尘，仍旧要归到灰尘去。」²⁰ 亚当取其妻子
 ming-z Yüô-wô ing-we gyi z væn-pah weh-nying-go ah-nyiang Yiaë-'o-wô Jing-ming tso bi-go i-zông
 名字夏娃^[3]，因为其是凡百活人个阿娘。²¹ 耶和华神明做皮个衣裳
 peh Üô-tông teng gyi ts'i-ts c'ün
 拨亚当等其妻子穿。

[1] t'ing-meng 「听闻」，现代宁波话说 thin min，一般作「听明」。

[2] 'ah-li，现代宁波话说 aq li，一般作「阿里」，本字为「何里」。

[3] Ziu-z Weh-ming ka-shih. 就是活命解说。（原注）

Yiaë-'o-wô Jing-ming z-ka wô Næn-kæn gyi nying z yi-kying ziang ah-lah ka we sih-teh
²² 耶和华神明是介话：「难间其人是已经像阿拉介会识得
 jün-ôh k'ong-p'ô gyi yin-dzæ sing-c'ih siu yia tsah keh weh-ming jü-go ko-ts ky'üoh-ts üong-yün weh
 善恶，恐怕其现在伸出手，也摘箇活命树个果子，吃仔永远活。」
 keh-lah Yiaë-'o-wô Jing-ming eo gyi tseo-c'ih Yiaë-din yün peh gyi kang-cong gyi sô c'ih-læ-go di-t'u Ziu
 箇拉耶和华神明讴其走出埃田园，拨其耕种其所出来个地土。²⁴ 就
 ken-c'ih keh-go nying yi læ Yiaë-din yün tong-pin lih-leh Kyi-lu-ping wa-yiu ho-yin-go pao-kyin yüih-læ
 赶出箇个人，又来埃田园东边立了基路冰，还有火延个宝剑扞来
 yüih-ky'i lah-djü weh-ming jü keh-da lu
 扞去拦住活命树箇埭路。

Uô-tông teng gyi ts'i-ts Yüô-wô dong-zông Yüô-wô yiu sing-yüing sang Kæ-ing ziu wô
亚当等其妻子夏娃同床，夏娃有身孕，生该隐^[1]，就话：

Næn-kæn ngô yiu ng-ts ziu-z Yiaë-'o-wô pao-yiu ngô teh-djoh-go Yi sang gyi ah-di
「难间我有儿子，就是耶和華保佑我得着个。」²又生其阿弟

Üô-pah Üô-pah k'en yang Kæ-ing kang din Tao 'eo-deo Kæ-ing do-leh t'u-ts'æn ky'i hyin peh
亚伯。亚伯看羊，该隐耕田。³到后头该隐驮勒土产去献拨

Yiaë-'o-wô Üô-pah yia hyin gyi deo-sang-go siao-ying lin yang-yiu Yiaë-'o-wô k'en cong-i Üô-pah teng
耶和華。⁴亚伯也献其头生个小羊，连羊油。耶和華看中意亚伯等

gyi tsi-veh dæn-z feh cong-i Kæ-ing teng gyi-go tsi-veh Keh-lah Kæ-ing do-nyiang sang-ky'i min-k'ong
其祭物。⁵但是弗中意该隐等其个祭物。箇拉该隐大样生气，面孔

pin-seh Yiaë-'o-wô teng Kæ-ing wô Ng dza-we sang-ky'i min-k'ong pin-seh Ng ziah-z
变色。⁶耶和華等该隐话：「尔咋会生气，面孔变色？」⁷尔若是

'ang-jün næn-dao feh kyü ng zông ma Ng ziah-z tsoh-ôh ze-nyih ziu voh-læ meng-k'eo Gyi pih-iao voh
行善，难道弗举尔上吗？尔若是作恶，罪孽就伏来门口。其必要服

ng kæ-kwun ng we djü gyi 'Eo-deo Kæ-ing teng ah-di Üô-pah kông-kông k'eo-k'eo tseo-tao
尔该管，尔会治其。」⁸后头该隐等阿弟亚伯讲讲，扣扣走到

din-li Kæ-ing ziu lih-ky'i long-sah gyi ah-di Üô-pah
田里，该隐就立起弄煞其阿弟亚伯。

[1] *Kæ-ing-go i-s Ziu-z teh-djoh.* 该隐个意思就是得着。（原注）

Yiaë-'o-wô teng Kæ-ing wô Ng ah-di Üô-pah læ 'ah-li Gyi wô
⁹ 耶和華等该隐话：「尔阿弟亚伯来何里？」其话：

Feh-hyiao-teh ngô næn-dao z kwun ah-di go ma Yi wô Ng tso soh-go z-ken
「弗晓得，我难道是管阿弟个吗？」¹⁰又话：「尔做啥个事干

ko-de Ng ah-di-go hyüih yiu sing-hyang dzong di-ying-li eo Ngô Næn-kæn di-ying k'æ-k'eo t'eng-loh ng
过了？尔阿弟个血有声响从地垭里讴我。」¹¹难间地垭开口吞落尔

ah-di-go hyüih ziu-z ng ts'ing-siu sô liu-c'ih-go keh-lah ng be di tsiu-mô Ng kang-din
阿弟个血，就是尔亲手所流出个。箇拉尔被地咒骂。¹²尔耕田

z'eo di feh-k'engteng ng c'ih-lih ng læ shü-kæn-zông pih-iao tso lông-dông ts Kæ-ing teng
时候，地弗肯等尔出力。尔来世间上必要做趟趟子。」¹³该隐等

Yiaë-'o-wô wô Ngô ying-vah jih-dzæ djong-djong tông-feh-ky'i Ng kyih-mih ken ngô c'ih keh di-fông
耶和華话：「我刑罚实在重重，当弗起。」¹⁴尔今末赶我出箇地方，

feh-hyü tsæ kyin Ng-go min ngô læ shü-kæn-zông kyü-jün tso lông-dông ts k'ong-p'ô p'ong-djoh-go nying iao
弗许再见尔个面。我来世间上既然做趟趟子，恐怕碰着个人要

long-sah ngô Yiaë-'o-wô teng gyi wô Long-sah Kæ-ing go pih-iao kô ts'ih-be ziu ying-vah
弄煞我。」¹⁵耶和華等其话：「弄煞该隐个必要加七倍受刑罚。」

z-ka Yiaë-'o-wô s kyü-'ao peh Kæ-ing sæn-leh p'ong-djoh gyi go long-sah gyi
是介耶和華赐记号拨该隐，省勒碰着其个弄煞其。

16 Kæ-ing ziu tseo-c'ih li-k'æ Yiæ-'o-wô min-zin deng-læ Yiæ-din tong-pin Nô-teh di-fông 17
该隐就走出离开耶和华面前， 庵来埃田东边挪得地方。

Kæ-ing teng ts'i-ts dong-zông gyi ts'i-ts yiu-sing sang Yi-noh Gyi zao ih-zo dzing-ts c'ü gyi di-ming tsiao
该隐等妻子同床，其妻子有身生以诺。其造一座城子，取其地名照

ng-ts Yi-noh-go ming-z Yi-noh sang Yi-lah Yi-lah sang Mi-wu-yüô-li Mi-wu-yüô-li sang
儿子以诺个名字。18 以诺生以拉。以拉生米户雅利。米户雅利生

Mô-t'u-sah-li Mô-t'u-sah-li sang Lah-mah Lah-mah dæ liang-go ts'i-ts ih-go ming-z Üô-da
玛土撒利。玛土撒利生拉麦。19 拉麦抬两个妻子，一个名字亚大，

ih-go ming-z Si-lah Üô-da sang Yüô-pah ziu-z deng-læ tsiang-bong-li k'en sang-k'eo nying go
一个名字洗拉。20 亚大生雅八，就是庵来帐篷里，看牲口人个

tsu-tsong Gyi ah-di ming-z Yiu-pah ziu-z keh-sing dæn-gying c'ü dih-ts nying-go tsu-tsong Si-lah
祖宗。21 其阿弟名字犹八，就是箇星弹琴吹笛子人个祖宗。22 洗拉

sang T'u-pah-kæ-ing ziu-z keh-sing dong-ziang t'ih-ziang go s-tsu T'u-pah-kæ-ing tsi-me ming-z
生土八该隐，就是箇星铜匠、铁匠个始祖。土八该隐姊妹名字

Nô-mô Lah-mah teng gyi liang-go ts'i-ts Üô-da Si-lah wô Yüong t'ing-meng ngô sing-hyang
拿玛。23 拉麦等其两个妻子亚大、洗拉话：「用听闻我声响，

Lah-mah go ts'i-ts yüong liu-sing ngô-go shih-wô ngô long-sah ih-go nying ing-we gyi tang-sông ngô
拉麦个妻子，用留心我个说话。我弄煞一个人，因为其打伤我，

ziu-z ih-go 'eo-sang ing-we gyi 'æ ngô-go Ziah-z long-sah Kæ-ing iao kô ts'ih-be ziu ying-vah
就是一个后生，因为其害我个。24 若是弄煞该隐要加七倍受刑罚，

ka long-sah Lah-mah pih-iao kô ts'ih-jih-ts'ih be
介弄煞拉麦，必要加七十七倍。」

25 Üô-tông yi teng gyi ts'i-ts dong-zông sang ng-ts c'ü gyi ming-z Shih ing-we gyi wô Jing-ming
亚当又等其妻子同床生儿子，取其名字设，因为其话神明

tsæ s-peh ngô ng-ts hao dæ Kæ-ing sô sah-diao-go Üô-pah Shih yia sang ng-ts c'ü gyi ming-z
再赐拨我儿子，好代该隐所杀掉个亚伯。26 设也生儿子，取其名字

Yi-no-z Keh-go z-'eo nying ky'i-deo æ-gyiu Yiæ-'o-wô-go ming-deo
以挪士。箇个时候人起头哀求耶和华个名头。

Ts. V.

Üô-tông-go shü-dæ kô-pu læ 'ô-veng Jing-ming ts'ông-zao nying-go z-'eo tsiao Jing-ming-go siang-mao
亚当个世代家谱来下文。神明创造人个时候，照神明个相貌

ka ts'ông-zao gyi c'ih-læ Ping-ts'ia ts'ông-zao-ih-nen ih-nyü wa-yiu ts'ông-zao gyi keh nyih Jing-ming s
介创造其出来。2 并且创造一男一女，还有创造其箇日，神明赐

foh-ky'i peh gyi-lah c'ü gyi-lah ming-z Üô-tông
福气拨其拉，取其拉名字亚当^[1]。

[1] *Ôh-tsia* Nying. 或者人。(原注)

3 *Üô-tông nyin-kyi ih-pah sæn-jih shü sang ng-ts tsiao gyi-zi-go siang-mao c'ü gyi ming-z Shih*
亚当年 纪一百三十岁 生儿子 照其自个相貌，取其名字 设。4

Üô-tông sang Shih yi-'eo yiu pah-pah nyin wa sang ng-ts nön Üô-tông ziu-shü kyiuh-pah sæn-jih shü
亚当生 设 以后有八百年，还生儿子 因。5 亚当 寿岁九百三十岁，
si-de
死了。

6 *Shih nyin-kyi ih-pah ling ng-shü sang Yi-no-z* 设 年纪一百零五岁 生以挪士。7 *Shih sang Yi-no-z yi-'eo yiu pah-pah ling-ts'ih*
设 生以挪士 以后有八百零七
nyin wa sang ng-ts nön Shih-go ziu-shü kyiuh-pah jih-nyi shü si-de
年，还生儿子 因。8 设 个寿岁九百十二岁，死了。

9 *Yi-no-z nyin-kyi kyiuh-jih shü sang Kæ-nen* 以挪士 年纪九十岁 生该南。10 *Yi-no-z sang Kæ-nen yi-'eo yiu pah-pah jih-ng*
以挪士 生该南 以后有八百十五
nyin wa sang ng-ts nön Yi-no-z ziu-shü kyiuh-pah ling ng shü si-de
年，还生儿子 因。11 以挪士 寿岁九百零五岁，死了。

12 *Kæ-nen nyin-kyi ts'ih-jih shü sang Mô-leh-lih* 该南 年纪七十岁，生玛勒列。13 *Kæ-nen sang Mô-leh-lih yi-'eo yiu pah-pah*
该南 生玛勒列 以后有八百
s-jih nyin wa sang ng-ts nön Kæ-nen ziu-shü kyiuh-pah ling jih shü si-de
四十年，还生儿子 因。14 该南 寿岁九百零十岁，死了。

15 *Mô-leh-lih nyin-kyi loh-jih-ng shü sang Yüô-lih* 玛勒列 年纪六十五岁，生雅列。16 *Mô-leh-lih sang Yüô-lih yi-'eo yiu pah-pah*
玛勒列 生雅列 以后有八百
sæn-jih nyin wa sang ng-ts nön Mô-leh-lih ziu-shü pah-pah kyiuh-jih-ng shü si-de
三十年，还生儿子 因。17 玛勒列 寿岁八百九十五岁，死了。

18 *Yüô-lih nyin-kyi ih-pah loh-jih-nyi shü sang Yi-noh* 雅列 年纪一百六十二岁，生以诺。19 *Yüô-lih sang Yi-noh yi-'eo yiu pah-pah*
雅列 生以诺 以后有八百
nyin wa sang ng-ts nön Yüô-lih ziu-shü kyiuh-pah loh-jih-nyi shü si-de
年，还生儿子 因。20 雅列 寿岁九百六十二岁，死了。

21 *Yi-noh nyin-kyi loh-jih-ng shü sang Mô-t'u-sah-lah* 以诺 年纪六十五岁，生玛土撒拉。22 *Yi-noh sang Mô-t'u-sah-lah yi-'eo teng*
以诺 生玛土撒拉 以后等
Jing-ming læ-wóng yiu sæn-pah nyin wa sang ng-ts nön Yi-noh læ shü-kæn-zông sæn-pah loh-jih-ng nyin
神明来往 有三百 年，还生儿子 因。23 以诺 来世间上 三百六十五年。

24 *Yi-noh teng Jing-ming læ-wóng 'eo-deo m-neh læ-tong ing-we Jing-ming ta-leh ky'i-de*
以诺 等神明来往。后头 晓得 来东，因为神明带勒 去了。

25 *Mô-t'u-sah-lah nyin-kyi ih-pah pah-jih-ts'ih shü sang Lah-mah* 玛土撒拉 年纪一百八十七岁，生拉麦。26 *Mô-t'u-sah-lah sang Lah-mah*
玛土撒拉 生拉麦
yi-'eo yiu ts'ih-pah pah-jih-nyi nyin wa sang ng-ts nön Mô-t'u-sah-lah ziu-shü kyiuh-pah loh-jih-nyi
以后有七百八十二年，还生儿子 因。27 玛土撒拉 寿岁九百六十九

shǔ sǐ-de
岁，死了。

28 ^{Lah-mah nyin-kyi ih-pah pah-jih-nyi shǔ sang ng-ts}拉麦年纪一百八十二岁，^{c'ü gyi ming-z Nô-üô z-ka}生儿子，^[1]取其名字挪亚，是介
^{wô Ah-lah siu-li-go lao-kw'u we-leh Yiäe-'o-wô tsiu-mô-go di-t'u keh-go ng-ts pih-ding we}话：「阿拉手里个劳苦，为了耶和华咒骂个地土，箇个儿子必定会
^{en-ŵe ah-lah Lah-mah sang Nô-üô yi-'eo yiu ng-pah kyiuh-jih-ng nyin wa sang ng-ts nön}安慰阿拉。」³⁰拉麦生挪亚以后有五百九十五年，还生儿子因。³¹
^{Lah-mah ziu-shǔ ts'ih-pah ts'ih-jih-ts'ih shǔ sǐ-de}拉麦寿岁七百七十七岁，死了。

[1] *Nô-üô i-s Ziu-z en-ŵe.* 挪亚意思就是安慰。（原注）

32 ^{Nô-üô nyin-kyi ng-pah shǔ Nô-üô sang Sin 'En Yüô-feh}挪亚年纪五百岁。挪亚生闪、含、雅弗。

Ts. VI.

^{Nying læ shǔ-kæn-zông to-ky'i-läe z-'eo yia yiu sang nön-go Jing-ming-go ng-ts keh-pæn k'en-kyin}人 来世间上多起来时候，也有生因个，²神明个儿子箇班看见
^{nying-go nön hao-k'en tsiao sing-li sô ky'i-mo-go dæ gyi tso ts'i-ts}人个因好看，照心里所企慕个抬其做妻子。

^{Yiäe-'o-wô wô Ngô-go Ling feh-we djông-djông teng nying tsang-leng gyi z-go nyüoh-sing ts'ia}³耶和华话：「我个灵弗会常常等人争论，其是个肉身。且
^{kw'un-'æn-gyi ih-pah-nyien nyin}宽限其一百廿年。」

^{Keh-go z-'eo yiu dziang-do nying læ shǔ-kæn-zông 'eo-deo keh-sing Jing-ming-go ng-ts teng nying-go nön}⁴箇个时候有长大人 来世间上。后头箇星神明个儿子等人个因
^{dong-zông sang-c'ih ng-ts z hao-lao ziu-z kwu-z-tsin yiu ming-sing-go nying}同床，生出儿子，是好佬，就是古时节有名声个人。

^{Yiäe-'o-wô k'en-k'en shǔ-kæn-zông nying ôh-kwun-mun-ying gyi væn-pah sing-li dzeng-tih-go sing-siang tsih-z}⁵耶和华看看世间上人恶贯满盈，其凡百心里存的个心想只是
^{tsoh-ôh Yiäe-'o-wô ao-hwe Zi zao-c'ih nying læ di-zông sing-li iu-meng Yiäe-'o-wô wô Ngô}作恶。⁶耶和华懊悔自造出人 来地上，心里忧闷。⁷耶和华话：「我
^{sô ts'ông-zao-go nying iao djü-mih gyi læ di-zông ziu-z nying teng tseo-siu djong-dzi fi-gying}所创造个人，要除灭其来地上，就是人，等走兽、虫豸、飞禽

keh-sing ing-we ts'ông-zao gyi Ngô ao-hwe-de Tsih-yiu Nô-üô læ Yiaë-'o-wô-go ngæn-zin teh-djoh
箇星。因为创造其我懊悔了。」⁸ 只有挪亚来耶和华个眼前得着
eng-we
恩惠。

Nô-üô 'ang-jih læ 'ô-veng Nô-üô læ keh shü-dæ tso djün-be nying kong-yi go nying Nô-üô
⁹ 挪亚行实来下文。挪亚来箇世代做全备人，公义个人。挪亚
teng Jing-ming læ-w'ông Nô-üô sang sæn-go ng-ts ziu-z Sin 'En Yüô-feh
等神明来往。¹⁰ 挪亚生三个儿子，就是闪、含、雅弗。

'En shü-kæn-zông læ Jing-ming-go min-zin z pin-wæ-de tao-c'ü gyiang-wang-pô-dao Jing-ming
¹¹ 咸世间上来神明个面前是变坏了，到处强横霸道。¹² 神明
k'en-k'en shü-kæn-zông tu pin-wæ de ing-we 'en-t'in-'ô nying yi-kying pin-diao gyi-go 'ang-we
看看世间上都变坏了。因为咸天下人已经变掉其个行为。

Jing-ming teng Nô-üô wô Væn-pah nyüoh-sing meh-go nyih-ts yi-kying tao Ngô min-zin de
¹³ 神明等挪亚话：「凡百肉身末个日子已经到我面前了，
ing-we shü-kæn-zông nying tao-c'ü gyiang-wang-pô-dao Ngô ziu lin nying lin di tu iao mih-diao
因为世间上人到处强横霸道。我就连人连地，都要灭掉。

Ng yüong pô song-jü tang ih-tsah jün jün-li hao feng-k'æ tso vông-kæn pô song-hyang li-nga
¹⁴ 「尔用把松树打一只船，船里好分开做房间，把松香里外
tu nyi-hao Keh-tsah jün ng iao ka tang-fah jün dziang sæn-pah ah-ma kw'eh ng-jih ah-ma
都泥好。¹⁵ 箇只船尔要介打法：船长三百阿买^[1]，阔五十阿买，
kao sæn-jih ah-ma Jün-li hao k'æ c'ông zông-deo hao tso ih ah-ma kao jün bông-pin hao k'æ meng
高三十阿买。¹⁶ 船里好开窗。上头好做一阿买高。船旁边好开门，
feng-c'ih zông cong 'ô sæn-zeng sang Ngô pih-iao s 'ong-shü fæn-tsiang mih-diao læ di-zông
分出上、中、下，三层生。¹⁷ 我必要使洪水泛涨灭掉来地上，

t'in-'ô long-tsong yiu seng-ky'i-go nyüoh-sing væn-pah læ di-zông-go pih-ding we si Dæn-z Ngô teng ng
天下拢总有生气个肉身，凡百来地上个必定会死。¹⁸ 但是我等尔
lih Ngô-go iah ng hao teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô tseo-tsing jün-li Væn-pah yiu
立我个约，尔好等妻子、儿子、新妇，大家走进船里。¹⁹ 凡百有
hyüih-ky'i weh-go tong-si me-ying liang-tsah ih-ts' ih-yüong ng pih-iao ta gyi tsiang jün teng ng dô-kô
血气活个东西每样两只，一雌一雄，尔必要带其进船。等尔大家
pao-djün sing-ming Fi-gying keh-le tseo-siu keh-le di-zông-go djong-dzi keh-le me-ying liang-tsah
保全性命。²⁰ 飞禽箇类，走兽箇类，地上个虫豸箇类，每样两只
teng ng dô-kô tseo-tsing pao-djün sing-ming Ng yia iao tsih-loh pah-ying liang-ts'ao hao kong-ing ng-zi
等尔大家走进，保全性命。²¹ 尔也要积落百样粮草，好供应尔自
teng gyi-lah-go ky'üoh-zih Nô-üô ziu i-dzong Jing-ming ih-ts'ih sô feng-fu gyi-go ka tso
等其拉个吃食。」²² 挪亚就依从神明一切所吩咐其个介做。

[1] *Ih ah-ma da-iah* Lu-pæn-ts'ih nyi-ts'ah. 一阿买大约鲁班尺二尺。（原

注）

Ts. VII.

Yiæ-'o-wô teng Nô-üô wô Ng-zi teng 'o-kô hao tseo-tsing jün-li ing-we Ngô k'en keh-go
耶和华等挪亚话：「尔自等和家好走进船里，因为我看箇个

shü-dæ cong-nyiang tsih-yiu ng læ Ngô-go min-zin tso kong-yi nying Ng yüong ta kyih-zing-go sang-k'eo me-nyang
世代中 央只有尔来我个面前做公义人。² 尔用带洁淨个牲口每样

ts'-'yüong ts'ih-te feh-kyih-zing-go sang-k'eo me-nyang ts'-'yüong ih-te Wa-yiu t'in-k'ong-li tiao me-nyang
雌雄七对，弗洁淨个牲口，每样雌雄一对。³ 还有天空里鸟每样

ts'-'yüong ts'ih-te hao pao-djün gyi sing-ming tso cong læ 'en shü-kæn-zông Ing-we tao di-ts'ih nyih Ngô we
雌雄七对，好保全其性命做种来咸世间上。⁴ 因为到第七日我会

loh-yü læ di-nyang-li s-jih nyih s-jih yia s-teh Ngô sô zao væn-pah weh-go tong-si tu dzong di-zông
落雨来地垠里四十日、四十夜，使得我所造凡百活个东西都从地上

djü-mih-diao Nô-üô ziu tsiao Yiæ-'o-wô ih-ts'ih-go feng-fu ka-tso 'Ong shü læ shü-kæn-zông
除灭掉。」⁵ 挪亚就照耶和华一切个吩咐介做。⁶ 洪水来世间上

z-'eo Nô-üô nyin-kyi loh-pah shü
时候，挪亚年纪六百岁。

Nô-üô teng ts'i-ts ng-ts sing-vu we-leh 'ong-shü dô-kô tseo-tsing jün-li Kyih-zing-go
⁷ 挪亚等妻子儿子、新妇，为了洪水大家走进船里。⁸ 洁淨个

sang-k'eo teng feh-kyih-zing-go sang-k'eo fi-gying lin ih-ts'ih di-zông bô-go djong ts'-'yüong te-tang-te
牲口等弗洁淨个牲口、飞禽、连一切地上爬个虫，⁹ 雌雄对打对

keng-leh Nô-üô tseo-tsing jün-li tsiao Jing-ming sô feng-fu Nô-üô-go Ts'ih-nyih yi-'eo 'ong-shü meh-zông
跟勒挪亚走进船里，照神明所吩咐挪亚个。¹⁰ 七日以后洪水没上

di-nyang-li
地垠里。

Nô-üô-go nyin-kyi loh-pah shü nyi-yüih jih-ts'ih keh nyih hæ-nyang-go shü-nyün pong-k'æ t'in-c'ông
¹¹ 挪亚个年纪六百岁，二月十七箇日，海洋个水源崩开，天窗

p'o-leo
破漏。

Yü tao-loh di-nyang-li s-jih nyih s-jih yia Læ keh-nyih Nô-üô teng ng-ts Sin
¹² 雨倒落地垠里四十日、四十夜。¹³ 来箇日挪亚等儿子闪、

'En Yüô-feh teng Nô-üô-go ts'i-ts lin gyi sæn-go sing-vu tu dô-kô tseo-tsing jün-li-de
含、雅弗，等挪亚个妻子，连其三个新妇，都大家走进船里了。¹⁴

Gyi-lah teng yia-siu keh-le sang-k'eo keh-le di-zông bô-go djong-dzi keh-le pah-nyang tiao ziu-z
其拉等野兽箇类，牲口箇类，地上爬个虫豸箇类，百样鸟，就是

ih-ts'ih-go fi-gying keh-le væn-pah yiu seng-ky'i-go nyüoh-sing te-tang-te keng leh Nô-üô tseo-tsing
一切个飞禽箇类。¹⁵ 凡百有生气个肉身，对打对跟勒挪亚走进

jün-li Keh-sing tseo-tsing-go nyüoh-sing yiu ts' yiu yüong tsiao Jing-ming-go feng-fu tu tseo-tsing
船里。 16 箇星走进个肉身， 有雌有雄， 照神明个吩咐都走进
jün-li Yiaë-'o-wô ziu kwæn gyi tsing
船里。 耶和華就关其进。

'Ong-shü læ shü-kæn-zông s-jih nyih shü fæn-zông-læ s-teh jün vu-ky'i læ di zông-deo
17 洪水来世间上四十日。水泛上来，使得船浮起来地上头。 18

Di-zông-go shü kah-zông-læ gyih-gyi do jün læ shü min-teng t'eng-læ t'eng-ky'i Di-zông-go shü yü-kô
地上个水溢上来极其大。 船来水面顶余来余去。 19 地上个水愈加
fæn-zông-læ s-teh t'in-'ô-go kao-sæn tu be gyi tsing-meh 'Ong-shü kæ-zông kao-jü keh-sing ting-kao-go sæn
泛上来使得天下个高山都被其浸没。 20 洪水盖上高如箇星顶高个山

jih-ng ah-ma Shü-kæn-zông we dong-go nyüoh-sing long-tsong tsing-sah ziu-z fi-gying sang-k'eo
十五阿买。 21 世间上会动个肉身拢总浸煞，就是飞禽、牲口、

yia-siu di-yiang-li bô-go djong-dzi teng ko-tang-ko-go nying læ sao-di-li bih-deo-kwun we t'ong
野兽、地垤里爬个虫豸，等个打个人。 22 来燥地里鼻头管回通

seng-ky'i go tu si-de 'Ong-shü t'eng-diao shü-kæn-zông ih-ts'ih weh-go tong-si ziu-z nying teng
生气个，都死了。 23 洪水吞掉世间上一切活个东西，就是人，等

sang-k'eo djong-dzi fi-gying keh-sing tu dzong di-zông djü-mih-diao tsih-yiu Nô-üô teng keh-sing læ
牲口、虫豸、飞禽箇星，都从地上除灭掉，只有挪亚等箇星来

jün-li-go dzing-loh-tong Di-zông-go shü fæn-tsiang ih-pah ng-jih nyih kong-fu
船里个剩落东。 24 地上个水泛涨一百五十日工夫。

Ts. VIII.

Jing-ming kyî-teh Nô-üô teng jün-li dô-kô læ-kæn-go weh-go tong-si lin cong-sang keh-sing
神明记得挪亚等船里大家来间个活个东西， 连众生箇星。

Jing-ming fah-fong c'ü-læ c'ü-ky'i di-zông-go shü ziu t'e-de hæ-li-go shü-nyün seh-djü t'in-c'ông
神明发风吹来吹去。地上个水就退了。 2 海里个水源塞住，天窗

kwæn-hao t'in yia feh loh-yü-de Di-zông-go shü dzin-dzin t'e-loh-ky'i ko-leh ih-pah ng-jih nyih
关好，天也弗落雨了。 3 地上个水渐渐退落去，过了一百五十日

'eo-deo ky'üih-leh-tin-de Tao ts'ih-yüih jih-ts'ih keh-nyih jün deng-loh læ Üô-lah-lah sæn-teng Shü yi
后头缺勒点了。 4 到七月十七箇日，船庵落来亚拉腊山顶。 5 水又

dzin-dzin t'e-loh tao jih-yüih læ jih-yüih ts'u-ih-go ky'i-deo yiu sæn-ting k'en-kyin-de
渐渐退落到十月，来十月初一个起头有山顶看见了。

Tsæ ko s-jih nyih Nô-üô t'e-k'æ jün-li tso-tih-go c'ông-meng Fông-c'ih ih-tsah lao-ô
6 再过四十日，挪亚推开船里做的个窗门。 7 放出一只老鸦。

gyi fi-læ fi-ky'i teng di-zông-go shü sao Yi fông-c'ih ih-tsah beh-keh iao s-s-k'en di-zông-go
其飞来飞去，等地上个水燥。 8 又放出一只鹁鸽，要试试看地上个

shū t'e-leh feh dæn-z beh-keh zing-feh-djoh ding-kyiah-go di-fông ing-we pin-di wa-yiu dzing-loh-go
水退了弗。⁹ 但是鹁鸽寻弗着停脚个地方，因为遍地还有剩落个
shū ziu kyü tao jün-li Nô-üô sing-c'ih siu tsih gyi tsing jün-li læ Tsæ ko ts'ih-nyih yi dzong
水，就归到船里。挪亚伸出手，接其进船里来。¹⁰ 再过七日又从
jün-li fông beh-keh c'ih-ky'i tao yia-kw'a beh-keh kyü-læ cü-gyin-li yiu ken-læn jü sing-yih
船里放鹁鸽出去。¹¹ 到夜快鹁鸽归来，嘴钳^[1]里有橄榄树新叶
'en-tih Nô-üô ziu hyiao-teh di-zông-go shü yi-kying t'e-loh Tsæ deng ts'ih-nyih yi fông-c'ih beh-keh
含的。挪亚就晓得地上个水已经退落。¹² 再庖七日，又放出鹁鸽，
ziu feh tsæ kyü-iao gyi di-fông læ
就弗再归到其地方来。

[1] 喙

Nô-üô loh-pah ling-ih shü tsing-yüih ts'u-ih di-zông-go shü sao-de Nô-üô ziu hyiao-k'æ jün-go
¹³ 挪亚六百零一岁正月初一，地上个水燥了。挪亚就撬开船个
kæ ih-k'en k'en-kyin di min-teng sao-de Tao nyi-yüih nyien-ts'ih keh-nyih di-yiang feng-sao
盖，一看，看见地面顶燥了。¹⁴ 到二月廿七箇日地垠粉燥。
Jing-ming teng Nô-üô z-ka wô Ng hao teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô
¹⁵ 神明等挪亚是介话：「¹⁶ 尔好等妻子、儿子、新妇，大家
dzong jün-li tseo-c'ih Wa-yiu teng ng dô-kô læ-kæn-go weh-go tong-si ziu-z fi-gying sang-k'eo
从船里走出。¹⁷ 还有等尔大家来间个活个东西，就是飞禽、牲口、
di-yiang-li bô-go djong-dzi keh-sing tu hao ling gyi c'ih s-teh gyi sang-ying læ shü-kæn-zông
地垠里爬个虫豸箇星，都好领其出。使得其生养来世间上，
meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Nô-üô ziu teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô tseo-c'ih
茂茂盛盛多起来。」¹⁸ 挪亚就等妻子、儿子、新妇，大家走出。¹⁹
wa-yiu koh-cong tseo-siu djong-dzi fi-gying teng di-zông bô-go tong-si yang-tang-ying tu dzong jün-li
还有各种走兽、虫豸、飞禽、等地上爬个东西，样打样都从船里
tseo-c'ih
走出。

Nô-üô ziu we-leh Yiaë-'o-wô zao ih-zo dæn dzong kyih-zing-go sang-k'eo teng kyih-zing-go fi-gying
²⁰ 挪亚就为了耶和华造一座坛，从洁淨个牲口，等洁淨个飞禽
li-hyang do-læ dæn-zông hyin vän-tsi Yiaë-'o-wô hyüông-djoh gyi hyiang-ky'i Yiaë-'o-wô sing-li wô
里向，驮来坛上献燔祭。²¹ 耶和华嗅着其香气，耶和华心里话：
ing-we nying-go sing-siang dzong siao z ôh-go Ngô yi-'eo tsæ-feh we-leh nying tsiu-mô di yia
(因为人个心想从小是恶个，) 我以后再弗为了人咒骂地，也
feh-we mih-diao ih-ts'ih weh-go tong-si ziang zin-deo sô-tso ka Di wa læ-tong z-'eo kang-cong teng
弗会灭掉一切活个东西，像前头所做介。²² 地还来东时候，耕种等
siu-keh lang teng nyih tong teng 'ô nyih teng yia pih-ding feh-we hyih
收割，冷等热，冬等夏，日等夜，必定弗会歇。

Ts. IX.

Jing-ming s foh peh Nô-üô lin gyi-go ng-ts teng gyi-lah wô yüong meo-meo-zing-zing to-ky'i
神明赐福挪亚连其个儿子，等其拉话：「用茂茂盛盛多起
læ di-jiang deng-mun Væn-pah di-li-go tseo-siu t'in-li-go tiao di-zông weh-go tong-si lin
来，地垵满。²凡百地里个走兽，天里个鸟，地上活个东西，连
hæ-li-go ng tu z kao-dæ ng-go siu-li gyi-lah we do-nyiang p'ô-gyü ng Væn-pah weh-go
海里个鱼，都是交代尔个手里。其拉会大样怕惧尔。³凡百活个
tong-si k'o-yi tso ng-go ky'üoh-zih keh tu z Ngô s-peh ng tsing-ziang s-peh ng su-ts'æ ka
东西可以做尔个吃食。箇都是我赐拨尔，正像赐拨尔蔬菜介。⁴
Dæn-z nyüoh wa-yiu gyi-go sing-ming ziu-z gyi hyüih læ-tih ng feh-k'o ky'üoh Ng sing-ming-go
但是肉，还有其个性命，就是其血来的，尔弗可吃。⁵尔性命个
hyüih Ngô pih-ding t'ao gyi wæn feh-leng tseo-siu feh-leng nying-go siu-li Ngô yia iao t'ao gyi wæn
血，我必定讨其还。弗论走兽，弗论人个手里，我也要讨其还。
væn-pah nying dzong gyi hyüong-di-go siu-li Ngô pih-iao t'ao gyi-go sing-ming wæn Liu-c'ih nying hyüih go
凡百人从其兄弟个手里，我必要讨其个性命还。⁶流出人血个，
nying-kô yia pih-iao liu-c'ih gyi-go hyüih ing-we Jing-ming z tsiao Gyi zi-go siang-mao zao nying-go Ng-lah
人家也必要流出其个血。因为神明是照其自个相貌造人个。⁷尔拉
hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ s-teh di we sang-mun
好茂茂盛盛多起来，使得地会生满。」

Jing-ming yi teng Nô-üô lin gyi-go ng-ts wô Ngô teng ng lin ng tsiang-læ-go 'eo-dæ lih
⁸神明又等挪亚连其个儿子话：「⁹我等尔连尔将来个后代立
Ngô-go iah wa-yiu teng ng dô-kô læ-tong-go keh-sing weh-go tong-si ziu-z fi-gying sang-k'eo
我个约。¹⁰还有等尔大家来东个箇星活个东西。就是飞禽、牲口、
yia-siu væn-pah dzong jün-li tseo-c'ih-læ-go lin di-jiang-li-go tseo-siu lih Ngô-go iah Ngô teng
野兽、凡百从船里走出来个，连地垵里个走兽、立我个约。¹¹我等
ng we lih Ngô-go iah ziu-z Ngô yi-'eo tsæ-feh s-teh 'ong-shü mih-diao ih-ts'ih yiu nyüoh-sing-go
尔会立我个约，就是，我以后再弗使得洪水灭掉一切有肉身个
tong-si yia tsæ-feh s-teh 'ong-shü wæ-diao di-jiang Jing-ming yi wô Ngô teng ng lin dô-kô
东西，也再弗使得洪水坏掉地垵。」¹²神明又话：「我等尔连大家
læ-tong-go keh-sing weh-go tong-si sô lih üong-yün-go iah yiu keh-go kyi-'ao Ngô pô Ngô-go heo fông-læ
来东个箇星活个东西所立永远个约有箇个记号。¹³我把我个蜃放来
yüing-li tso Ngô teng shü-kæn-zông lih-iah-go kyi-'ao Tsiang-læ Ngô s-teh yüing tsô-djü di-jiang-go
云里，做我等世间上立约个记号。¹⁴将来我使得云遮住地垵个
z-'eo yüing-li-hyang ziu yin-c'ih heo læ ka-ni Ngô we kyi-teh Ngô teng ng lin væn-pah weh-go
时候，云里向就现出蜃来。¹⁵介呢，我会记得我等尔连凡百活个
nyüoh-sing sô lih-go iah yi-'eo tsæ m-neh 'ong-shü mih-diao ih-ts'ih weh-go tong-si Heo yin-c'ih læ
肉身所立个约。以后再晓得洪水灭掉一切活个东西。¹⁶蜃现出来
yüing-li Ngô k'en-ts we kyi-teh keh üong-yün-go iah ziu-z Jing-ming teng shü-kæn-zông væn-pah weh-go
云里，我看仔会记得箇永远个约，就是神明等世间上凡百活个

nyüoh-sing sô shih-lih-go Jing-ming teng Nô-üô wô Ngô teng shü-kæn-zông weh-go tong-si sô
肉身所设立个。」¹⁷ 神明等挪亚话：「我等世间上活个东西所
lih-go iah kyi-'ao ziu-z keh-go
立个约，记号就是箇个。」

¹⁸ 挪亚个儿子从船里介走出个是闪、含、雅弗。含是迦南个
ah-tia Keh ziu-z Nô-üô sæn-go ng-ts gyi-lah-go 'eo-dæ sæn-k'æ deng-læ pin-t'in-ô
阿爹。¹⁹ 箇就是挪亚三个儿子，其拉个后代散开，庵来遍天下。

²⁰ 挪亚做种田人，种一个葡萄园。²¹ 其吃葡萄酒吃醉，来
Nô-üô tso cong-din-nying cong ih-go bu-dao yün Gyi ky'üoh bu-dao tsiu ky'üoh-tse læ
帐篷里肌身出间。²² 迦南个阿爹含，看见阿爹出身露体，走出
tsiang-bong-li kyi-sing c'ih-kæn Kyüô-nen-go ah-tia 'En k'en-kyin ah-tia c'ih-sing-lu-t'i tseo-c'ih
nga-deo t'ong-cü liang-go hyüong-di Sin teng Yüô-feh do-leh i-zông dô-kô pe læ kyin-kah-deo
外头，通知两个兄弟。²³ 闪等雅弗驮勒衣裳大家揩来肩胛头，
tao-t'e-bu tseo-ky'i kæ ah-tia-go kyi-sing gyi-lah min-k'ong feh nyin-cün m-neh k'en-kyin ah-tia
倒退步走起，盖阿爹个肌身。其拉面孔弗扭转，晓得看见阿爹
c'ih-sing-lu-t'i
出身露体。

²⁴ 挪亚酒醒转来，方才晓得小儿子向其所做个事干。²⁵ 就
Nô-üô tsiu sing-cün-læ fông-dzæ hyiao-teh siao ng-ts hyiang gyi sô tso-go z-ken ziu
话：「迦南该受咒骂。其会做奴仆个奴仆服侍兄弟。」²⁶ 又话：
wô Kyüô-nen kæ ziu tsiu-mô gyi we tso nu-boh-go nu-boh voh-z hyüong-di Yi wô
「祝谢耶和华，闪个神明！迦南会做其个奴仆。²⁷ 神明会使得
Coh-zia Yiaë-'o-wô Sin-go Jing-ming Kyüô-nen we tso gyi-go nu-boh Jing-ming we s-teh
雅弗兴旺，其会庵来闪个帐篷里。迦南也会做其个奴仆。」
Yüô-feh hying-wông gyi we deng-læ Sin-go tsiang-bong-li Kyüô-nen yia we tso gyi-go nu-boh

²⁸ 洪水以后，挪亚又过了三百五十年。²⁹ 挪亚个寿岁九百五十
'Ong-shü yi-'eo Nô-üô yi ko-leh sæn-pah ng-jih nyin Nô-üô-go ziu-shü kyiuh-pah ng-jih
岁，死了。
shü si-de

Ts. X.

Nô-üô-go ng-ts Sin 'En Yüô-feh-go kô-pu læ 'ô-veng Gyi-lah 'ong-shü yi-'eo sang
挪亚个儿子，闪、含、雅弗个家谱来下文。其拉洪水以后生
ng-ts Yüô-feh-go ng-ts Ko-mih Mô-keh Mô-dæ Yüô-fæn T'u-pah Mi-shih
儿子：² 雅弗个儿子，歌篾、玛葛、玛代、雅番、土八、米设、
Di-lah Ko-mih-go ng-ts Üô-jih-kyi-nô Li-fah Do-kyüô-mô Yüô-fæn-go ng-ts
提拉。³ 歌篾个儿子，亚实基拿、利法、陀迦玛。⁴ 雅番个儿子，
Yi-li-sô Da-shih Kyi-ti To-tæn Gyi-lah 'eo-deo feng-k'æ deng-læ gying hæ-go
以利沙、大失、基帝、多单。⁵ 其拉后头分开，庵来近海个，
koh-tang-koh-go di-fông koh-nying tsiao zi-go k'eo-ing dzoh-cong vông-veng keh-sing
各打各个地方，各人照自个口音、族种、房分箇星。

'En-go ng-ts Kwu-jih Mah-si Feh Kyüô-nen Kwu-jih-go ng-ts Si-pô
⁶ 含个儿子，古实、麦西、弗、迦南。⁷ 古实个儿子，西巴、
Ha-fi-lah Sah-da Lah-mô Sah-di-kyüô Lah-mô-go ng-ts Z-pô Ti-dæn Kwu-jih
哈腓拉、撒大、拉玛、撒提迦。拉玛个儿子，示巴、底但。⁸ 古实
yi sang Nying-loh shü-kæn-zông tso hao-lao z gyi ky'i-deo Læ Yiaë-'o-wô-go min-zin gyi tso üong-üong
又生宁录，世间上做好佬是其起头。⁹ 来耶和華个面前其做勇勇
tang-liah-go Dzoh-wô z-ka wô Ziang Nying-loh læ Yiaë-'o-wô-go min-zin tso üong-üong tang-liah-go
打猎个。俗话是介话：「像宁录来耶和華个面前做勇勇打猎个
nying Gyi k'æ-koh læ Z-nô di-fông-go Pô-bih Yi-lih Üô-kyiah Kyiah-nyi Dzong keh
人。」¹⁰ 其开国来士拿地方个巴别、以力、亚甲、甲尼。¹¹ 从箇
di-fông c'ih-ky'i tao Üô-jih zao Nyi-nyi-vi Li-'o-pah dzing-ts teng Kyüô-lah wa-yiu Nyi-nyi-vi
地方出去到亚述，造尼尼微，利河伯城子，等迦拉，¹² 还有尼尼微
Kyüô-lah cong-nyiang-go do dzing-ts ziu-z Li-sin Mah-si sang Lu-ting En-nen Li-ha
迦拉中央个大城子，就是利鲜。¹³ 麦西生路丁、安南、利哈、
Neh-t'u Pah-lu Kyiah-lu Keh-t'oh keh-sing dzoh-veng Kyiah-lu sang Fi-li-z keh ih-dzoh
纳土、¹⁴ 伯鲁、甲路、葛托，箇星族份。甲路生非利士箇一族。

Kyüô-nen sang do ng-ts Si-teng yia sang Heh teng Yiaë-pu-z Üô-mo-li
¹⁵ 迦南生大儿子西顿，也生赫，¹⁶ 等耶布士、亚摩利、
Keh-kyüô-sah Hyi-vi Üô-kyi Si-nyi Üô-wô-ti Si-mô-li Ha-meh keh-sing
革迦撒^[1]、¹⁷ 希未、亚基、西尼、¹⁸ 亚华底、西玛利、哈默箇星
ts-p'a 'Eo-deo Kyüô-nen keh-sing dzoh-veng yin-k'æ-ky'i Kyüô-nen-go di-ka dzong Si-teng hyiang Gyi-lah ka
支派。后头迦南箇星族份延开去。¹⁹ 迦南个地界从西顿向其腊介
ky'i Gyi-lah tao Kyüô-sah wa-yiu hyiang Sô-to-mô Ngo-mo-lah Lah-mô Si-pin ka ky'i tao
去，其腊到迦萨，还有向所多玛、蛾摩拉、拉玛、洗扁介去到
Lah-sô Keh-sing z 'En-go ts-seng tu tsiao gyi-lah-go dzoh-cong k'eo-ing læ gyi-go di-fông teng
拉沙。²⁰ 箇星是含个子孙，都照其拉个族种，口音，来其个地方等
koh-veng
国份。

[1] 原文此处错印为 Keh-kyüô-seh，后文为 Keh-kyüô-sah.

21 雅弗个阿哥闪，就是希伯箇族个祖宗，也生儿子。22 闪个
 儿子，以拦、亚述、亚法撒、路德、亚兰。23 亚兰个儿子乌士、
 户勒、其帖、玛实。24 亚法撒生撒拉，撒拉生希伯。25 希伯生两个
 儿子，一个名字法勒^[1]，因为来其个时候国份分散了。其阿弟名字
 约丹。26 约丹生亚摩塔、沙列、哈萨玛非、耶拉、27 哈多兰、
 乌萨、特拉、28 倭柏、亚比玛利、示巴、29 倭非、哈腓拉、约伯，
 箇都是约丹个儿子。30 其拉所庖个地方从米沙到东边西发箇座山。
 31 箇星是闪个子孙，都照其拉个族种口音，来其个地方等国份。

[1] *Fah-leh i-s ziu-z Feng-k'æ*. 法勒意思就是分开。（原注）

32 上文都是挪亚儿子个支派，照其拉个家谱等国份。洪水
 以后，世间上个国份从其拉介分开来。

Ts. XI.

咸天下都是一样个口音，一样个说话。2 从东边搬过去时候，
 来士拿地方碰着平垵，就庖落。3 其拉大家商量话：「来，阿拉
 好做砖头，用火烧其出来。」其拉就有砖头当石头用，还有石油当
 石灰用。4 其拉又话：「来，阿拉好造城子，等一座塔，要其顶
 碰着天，又好扬阿拉个名声，省勒散开来到处地面顶。」5 耶和华
 降落来要看箇星人所造个城子等塔。6 耶和华话：「百姓是

ih-yiang-go gyi-lah shih-wò yia z ih-yiang-go næn-kæn ky'i-deo tso keh-go z-ken 'eo-deo gyi-lah
一样个，其拉说话也是一样个。难间起头做箇个事干，后头其拉
iao-siang tso soh-go m̃-kao hao ky'i kying-djü gyi Læ Ah-lah hao kông-loh-ky'i weng-dzeh gyi-go
要想做啥个，旼告好去禁住其。7 来，阿拉好降落去，混杂其个
k'eo-ing s-teh gyi-lah shih-wò feh siang-t'ong Yiaë-'o-wò ziu dzong keh-deo sæn-k'æ cong-nying læ
口音，使得其拉说话弗相通。」8 耶和華就从箇头散开众人来
tao-c'ü di min-teng gyi-lah zao dzing-ts-go z-ken ziu hyih-de Sô-yi keh di-ming kyiao-leh
到处地面顶。其拉造城子个事干就歇了。9 所以箇地名叫勒
Pô-bih ing-we læ keh-deo Yiaë-'o-wò weng-dzeh 'en-t'in-'ô nying-go k'eo-ing ping-ts'ia Yiaë-'o-wò dzong
巴别^[1]，因为来箇头耶和華混杂咸天下人个口音，并且耶和華从
keh-deo sæn-k'æ gyi-lah læ tao-c'ü di min-teng
箇头散开其拉来到处地面顶。

[1] *Pô-bih i-s ziu-z Weng-dzeh*. 巴别意思就是混杂。（原注）

- 10 Sin-go shü-dæ læ 'ô-veng 'Ong-shü yi-'eo liang-nyin Sin yi-kying ih-pah shü sang Üô-fah-sah
闪个世代来下文。洪水以后两年，闪已经一百岁生亚法撒。
- 11 Sin sang Üô-fah-sah yi-'eo yiu ng-pah nyin wa sang ng-ts nön
闪生亚法撒以后，又五百年，还生儿子因。
- 12 Üô-fah-sah sæn-jih-ng shü sang Sah-lah 13 Üô-fah-sah sang Sah-lah yi-'eo yiu s-pah ling sæn
亚法撒三十五岁生撒拉。13 亚法撒生撒拉以后又四百零三
nyin wa sang ng-ts nön
年，还生儿子因。
- 14 Sah-lah sæn-jih shü sang Hyi-pah 15 Sah-lah sang Hyi-pah yi-'eo yiu s-pah ling sæn nyin wa sang
撒拉三十岁生希伯。15 撒拉生希伯以后又四百零三年，还生
ng-ts nön
儿子因。
- 16 Hyi-pah sæn-jih-s shü sang Fah-leh 17 Hyi-pah sang Fah-leh yi-'eo yiu s-pah sæn-jih nyin wa
希伯三十四岁生法勒。17 希伯生法勒以后又四百三十年，还
sang ng-ts nön
生儿子因。
- 18 Fah-leh sæn-jih shü sang Lah-keo 19 Fah-leh sang Lah-keo yi-'eo yiu nyi-pah ling kyi nyin wa sang
法勒三十岁生拉苟。19 法勒生拉苟以后又二百零九年，还生
ng-ts nön
儿子因。
- 20 Lah-keo sæn-jih-nyi shü sang Sah-loh 21 Lah-keo sang Sah-loh yi-'eo yiu nyi-pah ling ts'ih nyin wa
拉苟三十二岁生撒鹿。21 拉苟生撒鹿以后又二百零七年，还
sang ng-ts nön
生儿子因。

22 ^{Sah-loh sæn-jih shü sang Nô-ngoh}撒鹿三十岁生拿鹤。 23 ^{Sah-loh sang Nô-ngoh yi-'eo yiu nyi-pah nyin wa sang ng-ts}撒鹿生拿鹤以后又二百年，还生儿子
囡。

24 ^{Nô-ngoh nyiæn-kyiu shü sang T'a-lah}拿鹤廿九岁生他拉。 25 ^{Nô-ngoh sang T'a-lah yi-'eo yiu ih-pah jih-kyiu nyin wa}拿鹤生他拉以后又一百十九年，还
生儿子囡。

26 ^{T'a-lah ts'ih-jih shü sang Üô-pah-læn Nô-ngoh Ha-læn}他拉七十岁生亚伯兰、拿鹤、哈兰。

27 ^{T'a-lah shü-dæ læ 'ô-veng T'a-lah sang Üô-pah-læn Nô-ngoh Ha-læn Ha-læn sang}他拉世代来下文。他拉生亚伯兰、拿鹤、哈兰，哈兰生
^{Lo-teh}罗得。 28 ^{Ha-læn pi gyi ah-tia sin si læ peng di-fông ziu-z Kyüô-leh-ti koh R-go}哈兰比其阿爹先死来本地方，就是迦勒底^[1]国，珥个
^{dzing-li}城里。 29 ^{Üô-pah-læn teng Nô-ngoh tu dæ ts'i-ts Üô-pah-læn-go ts'i-ts ming-z Sah-læ Nô-ngoh-go}亚伯兰等拿鹤都抬妻子。亚伯兰个妻子名字撒莱，拿鹤个
^{ts'i-ts ming-z Mih-kyüô Mih-kyüô teng Yi-z-kyüô tu z Ha-læn-go nön Sah-læ feh-we sang m-neh}妻子名字密迦。密迦等以士迦都是哈兰个囡。 30 ^{ng-ts T'a-lah ling-leh ng-ts Üô-pah-læn teng gyi seng-ts Lo-teh ziu-z Ha-læn-go}撒莱弗会生，珥得
儿子。 31 ^{ng-ts teng gyi sing-vu Sah-læ ziu-z Üô-pah-læn-go ts'i-ts dô-kô tseo-c'ih Kyüô-leh-ti}他拉领勒儿子亚伯兰，等其孙子罗得（就是哈兰个
儿子），等其新妇撒莱（就是亚伯兰个妻子），大家走出迦勒底^[1]
^{koh R-go dzing-li iao tao Kyüô-nen di-fông ky'i tao-leh Ha-læn ziu deng-loh T'a-lah ziu-shü}国，珥个城里，要到迦南地方去，到了哈兰就庵落。 32 ^{nyi-pah ling ng shü T'a-lah læ Ha-læn di-fông si-de}他拉寿岁
二百零五岁。他拉来哈兰地方死了。

[1] 原文此处错印为 Kyüô-lah-ti，后文为 Kyüô-leh-ti.

Ts. XII.

^{Yiæ-'o-wô teng Üô-pah-læn wô}耶和华等亚伯兰话：「^{Ng yüong tseo-c'ih peng-koh li-k'æ ts'ing-kyün teng ah-tia}尔用走出本国，离开亲眷等阿爹
^{oh-li tao Ngô sô ts-tin peh ng-go di-fông}屋里，到我所指点拨尔个地方。 2 ^{Ngô we s-teh ng tso do koh-veng s-foh peh}我会使得尔做大国份，赐福拨

ng yang ng-go ming-sing ping-ts'ia ng we tso foh-ky'i-go keng-deo Keh-sing coh-foh ng-go Ngô yia
尔，扬尔个名声，并且尔会做福气个根头。³ 箇星祝福尔个，我也
we s-foh peh gyi tsiu-mô ng go Ngô yia we tsiu-mô gyi wa-yiu t'in-'ô keh-sing dzoh-veng tu we
会赐福拨其，咒骂尔个，我也会咒骂其。还有天下箇星族份都会
dzong ng ka teh-djoh foh-ky'i Üô-pah-læn i Yiaë-'o-wô-go feng-fu ka c'ih-meng-ky'i Lo-teh teng gyi
从尔介得着福气。」⁴ 亚伯兰依耶和华个吩咐介出门去。罗得等其
dong-de ky'i Üô-pah-læn li-k'æ Ha-læn-go z'-eo nyin-kyi yiu ts'ih-jih-ng shü Üô-pah-læn ta-leh gyi
同队去。亚伯兰离开哈兰个时候年纪有七十五岁。⁵ 亚伯兰带勒其
ts'i-ts Sah-læ teng gyi dzih-ts Lo-teh wa-yiu læ Ha-læn sô tsih-loh-go kô-kyi sô teh-djoh-go
妻子撒莱，等其姪子罗得，还有来哈兰所积落个家计，所得着个
nying tu tseo-c'ih iao tao Kyüô-nen ka ky'i ziu tao Kyüô-nen di-fông
人，都走出要到迦南介去。就到迦南地方。

Üô-pah-læn tseo-ko keh-go di-fông tao Jü-kyin ziu-z tao Mo-li-go ziang-jü ka z'-eo
⁶ 亚伯兰走过箇个地方到叙剑，就是到摩利个橡树。介时候
Kyüô-nen nying deng-læ keh-deo Yiaë-'o-wô yin-c'ih-læ teng Üô-pah-læn wô Ngô we pô keh-go
迦南人庵来箇头。⁷ 耶和华现出来，等亚伯兰话：「我会把箇个
di-fông s-peh ng-go 'eo-dæ Gyi ziu læ keh-deo teng yin-c'ih-læ-go Yiaë-'o-wô zao ih-zo dæn
地方赐拨尔个后代。其就来箇头等现出来个耶和华造一座坛。⁸
'Eo-deo pun-tao Pah-deh-li tong-pin-go ih-zo sæn-li tah tsiang-bong si-pin z Pah-deh-li tong-pin z
后头搬到伯特利东边个一座山里，搭帐篷，西边是伯特利，东边是
'Æ ping-ts'ia læ keh-deo teng Yiaë-'o-wô zao ih-zo dæn gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô-go ming-deo Üô-pah-læn
亥。并且来箇头等耶和华造一座坛，求悬耶和华个名头。⁹ 亚伯兰
yi dong-sing hyiang nen-pin di-fông ka pun-ko-ky'i
又动身向南边地方介搬过去。

Keh-deo yiu hwông-nyin ing-we keh hwông-nyin li-'æ sô-yi Üô-pah-læn tseo-loh Yiaë-gyih koh ky'i
¹⁰ 箇头有荒年，因为箇荒年厉害，所以亚伯兰走落埃及国去
deng Kw'a tseo-tao Yiaë-gyih-go z'-eo teng ts'i-ts Sah-læ wô Ngô hyiao-teh ng z siang-mao
庵。¹¹ 快走到埃及个时候，等妻子撒莱话：「我晓得尔是相貌
hao-k'en-go nyü-nying næn-kæn keh-sing Yiaë-gyih nying k'en-kyin ng we wô Keh z gyi ts'i-ts
好看个女人，¹² 难间箇星埃及人看见尔会话：『箇是其妻子』，
gyi-lah ziu we sah ngô pao-djün ng-go sing-ming Ka-ni ng hao wô z ngô-go ah-me s-teh ngô
其拉就会杀我，保全尔个性命。¹³ 介呢尔好话是我个阿妹，使得我
we-leh ng teh-djoh en-tæn yia we-leh ng neng-keo pao-djün sing-ming
为了尔得着安耽，也为了尔能够保全性命。」

Üô-pah-læn tao-leh Yiaë-gyih Yiaë-gyih nying k'en-kyin keh nyü-nying z ting hao-k'en Fah-lao-go
¹⁴ 亚伯兰到了埃及，埃及人看见箇女人是顶好看。¹⁵ 法老个
da-dzing yia k'en-kyin gyi læ Fah-lao min-zin ts'ing-tsæn gyi Fah-lao ziu tsih keh-go nyü-nying tao
大臣也看见其，来法老面前称赞其。法老就接箇个女人到
wông-kong-li We-leh gyi Fah-lao kah-nga dæ Üô-pah-læn Üô-pah-læn yiu ngeo yang loh-do
王宫里。¹⁶ 为了其，法老格外待亚伯兰，亚伯兰有牛、羊、骆驼、

ts' yüong li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing Dæn-z Yiaë-'o-wô we-leh Uô-pah-læn ts'i-ts Sah-læ-go
雌雄驴子等奴仆、丫头箇星。 17 但是耶和華为了亚伯兰妻子撒菜个
yün-kwu kông do-do tsæ-næn vah Fah-lao teng gyi ih-kô-go nying Fah-lao ziu eo Üô-pah-læn wô
缘故，降大大灾难罚法老等其一家个人。 18 法老就诬亚伯兰，话：
Ng dza-we z-ka dæ ngô Gyi z ng ts'i-ts dza feh wô-hyang ngô dao Dza-we ts'ing-hwu gyi
「尔咋会是介待我？其是尔妻子，咋弗话向我道？ 19 咋会称呼其
ah-me s-teh ngô kyi-wu dæ gyi tso ts'i-ts Næn-kæn ng-go ts'i-ts hao ta-leh-ky'i
阿妹，使得我几乎抬其做妻子？难间尔个妻子，好带勒去。」 20
Fah-lao we-leh gyi feng-fu pah-sing Üô-pah-læn teng ts'i-ts lin væn-pah sô-yiu-go tu song gyi
法老为了其吩咐百姓，亚伯兰等妻子，连凡百所有个，都送其
c'ih-ky'i
出去。

Ts. XIII.

Üô-pah-læn teng gyi ts'i-ts lin væn-pah sô-yiu-go wa-yiu Lo-teh dô-kô tseo-c'ih Yiaë-gyih tao
亚伯兰等其妻子连凡百所有个，还有罗得，大家走出埃及到
Nen-di ky'i Üô-pah-læn yiu sang-k'eo nying-ts kying-ts keh-sing ting fu-tsoh Dzong Nen-di pun-tao
南地去。 2 亚伯兰有牲口、银子、金子箇星顶富足。 3 从南地搬到
Pah-deh-li ziu-z zin-deo tah tsiang-bong zao tsi-dæn di-fông læ Pah-deh-li teng 'Æ-go cong-nyiang
伯特利，就是前头搭帐篷造祭坛地方，来伯特利等亥个中 央。 4
Üô-pah-læn læ keh-deo gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô-go ming-deo
亚伯兰来箇头求悬耶和華个名头。
Teng Üô-pah-læn dong-de go Lo-teh yia yiu ngeo yang tsiang-bong Keh di-fông feh-neng-keo peh
5 等亚伯兰同队个罗得也有牛、羊、帐篷。 6 箇地方弗能够拨
gyi dô-kô deng ing-we kô-kyi to-leh-kying sô-yi dô-kô deng-feh-ko Ping-ts'ia Üô-pah-læn k'en
其大家庵，因为家计多勒紧，所以大家庵弗过。 7 并且亚伯兰看
sang-k'eo-go nying teng Lo-teh k'en sang-k'eo-go nying dô-kô tsang-zao Ka z-'eo Kyüô-nen teng Pi-li-si nying wa
牲口个人等罗得看牲口个人大家争造。介时候迦南等比利洗人还
deng-læ keh-deo Üô-pah-læn teng Lo-teh wô Næn-kæn ngô teng ng m-neh hao tsang-zao ngô k'en
庵来箇头。 8 亚伯兰等罗得话：「难间我等尔旣得好争造，我看
sang-k'eo-go nying teng ng k'en sang-k'eo-go nying yia m-neh hao tsang-zao ing-we ah-lah z zi-go nying
牲口个人等尔看牲口个人也旣得好争造，因为阿拉是自个人。 9
Djün-ko di ky'i-feh-z læ ng-go min-zin ma Ts'ing ng teng ngô feng-k'æ ng iao tsia-siu-pin ky'i ngô hao
全个地岂弗是来尔个面前吗？请尔等我分开。尔要借手边去，我好
tao jing-siu-pin ky'i 'ôh-tsia ng iao jing-siu-pin ky'i ngô hao tao tsia-siu-pin ky'i Lo-teh ngæn-tsing
到顺手边去；或者尔要顺手边去，我好到借手边去。」 10 罗得眼睛

dæ-ky'i k'en-k'en lah-dæn 'o bing-yiang tao So-r keh-da lu tao-c'ü di-t'u ts-ts-jing-jing tsing-ziang
抬起，看看约但河平垠到琐珥箇埭路，到处地土滋滋润润，正像
Yiæ-'o-wô-go hwô-yün yia ziang Yiæ-gyih di-fông ka keh z Yiæ-'o-wô feh-zing mih-diao Sô-to-mô teng
耶和华个花园，也像埃及地方介。箇是耶和华弗曾灭掉所多玛等
Ngo-mo-lah z-'eo Lo-teh ziu kæn-djoh lah-dæn 'o djün-ko bing-yiang Lo-teh ziu hyiang tong-pin ka
蛾摩拉时候。 11 罗得就拣着约但河全个平垠。 罗得就向东边介
pun-ko-ky'i keh liang-go nying dô-kô feng-k'æ Üô-pah-læn deng-læ Kyüô-nen di-fông Lo-teh deng-læ
搬过去。箇两个人大家分开。 12 亚伯兰庵来迦南地方， 罗得庵来
bing-yiang-go dzing-ts-li pô tsiang-bong dzin-dzin pun-ko-ky'i tao Sô-to-mô Keh-sing Sô-to-mô nying
平垠个城子里，把帐篷渐渐搬过去到所多玛。 13 箇星所多玛人
tsoh-ôh væn do ze læ Yiæ-'o-wô-go min-zin
作恶，犯大罪来耶和华个面前。

Lo-teh teng Üô-pah-læn feng-k'æ ts-'eo Yiæ-'o-wô teng Üô-pah-læn wô Ng ngæn-tsing
14 罗得等亚伯兰分开之后，耶和华等亚伯兰话：「尔眼睛
dæ-ky'i-læ dzong ng læ-tong-go di-fông k'en tong nen si poh Ng ih-ts'ih sô k'en-kyin-go
抬起来，从尔来东个地方看东、南、西、北。 15 尔一切所看见个
di-fông Ngô we üong-yün s-peh ng teng ng-go 'eo-dæ Ngô we s-teh ng-go 'eo-dæ ziang
地方，我会永远赐拨尔，等尔个后代。 16 我会使得尔个后代像
di-yiang-li hwe-dzing ka to ziah-z di-yiang-li-go hwe-dzing nying neng-keo su-leh-pin ka-ni ng-go
地垠里灰尘介多。若是地垠里个灰尘，人能够数勒遍，介呢尔个
'eo-dæ yia hao su-leh-c'ih Ng bô-ky'i yüong tseo-cün keh di-fông-go dziang teng kw'eh ing-we Ngô
后代也好数勒出。 17 尔爬起，用走转箇地方个长等阔，因为我
pih-ding we s-peh ng Üô-pah-læn ziu pun tsiang-bong tao Hyi-pah-leng deng-læ Mæn-li-go ziang-jü
必定会赐拨尔。」 18 亚伯兰就搬帐篷到希伯仑，庵来幔利个橡树
bông-pin læ keh-deo teng Yiæ-'o-wô zao ih-zo dæn
旁边，来箇头等耶和华造一座坛。

Ts. XIV.

Ka z-'eo En-lah-fi tso Z-nô wông Üô-liah tso Yi-lah-sah wông Kyi-da-lao-mô tso
1 介时候，暗拉非做士拿王，亚略做以拉撒王，基大老玛做
Yi-læn wông Di-dah tso Lih-pông wông dô-kô ky'i tsing-vah Sô-to-mô wông Pi-lah Ngo-mo-lah wông
以拦王，提达做列邦王。 2 大家去征伐所多玛王比拉、蛾摩拉王
Pi-sô Iah-mô wông Z-neh Si-pin wông Z-mi-bih teng Pi-lah wông Pi-lah ziu-z
比沙、押玛王士纳、洗扁王士米别等比拉王。（比拉就是
So-r Keh-sing ng wông jü-long læ Si-ding sæn-ao ziu-z Yin hæ Gyi-lah voh-z
琐珥。） 3 箇星五王聚拢来西定山，就是盐海。 4 其拉服侍

Kyi-da-lao-mô jih-nyi nyin tao jih-sæn nyin be-bun gyi de Tao-leh jih-s nyin Kyi-da-lao-mô teng
基大老玛十二年，到十三年背叛其了。⁵ 到了十四年，基大老玛等
gyi kyih-tông-go koh-wông læ tang-ba Li-vah-ing nying læ Ûô-di-lih-kyüô nying di-fông teng Su-si nying læ
其结党个国王来打败利乏音人来亚提律迦人地方，等苏西人来
Ha-mah di-fông Yi-mi nying læ Sô-vi-kyi-lih-ding di-fông 'O-li nying læ gyi-lah-go Si-r sæn
哈麦地方。以米人来沙微基列亭地方，⁶ 何利人来其拉个西珥山，
dzih-tao kw'ông-iæ siang-gying-go R-pô-læn Keh s-go wông tseo-kyü tao En-mih-pah ziu-z Kyüô-t'ih
直到旷野相近个珥巴兰。⁷ 箇四个王走归到安密八，就是迦铁，
p'o-tsing Ûô-mô-leh nying-go 'en di-fông teng deng-læ Ha-si-seng-da-mô-go Ûô-mo-li nying
破进亚玛勒人个咸地方，等庵来哈洗逊大玛个亚摩利人。

Keh-tsao Sô-to-mô wông Ngo-mo-lah wông Iah-mô wông Si-pin wông Pi-lah wông Pi-lah
⁸ 箇遭所多玛王、蛾摩拉王、押玛王、洗扁王、比拉王（比拉
ziu-z So-r tu tseo-c'ih læ Si-ding sæn-ao teng gyi-lah tang-tsiang ziu-z teng Yi-læn wông
就是琐珥）都走出来西定山岬，等其拉打仗。⁹ 就是等以拦王
Kyi-da-lao-mô Lih-pông wông Di-dah Z-nô wông En-lah-fi Yi-lah-sah wông Ûô-liah keh s-go
基大老玛、列邦王提达、士拿王暗拉非、以拉撒王亚略：箇四个
wông teng ng-go wông tang-tsiang
王等五个王打仗。

Si-ding sæn-ao yiu hyü-to zah-yiu-go di-k'ang Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah koh-wông dao-tseo læ
¹⁰ 西定山岬有许多石油个地坑：所多玛等蛾摩拉国王逃走，来
keh-deo tang-ba yü-to dao-tao sæn-li-de Gyi-lah ziu pô Sô-to-mô Ngo-mo-lah keh-sing dzæ-veh
箇头打败。余多逃到山里了。¹¹ 其拉就把所多玛、蛾摩拉箇星财物
liang-ts'ao tu lo-liah-ts tseo-kyü-ky'i Ûô-pah-læn-go dzih-ts Lo-teh deng-læ Sô-to-mô gyi nying lin
粮草，都掳掠仔走归去。¹² 亚伯兰个姪子罗得庵来所多玛：其人连
dzæ-veh yia be lo-liah-ky'i Yiu ih-go dao-tseo-go nying læ t'ong-cü Hyi-pah-læ nying Ûô-pah-læn
财物也被掳掠去。¹³ 有一个逃走个人来通知希伯来人亚伯兰。

Ûô-pah-læn deng-læ Ûô-mo-li nying Mæn-li-go ziang-jü di-fông Mæn-li z Yi-jih-koh teng Ûô-næ-go
亚伯兰庵来亚摩利人幔利个橡树地方。幔利是以实各等亚乃个
hyüong-di keh sæn hyüong-di tu teng Ûô-pah-læn lih-lah-ko-liao-go Ûô-pah-læn t'ing-meng dzih-ts be
兄弟。箇三兄弟都等亚伯兰立约过了个。¹⁴ 亚伯兰听闻姪子被
lo-liah-ky'i ziu ling-leh gyi-zi oh-li sô iang-tong jih-lin-ko-liao-go nu-boh sæn-pah jih-pah-go nying
掳掠去，就领勒其自屋里所养东，习练过了个奴仆三百十八个人，
ken-tao Dæn-go di-fông Lin-yia feng-k'æ nu-boh tang-ba gyi-lah ken-tao Da-mô-seh tsia-siu-pin-go
赶到但个地方。¹⁵ 连夜分开奴仆，打败其拉，赶到大马色借手边个
'O-pô Gyi deh-cün ih-ts'ih-go dzæ-veh yi ling-leh dzih-ts Lo-teh teng gyi-go tong-si lin nyü-nying
何把。¹⁶ 其夺转一切个财物，又领勒姪子罗得等其个东西，连女人
lin pah-sing dô-kô kyü-læ
连百姓，大家归来。

17 亚伯兰杀败了基大老玛连其结党个国王归来时候，所多玛王
tseo-c'ih tao Sô-vi sâen-ao ziu-z wông-go sâen-ao ky'i nying-tsih gyi Keh z-'eo Sah-leng wông
走出到沙微山，就是王个山，去迎接其。18 箇时候撒冷王
Mah-kyi-si-teh z tso ting kao Jing-ming-go tsi-s ta-leh ping teng tsui c'ih-lâ coh-foh gyi wô
麦基洗德，是做顶高神明个祭司，带勒饼等酒出来，19 祝福其话：
Dæn-nyün keh-we t'in-di-go Cü-tsæ ting kao Jing-ming s foh-ky'i peh Üô-pah-læn Coh-zia ting kao
「但愿箇位天地个主宰，顶高神明赐福气拨亚伯兰！」20 祝谢顶高
Jing-ming pô ng-go dziu-dih kao-dæ ng-go siu-li Üô-pah-læn pô sô teh-djoh-go jih-kwu-teh-ih
神明，把尔个仇敌交代尔个手里！」亚伯兰把所得着个，十股得一
song-peh Mah-kyi-si-teh
送拨麦基洗德。

21 所多玛王等亚伯兰话：人呢，归拨我，东西呢，尔自
do-leh-ky'i Üô-pah-læn teng Sô-to-mô wông wô Nying ni kwe-peh ngô tong-si ni ng-zi
驮勒去。22 亚伯兰等所多玛王话：我已经指点顶高神明耶和华，
keh-we t'in-di-go Cü-tsæ vah-tsiu ih-kwang sin ih-kwang 'a-ta z ng-go tong-si ngô tu
箇位天地个主宰，罚咒，23 一梗线，一梗鞋带，是尔个东西，我都
feh do sâen-leh ng wô Ngô s-teh Üô-pah-læn yiu-lao Djü-leh 'eo-sang sô ky'üoh ts-nga
弗驮，省勒尔话：「我使得亚伯兰有佬。」24 除勒后生所吃之外，
wa-yiu teng ngô dong-de Üô-næ Yi-jih-koh Mæn-li sô ing-tông teh-djoh-go hao peh gyi-lah tsiao meng-veng
还有等我同队亚乃、以实各、幔利所应当得着个，好拨其拉照门份
do-leh-ky'i
驮勒去。

Ts. XV.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yiæ-'o-wô hyin-ling peh Üô-pah-læn teng gyi wô Üô-pah-læn
箇星事干后头，耶和华显灵拨亚伯兰，等其话：「亚伯兰，
hao-vong p'ô Ngô tso ng-go deng-ba tso ng do-do eng-sông Üô-pah-læn wô Cü
好留怕，我做尔个盾牌，做尔大大恩赏。」2 亚伯兰话：「主
Yiæ-'o-wô Ng pô soh-si s-peh ngô ing-we ngô m-neh ng-ts tso ngô cong-kwun-go z keh-go
耶和华，尔把啥西赐拨我，因为我旣得儿子，做我总管个是箇个
Da-mô-seh nying Yi-li-üô-sah Üô-pah-læn yi wô Ng m-neh ng-ts s-peh ngô ka-ni
大马色人以利亚撒。」3 亚伯兰又话：「尔旣得儿子赐拨我，介呢
sang-læ ngô oh-li-go nying we tsih ngô-go dæ Yiæ-'o-wô yi teng gyi wô Keh-go nying feh-we
生来我屋里个人会接我个代。」4 耶和华又等其话：「箇个人弗会

tsih ng-go dæ pih-ding dzong ng-zi sang-c'ih-læ-go hao tsih ng-go dæ Ziu ling gyi tseo-c'ih
 接尔个代，必定从尔自生出来个好接尔个代。」⁵ 就领其走出
 nga-deo wô Deo dæ-ky'i k'en t'in Keh-sing sing-siu ng neng-keo su-leh-pin feh Yi teng gyi
 外头，话：「头抬起看天！箇星星宿尔能够数勒遍弗？」又等其
 wô Ng-go 'eo-dæ pih-ding z-ka Üô-pah-læn siang-sing Yiæ-'o-wô Yiæ-'o-wô sôn keh z
 话：「尔个后代必定是介。」⁶ 亚伯兰相信耶和华。耶和华算箇是
 gyi go kong-yi Yi teng Üô-pah-læn wô Ngô Yiæ-'o-wô ziu-z ling ng c'ih Kyüô-leh-ti koh
 其个公义。⁷ 又等亚伯兰话：「我耶和华，就是领尔出迦勒底国，
 R-go dzing-li iao pô dông-deo di-fông s-peh ng tso ts'æn-nyih Gyi wô Cü Yiæ-'o-wô
珥个城里，要把荡头地方赐拨尔做产业。」⁸ 其话：「主耶和华，
 ngô dza hao hyiao-teh pih-ding teh-djoh keh-go ts'æn-nyih Yiæ-'o-wô teng gyi wô Ng yüong teng Ngô do
 我咋好晓得必定得着箇个产业？」⁹ 耶和华等其话：「尔用等我驮
 sæn-nyin-go ts'-ngeo sæn-nyin-go ts' sæn-nyang sæn-nyin-go yüong wu-nyang teng ih-tsah pæn-kyiu ih-tsah
 三年个雌牛，三年个雌山羊，三年个雄湖羊，等一只斑鸠，一只
 siao beh-keh Ziu long-tsong do-læ te p'o-k'æ pun-pin kah-ky'i te-deo pa-tong tsih-yiu tiao feh
 小鹌鹑。」¹⁰ 就拢总驮来，对破开半边夹起对头摆东，只有鸟弗
 p'o-k'æ Yiu yia-tiao fi-loh-læ ding-leh keh-sing sang-k'eo-li Üô-pah-læn ken gyi ky'i Nyih-deo kw'a
 破开。¹¹ 有野鸟飞落来停勒箇星牲口里，亚伯兰赶其去。¹² 日头快
 loh-sæn z-'eo Üô-pah-læn sah-kao kw'eng-joh hweh-jün teh-cü moh-ts'eh-di-en ziu p'ô-de
 落山时候，亚伯兰煞觉困熟，忽然得知墨漆地暗，就怕了。¹³
 Yiæ-'o-wô ziu teng Üô-pah-læn wô Ng hao ih-ding hyiao-teh ng-go ts-seng we tso c'ih-meng nying læ
耶和华就等亚伯兰话：「尔好一定晓得尔个子孙会做出门人来
 bih-koh voh-z gyi-lah be bao-nyiah s-pah nyin kong-fu Gyi-lah sô voh-z keh-koh-go nying
 别国，服侍其拉。被暴虐四百年工夫。」¹⁴ 其拉所服侍箇国个人，
 Ngô tsong-iao p'un-tôn gyi 'eo-deo ng-go 'eo-dæ we do-leh hyü-to dzæ-veh tseo-c'ih-læ Ng we
 我总要判断其。后头尔个后代会驮勒许多财物走出来。¹⁵ 尔会
 en-en-weng-weng kyü tsu-tsong di-fông ky'i teh-djoh dziang-dziang ziu-shü en-tsông-hao Tao di-s dæ gyi-lah
 安安稳稳归祖宗地方去，得着长长寿岁安葬好。¹⁶ 到第四代其拉
 we tseo-cün tao ts'-di læ ing-we Üô-mo-li nying-go ze wa m-neh mun-tsoh
 会走转到此地来，因为亚摩利人个罪还旡得满足。」

¹⁷ Nyih-deo yi-kying loh-sæn heh-en z-'eo yiu c'ih-in-go ho-lu teng mang-mang ho-pô læ
 日头已经落山，黑暗时候，有出烟个火炉等猛猛火把来

pa-k'æ-tih nyüoh-go cong-nyiang tseo-ko Keh-nyih Yiæ-'o-wô teng Üô-pah-læn lih-iah wô Dzong Yiæ-gyih
 摆开的肉个中央走过。¹⁸ 箇日耶和华等亚伯兰立约话：「从埃及

'o tao Pah-lah keh-da do-'o Ngô pô keh-go di-fông s-peh ng-go 'eo-dæ ziu-z Kyi-nyi
 河到伯拉箇大河，我把箇个地方赐拨尔个后代。¹⁹ 就是基尼、

Kyi-nyi-si Kyiah-mo-nyi Heh Pi-li-si Li-vah-ing Üô-mo-li Kyüô-nen
基尼洗、甲摩尼、²⁰ 赫、比利洗、利乏音、²¹ 亚摩利、迦南、

Keh-kyüô-sah Yiæ-pu-si keh-sing dzoh-veng-go di-fông
革迦撒、耶布西，箇星族份个地方。」

Ts. XVI.

1 亚伯兰个妻子撒莱长得生养。其有一个丫头，是埃及个女人，名字叫勒夏甲。² 撒莱等亚伯兰话：「耶和華弗拔我生养，尔且等我丫头同床，我或者好靠着其得着儿因。」亚伯兰就听撒莱说话。³ 介时候亚伯兰庵来迦南地方已经十年了。其妻子撒莱把埃及个丫头夏甲拔其丈夫亚伯兰做阿姨。

⁴ 亚伯兰等夏甲同床，夏甲就有身孕。其得知自有身，就看轻其主母。⁵ 撒莱等亚伯兰话：「我个加气是尔个缘故。我放丫头来尔个怀里，其得知自有身就看轻我。但愿耶和華来尔等我中央判断。」⁶ 亚伯兰等撒莱话：「丫头是来尔个手下，好随尔咋待其。」撒莱逼难其，夏甲就离开其面前，逃走了。

⁷ 耶和華个天使碰着其来旷野地方，等水源相近。（箇个水源是来书珥箇埭路上。）⁸ 其话：「撒莱个丫头夏甲，从何里来？要到何里去？」其话：「我躲避主母撒莱个面前。」⁹

耶和華个天使等其话：「尔用归到主母地方去，好服其该管。」¹⁰

耶和華个天使又等其话：「我会加凑尔个后代甚许多，数都数弗遍。」¹¹ 耶和華个天使又等其话：「难间尔有身孕，会生

儿子，好取其名字以实玛利，因为耶和華听闻尔个苦楚。」¹² 其会像野驴子来人中央，其个手会抵敌众人，众人个手也会抵敌其。

其会庵来众兄弟个面前。」¹³ 等其所讲个耶和華，夏甲称呼其

ming-deo Ng Jing-ming z k'en ngô tong ing-we gyi wô ngô soh-feh-z læ dông-deo kyin-ko
名头：「尔神明是看我东。」 因为其话：「我啥弗是来荡头见过
Keh-we k'en ngô tong-go ma Sô-yi keh-k'eo tsing kyiao-leh Bih-lah-hæ-læ ziu-z Kyüô-t'ih Pi-lih
箇位看我东个吗？」¹⁴ 所以箇口井叫勒别拉海莱^[1]，就是迦铁比列
cong-nyiang
中央。

[1] Ziu-z Keh-we weh-go, we-k'en-kyin-go Jing-ming go tsing. 就是箇位活
个、会看见个神明个井。（原注）

'Eo-deo Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang ng-ts Üô-pah-læn c'ü Yüô-kyiah sô sang-go ng-ts ming-z
¹⁵ 后头夏甲等亚伯兰生儿子。亚伯兰取夏甲所生个儿子名字
kyiao-leh Yi-jih-mô-li
叫勒以实玛利。

Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang Yi-jih-mô-li z-'eo Üô-pah-læn nyin-kyi pah-jih-loh shü de
¹⁶ 夏甲等亚伯兰生以实玛利时候，亚伯兰年纪八十六岁了。

Ts. XVII.

Üô-pah-læn kyiuh-jih-kyiu shü go z-'eo Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh Üô-pah-læn teng gyi wô Ngô
亚伯兰九十九岁个时候，耶和华现出拨亚伯兰，等其话：「我
z djün-neng-go Jing-ming ng læ Ngô-go min-zin hao tso-nying yia yüong djün-be Ngô we teng ng lih Ngô-go
是全能个神明。尔来我个面前好做人也用全备。² 我会等尔立我个
iah we s-teh ng 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Üô-pah-læn ziu boh-tao Jing-ming yi teng
约，会使得尔后代茂茂盛盛多起来。」³ 亚伯兰就伏倒。神明又等
gyi kông z-ka wô Ngô teng ng shih-lih Ngô-go iah s-teh ng we tso lih-koh-go tsu-tsong
其讲，是介话：⁴ 「我等尔设立我个约，使得尔会做列国个祖宗。⁵
Næn-kæn feh tsæ eo ng ming-z Üô-pah-læn z c'ü ng Üô-pah-lah-hen ing-we Ngô s-teh ng tso
难间弗再讴尔名字亚伯兰，是取尔亚伯拉罕^[1]，因为我使得尔做
lih-koh-go tsu-tsong Ngô we s-teh ng do-nyiang hying-wông dzing-we hyü-to koh-veng kyüing-wông keh-sing
列国个祖宗。⁶ 我会使得尔大样兴旺，成为许多国份，君王箇星
dzong ng ka c'ih-læ Ng teng ng lin ng lih-dæ-go ts-seng pih-ding shih-lih Ngô-go iah tso üong-yün-go
从尔介出来。⁷ 尔等尔连尔历代个子孙必定设立我个约，做永远个
iah Ngô we tso ng lin ng 'eo-dæ-go Jing-ming Ngô we pô ng yin-dzæ deng-tih-go di-fông ziu-z
约。我会做尔连尔后代个神明。⁸ 我会把尔现在庵的个地方，就是

'en Kyüô-nen di-fông tu s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ tso üong-yün-go ts'æn-nyih Ngô yia we tso
咸迦南地方，都赐拨尔连尔个后代，做永远个产业，我也会做
gyi-lah-go Jing-ming
其拉个神明。」

[1] Ziu z Hyü-to nying-go tsu-tsong. 就是许多人个祖宗。（原注）

9 Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng lin ng lih-dæ-go ts-seng tsong-iao pao-siu Ngô-go
神明又等亚伯拉罕话：「尔连尔历代个子孙总保守我个
iah Ngô sô shih-lih peh ng lin ng-go 'eo-dæ keh iao pao-siu-go iah z-ka-go ng-go
约。」10 我所设立拨尔连尔个后代，简保守个约是介个：尔个
cong-nyiang væn-pah nen tu iao ziu tsiu-keh-li Ng pih-iao 'ang tsiu-keh-li tso Ngô teng ng lih-iah-go
中央凡百男都要受周割礼[1]。11 尔必要行周割礼做我等尔立约个
kyi-'ao Ng lih-dæ-go ts-seng long-tsong sang-c'ih pah-nyih-go nen væn 'ôh-tsia sang-læ oh-li-go
记号。12 尔历代个子孙拢总生出八日个男娃，或者生来屋里个，
'ôh-tsia feh-z ng 'eo-dæ z yüong nying-ts dzong bih-koh ma-læ-go tu iao ziu tsiu-keh-li
或者弗是尔后代，是用银子从别国买来个，都要受周割礼。13
Feh-leng ng oh-li sang-c'ih-go 'ôh-tsia ng nying-ts ma-læ-go tu pih-iao ziu tsiu-keh-li ka-ni
弗论尔屋里生出个，或者尔银子买来个，都必要受周割礼，介呢
Ngô-go iah læ ng-go kyi-sing hao tso üong-yün-go iah Feh ziu tsiu-keh-li-go nen tsong-iao dön-djih gyi
我个约来尔个肌身好做永远个约。14 弗受周割礼个男，总要断绝其
læ pah-sing cong-nyiang ing-we gyi z we-be Ngô-go iah
来百姓中央，因为其是违背我个约。」

[1] 割礼

15 Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-læ ni feh-k'o tsæ eo gyi ming-z
神明又等亚伯拉罕话：「尔个妻子撒莱呢，弗可再诬其名字
Sah-læ z hao c'ü gyi Sah-lah Ngô yia we s foh peh gyi dzong gyi ka s ih-go ng-ts peh
撒莱，是好取其撒拉[1]。16 我也会赐福拨其，从其介赐一个儿子拨
ng Ngô tsong we s foh peh gyi s-teh gyi tso lih-koh-go ah-nyiang pah-sing-go kyüing-wông yia dzong
尔。我总会赐福拨其，使得其做列国个阿娘，百姓个君王也从
gyi ka læ Üô-pah-lah-hen boh-tao siao ih-siao sing-li wô Ih-pah shü go nying dza
其介来。」17 亚伯拉罕伏倒，笑一笑，心里话：「一百岁个人咋
neng-keo sang ng-ts ni hwông-ts'ia Sah-lah yi-kying kyi-jih shü næn-dao wa we sang ma
能够生儿子呢？况且撒拉已经九十岁。难道还会生吗？」18
Üô-pah-lah-hen teng Jing-ming wô Dæn-nyün Yi-jih-mô-li weh læ Ng-go min-zin Jing-ming
亚伯拉罕等神明话：「但愿以实玛利活来尔个面前！」19 神明
wô Feh-z-ka ng ts'i-ts Sah-lah ih-ding we sang ng-ts ng hao c'ü gyi ming-z Yi-sah
话：「弗是介，尔妻子撒拉一定会生儿子。尔好取其名字以撒[2]。
Ngô teng gyi lin gyi-go 'eo-dæ we shih-lih Ngô-go iah tso üong-yün go iah Kóng-tao Yi-jih-mô-li Ngô
我等其连其个后代会设立我个约做永远个约。20 讲到以实玛利，我

yi-kying t'ing ng-go tao-kao de Ngô yi-kying s foh peh gyi we s-teh gyi 'eo-dæ meo-meo-zing-zing
已经听尔个祷告了。我已经赐福拨其，会使得其后代茂茂盛盛
to-ky'i-læ Gyi we sang jih-nyi-go moh-pah Ngô peh gyi tso do-do koh-veng Dæn-z Ngô teng Yi-sah
多起来。其会生十二个牧伯。我拨其做大大国份。²¹但是我等以撒
we shih-lih Ngô-go iah ziu-z ming-nyin keh-go z-'eo Sah-lah we teng ng sang go Kông-hao
会设立我个约，就是明年箇个时候撒拉会等尔生个。」²²讲好
ts-'eo Jing-ming li-k'æ Üô-pah-lah-hen sing-zông-ky'i
之后，神明离开亚伯拉罕升上去。

[1] *Sah-lah i-s ziu-z Kong-cü.* 撒拉意思就是公主。（原注）

[2] *Ziu-z Fah-siao, k'en* ¹⁷ *ts'ih.* 就是发笑，看¹⁷七。（原注）

²³ Keh-nyih Üô-pah-lah-hen tsiao Jing-ming-go feng-fu pô ng-ts Yi-jih-mô-li teng keh-sing oh-li
箇日亚伯拉罕照神明个吩咐，把儿子以实玛利，等箇星屋里
sang-tong-go nying-ts ma-læ-go væn-pah læ Üô-pah-lah-hen oh-li-go nen long-tsong teng gyi-lah 'ang
生东个、银子买来个，凡百来亚伯拉罕屋里个男，拢总等其拉行
tsiu-keh-li Üô-pah-lah-hen ziu tsiu-keh-li z-'eo nyin-kyi kyiuh-jih-kyiu shü-de Gyi ng-ts
周割礼。²⁴亚伯拉罕受周割礼时候，年纪九十九岁了。²⁵其儿子
Yi-jih-mô-li ziu tsiu-keh-li z-'eo nyin-kyi jih-sæn shü-de Keh-nyih Üô-pah-lah-hen teng ng-ts
以实玛利受周割礼时候，年纪十三岁了。²⁶箇日亚伯拉罕等儿子
Yi-jih-mô-li dô-kô ziu tsiu-keh-li Wa-yiu gyi keh ih-kô-go nying 'ôh-tsia sang-læ oh-li-go
以实玛利大家受周割礼。²⁷还有其箇一家个人，或者生来屋里个，
'ôh-tsia yüong nying-ts dzong bih-koh ma-læ-go yia tu ziu tsiu-keh-li
或者用银子从别国买来个，也都受周割礼。

Ts. XVIII.

Yiæ-'o-wô læ Mæn-li ziang jü di-fông yin-c'ih-læ peh Üô-pah-lah-hen Nyih-deo tông tsiu-ko z-'eo
耶和華來幔利橡樹地方現出來撥亚伯拉罕。日頭當晝過時候
Üô-pah-lah-hen zo-læ tsiang-bong meng-k'eo gyi ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin sæn-go nying lih-læ gyi min-zin
亚伯拉罕坐來帳篷門口。²其眼睛抬起看見三個人立來其面前。
ih-k'en-kyin ziu dzong tsiang-bong meng-k'eo peng-zông-ky'i nying-tsih gyi boh-tao di-yiang-li wô
一看見，就从帳篷門口奔上去迎接其，伏倒地垵里，³話：
Cü ziah-z teh-djoh ng-go eng-we ts'ing ng m-nao li-k'æ ng-go nu-boh tseo-k'æ-ky'i
「主，若是得着尔个恩惠，請尔旣得好^[1]离开尔个奴仆走開去。⁴
Hao siao-shü do-tin shü gyiang-gyang ng-go kyiah ng ts'ia læ jü ti-'ô tsiang-sih ih-zông Ngô we do-tin
好稍勢馱點水澆澆尔个脚。尔且來樹底下將息一晌。⁵我會馱點

ky'üoh-zih hao peh ng-lah tsih-tsih lih 'eo-deo tsæ dong-sing ing-we ng tao ng nu-boh-go di-fông læ ing-tông
吃食好拨尔拉接接力，后头再动身。因为尔到尔奴仆个地方来应当
z-ka Gyi-lah wô Ng hao tsiao ng-go shih-wô ka tso Üô-pah-lah-hen ziu kw'a-kw'a
是介。」其拉话：「尔好照尔个说话介做。」⁶ 亚伯拉罕就快快
tseo-tsing tsiang-bong-li teng Sah-lah wô Yüong zông-kying be-bæn sæn si-ah si-si-go min-feng
走进帐篷里，等撒拉话：「用上紧备办三细阿^[2]细细个面粉，
nyüoh-tæn-hao p'ang gyi tso ping Üô-pah-lah-hen yi peng-tao ngeo-gyin-li do ih-tsah công-công
捎带好，烹其做饼。」⁷ 亚伯拉罕又奔到牛圈里，驮一只壮壮
hao-hao-go siao-ngeo kao-dæ nu-boh gyi ziu kw'a-kw'a be-bæn hao Yi do-leh na teng na-yiu lin
好好个小牛交代奴仆。其就快快备办好。⁸ 又驮勒奶等奶油，连
be-bæn hao-go siao-ngeo pa-læ nying-k'ah min-zin zi lih-læ gyi-lah bông-pin jü ti-'ô teng-dæ gyi-lah
备办好个小牛，摆来人客面前，自立来其拉旁边树底下，等待其拉
ky'üoh
吃。

[1] m-nao, 现代宁波话说 mau6、mhau5, 写作「莫」，本字或为「旤得好」。

[2] *Ih si-ah da-iah ih teo*. 一细阿大约一斗。(原注)

Gyi-lah teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-lah læ 'ah-li Gyi wô Læ
⁹ 其拉等亚伯拉罕话：「尔个妻子撒拉来何里？」其话：「来
tsiang-bong-li Ih-go wô tao yüih-veng tsoh-go z-'eo Ngô we tseo-cün ng-go di-fông læ
帐篷里。」¹⁰ 一个话：「到月分足个时候，我会走转尔个地方来，
ng-go ts'i-ts Sah-lah we sang ng-ts Sah-lah læ Gyi 'eo-pe tsiang-bong meng-k'eo t'ing-meng Næn-kæn
尔个妻子撒拉会生儿子。」撒拉来其后背帐篷门口听闻。¹¹ 难间
Üô-pah-lah-hen teng Sah-lah nyin-kyi tu z lao-lao Sah-lah-go yüih-kying yi-kying dön-de Sô-yi Sah-lah
亚伯拉罕等撒拉年纪都是老老。撒拉个月经已经断了。¹² 所以撒拉
zi siao ih-siao wô Ngô yi-kying lao-de cü-nying-kô yia lao-de ngô næn-dao neng-keo yiu keh-go
自笑一笑，话：「我已经老了，主人家也老了，我难道能够有箇个
hyi-z ma Yiæ-'o-wô teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah dza-we siao wô Z ngô
喜事吗？」¹³ 耶和华等亚伯拉罕话：「撒拉咋会笑，话：『是我
nyin-kyi lao-de wa neng-keo ih-ding sang ng-ts ma Yiæ-'o-wô yiu soh-go tso-feh-læ ma Tao
年纪老了，还能够一定生儿子吗？』¹⁴ 耶和华有啥个做弗来吗？到
ding-kwe-go nyih-ts ziu-z yüih-veng tsoh-go z-'eo Ngô tsong we tseo-cün ng-go di-fông læ Sah-lah we
定规个日子，就是月分足个时候，我总会走转尔个地方来，撒拉会
sang ng-ts Sah-lah ky'ih-hoh ziu la-de wô Ngô m-neh siao Gyi wô
生儿子。」¹⁵ 撒拉吃惟，就赖了，话：「我旤得笑。」其话：
Feh-z ng jih-dzæ siao-ko-de
「弗是，尔实在笑过了。」

16 Keh-sing nying ziu dzong keh-deo dong-sing hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky'i Uô-pah-lah-hen song gyi-lah
16 箇星人就从箇头动身，向着所多玛介去。亚伯拉罕送其拉
dô-kô ky'i Yiaë-'o-wô wô Ngô sô iao tso-go z-ken næn-dao ing-mun Uô-pah-lah-hen ma
大家去。 17 Yiaë-'o-wô wô Ngô sô iao tso-go z-ken næn-dao ing-mun Uô-pah-lah-hen ma
耶和華話：「我所要做个事干，难道隐瞒亚伯拉罕吗？
18 Ing-we Uô-pah-lah-hen pih-ding we tso yiu neng-ken-go do koh-veng t'in-ô væn-koh tu dzong gyi teh-djoh
因为亚伯拉罕必定会做有能干个大国份，天下万国都从其得着
foh-ky'i Ing-we Ngô hyiao-teh gyi sô-yi gyi we feng-fu gyi ng-ts teng zi ih-kô nying s-teh
福气。 19 Ing-we Ngô hyiao-teh gyi sô-yi gyi we feng-fu gyi ng-ts teng zi ih-kô nying s-teh
因为我晓得其，所以其会吩咐其儿子等自一家人，使得
gyi-lah z-djông pao-siu Yiaë-'o-wô-go dao-li tso-nying kong-yi tsing-dzih Yiaë-'o-wô ziu we tsiao Gyi
其拉时常保守耶和華个道理，做人公义正直。 耶和華就会照其
ing-hyü-go shih-wô s-peh Uô-pah-lah-hen Yiaë-'o-wô ziu wô Sô-to-mô Ngo-mo-lah
应许个说话赐拨亚伯拉罕。」 20 Yiaë-'o-wô ziu wô Sô-to-mô Ngo-mo-lah
耶和華就話：「所多玛、蛾摩拉
ôh-kwun mun-ying yiu do-do sing-hyang eo Ngô ka Næn-kæn Ngô loh-ky'i k'en gyi-go 'ang-we-ko-jün z
恶贯满盈，有大大声响讴我介。 21 Næn-kæn Ngô loh-ky'i k'en gyi-go 'ang-we-ko-jün z
难间我落去看其个行为果然是
ziang Ngô sô t'ing-meng-go sing-hyang feh feh-z Ngô yia we hyiao-teh Liang-go nying ziu nyin-cün
像我所听闻个声响弗。弗是，我也会晓得。」 22 Liang-go nying ziu nyin-cün
两个人就扭转^[1]
hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky'i Uô-pah-lah-hen wa lih-læ Yiaë-'o-wô-go min-zin
向着所多玛介去。亚伯拉罕还立来耶和華个面前。

[1] nyin-cün, 现代宁波话说 gnieu tsoe 或 gniu tsoe, 写作「扭转」, 首字本字不明。

23 Uô-pah-lah-hen gying-long wô Kong-yi nying teng ôh-nying Ng we ih-kæ mih-diao gyi
23 亚伯拉罕近拢，话：「公义人等恶人，尔会一概灭掉其
ma Dzing-li ziah yiu ng-jih-go kong-yi nying næn-dao hao long-tsong mih-diao feh we-leh keh ng-jih-go
吗？ 24 Dzing-li ziah yiu ng-jih-go kong-yi nying næn-dao hao long-tsong mih-diao feh we-leh keh ng-jih-go
城里若有五十个公义人，难道好拢总灭掉，弗为了箇五十个
kong-yi nying kw'un-shü keh di-fông ma Kong-yi nying teng ôh-nying ih-kæ sah-diao keh z Ng feh
公义人宽恕箇地方吗？ 25 Kong-yi nying teng ôh-nying ih-kæ sah-diao keh z Ng feh
公义人等恶人一样，尔也弗做个。判断天下个主难道弗是
tso-go dæ kong-yi nying teng ôh-nying ih-nyang Ng yia feh tso-go P'un-tôn t'in-ô-go Cü næn-dao feh-z
做个。待公义人等恶人一样，尔也弗做个。判断天下个主难道弗是
tso-leh kong-bing ma Yiaë-'o-wô wô Sô-to-mô dzing-li ziah-z p'ong-djoh ng-jih-go kong-yi
做勒公平吗？」 26 Yiaë-'o-wô wô Sô-to-mô dzing-li ziah-z p'ong-djoh ng-jih-go kong-yi
nying Ngô we-leh gyi pih-ding kw'un-shü keh long-tsong di-fông Uô-pah-lah-hen we-teh z-ka
人，我为了其必定宽恕箇拢总地方。」 27 Uô-pah-lah-hen we-teh z-ka
wô Ngô se-tsih z bong-dzing teng hwe yia ken gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô Jü-ko ng-jih-go kong-yi nying
话：「我虽即是逢尘等灰，也敢求悬耶和華。如果五十个公义人
ky'üih ng-go næn-dao we-leh ky'üih ng-go ziu mih-diao keh 'en dzing-li ma Gyi wô Ngô
缺五个，难道为了缺五个，就灭掉箇咸城里吗？」 其话：「我
ziah-z læ keh-deo p'ong-djoh s-jih-ng-go kong-yi nying yia feh mih-diao gyi Uô-pah-lah-hen tsæ
若是来箇头碰着四十五个公义人，也弗灭掉其。」 29 Uô-pah-lah-hen tsæ
亚伯拉罕再

teng Gyi wô Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh s-jih nying dza-go Gyi wô we-leh s-jih
 等其话：「如果来箇头碰着四十人，咋个？」其话：「为了四十
 nying Ngô yia feh ka tso Gyi wô Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wông ngô wa iao tsæ
 人，我也弗介做。」³⁰ 其话：「但愿尔主旣得好愜惶^[1]，我还要再
 kông Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh sæn-jih nying dza-go Gyi wô Ngô ziah-z læ keh-deo
 讲。如果来箇头碰着三十人，咋个？」其话：「我若是来箇头
 p'ong-djoh sæn-jih nying yia feh ka tso Gyi wô Ngô tsæ ken gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô Jü-ko
 碰着三十人，也弗介做。」³¹ 其话：「我再敢求悬耶和華。如果
 læ keh-deo p'ong-djoh nyiæn-go dza-go Gyi wô We-leh nyiæn-go nying Ngô yia feh mih-diao
 来箇头碰着廿个，咋个？」其话：「为了廿个人，我也弗灭掉
 gyi Üô-pah-lah-hen wô Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wông ngô tsih tsæ kông ih-kyü
 其。」³² 亚伯拉罕话：「但愿尔主旣得好愜惶，我只再讲一句
 shih-wô Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh jih-go dza-go Gyi wô We-leh jih-go nying Ngô yia
 说话。如果来箇头碰着十个，咋个？」其话：「为了十个人我也
 feh mih-diao gyi Yiaë-'o-wô teng Üô-pah-lah-hen kông-hao ziu ky'i-de Üô-pah-lah-hen yia tseo-kyü
 弗灭掉其。」³³ 耶和華等亚伯拉罕讲好，就去了。亚伯拉罕也走归
 zi-go di-fông
 自个地方。

[1] 发怒。字据 1874 年汉字版《赞美诗》

Ts. XIX.

Kw'a-yia z-'eo liang-go t'in-s tao Sô-to-mô Lo-teh k'eo-k'eo zo-læ dzing-meng-k'eo ih-k'en-kyin
 快夜时候，两个天使到所多玛。罗得扣扣坐来城门口，一看见
 ziu lih-ky'i-læ nying-tsih gyi-lah boh-tao di-jiang-li wô Ngô-go Cü ts'ing ng-lah tseo-tsing ng
 就立起来迎接其拉，伏倒地垠里，² 话：「我个主，请尔拉走进尔
 nu-boh-go oh-li gyiang-gyiang kyiah soh-ko yia tsao t'in-nyiang bô-ky'i tsæ dong-sing Gyi-lah
 奴仆个屋里，滢滢脚，宿过夜。早天亮爬起，再动身。」其拉
 wô Feh-z-ka ah-lah tang-tsiang soh læ lu-ka-li Lo-teh sah-k'eo liu gyi-lah gyi-lah
 话：「弗是介。阿拉打账宿来路街里。」³ 罗得煞扣留其拉。其拉
 ziu tseo-cün tao gyi oh-li Lo-teh teng gyi bæn ih-zih tsiu p'ang m-kao-shü-go ping gyi-lah ky'üoh-de
 就走转到其屋里。罗得等其办一席酒，烹旣酵水个饼，其拉吃了。

Wa feh-zing kw'eng-go z-'eo Sô-to-mô dzing-li s-deh-lön-ky'ün pah-sing lao-lao siao-siao tu we-djü
⁴ 还弗曾困个时候，所多玛城里四凸乱圈百姓老老少少都围住
 gyi oh-li eo Lo-teh teng gyi wô Kyih-mih yia-tao tao ng di-fông-go nying læ 'ah-li Ng
 其屋里，⁵ 讴罗得，等其话：「今末夜到到尔地方个人来何里？尔

ta gyi c'ih-læ kao-dæ ah-lah hao nying-teh gyi Lo-teh tseo-c'ih tao cong-nying di-fông ziu pô meng
 帶其出来，交代阿拉好认得其。」⁶ 罗得走出到众人地方，就把门
 kwæn-hao wô Hyüong-di ts'ing ng-lah m-nao ka tsoh-ôh Ngô yiu liang-go nön feh-zing
 关好，⁷ 话：「兄弟，请尔拉旡得好介作恶。」⁸ 我有两个囡，弗曾
 kô nying-go peh ngô ta gyi c'ih-læ ze ng-lah dza dæ gyi dæn-z ih-ngæn m-nao næn-we keh-sing
 嫁人个，拨我带其出来，随尔拉咋待其，但是一眼旡得好难为箇星
 nying ing-we gyi we-leh ka tseo-tsing ngô oh li-hyang Gyi-lah wô Ng tseo-ko yi
 人，因为其为了介走进我屋里向。」⁹ 其拉话：「尔走过。」又
 wô Keh-go nying tæ-n-koh læ dông-deo iao p'un-tön ah-lah soh-go næn-kæn ah-lah 'æ ng pi gyi-lah
 话：「箇个人耽搁来荡头，要判断阿拉啥个？难间阿拉害尔比其拉
 wa li-'æ Ziu üong-tsi Lo-teh kw'a iao p'o-k'æ gyi-go meng Keh liang-go nying sing-c'ih siu læ 'la
 还厉害。」就拥挤罗得快要破开其个门。¹⁰ 箇两个人伸出手来拉
 Lo-teh tsing oh-li ziu kwæn-meng Ping-ts'ia s-teh meng-nga-go nying lao-lao siao-siao ngæn-tsing tu
 罗得进屋里，就关门。¹¹ 并且使得门外个人老老少少眼睛都
 hah-de gyi-lah ky'ih-ky'ih lih-lih zing meng zing-feh-djoh
 瞎了。其拉吃吃力力寻门寻弗着。

Keh liang-go nying teng Lo-teh wô Ng dông-deo wa-yiu jü læ-tong feh 'ôh-tsia nyü-si
¹² 箇两个人等罗得话：「尔荡头还有谁来东弗？或者女婿，
 'ôh-tsia ng-ts nön teng væn-pah dzing-li sô yiu-go tu ta-gyi-c'ih keh-go di-fông Ah-lah iao
 或者儿子囡，等凡百城里所有个，都带其出箇个地方。」¹³ 阿拉要
 mih-diao keh-go di-fông ing-we gyi-lah sing-hyang læ Yiaë-'o-wô-go min-zin do-do go keh-leh Yiaë-'o-wô
 灭掉箇个地方，因为其拉声响来耶和華个面前大大个，箇勒耶和華
 ts'a ah-lah mih-diao gyi Lo-teh ziu tseo-c'ih teng ding gyi nön-go nyü-si wô Ng-lah yüong
 差阿拉灭掉其。」¹⁴ 罗得就走出，等定其囡个女婿话：「尔拉用
 ky'i-sing tseo-c'ih keh-go di-fông ing-we Yiaë-'o-wô iao mih-diao keh-go dzing-li dæn-z nyü-si sön
 起身，走出箇个地方，因为耶和華要灭掉箇个城里。」但是女婿算
 z hyiah-yin
 是谗言。

T'in liang-ky'i z-'eo t'in-s ts'e Lo-teh wô Ng ky'i-sing ng ts'i-ts-teng dông-deo
¹⁵ 天亮起时候，天使催罗得，话：「尔起身，尔妻子等荡头
 læ-tong liang-go nön hao ta gyi c'ih-ky'i k'ong-p'ô ng teng dzing-li-go ôh-nyih dô-kô mih-diao
 来东两个囡，好带其出去，恐怕尔等城里个恶逆大家灭掉。」¹⁶
 Lo-teh wa nga-nga-ts'i-ts'i keh-sing nying we-leh Yiaë-'o-wô æ-lin gyi 'la-leh gyi-go siu teng gyi
 罗得还挨挨栖栖，箇星人为了耶和華哀怜其，拉勒其个手，等其
 ts'i-ts lin liang nön-go siu ling gyi c'ih en gyi læ dzing-nga
 妻子连两囡个手，领其出，安其来城外。

Kyi-kying ling gyi-lah c'ih nga-deo ziu wô Ng yüong dao-tseo hao pao-djün sing-ming deo
¹⁷ 既经领其拉出外头，就话：「尔用逃走好保全性命。头
 m-nao nyin-cün k'en ih-ngæn m-nao deng-leh bing-yiang-li iao dao-tao sæn-li sæn-leh ng we
 旡得好扭转看，一眼旡得好庇勒平垵里。要逃到山里，省勒尔会

me-diao Lo-teh teng gyi-lah wô Dæn-nyün ngô Cü feh z-ka Næn-kæn Ng nu-boh læ Ng
 焮掉。」¹⁸ 罗得等其拉话：「但愿我主弗是介。¹⁹ 难间尔奴仆来尔
 min-zin teh-djoh eng-we Ng yi-kying fah-c'ih da-dz da-pe peh ngô pao-djün sing-ming ngô feh neng-keo dao-tao
 面前得着恩惠，尔已经发出大慈大悲拨我保全性命。我弗能够逃到
 sæn-li k'ong-p'ô tsao-djoh tsæ-næn iao si Næn-kæn keh-go dzing-ts yi siao yi gyng yüong-yi
 山里，恐怕遭着灾难，要死。²⁰ 难间箇个城子，又小又近，容易
 dao-leh tao ky'i-feh-z siao dzing-ts ma 'o-feh peh ngô dao-tao keh-deo pao-djün sing-ming Gyi
 逃勒到。（岂弗是小城子吗？）何弗拨我逃到箇头保全性命。²¹ 其
 teng Lo-teh wô Keh-go z-ken Ngô yia ing-hyü ng feh we djü-mih ng sô wô go dzing-ts Ng
 等罗得话：「箇个事干我也应许尔，弗会除灭尔所话个城子。²² 尔
 yüong kw'a-kw'a dao-tao keh-deo ing-we ng feh-zing tseo-tao Ngô tso z-ken feh-læ sô-yi keh-go
 用快快逃到箇头，因为尔弗曾走到，我做事干弗来。所以箇个
 dzing-ts ming-z kyiao-leh So-r
 城子名字叫勒琐珥」^[1]。」

[1]Ziu-z Siao-go, k'en ²⁰ ts'ih. 就是小个，看 ²⁰ 七。（原注）

Lo-teh tseo-tsing So-r z'eo nyih-deo c'ih-ky'i tsiao-djoh di-jiang Keh-tsao Yiaë-'o-wô loh
²³ 罗得走进琐珥时候，日头出起照着地垺。²⁴ 箇遭耶和华落
 liu-wông teng ho læ Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah z Yiaë-'o-wô dzong t'in-li kông-loh-læ-go Keh-sing
硫磺等火来所多玛等蛾摩拉，是耶和华从天里降落来个。²⁵ 箇星
 dzing-ts tao-c'ü bing-jiang dzing-li sô deng-go pah-sing lin di-t'u-go c'ih-ts'æn long-tsong djü-mih-de
 城子，到处平垺，城里所庵个百姓，连地土个出产拢总除灭了。

Lo-teh-go ts'i-ts deo nyin-cün ih-k'en ziu pin-leh yin-go djü-ts
²⁶ 罗得个妻子头扭转一看，就变勒盐个柱子。

Üô-pah-lah-hen tsao t'in-nyiang lih-ky'i tao gyi zin-deo lih-læ Yiaë-'o-wô min-zin-go di-fông
²⁷ 亚伯拉罕早天亮立起，到其前头立来耶和华面前个地方。²⁸
 Dziao-leh Sô-to-mô Ngo-mo-lah tao-c'ü bing-jiang ih-k'en k'en-kyin di-jiang-li yiu in c'ong-zông ziang
朝勒所多玛蛾摩拉到处平垺一看，看见地垺里有烟冲上，像
 ho-lu-li in ka
 火卢里烟介。

Jing-ming mih-diao bing-jiang-li keh-sing dzing-ts z'eo kyi-teh Üô-pah-lah-hen keh-lah se-tsih
²⁹ 神明灭掉平垺里箇星城子时候，记得亚伯拉罕。箇拉虽即
 djü-mih Lo-teh sô deng-go dzing-ts yia kyi Lo-teh c'ih mih-vông-go cong-nyiang
 除灭罗得所庵个城子，也救罗得出灭亡个中 央。

Lo-teh dzong So-r tseo-c'ih teng gyi liang-go nön deng læ sæn-li ing-we gyi p'ô deng læ
³⁰ 罗得从琐珥走出，等其两个囡庵来山里，因为其怕庵来
 So-r keh-lah teng liang-go nön dô-kô deng læ sæn-ngæn-li Do-nön teng siao-nön wô Ah-lah
琐珥。箇拉等两个囡大家庵来山岩里。³¹ 大囡等小囡话：「阿拉
 ah-tia yi-kying lao-de 'en-t'in-'ô yia m-nying teng ah-lah dong-zông tsiao shü-kæn-zông hyiang-fông
 阿爹已经老了，咸天下也旤人等阿拉同床。照世间上乡方。³²

Lăe ah-lah we s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu 'eo-deo teng gyi dô-kô kw'eng hao dzong ah-tia
 来，阿拉会使得阿爹吃酒，后头等其大家困，好从阿爹
 djün-cong-tsih-dæ Keh yia gyi-lah s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu do-nön tseo-tsing teng ah-tia kw'eng
 传宗接代。」³³ 箇夜其拉使得阿爹吃酒。大因走进等阿爹困。
 dæn-z gyi z soh-go z-'eo kw'eng soh-go z-'eo bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Di-nyi nyih
 但是其是啥个时候困，啥个时候爬起，阿爹都弗得知。³⁴ 第二日
 do-nön teng siao-nön wô Ngô zô-nyih yia-tao teng ah-tia kw'eng læ kyih-mih yia-tao ah-lah we s-teh
 大因等小因话：「我昨日夜到等阿爹困。来，今末夜到阿拉会使得
 gyi tsæ ky'üoh-tsiu ng yia tseo-tsing teng gyi kw'eng hao dzong ah-tia djün-cong-tsih-dæ Keh yia gyi-lah
 其再吃酒。尔也走进等其困，好从阿爹传宗接代。」³⁵ 箇夜其拉
 tsæ s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu siao-nön yia teng gyi kw'eng dæn-z gyi soh-go z-'eo kw'eng soh-go z-'eo
 再使得阿爹吃酒。小因也等其困。但是其啥个时候困，啥个时候
 bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Z-ka Lo-teh liang-go nön dzong ah-tia yiu sing-yüing Do-nön
 爬起，阿爹都弗得知。³⁶ 是介罗得两个因从阿爹有身孕。³⁷ 大因
 sang ng-ts c'ü gyi ming-z Mo-iah ziu-z næn-kæn Mo-iah keh-dzoh-go tsu-tsong Siao-nön yia sang
 生儿子，取其名字摩押，就是难间摩押箇族个祖宗。³⁸ 小因也生
 ng-ts c'ü gyi ming-z Bin-üô-mi ziu-z næn-kæn Üô-meng keh-dzoh-go tsu-tsong
 儿子，取其名字便亚米，就是难间亚扪箇族个祖宗。

Ts. XX.

Üô-pah-lah-hen dzong keh-deo pun-tao Nen di deng-læ Kyüô-t'ih Shü-r-go cong-nyiang täen-koh læ
亚伯拉罕从箇头搬到南地，庵来迦铁、书珥个中央，耽搁来
 Gyi-lah Üô-pah-lah-hen ts'ing-hwu gyi ts'i-ts Sah-lah z ah-me keh-lah Gyi-lah wông Üô-pi-mi-lih ts'a
 其腊。² 亚伯拉罕称呼其妻子撒拉是阿妹。箇拉其腊王亚比米力差
 nying ky'i c'ü Sah-lah Üô-pi-mi-lih mong-li Jing-ming ling-djoh gyi teng gyi wô Ng we-leh sô
 人去娶撒拉。³ 亚比米力梦里，神明领着其，等其话：「尔为了所
 c'ü-go nyü-nying iao si ing-we gyi z nying-kô ts'i-ts Dæn-z Üô-pi-mi-lih wa feh-zing teng gyi
 取个女人要死，因为其是人家妻子。」⁴ 但是亚比米力还弗曾等其
 gying-sing ziu wô Cü Ng yia we mih-diao tsing-dzih-go koh-veng ma Gyi soh feh-z teng ngô wô
 近身，就话：「主，尔也会灭掉正直个国份吗？」⁵ 其啥弗是等我话
 z ah-me ma Nyü-nying yia zi wô Z ngô-go ah-ko Ngô tso keh-go z-ken sing jih-dzæ
 是阿妹吗？女人也自话：『是我个阿哥。』我做箇个事干心实在
 tön-tsing siu yia kyih-zing-go Jing-ming læ mong-li teng gyi wô Z-go Ngô hyiao-teh ng tso
 端正，手也洁淨个。」⁶ 神明来梦里等其话：「是个，我晓得尔做
 keh-go ng sing z tön-tsing-go Ngô yia tsu-djü ng sæn-leh ng teh-ze Ngô keh-lah feh-hyü ng teng
 箇个，尔心是端正个。我也阻住尔省勒尔得罪我。箇拉弗许尔等

keh-go nyü-nying gying-sing Næn-kæn ng yüong kwe-wæn keh nying go ts'i-ts gyi z-go sin-cü-nying we
箇个女人近身。⁷ 难间尔用归还箇人个妻子。其是个先知人，会
teng ng tao-kao s-teh ng pao-djün sing-ming ziah feh wæn gyi hao hyiao-teh ng teng væn-pah z ng-go
等尔祷告使得尔保全性命。若弗还其，好晓得尔等凡百是尔个
nying tu pih-ding we si Üö-pi-mi-lih tsao t'in-nyiang ky'i-læ ziu eo-long gyi-go dzing-ts pô
人，都必定会死。」⁸ 亚比米力早天亮起来，就讴拢其个臣子，把
keh-sing z-ken kông peh gyi-lah t'ing gyi-lah tu long-do ky'ih-hoh Üö-pi-mi-lih eo Üö-pah-lah-hen
箇星事干讲拨其拉听。其拉都弄大吃惟。⁹ 亚比米力讴亚伯拉罕，
teng gyi wô Ng dza-we z-ka tao ah-lah Ngô yiu soh-go teh-ze ng Ng do djong-djong ze læ
等其话：「尔咋会是介到阿拉？我有啥个得罪尔？尔驮重重罪来
'æ ngô teng ngô-go ih-koh Ng z tso feh ing-kæ tso-go z-ken dæ ngô Üö-pi-mi-lih yi teng
害我等我个一国。尔是做弗应该做个事干待我。」¹⁰ 亚比米力又等
Üö-pah-lah-hen wô Ng yiu soh-go kyin-kyiu tso keh-go z-ken ni Üö-pah-lah-hen wô Ngô
亚伯拉罕话：「尔有啥个见究做箇个事干呢？」¹¹ 亚伯拉罕话：「我
ts'eng-ts'eng döng-deo di-fông m-neh p'ô-gyü Jing-ming k'ong-p'ô we-leh ngô ts'i-ts iao sah-diao ngô Ing-we
忖忖荡头地方晓得怕惧神明，恐怕为了我妻子要杀掉我。¹² 因为
gyi jih-dzæ z ngô ah-me tso ah-tia koh ah-nyiang 'eo-deo tso ngô-go ts'i-ts Jing-ming eo ngô
其实是在我阿妹，做阿爹，各阿娘。后头做我个妻子。¹³ 神明讴我
li-k'æ ah-tia oh-li pun-læ-pun-ky'i-go z'eo ngô teng gyi wô Ah-lah tsiang-læ ze-bin tseo-tao
离开阿爹屋里搬来搬去个时候，我等其话：『阿拉将来随便走到
soh-go di-fông ng hao ts'ing-hwu ngô ah-ko keh z ng s eng-we tao ngô Üö-pi-mi-lih
啥个地方，尔好称呼我阿哥。箇是尔赐恩惠到我。』」¹⁴ 亚比米力
pô yang teng ngeo nu-boh ô-deo keh-sing song-peh Üö-pah-lah-hen ping-ts'ia wæn gyi-go ts'i-ts Sah-lah
把羊等牛，奴仆丫头箇星送拨亚伯拉罕，并且还其个妻子撒拉。¹⁵
Üö-pi-mi-lih wô Næn-kæn ngô-go di-fông læ ng min-zin hao ze ng-go sing-siang ky'i deng Yi
亚比米力话：「难间我个地方来尔面前，好随尔个心想去庵。¹⁶ 又
teng Sah-lah wô Ngô do ih-ts'in kw'e nying-ts song ng-go ah-ko hao peh ng lin ng dong-de-go nying tsô
等撒拉话：「我驮一千块银子送你个阿哥，好拨尔连尔同队个人遮
ngæn-tsing læ cong-nying min-zin Ka kông z tsah-vah gyi
眼睛来众人面前，介讲，是责罚其。」
Üö-pah-lah-hen ziu tao-kao Jing-ming Jing-ming i-hao Üö-pi-mi-lih teng gyi ts'i-ts lin gyi
¹⁷ 亚伯拉罕就祷告神明。神明医好亚比米力，等其妻子，连其
ô-deo s-teh gyi-lah we sang-ying Ing-we Yiaë-'o-wô we-leh Üö-pah-lah-hen ts'i-ts Sah-lah-go
丫头，使得其拉会生养。¹⁸ 因为耶和华为了亚伯拉罕妻子撒拉个
yün-kwu yi-kying s-teh Üö-pi-mi-lih ih-kô nying feh sang yang-de
缘故，已经使得亚比米力一家人弗生养了。

Yiä-'o-wô i gyi-go shih-wô tsiao-kwu Sah-lah ziu-z tsiao Gyi só ing-hyü-go tso peh Sah-lah
耶和華依其个说话照顾撒拉，就是照其所应许个做拔撒拉。 2

Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao-de Sah-lah yiu-sing teng gyi sang ng-ts tsiao Jing-ming só ding-go
因为亚伯拉罕年纪老了，撒拉有身，等其生儿子，照神明所定个

z-'eo Üô-pah-lah-hen c'ü Sah-lah teng gyi sang-go ng-ts ming-z kyiao-leh Yi-sah Sang-loh di-pah nyih
时候。 3 亚伯拉罕取撒拉等其生个儿子名字叫勒以撒。 4 生落第八日

Üô-pah-lah-hen i Jing-ming-go feng-fu teng ng-ts Yi-sah 'ang tsiu-keh-li Gyi ng-ts Yi-sah sang-go
亚伯拉罕依神明个吩咐，等儿子以撒行周割礼。 5 其儿子以撒生个

z-'eo Üô-pah-lah-hen nyin-kyi ih-pah shü-de
时候亚伯拉罕年纪一百岁了。

Sah-lah wô Jing-ming yi-kying s-teh ngô fah-siao væn-pah t'ing-meng-go tu we teng ngô dô-kô
6 撒拉话：「神明已经使得我发笑，凡百听闻个都会等我大家

siao Yi wô Jü neng-keo teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah we peh ng-ts ky'üoh na ma
笑。」 7 又话：「谁能够等亚伯拉罕话，撒拉会拨儿子吃奶吗？

Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao ngô we teng gyi sang ng-ts Keh na-hwun do-ky'i-læ
因为亚伯拉罕年纪老，我会等其生儿子。」 8 箇奶花大起来

tsah-na-de Yi-sah tsah-na-go nyih-ts Üô-pah-lah-hen bæn do-ts'æ
摘奶了。以撒摘奶个日子亚伯拉罕办大菜。

Yiä-gyih nyü-nying Yüô-kyiah teng Üô-pah-lah-hen sang-go ng-ts hyi-siao gyi Sah-lah k'en-kyin ziu
9 埃及女人夏甲等亚伯拉罕生个儿子嬉笑其。撒拉看见， 10 就

teng Üô-pah-lah-hen wô Ken-c'ih keh-go ô-deo teng gyi ng-ts ing-we keh ô-deo-go ng-ts pih-ding
等亚伯拉罕话：「赶出箇个丫头等其儿子，因为箇丫头个儿子必定

feh-k'o teng ngô-go ng-ts Yi-sah dô-kô tsih-dæ Dæn-z Üô-pah-lah-hen we-leh ng-ts yün-kwu
弗可等我个儿子以撒大家接代。」 11 但是亚伯拉罕为了儿子缘故

do-nyiang iu-meng keh-go z-ken
大样忧闷箇个事干。

Jing-ming teng Üô-pah-lah-hen wô Ng hao-vong we-leh ng-ts teng ô-deo-go z-ken iu-meng
12 神明等亚伯拉罕话：「尔好留为了儿子等丫头个事干忧闷：

Sah-lah teng ng só wô-go long-tsang hao t'ing gyi ing-we dzong Yi-sah ka læ-go hao sôn ng-go
撒拉等尔所话个，拢总好听其，因为从以撒介来个好算尔个

'eo-dæ Wa-yiu ô-deo-go ng-ts ing-we gyi z ng-go 'eo-dæ Ngô yia we s-teh gyi tso
后代。 13 还有丫头个儿子，因为其是尔个后代，我也会使得其做

ih-go koh-veng Üô-pah-lah-hen tsao t'in-nyiang lih-ky'i do-leh ping-teng ih bi-dæ shü kao-fu
一个国份。」 14 亚伯拉罕早天亮立起，驮勒饼等一皮袋水交付

Yüô-kyiah pe læ kyin-kah-deo eo gyi ling-leh ng-ts ky'i Yüô-kyiah ziu dong-sing tseo-læ-tseo-ky'i læ
夏甲，揩来肩胛头，诬其领勒儿子去。夏甲就动身走来走去来

Bih-z-pô kw'ông-iæ-li Dæ-li-go shü yüong-wun-de gyi fông-siao-nying læ jü ti-'ô gyi-zi
别是巴旷野里。 15 袋里个水用完了，其放小人来树底下， 16 其自

tseo-ko-ky'i ts'ô ih-tsin lu ka siang-mao te-deo zo-tæn-loh wô Ngô feh-sô-teh k'en-kyin siao-nying
走过去差一箭路介相貌，对头坐带落，话：「我弗舍得看见小人

si Ziu te-deo zo-leh hyiang-hyiang k'oh-ky'i-læ-de 17 Jing-ming t'ing-meng siao-nying-go sing-hyiang
死。」就对头坐勒响响哭起来了。17 神明听闻小人个声响。

Jing-ming-go t'in-s dzong t'in-li eo Yüô-kyiah wô Yüô-kyiah ng dza-we z-ka hao-vong p'ô
神明个天使从天里讴夏甲，话：「夏甲，尔咋会是介？好留怕，

ing-we ng-go ng-ts læ keh-deo gyi sing-hyiang Jing-ming yi-kying t'ing-meng-de Ng lih-ky'i-læ siu
因为尔个儿子来箇头，其声响神明已经听闻了。18 尔立起来，手

tông-leh keh siao-nying Ngô we s-teh gyi tso do-do koh-veng 19 Jing-ming k'æ-k'æ Yüô-kyiah ngæn-tsing
挡勒箇小人，我会使得其做大大国份。」19 神明开开夏甲眼睛，

k'en-kyin ih-k'eo yiu shü-go tsing ziu ky'i tsi-mun bi-dæ peh siao-nying ky'üoh 20 Jing-ming pao-yiu keh
看见一口有水个井，就去齒满皮袋，拨小人吃。20 神明保佑箇

siao-nying gyi do-ky'i-læ deng-læ kw'ông-iæ di-fông tso zih-tsin go nying 21 Gyi deng-læ Pô-læn
小人，其大起来，庵来旷野地方，做射箭个人。21 其庵来巴兰

kw'ông-iæ-li gyi ah-nyiang dæ Ylä-gyih-go nyü-nying peh gyi tso ts'i-ts
旷野里，其阿娘抬埃及个女人拨其做妻子。

22 Ka z'-eo Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing Fi-koh læ teng Üô-pah-lah-hen wô Ng
介时候亚比米力等其将军非各来，等亚伯拉罕话：「尔

væn-pah só tso-go z-ken Jing-ming pao-yiu ng Næn-kæn ts'ing ng dziao Jing-ming vah-tsiu m-nao ky'i-dæ
凡百所做个事干神明保佑尔。23 难间请尔朝神明罚咒旣得好欺待

ngô teng ngô ng-ts seng-ts tsih-yiu tsiao ngô ka-go hao-hao dæ ng ng yia z-ka dæ ngô teng ng
我，等我儿子孙子。只有照我介个好好待尔，尔也是介待我，等尔

sô tæm-koh-go di-fông Üô-pah-lah-hen wô Ngô we vah-tsiu 25 Üô-pah-lah-hen p'i-bing
所耽搁个地方。」24 亚伯拉罕话：「我会罚咒。」25 亚伯拉罕批评

Üô-pi-mi-lih we-leh tsing-shü-go z-ken ziu-z Üô-pi-mi-lih-go nu-boh pô-tsin gyi 26
亚比米力为了井水个事干，就是亚比米力个奴仆霸占其。

Üô-pi-mi-lih wô Jü tso keh-go z-ken ngô feh teh-cü ng feh-zing wô hyiang ngô dao dzih
亚比米力话：「谁做箇个事干，我弗得知。尔弗曾话向我道，直

teng-tao kyih-mih ngô wa tsih t'ing-meng 27 Üô-pah-lah-hen pô yang teng ngeo song-peh Üô-pi-mi-lih
等到今末我还只听闻。」27 亚伯拉罕把羊等牛送拨亚比米力。

liang-ô dô-kô lih-iah 28 Üô-pah-lah-hen do ts'ih-tsah ts'-go siao-yiang fông-leh ih-t'ah di-fông 29
两下大家立约。28 亚伯拉罕驮七只雌个小羊放勒一埕地方。29

Üô-pi-mi-lih teng Üô-pah-lah-hen wô Ng dza-we fông keh ts'ih-tsah ts'-go siao-yiang læ ih-t'ah
亚比米力等亚伯拉罕话：「尔咋会放箇七只雌个小羊来一埕

di-fông Gyi wô Ng dzong ngô-go siu-li tsih-ziu keh ts'ih-tsah ts'-go siao-yiang hao tso te-tsing
地方？」30 其话：「尔从我个手里接受箇七只雌个小羊好做对证

z ngô gyüih keh-k'eo tsing-go Sô-yi eo keh di-ming Bih-z-pô ing-we liang-go nying læ
是我掘箇口井个。」31 所以讴箇地名别是巴^[1]，因为两个人来

keh-deo vah-tsiu ko-de Z-ka gyi-lah læ Bih-z-pô lih-iah Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing
箇头罚咒过了。32 是介，其拉来别是巴立约。亚比米力等其将军

Fi-koh ziu dong-sing kyü Fi-li-z di-fông
非各就动身归非利士地方。

[1] Ziu-z Vah-tsiu-go tsing. 就是罚咒个井。(原注)

33 亚伯拉罕种树木来别是巴，来箇头求悬耶和華个名头，箇位
üong-weh-go Jing-ming 永活个神明。34 亚伯拉罕许多日子耽搁来非利士地方。

Ts. XXII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Jing-ming s-s Üô-pah-lah-hen eo gyi wô Üô-pah-lah-hen
箇星事干后头，神明试试亚伯拉罕，诤其话：「亚伯拉罕！」
Gyi wô Ngô læ-tong Jing-ming wô Ta-leh ng-go ng-ts ziu-z ng dzih-din-go
其话：「我来东。」2 神明话：「带勒尔个儿子，就是尔值钿个
doh-jiang ng-ts Yi-sah tseo-tao Mo-li di-fông ky'i keh-deo læ Ngô sô ts-tin ng-go sæn yüong hyin gyi
独养儿子以撒，走到摩利地方去。箇头来我所指点尔个山，用 献其
tso væn-tsi
做燔祭。」

3 亚伯拉罕早天亮起身，牵勒驴子，带两个奴仆等其儿子
Yi-sah p'ih-leh hyin-tsi-go za dong-sing tao Jing-ming ts-tin gyi-go di-fông ky'i Tao di-sæn nyih
以撒，劈勒献祭个柴，动身到神明指点其个地方去。4 到第三日
Üô-pah-lah-hen ngæn-tsing dæ-ky'i yün-yün k'en-kyin keh di-fông Üô-pah-lah-hen teng nu-boh wô Ng teng
亚伯拉罕眼睛抬起远远看见箇地方。5 亚伯拉罕等奴仆话：「尔等
li-ts læ dong-deo teng-tong ngô teng siao-nying iao tao keh-deo ky'i pa-pa ziu kyü-tao ng-lah di-fông
驴子来荡头等东，我等小人要到箇头去拜拜，就归到尔拉地方
læ Üô-pah-lah-hen ziu peh ng-ts Yi-sah pe-leh hyin-tsi-go za gyi-zi siu-li do-leh ho teng
来。」6 亚伯拉罕就拨儿子以撒掬勒献祭个柴，其自手里驮勒火等
tao keh liang-go dô-kô ky'i Yi-sah teng ah-tia Üô-pah-lah-hen wô Ngô ah-tia Gyi
刀，箇两个大家去。7 以撒等阿爹亚伯拉罕话：「我阿爹！」其
wô Ng-ts ngô læ-tong Gyi yi wô Yiu ho teng za dæn-z hyin-tsi-go siao-jiang læ
话：「儿子，我来东。」其又话：「有火等柴，但是献祭个小羊来
'ah-li Üô-pah-lah-hen wô Ngô-go ng-ts Jing-ming we Zi be-bæn siao-jiang hao tso
何里？」8 亚伯拉罕话：「我个儿子，神明会自备办小羊好做
tsi-veh keh liang-go nying ziu-z-ka dô-kô ky'i-de Tseo-tao Jing-ming sô ts-tin-go di-fông
祭物。」箇两个人就是介大家去了。9 走到神明所指点个地方，
Üô-pah-lah-hen læ keh-deo zao ih-zo dæn pô za diah-hao-ts bo-leh ng-ts Yi-sah en-læ dæn-li-go
亚伯拉罕来箇头造一座坛，把柴叠好仔，缚勒儿子以撒安来坛里个

za zông-teng 10 Uô-pah-lah-hen sing-c'ih siu læ do-leh tao iao sah gyi-go ng-ts K'eo-k'eo
 柴上顶。 10 亚伯拉罕伸出手来， 驮勒刀要杀其个儿子。 11 扣扣
 Yiaë-'o-wô-go t'in-s dzong t'in-li eo gyi wô Üô-pah-lah-hen Üô-pah-lah-hen Gyi wô
 耶和華个天使从天里诤其，话：「亚伯拉罕，亚伯拉罕！」其话：
 Ngô læ-tong Yi wô M-nao en siu læ siao-nying-go sing-zông yia m-nao sông-'æ
 「我来东。」 12 又话：「旡得好安手来小人个身上，也旡得好伤害
 gyi naen-kaen Ngô hyiao-teh ng z p'ô-gyü Jing-ming ing-we ng-go ng-ts ziu-z ng doh-ying
 其。 难间我晓得尔是怕惧神明， 因为尔个儿子， 就是尔独养
 ng-ts ng yia m-neh feh-sô-teh peh Ngô Üô-pah-lah-hen ngaen-tsing dæ-ky'i ih-k'en k'en-kyin
 儿子， 尔也旡得弗舍得拨我。」 13 亚伯拉罕眼睛抬起一看， 看见
 'eo-pe yiu ih-tsah yüong-ying gyi-go koh læ jü-vong-li gah-djü-tih Üô-pah-lah-hen tseo-ky'i k'ô-leh
 后背有一只雄羊， 其个角来树缝里轧住的。 亚伯拉罕走去， 扞勒
 keh-tsah yang dæ gyi-go ng-ts hyin-zông tso væn-tsi Üô-pah-lah-hen ts'ing-hwu keh
 箇只羊， 代其个儿子献上做燔祭。 14 亚伯拉罕称呼箇
 di-fông Yiaë-'o-wô yih-læ tao jü-kying wa wô Læ Yiaë-'o-wô-go sæn-li k'eo-k'eo yiu
 地方「耶和華叶徠^[1]」。到如今还话：「来耶和華个山里扣扣有
 be-hao-liao-go
 备好了个。」

[1] Ôh-wô Yiaë-'o-wô we yü-be. 或话耶和華会预备。（原注）

Yiaë-'o-wô-go t'in-s di-nyi tsao dzong t'in-li eo Üô-pah-lah-hen wô Ing-we ng tso
 15 耶和華个天使第二遭从天里诤亚伯拉罕， 16 话：「因为尔做
 keh-go z-ken m-neh feh-sô-teh ng-go ng-ts ziu-z ng doh-ying ng-ts keh-lah Yiaë-'o-wô
 箇个事干， 旡得弗舍得尔个儿子， 就是尔独养儿子， 箇拉耶和華
 wô Ngô ts-tin Ngô-zi vah-tsiu Pih-ding we do-nyiang s-foh peh ng peh ng-go 'eo-dæ
 话：『我指点我自罚咒， 17 必定会大样赐福拨尔， 拨尔个后代
 meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ ziang t'in-li-go sing-siu ziang hæ-du-go sô-nyi ping-ts'ia ng-go 'eo-dæ we
 茂茂盛盛多起来， 像天里个星宿， 像海涂个沙泥。 并且尔个后代会
 teh-djoh ng dziu-dih-go dzing-meng Wa-yiu t'in-ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i
 得着尔仇敌个城門。 18 还有天下万国会从尔个后代得着福气，
 ing-we ng yi-kying i Ngô-go 'ao-ling Keh-tso Üô-pah-lah-hen cün-læ tao gyi nu-boh di-fông
 因为尔已经依我个号令。』」 19 箇遭亚伯拉罕转来到其奴仆地方，
 gyi-lah ziu dô-kô dong-sing tseo-kyü Bih-z-pô Üô-pah-lah-hen læ Bih-z-pô deng-loh
 其拉就大家动身走归别是巴。 亚伯拉罕来别是巴庵落。

Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nying t'ong-cü Üô-pah-lah-hen wô Mih-kyüô teng ng ah-ko Nô-ngoh sang
 20 箇星事干后头有人通知亚伯拉罕话：「密迦等尔阿哥拿鹤生
 ng-ts Do ng-ts Wu-s teng gyi ah-di Pu-s teng Kyi-meo-li ziu-z Üô-læn-go
 儿子。 21 大儿子户斯， 等其阿弟布斯， 等基母利， 就是亚兰个
 ah-tia Kyi-sih Ha-so Pih-dah Ih-lah Pe-t'u-li Pe-t'u-li sang nön
 阿爹。 22 基薛、哈琐、必达、益拉、彼土利。 23 彼土利生因

Li-pah-kyüô Keh pah-go ng-ts tu z Mih-kyüô teng Uô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh sô sang-go 24
利百加。箇八个儿子，都是密迦等亚伯拉罕阿哥拿鹤所生个。
Nô-ngoh-go ah-yi ming-z Liu-mô yia sang ng-ts ziu-z Di-pah Kyüô-'en Da-'eh
拿鹤个阿姨，名字流玛，也生儿子，就是提八、迦舍、大辖、
Mô-kyüô
玛迦。」

Ts. XXIII.

Sah-lah go nyin-kyi ih-pah nyien-ts'ih shü keh ziu-z Sah-lah weh-tong-go ziu-shü Sah-lah si-lä
撒拉个年纪一百廿七岁，箇就是撒拉活东个寿岁。² 撒拉死来
Kyi-lih-üô-pô ziu-z Kyüô-nen di-fông-go Hyi-pah-leng Üô-pah-lah-hen ziu lä we-leh Sah-lah æ-t'ong
基列亚巴，就是迦南地方个希伯仑。亚伯拉罕就来，为了撒拉哀痛
di-k'oh
啼哭。

Üô-pah-lah-hen lä gyi si-nying-go min-zin bô-ky'i teng Heh nying wô Ngô tæn-koh ng-lah
³ 亚伯拉罕来其死人个面前爬起，等赫人话：⁴ 「我耽搁尔拉
cong-nyiang tso c'ih-meng nying ts'ing ng peh ngô tso-veng-go di-kyi lä ng-go di-fông hao tsông ngô-go
中 央做出门人。请尔拨我做坟个地基来尔个地方，好葬我个
si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin Heh nying we-teh Üô-pah-lah-hen teng gyi wô Ah-lah-go
死人，省勒我看见。」⁵ 赫人回答亚伯拉罕，等其话：⁶ 「阿拉个
Cü ts'ing t'ing Ng lä ah-lah cong-nyiang tso tsing-djong go moh-pah ng hao lä ah-lah veng-di li-nyiang
主，请听，尔来阿拉中 央做珍重个牧伯，尔好来阿拉坟地里向
kæn-dzeh ting hao-go ky'i tsông ng-go si-nying z ah-lah-go veng-mo m-nying we kying-djü ng peh ng
拣择顶好个，去葬尔个死人。是阿拉个坟墓，旤人会禁住尔，拨尔
hao tsông ng-go si-nying Üô-pah-lah-hen lih-ky'i-lä dziao-leh keh di-fông-go pah-sing ziu-z Heh
好葬尔个死人。」⁷ 亚伯拉罕立起来，朝勒箇地方个百姓，就是赫
nying keh-dzoh kyi-sing eo-tæn-ao Teng gyi-lah siang-liang wô Ziah-z ng-go i-s k'eng peh
人箇族，肌身伕带倒。⁸ 等其拉商量，话：「若是尔个意思肯拨
ngô tsông si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin ka-ni ts'ing ng t'ing ngô teng ngô gyiu-k'eng So-'eh-go ng-ts
我葬死人，省勒我看见，介呢请尔听我，等我求悬琐辖个儿子
Yi-feh-leng s-peh ngô gyi din-koh-li Mah-pi-lah-go yüih tsoh-tsoh t'ing gyi kô-din peh ngô tso
以弗仑，⁹ 赐拨我其田角里麦比拉个穴，足足听其价钿，拨我做
ts'æn-nyih lä ng-go cong-nyiang tso veng-go di Yi-feh-leng lä Heh nying cong-nyiang zo-tih Heh-nying
产业来尔个中 央做坟个地。」¹⁰ 以弗仑来赫人 中 央坐的。赫人
keh-dzoh teng væn-pah tseo-tsing dzing-meng go tu t'ing-tong Heh nying Yi-feh-leng we-teh Üô-pah-lah-hen wô
箇族等凡百走进城 门个都听东。赫人以弗仑回答亚伯拉罕话：

11 「我个主，好甯。请听尔，我送尔箇个田，也送尔田里个穴，来
 我百姓面前送尔。介呢，尔好葬尔个死人。」¹² 亚伯拉罕朝勒箇
 地方个百姓肌身伕带倒。¹³ 来箇百姓面前等以弗仑话：「尔肯个
 说话，请听我。我会拨尔田价。尔接受仔，我好来箇头葬我个
 死人。」¹⁴ 以弗仑回答亚伯拉罕，话：¹⁵ 「我个主，尔请听。箇个
 田值四百呢喀^[1]银子。但是我等尔有啥个讨论呢？尔好去葬尔个
 死人。」¹⁶ 亚伯拉罕听以弗仑，就照以弗仑来赫人面前所话个，
 驮勒客商通行个银子四百呢喀整好拨其。

[1] shekel, 古希伯来重量单位，约 11.25 克

¹⁷ 以弗仑个田来麦比拉，是幔利个对面，其田连穴，等田里
 团圈个树木，¹⁸ 都定拨亚伯拉罕做基业，就是赫人等拢总走进
 城门个人大家做对证。¹⁹ 箇遭亚伯拉罕葬其妻子撒拉来幔利
 对面，麦比拉田里个穴。幔利就是迦南地方个希伯仑。²⁰ 是介赫人
 定箇个田连其个穴拨亚伯拉罕做坟地个基业。

Ts. XXIV.

亚伯拉罕寿岁长，年纪老了。耶和华样样事干已经赐福拨
 其。² 亚伯拉罕等其屋里做总管个老家人话：「尔好安尔个手来我
 大腿下。」³ 我使得尔指点箇位天上个神明，地下个神明，耶和华，

vah-tsiu ngō deng-lā Kyūō-nen nying cong-nyiang gyi-go nōn ng feh-k'ō we-leh ngō ng-ts də gyi tso
 罚咒，我庵来迦南人中央，其个囡，尔弗可为了我儿子抬其做
 ts'i-ts Ng pih-iao tseo-kyū ngō peng-koh lā ngō ts'ing-kyūn cong-nyiang teng ngō ng-ts Yi-sah də
 妻子。 4 尔必要走归我本国，来我亲眷中央等我儿子以撒抬
 ts'i-ts Keh kō-nying teng gyi wō K'ong-p'ō nyū-nying feh-k'eng keng ngō dōng-deo lā ngō hao ling
 妻子。」 5 箇家人等其话：「恐怕女人弗肯跟我荡头来，我好领
 ng-go ng-ts kyū-tao ng sō tseo-c'ih-go di-fōng feh Üō-pah-lah-hen wō Ts'in-ding ng
 尔个儿子归到尔所走出个地方弗？」 6 亚伯拉罕话：「千定尔
 m-nao ling ngō ng-ts tsæ kyū keh-deo ky'i T'in-zōng-go Jing-ming Yiaē-'o-wō ziu-z ling ngō c'ih
 旣得好领我儿子再归箇头去。 7 天上个神明耶和华，就是领我出
 ah-tia oh-li ts'ing-kyūn-go di-fōng teng ngō kōng yi teng ngō vah-tsiu wō Ngō we pō keh-go
 阿爹屋里，亲眷个地方，等我讲，又等我罚咒，话：『我会把箇个
 di-fōng s-peh ng-go 'eo-dæ Gyi we ts'a Gyi t'in-s lā ng min-zin ky'i s-teh ng hao dzong keh-deo teng
 地方赐拨尔个后代。其会差其天使来尔面前去，使得尔好从箇头等
 ngō ng-ts də ts'i-ts Ziah-z nyū-nying feh-k'eng keng ng lā ka-ni ngō eo ng vah-go tsiu feh-yū
 我儿子抬妻子。』 8 若是女人弗肯跟尔来，介呢我诬尔罚个咒弗与
 ng siang-ken tsih-z m-nao ling ngō ng-ts tsæ kyū keh-deo ky'i Keh kō-nying en siu lā gyi
 尔相干，只是旣得好领我儿子再归箇头去。」 9 箇家人安手来其
 cū-nying-kō Üō-pah-lah-hen do-t'e-'ō tsiao gyi-go shih-wō teng gyi vah-tsiu
 主人家亚伯拉罕大腿下，照其个说话等其罚咒。

Keh kō-nying su-djōng cong-kwun cū-nying-kō-go kō-kyi ziu dzong cū-nying-kō-go loh-do li-hyang kæn
 10 箇家人素常总管主人家个家计，就从主人家个骆驼里向拣
 jih-tsah loh-do ky'i dong-sing tao Mi-sō-po-da-mi Nō-ngoh-go dzing-li Yia-kw'a nyū-nying tseo-c'ih
 十只骆驼去，动身到米所波大米，拿鹤个城里。 11 夜快，女人走出
 tang-shū-go z-'eo kō-nying peh keh-sing loh-do gyū-leh dzing-nga ih-k'eo tsing pin-yin Gyi wō
 打水个时候，家人拨箇星骆驼跪勒城外，一口井边沿。 12 其话：
 Yiaē-'o-wō ngō cū-nying-kō Üō-pah-lah-hen-go Jing-ming gyiu Ng kyih-mih tô-hwō ngō z-ken
 「耶和华我主人家亚伯拉罕个神明，求尔今末朵化^[1]我事干
 dzing-kong s eng-we peh ngō cū-nying-kō Üō-pah-lah-hen Ngō yin-dzæ lih-læ tsing pin-yin dzing-li
 成功，赐恩惠拨我主人家亚伯拉罕。 13 我现在立来井边沿，城里
 nying-go nōn tseo-c'ih-læ tang-shū Ngō ziah teng ih-go do-kwu-nyiang wō Ts'ing ng fōng-leh bing peh ngō
 人个囡走出来打水。 14 我若等一个大姑娘话：『请尔，放勒瓶拨我
 ky'üoh gyi ziah wō Ng-zi hao ky'üoh ngō yia we tang-shū peh ng loh-do ky'üoh ka-ni gyi
 吃。』其若话：『尔自好吃，我也会打水拨尔骆驼吃。』介呢其
 z Ng zin-deo ding-hao peh Ng nu-boh Yi-sah-go ngō ziu hao hyiao-teh Ng s eng-we peh ngō cū-nying-kō
 是尔前头定好拨尔奴仆以撒个。我就好晓得尔赐恩惠拨我主人家
 de
 了。」

[1] 赐福；保佑

15 Shih-wô feh-zing kông-hao k'eo-k'eo Li-pah-kyüô kyin-kah-deo pe-leh bing tseo-c'ih-läe gyi z
说话弗曾讲好，扣扣利百加，肩胛头揩勒瓶走出来。其是

Üô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh-go ts'i-ts Mih-kyüô-go ng-ts Pe-t'u-li só sang-go nön Gyi siang-mao ting
亚伯拉罕阿哥拿鹤个妻子密迦个儿子彼土利所生个因。16 其相貌顶

hao-k'en wa z dong-nyü m-neh kô nying-ko gyi tseo-loh tsing-li bing tang-mun-ts tseo-zông-läe
好看，还是童女，旣得嫁人过。其走落井里，瓶打满仔走上来。17

Kô-nying peng-long-ky'i nying-tsih gyi wô Ts'ing ng do-tin bing-li-go shü peh ngô ky'üoh Gyi
家人奔拢去迎接其，话：「请尔驮点瓶里个水拨我吃。」18 其

wô Ngô-go cü ng ts'ing ky'üoh ziu kw'a kw'a fông-leh bing läe siu-li peh gyi ky'üoh Peh gyi
话：「我个主，尔请吃。」就快快放勒瓶来手里拨其吃。19 拨其

ky'üoh-hao-ts do-kwu-nyiang yi wô Ngô yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh teng-tao gyi-lah ky'üoh
吃好仔，大姑娘又话：「我也会打水拨尔骆驼吃，等到其拉吃

shông-kw'a Gyi ziu kw'a kw'a pô bing-li-go shü tao-läe zao-li yi peng-tao tsing-li tang-shü z
爽快。」20 其就快快把瓶里个水倒来槽里，又奔到井里打水，是

we-leh keh-sing loh-do tang-go Keh-go nying ts'ing-ting k'en gyi feh-sing feh-hyang iao hyiao-teh
为了箇星骆驼打个。21 箇个人清町看其，弗声弗响，要晓得

Yiäe-'o-wô ko-jün s-peh gyi ih-lu jing-liu feh Keh-dziao loh-do ky'üoh-hao-ts keh-go nying do-leh
耶和果然赐拨其一路顺流弗。22 箇潮骆驼吃好仔，箇个人驮勒

kying-ts bih-ky'ün ih-tsah djong pun z-k'ah wa-yiu kying-ts siu-gyüoh ih-te djong jih-go z-k'ah
金子鼻圈一只，重半呢喀，还有金子手镯一对，重十个呢喀，23

wô Ng z jü-go nön ts'ing ng wô hyiang ngô dao ng ah-tia oh-li yiu k'ong-oh hao peh ah-lah
话：「尔是谁个因，请尔话向我道。尔阿爹屋里有空屋好拨阿拉

deng-soh feh Dong-nyü teng gyi wô Ngô z Mih-kyüô sang-peh Nô-ngoh-go ng-ts Pe-t'u-li-go
庵宿弗？」24 童女等其话：「我是密迦生拨拿鹤个儿子彼土利个

nön Yi teng gyi wô Ah-lah oh-li ts'ao-liao tu yiu yia yiu deng-soh-go di-fông
因。」25 又等其话：「阿拉屋里草料都有，也有庵宿个地方。」26

Keh-go nying ziu deo eo-tæn-tao pa-pa Yiäe-'o-wô Z-ka wô To-zia Yiäe-'o-wô ngô
箇个人就头伕带倒拜拜耶和，27 是介话：「多谢耶和，我

cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming feh-we ts'o-loh Gyi-go eng-we dzing-jih tao ngô cü-nying-kô ng läe
主人家亚伯拉罕个神明，弗会错落其个恩惠诚实到我主人家。尔来

lu-zông Yiäe-'o-wô ling ngô tao ngô cü-nying-kô hyüong-di-go oh-li Keh-go dong-nyü peng-ky'i pô
路上耶和领我到我家兄弟个屋里。」28 箇个童女奔起，把

keh-sing z-ken t'ong-cü ah-nyiang oh-li-go nying
箇星事干，通知阿娘屋里个人。

29 Li-pah-kyüô yiu ih-go hyüong-di ming-z kyiao-leh Lah-pæn Lah-pæn peng-ky'i tao keh-go nying só
利百加有一个兄弟名字叫勒拉班。拉班奔起到箇个人所

läe-kæn-go tsing pin-yin Gyi k'en-kyin bih-ky'ün teng gyüoh-ts läe gyi tsi-me-go siu-li yia t'ing-meng
来间个井边沿。30 其看见鼻圈，等镯子来其姊妹个手里，也听闻

tsi-me Li-pah-kyüô wô Keh-go nying z-ka wô hyiang ngô dao gyi ziu tseo-tao keh-go nying di-fông
姊妹利百加话：「箇个人是介话向我道。」其就走到箇个人地方

ky'i p'ong-djoh gyi wa läe tsing pin-yin teng loh-do dô-kô lih-kæn Lah-pæn wô Yiäe-'o-wô só
去，碰着其还来井边沿，等骆驼大家立间。31 拉班话：「耶和所

s-foh-go nying ts'ing tseo-tsing-læ dza-we lih-læ nga-deo ni Ngô yi-kying be-bæn oh-lô teng loh-do
赐福个人，请走进来，咋会立来外头呢？我已经备办屋落等骆驼
deng-go di-fông
庵个地方。」

32 Keh-go nying ziu tseo-tsing oh-li Lah-pæn ka-leh loh-do pe-go tong-si do ts'ao-liao ü
箇个人就走进屋里。拉班解勒骆驼捎个东西，驮草料喂
loh-do yi do-leh shü gyang keh nying-go kyiah teng keng-dzong nying-go kyiah Yi pa ky'üoh-zih læ gyi
骆驼，又驮勒水漉箇人个脚等跟从人个脚。33 又摆吃食来其
min-zin peh gyi ky'üoh dæn-z gyi wô Ngô feh-zing kông zi-go læ-i feh we ky'üoh Lah-pæn
面前拨其吃。但是其话：「我弗曾讲自个来意，弗会吃。」拉班
wô Ng ts'ing kông Gyi wô Ngô z Üô-pah-lah-hen-go kô-nying Yiaë-'o-wô yi-kying
话：「尔请讲。」34 其话：「我是亚伯拉罕个家人。」35 耶和华已经
do-nyiang tô-hwô ngô cü-nying-kô s-teh gyi we hying-wông yi s-peh gyi ngeo yang kying-ts
大样朵化我主人家，使得其会兴旺，又赐拨其牛、羊、金子、
nying-ts nu-boh ô-deo loh-do li-ts keh-sing Ngô cü-nying-kô-go ts'i-ts Sah-lah nyin-kyi
银子、奴仆、丫头、骆驼、驴子箇星。36 我主人家个妻子撒拉年纪
lao-lao sang ng-ts peh ngô cü-nying-kô cü-nying-kô væn-pah sô yiu-go tu z kao-fu gyi Ngô
老老生，儿子拨我主人家。主人家凡百所有个，都是交付其。37 我
cü-nying-kô eo ngô vah-tsiu wô Ngô deng-tong Kyüô-nen di-fông nying-go nön ng feh-k'o teng ngô ng-ts
主人家诬我罚咒，话：『我庵东迦南地方人个因，尔弗可等我儿子
dæ gyi tso ts'i-ts Ng pih-iao tseo-kyü ngô ah-tia oh-li læ ngô zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô
抬其做妻子。38 尔必要走归我阿爹屋里，来我自家人中央等我
ng-ts dæ ts'i-ts Ngô teng cü-nying-kô wô K'ong-p'ô nyü-nying feh-k'eng keng ngô læ Gyi
儿子抬妻子。39 我等主人家话：「恐怕女人弗肯跟我来？」40 其
teng ngô wô Ngô sô voh-z-go Yiaë-'o-wô we ts'a Gyi-go t'in-s dong-de ky'i s-teh ng lu-zông
等我话：「我所服侍个耶和华会差其个天使同队去，使得尔路上
jing-liu ng pih ding dzong ng ah-tia oh-li zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô ng-ts dæ ts'i-ts Ziah-z
顺流，尔必定从尔阿爹屋里自家人中央等我儿子抬妻子。41 若是
ng tao-leh ngô zi-kô-nying di-fông ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken ziah-z gyi-lah
尔到了我自家人地方，介呢，我诬尔罚个咒弗与尔相干，若是其拉
feh-k'eng peh ng ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken Ngô kyih-mih-ts tao-leh tsing
弗肯拨尔，介呢，我诬尔罚个咒弗与尔相干。42 我今末仔到了井
pin-yin zi wô Yiaë-'o-wô Ngô cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming Ng ziah yin-dzæ s-teh
边沿，自话：『耶和华，我主人家亚伯拉罕个神明！尔若现在使得
ngô tseo-go lu jing-liu ngô lih-læ tsing pin-yin p'ong-djoh do-kwu-nyiang læ tang-shü ngô we teng gyi
我走个路顺流。43 我立来井边沿碰着大姑娘来打水，我会等其
wô Ts'ing ng do-tin bing-li-go shü peh ngô ky'üoh ziah-z gyi teng ngô wô Ng-zi hao
话：「请尔驮点瓶里个水拨我吃」，44 若是其等我话：「尔自好
ky'üoh ngô yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh keh-go nyü-nying ziu-z Yiaë-'o-wô zin-deo sô ding-hao
吃，我也会打水拨尔骆驼吃。」箇个女人就是耶和华前头所定好
peh ngô cü-nying-kô ng-ts-go Ngô sing-li wa feh-zing kông-wun k'eo-k'eo Li-pah-kyüô kyin-kah-deo
拨我主人家儿子个。」45 我心里还弗曾讲完，扣扣利百加肩胛头

pe-leh bing c'ih-lā tseo-loh tao tsing-pin tang-shū ngō teng gyi wō Ts'ing ng peh ngō ky'üoh
揩勒瓶出来。走落到井边打水。我等其话：『请尔拨我吃。』⁴⁶

Gyi ziu kw'a-kw'a kyin-kah-deo-go bing fōng-loh wō Ts'ing ky'üoh ngō yia we peh ng loh-do ky'üoh
其就快快肩胛头个瓶放落，话：『请吃，我也会拨尔骆驼吃。』

ngō ziu ky'üoh-de gyi yia peh loh-do ky'üoh-de Ngō meng gyi wō Ng z jū-go nōn Gyi
我就吃了，其也拨骆驼吃了。⁴⁷我问其话：『尔是谁个因？』其

wō Ngō z Mih-kyüō sang-peh Nō-ngoh-go ng-ts Pe-t'u-li-go nōn ngō ziu pō ky'ün fōng lā gyi
话：『我是密迦生拨拿鹤个儿子彼土利个因。』我就把圈放来其

bih-deo-kwun gyüoh-ts lā gyi siu-li Ngō deo eo-tān-tao pa-pa Yiaē-'o-wō coh-tsān ngō
鼻头管，镢子来其手里。⁴⁸我头伕带倒，拜拜耶和華，祝赞我

cü-nying-kō Üō-pah-lah-hen-go Jing-ming Yiaē-'o-wō we ying-dao ngō tsing-lu hao dāe cü-nying-kō hyüong-di-go
主人家亚伯拉罕个神明耶和華，会引导我正路，好抬主人家兄弟个

nōn peh gyi-go ng-ts Nān-kān Ng ziah-z hao-hao tsing-sing tao ngō cü-nying-kō ka-ni wō hyiang ngō
因拨其个儿子。⁴⁹难间尔若是好好真心到我主人家，介呢话向我

dao feh z-ka yia wō hyiang ngō dao s-teh ngō k'o-yi jing-siu-pin ky'i 'ōh-tsia tsia-siu-pin
道，弗是介，也话向我道，使得我可以顺手边去，或者借手边

ky'i
去。」

⁵⁰ Lah-pān teng Pe-t'u-li we-teh z-ka wō Keh-go z-ken dzong Yiaē-'o-wō ka lā
拉班等彼土利回答，是介话：「箇个事干从耶和華介来，

ah-lah feh neng-keo wō z teng feh-z Ng k'en Li-pah-kyüō lā ng min-zin hao ta-leh gyi ky'i
阿拉弗能够话是等弗是。⁵¹尔看，利百加来尔面前。好带勒其去，

peh ng cü-nying-kō ng-ts tso ts'i-ts tsiao Yiaē-'o-wō-go feng-fu Üō-pah-lah-hen-go kō-nying
拨尔主人家儿子做妻子，照耶和華个吩咐。」⁵² 亚伯拉罕个家人

t'ing-meng gyi-lah shih-wō ziu boh-tao di-jiang-li pa-pa Yiaē-'o-wō Kō-nying do-c'ih kying-nying-go
听闻其拉说话，就伏倒地垠里，拜拜耶和華。⁵³家人驮出金银个

siu-sih teng i-zōng keh-sing song-peh Li-pah-kyüō wa-yiu pao-pe tong-si song gyi hyüong-di teng ah-nyiang
首饰等衣裳箇星，送拨利百加，还有宝贝东西送其兄弟等阿娘。⁵⁴

Gyi teng keng gyi-go nying ky'üoh-ky'üoh hah-hah soh-ko yia t'in-nyiang bō-ky'i gyi ziu wō Hao peh
其等跟其个人吃吃喝喝，宿过夜。天亮爬起，其就话：「好拨

ngō kyü cü-nying-kō di-fōng ky'i Li-pah-kyüō hyüong-di teng ah-nyiang wō Hao peh do-kwu-nyiang teng
我归主人家地方去。」⁵⁵ 利百加兄弟等阿娘话：「好拨大姑娘等

ah-lah lā-tong kyi-nyih ting siao jih-nyih 'eo-deo hao ky'i z-de Gyi z-ka wō
阿拉来东几日，顶少十日，后头好去是了。」⁵⁶ 其是介话：

M-nao tsu-djü ngō ing-we Yiaē-'o-wō s-teh ngō lu-zōng ka jing-liu ts'ing ng peh ngō kyü
「旺得好阻住我，因为耶和華使得我路上介顺流。请尔，拨我归

cü-nying-kō di-fōng ky'i Gyi-lah wō Ah-lah we eo do-kwu-nyiang lā meng-meng gyi
主人家地方去。」⁵⁷ 其拉话：「阿拉会讴大姑娘来，问问其

k'en Ziu eo Li-pah-kyüō teng gyi wō Ng dzing-nyün teng keh-go nying dô-kô ky'i feh
看。」⁵⁸ 就讴利百加，等其话：「尔情愿等箇个人大家去弗？」

Gyi wō Dzing-nyün-go Gyi-lah ziu song tsi-me Li-pah-kyüō lin gyi ah-bu wa-yiu
其话：「情愿个。」⁵⁹ 其拉就送姊妹利百加连其阿哺，还有

Uô-pah-lah-hen-go kô-nying teng keng gyi-go nying dô-kô ky'i Yi coh-foh peh Li-pah-kyüô z-ka
亚伯拉罕个家人，等跟其个人大家去。⁶⁰ 又祝福拨利百加，是介
wô Ng z ah-lah go tsi-me dæn-nyün ng tso ts'in-væn nying-go ah-nyiang ng-go 'eo-dæ teh-djoh
话：「尔是阿拉个姊妹，但愿尔做千万人个阿娘，尔个后代得着
dziu-dih-go dzing-meng
仇敌个城 门。」

Li-pah-kyüô teng keh-sing Ô-deo dong-sing gyi-leh loh-do keng-leh kô-nying kô-nying ziu ling-leh
⁶¹ 利百加等箇星丫头动身，骑勒骆驼，跟勒家人。家人就领勒
Li-pah-kyüô ky'i Yi-sah deng-læ Nen-pin di-fông dzong Bih-lah-hæ-læ keh-da lu ka læ Yia-kw'a
利百加去。⁶² 以撒庵来南边地方，从别拉海莱箇埭路介来。⁶³ 夜快
Yi-sah tseo-c'ih tao din-li iao s-ts'eng k'eo-k'eo ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin keh-sing loh-do læ-de
以撒走出到田里，要思忖^[1]，扣扣眼睛抬起，看见箇星骆驼来了。
Li-pah-kyüô ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin Yi-sah ziu t'iao-loh loh-do Gyi meng kô-nying wô
⁶⁴ 利百加眼睛抬起，看见以撒，就跳落骆驼。⁶⁵ 其问家人，话：
Din-li læ-kæn tseo læ nying-tsih ah-lah-go keh-go nying z jü Kô-nying wô Z ngô
「田里来间走，来迎接阿拉个，箇个人是谁？」家人话：「是我
cü-nying-kô Li-pah-kyüô ziu do-leh siu-p'ao tsô zi-go min-k'ong Kô-nying pô gyi sô tso-go z-ken
主人家。」利百加就驮勒手帕遮自个面孔。⁶⁶ 家人把其所做个事干
tu t'ong-cü Yi-sah Yi-sah ling-leh Li-pah-kyüô tseo-tsing ah-nyiang Sah-lah-go tsiang-bong-li dæ gyi tso
都通知以撒。⁶⁷ 以撒领勒利百加走进阿娘撒拉个帐篷里，抬其做
ts'i-ts ping-ts'ia æ-sih gyi dzong ah-nyiang si ts'eo Yi-sah keh-tsao teh-djoh en-wë-de
妻子，并且爱惜其。从阿娘死之后以撒箇遭得着安慰了。

[1] Ôh-wô, tao-kao. 或话祷告。（原注）

Ts. XXV.

Üô-pah-lah-hen yi dæ ih-go ts'i-ts ming-z kyiao-leh Kyi-tu-lah Gyi teng Üô-pah-lah-hen sang
亚伯拉罕又抬一个妻子，名字叫勒基都拉。² 其等亚伯拉罕生
Sing-læn Iah-sæn Mi-dæn Mi-din Ih-pah Shü-üô Iah-sæn sang Z-pô teng Ti-dæn
心兰、约珊、米但、米甸、益八、书亚。³ 约珊生示巴等底但。
Ti-dæn-go ng-ts Üô-shü-li Li-tu-z Li-u-mi Mi-din-go ng-ts Yi-fah Yi-feh
底但个儿子亚书利、利都是、利乌米。⁴ 米甸个儿子以法、以弗、
Ha-noh Üô-pi-da Yi-lah-da Keh tu z Kyi-tu-lah-go ts-seng
哈诺、亚比大、以拉大。箇都是基都拉个子孙。

5 亚伯拉罕把其所有个拢总拨以撒。但是亚伯拉罕活东个时候，其也把东西拨简星阿姨个儿子，差其拉离开儿子以撒东半边介去，到东边个地方。7 亚伯拉罕活东个日子，其年纪一百七十五岁。8 亚伯拉罕有福有寿，年纪老断气死了，归其自个族份。9 其个儿子以撒等以实玛利葬其来幔利对面，麦比拉个穴，就是赫人琐辖个儿子以弗仑个田里，10 是亚伯拉罕向赫人买个田来简头，亚伯拉罕等其妻子撒拉葬间。

11 亚伯拉罕死之后，神明赐福拨其儿子以撒，以撒庵来别拉海菜相近。

12 撒拉个丫头，埃及女人夏甲生拨亚伯拉罕个儿子以实玛利，其世代来下文。13 以实玛利简星儿子个名字照其拉名字，依其拉个世代就是：以实玛利大儿子尼俳药，还有基达、押别、密衫、密挪、土姆、玛撒、15 哈达、提玛、益督、拿非实、其底玛。16 简星是以实玛利个儿子，是其拉个名字，照其个乡村，其个寨基，做其国家十二个牧伯。17 以实玛利个寿岁一百三十七岁，断气死了，归其自个族种。18 其拉庵个地方从哈腓拉到埃及相近个书珥，到亚述去简埭路。简个地方来其众兄弟个面前。

19 亚伯拉罕儿子以撒世代来下文。亚伯拉罕生以撒。20 以撒四十岁抬利百加，是巴坦亚兰地方，亚兰人彼土利个囡，亚兰人拉班个姊妹。21 以撒为了妻子弗生，代其祷告耶和華。耶和華准

gyi-go tao-kao peh gyi ts'i-ts Li-pah-kyüô ziu-t'æ T'æ li-hyang-go ng-ts tsang-zao ah-nyiang wô
其个祷告，拨其妻子利百加受胎。²² 胎里向个儿子争造，阿娘话：

Keh z-ken ngô dza-we z-ka ziu ky'i meng Yiaë-'o-wô Yiaë-'o-wô teng gyi wô Yiu
「箇事干，我咋会是介？」就去问耶和华。²³ 耶和华等其话：「有
liang-go koh-veng læ ng t'æ-li yiu liang-ying pah-sing we dzong ng du-bi feng-c'ih-læ keh-go pah-sing we
两个国份来尔胎里，有两样百姓会从尔肚皮分出来。箇个百姓会
gyiang-jü keh ih-go pah-sing do-go we voh-z gyi siao-go
强如箇一个百姓，大个会服侍其小个。」

Teng sang-ts'æn nyih-ts tao gyi-go t'æ-li z shông-sang Deo ih-go sang-c'ih 'en-kyi-sing
²⁴ 等生产日子到，其个胎里是双生。²⁵ 头一个生出咸肌身
'ong-'ong-go ziang yiu bi-ao c'ün-tih ka gyi-lah c'ü gyi ming-z Yi-sao 'Eo-deo gyi ah-di
红红个，像有皮袄穿的介。其拉取其名字以扫^[1]。²⁶ 后头其阿弟
sang-c'ih siu nyiah-leh Yi-sao-go kyiah-'eo-keng ziu c'ü gyi ming-z Yüô-koh gyi sang-go z-'eo Yi-sah
生出，手捏勒以扫个脚后跟，就取其名字雅各^[2]。其生个时候以撒
nyin-kyi loh-jih shü Keh liang-go siao-nying do-ky'i-læ Yi-sao ting we tang din-liah z din-li-go
年纪六十岁。²⁷ 箇两个小人大起来。以扫顶会打田猎，是田里个
nying Yüô-koh deng-læ tsiang-bong-li tso-nying p'oh-jih Yi-sah æ-sih Yi-sao ing-we hwun-hyi ky'üoh
人。雅各庵来帐篷里，做人朴实。²⁸ 以撒爱惜以扫，因为欢喜吃
gyi loh go nyüoh Li-pah-kyüô æ-sih Yüô-koh
其鹿个肉，利百加爱惜雅各。

[1] Ziu-z 'Ong go. 就是红个。（原注）

[2] Ziu-z S-en-shün. 就是使安选。（原注）

Yiu ih-tsao Yüô-koh ts kang Yi-sao k'eo-k'eo dzong din-li kyü-læ ky'ih-lih-de Yi-sao teng
²⁹ 有一遭雅各煮羹：以扫扣扣从田里归来，吃力了。以扫等
Yüô-koh wô Ngô ky'ih-lih-de ts'ing ng pô keh 'ong-go kang peh ngô ky'üoh keh-lah yi eo gyi ming-z
雅各话：「我吃力了，请尔把箇红个羹拨我吃。箇拉又讴其名字
Yi-tong Yüô-koh wô Kyih-mih ng pô tsiang-ts-go ts'æn-nyih ma-peh ngô Yi-sao wô
以东^[1]。³¹ 雅各话：「今末尔把长子个产业卖拨我。」³² 以扫话：
Ngô kw'a si-de keh tsiang-ts-go ts'æn-nyih yü ngô yiu soh-go ih-c'ü ni Yüô-koh wô Ng
「我快死了，箇长子个产业于我有啥个益处呢？」³³ 雅各话：「尔
kyih-mih vah-tsiu peh ngô Yi-sao ziu te gyi vah-tsiu pô tsiang-ts-go ts'æn-nyih ma-peh Yüô-koh
今末罚咒拨我。」以扫就对其罚咒，把长子个产业卖拨雅各。³⁴
Yüô-koh do-leh ping teng 'ong-deo-kang peh Yi-sao Yi-sao ky'üoh-ky'üoh hah-hah dong-sing ky'i-de Z-ka
雅各驮勒饼等红豆羹拨以扫。以扫吃吃喝喝，动身去了。是介
Yi-sao ky'ing-k'en keh tsiang-ts-go ts'æn-nyih
以扫轻看箇长子个产业。

[1] Ziu-z 'Ong go. 就是红个。（原注）

Ts. XXVI.

Üô-pah-lah-hen z-'eo yiu hwông-nyin 'eo-deo keh di-fông yi yiu hwông-nyin keh-lah Yi-sah tao
亚伯拉罕时候有荒年，后头箇地方又有荒年，箇拉以撒到
Gyi-lah Fi-li-z wông Üô-pi-mi-lih di-fông ky'i Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh Yi-sah k'en teng gyi
其腊，非利士王亚比米力地方去。² 耶和华现出拨以撒看，等其
wô M-nao tseo-loh Yiaë-gyih ky'i hao deng-læ Ngô sô ts-tin ng-go di-fông Ng hao
话：「旡得好走落埃及去，好庵来我所指点尔个地方。」³ 尔好
tæn-koh læ ts'-di Ngô we teng ng dô-kô læ-tong s-foh peh ng we pô keh-sing koh-veng tu s-peh
耽搁来此地，我会等尔大家来东，赐福拨尔。会把箇星国份都赐拨
ng lin ng-go 'eo-dæ Ngô zin-deo vah-tsiu peh ng ah-tia Üô-pah-lah-hen-go keh-go shih-wô pih-ding we
尔连尔个后代。我前头罚咒拨尔阿爹亚伯拉罕个，箇个说话必定会
tso-dzing Ngô we kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ ziang t'in-li-go sing-siu ka to pô keh-sing koh-veng long-tsong
做成。⁴ 我会加凑尔个后代像天里个星宿介多，把箇星国份拢总
s-peh ng-go 'eo-dæ ping-ts'ia t'in-'ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i Ing-we
赐拨尔个后代，并且天下万国会从尔个后代得着福气。⁵ 因为
Üô-pah-lah-hen i Ngô-go shih-wô siu Ngô-go cü-du 'ao-ling lih-li teng lih-fah
亚伯拉罕依我个说话，守我个制度，号令、律例等律法。

Yi-sah deng-læ Gyi-lah Keh di-fông pah-sing meng-ky'i gyi ts'i-ts Gyi wô z ngô-go
⁶ 以撒庵来其腊。⁷ 箇地方百姓问起其妻子，其话：「是我个
tsi-me ing-we siang-mao hao-k'en keh-lah feh-ken wô z gyi ts'i-ts k'ong-p'ô keh di-fông-go nying
姊妹」，因为相貌好看，箇拉弗敢话是其妻子，恐怕箇地方个人
we-leh Li-pah-kyüô iao sah gyi Keh-deo deng-leh dziang-kyiu k'eo-k'eo Fi-li-z wông Üô-pi-mi-lih dzong
为了利百加要杀其。⁸ 箇头庵勒长久，扣扣非利士王亚比米力从
k'æn-deo mông-c'ih-ky'i k'en-kyin Yi-sah teng gyi ts'i-ts Li-pah-kyüô læ-tih hyi-hyi Üô-pi-mi-lih eo
槛头望出去，看见以撒等其妻子利百加来的嬉戏。⁹ 亚比米力诤
Yi-sah wô Gyi jih-dzæ z ng ts'i-ts ng dza wô z ng-go tsi-me Yi-sah teng gyi
以撒，话：「其实在是尔妻子，尔咋话是尔个姊妹？」以撒等其
wô Ngô ts'eng-ts'eng k'ong-p'ô we-leh gyi sòng-ming Üô-pi-mi-lih wô Ng dza-we z-ka
话：「我忖忖恐怕为了其丧命。」¹⁰ 亚比米力话：「尔咋会是介
tao ah-lah Ziah-yiu ih-go nying m-kwe m-kyü teng ng ts'i-ts dong-zông z ng 'æ ah-lah væn-ze
到阿拉？若有一个旡规旡矩等尔妻子同床，是尔害阿拉犯罪。」

Üô-pi-mi-lih ziu feng-fu cong pah-sing wô Væn-pah væn-djoh keh-go nying teng gyi ts'i-ts-go pih-iao
¹¹ 亚比米力就吩咐众百姓话：「凡百犯着箇个人等其妻子个，必要
si Yi-sah læ keh di-fông kang-cong tòng-nyin siu-keh ih-pah be Yiaë-'o-wô s-foh peh gyi
死。」¹² 以撒来箇地方耕种，当年收割一百倍。耶和华赐福拨其。
Gyi tsing-nyih hying-wông djoh-tsih kô-ts'eo tso-leh do yiu-lao-de Gyi yiu hyü-to de-su
¹³ 其整日兴旺，逐节加凑，做勒大有佬了。¹⁴ 其有许多队数

ngeo-kiang zing-to-siao yüong-nying Fi-li-z nying ky'i gyi feh-ko Gyi ah-tia Uô-pah-lah-hen z'-eo
牛羊、盛多少佣人。非利士人气其弗过。¹⁵ 其阿爹亚伯拉罕时候
nu-boh sô gyüih-kæn-go tsing Fi-li-z nying long-tsong seh-seh s na-nyi din-mun Üô-pi-mi-lih
奴仆所掘间个井，非利士人拢总塞塞，使烂泥填满。¹⁶ 亚比米力
teng Yi-sah wô Ng hao li-k'æ ah-lah ky'i ing-we ng do-jü ah-lah
等以撒话：「尔好离开阿拉去，因为尔大如阿拉。」

17 Yi-sah ziu li-k'æ keh-deo tah tsiang-bong læ Gyi-lah-go sæn-ao-li deng-loh Gyi ah-tia
以撒就离开简头，搭帐篷来其腊个山里庵落。¹⁸ 其阿爹
Üô-pah-lah-hen z'-eo gyüih-kæn-go tsing ziu-z Üô-pah-lah-hen si ts'-eo Fi-li-z nying sô
亚伯拉罕时候掘间个井，就是亚伯拉罕死之后，非利士人所
seh-seh-go Yi-sah tsæ gyüih gyi dzing-gyiu tsiao ah-tia sô eo-go ming-z c'ü gyi ming-z 19
塞塞个，以撒再掘其，仍旧照阿爹所讴个名字取其名字。¹⁹
Yi-sah-go nu-boh tao sæn-ao-li ky'i gyüih læ keh-deo teh-djoh weh shü go tsing Gyi-lah k'en-kiang-go
以撒个奴仆到山里去掘，来简头得着活水个井。²⁰ 其拉看羊个
nying teng Yi-sah k'en-kiang-go nying tsang-zao wô Keh-go shü z ah-lah-go Ing-we teng gyi
人等以撒看羊个人争造，话：「简个水是阿拉个。」因为等其
tsang-zao keh-lah Yi-sah eo keh-k'eo tsing kyiao-leh Yiæ-seh Tsæ gyüih ih-k'eo tsing yi teng gyi
争造，简拉以撒讴简口井叫勒埃色。²¹ 再掘一口井，又等其
tsang-zao keh-lah eo gyi Sih-nô Yi-sah li-k'æ keh-deo tsæ gyüih ih-k'eo tsing keh-tsao m-neh
争造，简拉讴其薛拿。²² 以撒离开简头，再掘一口井。简遭旡得
tsæ tsang-zao keh-lah eo gyi Li'-o-pah wô Yiæ-'o-wô næn-kæn s-teh ah-lah kw'un-k'ong
再争造，简拉讴其利河伯。²³ 话：「耶和華难间使得阿拉宽空，
ah-lah we læ ts'-di hying-wông-ky'i-læ Yi-sah li-k'æ keh-deo tao Bih-z-pô ky'i Keh-yia
阿拉会来此地兴旺起来。」²³ 以撒离开简头，到别是巴去。²⁴ 简夜
Yiæ-'o-wô yin-c'ih peh gyi k'en teng gyi wô Ngô z ng ah-tia Üô-pah-lah-hen Jing-ming ng feh-yüong
耶和華现出拨其看，等其话：「我是尔阿爹亚伯拉罕神明，尔弗用
p'ò Ngô z teng ng dô-kô læ-tong we-leh Ngô-go nu-boh Üô-pah-lah-hen we s-foh peh ng
怕，我是等尔大家来东。为了我个奴仆亚伯拉罕，会赐福拨尔，
kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ Yi-sah læ keh-deo zao ih-zo dæn tao-kao Yiæ-'o-wô-go ming-deo tah
加奏尔个后代。」²⁵ 以撒来简头造一座坛，祷告耶和華个名头，搭
tsiang-bong wa-yiu gyi-go nu-boh gyüih tsing
帐篷，还有其个奴仆掘井。

[1] Ziu-z Tsang-zao. 就是争造。（原注）

[2] Ziu-z Ün-ky'i. 就是怨气。（原注）

[3] Ziu-z Kw'un-k'ong. 就是宽空。（原注）

26 ^{Uô-pi-mi-lih teng gyi beng-yiu Uô-wu-sah teng tsiang-kyüing Fi-koh dzong Gyi-lah læ kyin Yi-sah} 亚比米力等其朋友亚户撒，等将军非各从其腊来见以撒。

27 ^{Yi-sah teng gyi-lah wô Ng-lah ün-'eng ngô ts'a ngô li-k'æ-leh ng-lah ky'i næn-kæn dza-we tao} 以撒等其拉话：「尔拉怨恨我，差我离开了尔拉去，难间咋会到
^{ngô di-fông læ Gyi-lah wô Ah-lah k'en-kyin Yiaë-'o-wô jih-dzæ teng ng dô-kô læ-tong}
我地方来？」28 ^{Gyi-lah wô}其拉话：「阿拉看见耶和華实在等尔大家来东，

^{keh-lah ah-lah wô Næn-kæn ah-lah teng ng hao vah-tsiu wa-yiu ng teng ah-lah hao lih-iah}
箇拉阿拉话：『难间阿拉等尔好罚咒，还有尔等阿拉好立约。』29

^{Ng m-nao 'æ ah-lah ziang ah-lah ka feh-zing væn-djoh ng tæen-tsih hao-hao dæ ng song ng}
尔旣得好害阿拉，像阿拉介弗曾犯着尔，单只好好待尔，送尔

^{en-en-tæn-tæn c'ih-ky'i næn-kæn ng z dzong Yiaë-'o-wô teh-djoh foh-ky'i-de Yi-sah we-leh keh-sing}
安安耽耽出去。难间尔是从耶和華得着福气了。」30 以撒为了箇星

^{nying bæn-tsiu gyi-lah ziu ky'üoh-ky'üoh hah-hah Di-nyi t'in-nyiang tsao bô-ky'i dô-kô vah-tsiu}
人办酒，其拉就吃吃喝喝。31 第二天亮早爬起，大家罚咒。

^{Yi-sah song gyi-lah en-en-tæn-tæn kyü-ky'i Keh-nyih Yi-sah-go nu-boh læ t'ong-pao gyi gyüih-tsing-go}
以撒送其拉安安耽耽归去。32 箇日以撒个奴仆来通报其掘井个

^{z-ken teng gyi wô Ah-lah yi-kying teh-djoh shü-de Ziu eo gyi Z-pô keh-lah tao}
事干，等其话：「阿拉已经得着水了。」33 就讴其示巴^[1]。箇拉到

^{jü-kying keh dzing-li di-ming kyiao-leh Bih-z-pô}
如今箇城里地名叫勒别是巴^[2]。

[1] *Ziu-z Vah-tsiu*. 就是罚咒。（原注）

[2] *Ziu-z Vah-tsiu go tsing*. 就是罚咒个井。（原注）

34 ^{Yi-sao nyin-kyi s-jih shü dæ Heh nying Bih-li-go nön Yiu-tih teng Heh nying Yi-leng-go nön} 以扫年纪四十岁抬赫人别利个囡犹滴，等赫人以伦个囡

^{Pô-z-meh tso ts'i-ts Keh liang-go sing-vu s-teh Yi-sah teng Li-pah-kyüô sing-li iu-meng}
巴是抹做妻子。35 箇两个新妇使得以撒等利百加心里忧闷。

Ts. XXVII.

^{Yi-sah nyin-kyi lao z-'eo ngæn-tsing hwô-de m-neh k'en-kyin eo do ng-ts Yi-sao teng gyi}
以撒年纪老时候，眼睛花了，旣得看见，讴大儿子以扫，等其

^{wô Ngô-go ng-ts Gyi wô Ngô læ-tong Yi-sah wô Ngô lao-de feh}
话：「我个儿子！」其话：「我来东。」2 以撒话：「我老了，弗

^{hyiao-teh kyî-z we si Næn-kæn ng hao do kong tsin keh-sing tong-si tao din-li ky'i teng ngô ky'i k'ô}
晓得几时会死。3 难间尔好驮弓箭箇星东西到田里去，等我去柯

loh Tso ngô sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao do-lä peh ngô ky'üoh s-teh ngô feh-zing si yi-zin sing-li
鹿。⁴ 做我所欢喜吃个味道驮来拨我吃，使得我弗曾死以前，心里
hao coh-foh ng Yi-sah teng ng-ts Yi-sao wô-go z'-eo Li-pah-kyüô t'ing-meng-de 'eo-deo
好祝福尔。」⁵ 以撒等儿子以扫话个时候，利百加听闻了。后头
Yi-sao tao din-li ky'i iao k'ô-leh loh lä
以扫到田里去，要柯勒鹿来。

Li-pah-kyüô teng ng-ts Yüô-koh wô Ngô t'ing-meng ng ah-tia teng ng ah-ko Yi-sao wô
⁶ 利百加等儿子雅各话：「我听闻尔阿爹等尔阿哥以扫话：
Teng ngô ky'i do loh tso hao-ky'üoh-go mi-dao peh ngô ky'üoh-ts s-teh ngô feh-zing si yi-zin hao lä
『等我去驮鹿做好吃个味道拨我吃仔，使得我弗曾死以前，好来
Yiä-'o-wô-go min-zin coh-foh ng Næn-kæn ngô ng-ts ng t'ing ngô-go shih-wô tsiao ngô-go
耶和華个面前祝福尔。』⁸ 难间我儿子，尔听我个说话，照我个
feng-fu Ng tao yang-de-li ky'i do liang-tsah hao-hao-go siao sæn-yiang ngô we teng ng ah-tia tso gyi
吩咐。⁹ 尔到羊队里去，驮两只好个小小山羊，我会等尔阿爹做其
sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao Ng do-ky'i peh ng ah-tia ky'üoh-ts s-teh gyi feh-zing si yi-zin hao
所欢喜吃个味道。¹⁰ 尔驮去拨尔阿爹吃仔，使得其弗曾死以前好
coh-foh ng Yüô-koh teng ah-nyiang Li-pah-kyüô wô Ng k'en ngô-go ah-ko Yi-sao kyi-sing z
祝福尔。」¹¹ 雅各等阿娘利百加话：「尔看，我个阿哥以扫肌身是
c'ih-mao-go ngô-go kyi-sing z kwông-wah-go K'ong-p'ô ah-tia we moh-moh ngô sôn ngô z
出毛个，我个肌身是光滑个。¹² 恐怕阿爹会摸摸我，算我是
p'in-nying-go ka-ni feh-neng-keo teh-djoh coh-foh fæn-cün ziu tsiu-mô Ah-nyiang teng gyi wô
骗人个，介呢弗能够得着祝福，反转就咒骂。」¹³ 阿娘等其话：
Ngô ng-ts ng ziu tsiu-mô kwe-peh ngô-go sing-zông tæh-tsih t'ing ngô shih-wô teng ngô ky'i
「我儿子，尔受咒骂归拨我个身上。单只听我说话，等我去
do-leh-lä Gyi ziu ky'i do-lä kao-fu ah-nyiang gyi ah-nyiang tso gyi ah-tia sô hwun-hyi
驮勒来。」¹⁴ 其就去驮来，交付阿娘。其阿娘做其阿爹所欢喜
ky'üoh-go mi-dao Li-pah-kyüô do gyi do ng-ts Yi-sao oh-li lä-tong-go hao-hao i-zông peh siao ng-ts
吃个味道。¹⁵ 利百加驮其大儿子以扫屋里来东个好好衣裳拨小儿子
Yüô-koh c'ün Yi do siao sæn-yiang-go bi kâ-leh Yüô-koh-go siu teng deo-kying kwông-wah-go di-fông
雅各穿。¹⁶ 又驮小山羊个皮，盖勒雅各个手，等头颈光滑个地方。
Do-leh sô be-bæn hao ky'üoh-go mi-dao teng ping kao-fu ng-ts Yüô-koh-go siu-li
¹⁷ 驮勒所备办好吃个味道等饼，交付儿子雅各个手里。

Yüô-koh tseo-tao ah-tia di-fông wô Ngô ah-tia Gyi wô Ngô læ-tong ngô
¹⁸ 雅各走到阿爹地方，话：「我阿爹！」其话：「我来东。我
ng-ts ng z jü Yüô-koh teng ah-tia wô Ngô z ng do ng-ts Yi-sao ing feng-fu
儿子，尔是谁？」¹⁹ 雅各等阿爹话：「我是尔大儿子以扫。应吩咐
ka tso ts'ing ng bô-tæn-ky'i zo-ts ky'üoh ngô loh-go nyüoh s-teh ng sing-li hao coh-foh ngô
介做。请尔爬带起坐仔，吃我鹿个肉，使得尔心里好祝福我。」²⁰
Yi-sah teng ng-ts wô Ngô ng-ts Ng dza-we p'ong-djoh-leh ka kw'a Gyi wô Ing-we
以撒等儿子话：「我儿子，尔咋会碰着勒介快？」其话：「因为

ng-go Jing-ming Yiæ-'o-wô s-peh ngô jing-liu Yi-sah teng Yüô-koh wô Ngô ng-ts ng
 尔个神明耶和華賜撥我順流。」²¹ 以撒等雅各話：「我兒子，尔
 tseo-long-læ peh ngô moh-moh ng k'en ng jih-dzæ z ngô ng-ts Yi-sao feh Yüô-koh tseo-long tao
 走拢來，撥我摸摸尔看，尔实在是我兒子以掃弗。」²² 雅各走拢到
 ah-tia di-fông Yi-sah moh-moh gyi wô Sing-ing z Yüô-koh-go sing-ing siu z Yi-sao-go
 阿爹地方。以撒摸摸其，話：「聲音是雅各个聲音，手是以掃个
 siu We-leh gyi siu yiu mao ziang ah-ko Yi-sao-go siu keh-lah bin-feh-ts'ing-t'ong ziu coh-foh
 手。」²³ 为了其手有毛像阿哥以掃个手，箇拉辨弗清通，就祝福
 gyi Gyi wô Ng jih-dzæ z ngô ng-ts Yi-sao feh Yüô-koh wô Z-go
 其。²⁴ 其話：「尔实在是我兒子以掃弗？」雅各話：「是个。」²⁵
 Yi-sah yi wô Do gyi long-læ peh ngô ky'üoh ng-ts-go loh nyüoh s-teh ngô sing-li hao coh-foh
 以撒又話：「驮其拢來撥我吃兒子个鹿肉，使得我心里好祝福
 ng Yüô-koh ziu do-long peh ah-tia ah-tia ky'üoh-de yi do tsiu peh ah-tia ah-tia hah-de
 尔。」雅各就驮拢撥阿爹，阿爹吃了，又驮酒撥阿爹，阿爹喝了。
 Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ngô ng-ts tseo-long-læ ts'ing-ts'ing ngô cü Yüô-koh ziu
²⁶ 其阿爹以撒等其話：「我兒子走拢來，亲亲我嘴。」²⁷ 雅各就
 tseo-long ts'ing-ts'ing ah-tia cü ah-tia hyüong-djoh gyi i-zông-go hyiang-ky'i coh-foh gyi wô Ngô
 走拢亲亲阿爹嘴。阿爹嗅着其衣裳个香气，祝福其，話：「我
 ng-ts-go hyiang-ky'i ziang Yiæ-'o-wô sô s-foh go din-li hyiang-ky'i Dæn-nyün Jing-ming s-peh ng
 兒子个香气像耶和華所賜福个田里香气。」²⁸ 但愿神明賜撥尔
 t'in-li-go lu-shü di-t'u-go 'eo-jih koh teng tsiu fong-fong tsoh-tsoh Dæn-nyün pah-sing voh-z ng
 天里个露水，地土个厚实，谷等酒丰丰足足。²⁹ 但愿百姓服侍尔，
 lih-koh tu boh-tao pa ng hyüong-di li-hyang ng tso cü dong meo-go ng-ts yia boh-tao pa ng væn-pah
 列国都伏倒拜尔，兄弟里向尔做主，同母个儿子也伏倒拜尔。凡百
 tsiu-mô ng-go we ziu tsiu-mô coh-foh ng-go yia we ziu foh-ky'i
 咒骂尔个会受咒骂，祝福尔个也会受福气。

Yi-sah coh-foh Yüô-koh hao-de Yüô-koh kông-kông li-k'æ ah-tia Yi-sah tseo-c'ih k'eo-k'eo gyi
³⁰ 以撒祝福雅各好了，雅各刚刚离开阿爹以撒走出，扣扣其
 ah-ko Yi-sao tang din-liah kyü-læ yia be-bæn-leh hao-ky'üoh-go mi-dao do-læ peh ah-tia teng gyi
 阿哥以掃打田猎归来。³¹ 也备办了好吃个味道驮來撥阿爹，等其
 ah-tia wô Ts'ing ah-tia ky'i-læ ky'üoh ng-ts-go loh nyüoh s-teh ng sing-li hao coh-foh
 阿爹話：「請阿爹起來，吃兒子个鹿肉，使得尔心里好祝福
 ngô Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ng z jü Gyi wô Ngô z ng-go
 我。」³² 其阿爹以撒等其話：「尔是谁？」其話：「我是尔个
 ng-ts ng do ng-ts Yi-sao Yi-sah do-nyiang gwah-gwah-teo wô Jü ni Ng feh-zing
 兒子，尔大兒子以掃。」³³ 以撒大样刮刮抖，話：「谁呢？尔弗曾
 læ-go zin-deo yi-kying do-leh loh nyüoh peh ngô ngô long-tsong ky'üoh-ts coh-foh gyi-go keh-go nying læ
 来个前头，已经驮勒鹿肉撥我，我拢总吃仔祝福其个，箇个人來
 'ah-li Gyi pih-ding we teh-djoh foh-ky'i Yi-sao t'ing-meng ah-tia shih-wô 'ao-li-da-k'oh teng
 何里？其必定会得着福气。」³⁴ 以掃听闻阿爹說話，号泪大哭，等
 ah-tia wô Gyi ng coh-foh peh ngô Ngô ah-tia 'ô yia hao coh-foh peh ngô Yi-sah
 阿爹話：「求尔祝福撥我。我阿爹嘎！也好祝福撥我！」³⁵ 以撒

wô Ng ah-di t'eo-bun læ pô ng-go foh-ky'i deh-leh-ky'i-de Yi-sao wô C'ü gyi go
 话：「尔阿弟偷伴来把尔个福气夺了去了。」³⁶ 以扫话：「取其个
 ming-z Yüô-koh jih-dzæ z-go gyi yiu liang-tsao tsin ngô we zin-deo deh ngô tsiang-ts-go ts'æn-nyih
 名字雅各^[1]实在是个。其有两遭占我位。前头夺我长子个产业，
 næn-kæn pô ngô-go foh-ky'i yi deh-leh-ky'i-de Gyi yi wô Næn-dao m-kao hao tsæ coh-foh ngô
 难间把我个福气，又夺了去了。」其又话：「难道吓告好再祝福我
 ma Yi-sah we-teh Yi-sao wô Ngô yi-kying lih Yüô-koh tso ng-go cü s-teh cong
 吗？」³⁷ 以撒回答以扫，话：「我已经立雅各做尔个主，使得众
 hyüong-di tu voh-z gyi ngô yi do-leh koh teng tsui iang gyi ngô-go ng-ts næn-kæn ngô do soh-si peh
 兄弟都服侍其。我又驮勒谷等酒养其。我个儿子，难间我驮啥西拨
 ng ni Yi-sao teng ah-tia wô Ngô ah-tia ng næn-dao tsih-yiu ka ih-tsao hao coh-foh
 尔呢？」³⁸ 以扫等阿爹话：「我阿爹，尔难道只有介一遭好祝福
 ma Ngô ah-tia 'ô yia hao coh-foh peh ngô Gyi ng coh-foh peh ngô Yi-sao hyiang-hyang
 吗？我阿爹嘎！也好祝福拨我。求尔祝福拨我。」以扫响响
 k'oh-ky'i-læ-de Gyi ah-tia Yi-sah we-teh gyi wô Ng sô deng-go di-fông hao teh-djoh
 哭起来了。³⁹ 其阿爹以撒回答其，话：「尔所庖个地方好得着
 di-t'u-go 'eo-jih teng t'in-zông kông-loh-læ-go lu-shü Ng k'ao zi-go pao-kyin hao ko nyih-ts yia
 地土个厚实，等天上降落来个露水。⁴⁰ 尔靠自个宝剑好过日子，也
 we voh-z ng-go ah-di teng-tao ng công-gyün-go z-'eo t'eh-diao gyi-go ah li-k'æ ng-go
 会服侍尔个阿弟。等到尔掌权个时候，脱掉其个轭离开尔个
 deo-kying
 头颈。」

[1] Ziu-z Tsin-we-ts-go. 就是占位子个。（原注）

Yi-sao we-leh ah-tia coh-foh-go z-ken ün-'eng Yüô-koh gyi sing-li wô Ah-tia
⁴¹ 以扫为了阿爹祝福个事干，怨恨雅各。其心里话：「阿爹
 sông-z-go nyih-ts gying-de ka z-'eo ngô pih-ding sah-diao ah-di Yüô-koh Do ng-ts Yi-sao
 丧事个日子近了，介时候我必定杀掉阿弟雅各。」⁴² 大儿子以扫
 keh-sing shih-wô yiu nying t'ong-cü Li-pah-kyüô gyi ziu ts'a nying eo siao ng-ts Yüô-koh teng gyi wô
 箇星说话，有人通知利百加。其就差人诃小子雅各，等其话：
 Ng ah-ko Yi-sao iao sah-diao ng c'ih gyi-go ky'i ka-ni ngô ng-ts yüong i ngô-go
 「尔阿哥以扫要杀掉尔，出其个气。」⁴³ 介呢我儿子，用依我个
 shih-wô dong-sing dao-tao Ha-læn ngô hyüong-di Lah-pæn-go di-fông ky'i læ keh-deo deng kyi-nyih
 说话，动身逃到哈兰，我兄弟拉班个地方去。⁴⁴ 来箇头庖几日，
 teng ng ah-ko ky'i ko-deo-ts Ziu-z gyi 'eng ng-go ky'i bing-loh-de mông-kyi ng sô tao gyi-go
 等尔阿哥气过头仔。⁴⁵ 就是其恨尔个气平落了，忘记尔所到其个
 z-ken ngô ziu we ts'a nying læ eo ng dzong keh-deo kyü-læ Ngô dza-hao ih-nyih sông-diao ng liang-go nying
 事干，我就会差人来诃尔从箇头归来。我咋好一日丧掉尔两个人
 ma Li-pah-kyüô teng Yi-sah wô We-leh Heh nying-go nön ngô tso-nying tu in-væn-de ziah-z
 吗？」⁴⁶ 利百加等以撒话：「为了赫人个因我做人都厌烦了。若是

Yüô-koh yia də Heh nying-go nön tso ts'i-ts ziang ts'-di-go nyü-nying ka ngô tso-nying yiu soh-go hao-c'ü
雅各也抬赫人个因做妻子，像此地个女人介，我做人有啥个好处
ni
呢？」

Ts. XXVIII.

Yi-sah eo Yüô-koh coh-foh gyi yi feng-fu gyi wô Ng m-nao də Kyüô-nen nying-go
以撒讴雅各，祝福其，又吩咐其，话：「尔旣得好抬迦南人个
nön tso ts'i-ts Hao dong-sing tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i tao ng nga-kong Pe-t'u-li-go oh-li læ
因做妻子。² 好动身到巴坦亚兰去，到尔外公彼土利个屋里；来
keh-deo dzong ng nyiang-gyiu Lah-pæn-go nön cong-nyiang c'ü ih-go ts'i-ts Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming s
箇头从尔娘舅拉班个因中央娶一个妻子。³ 但愿全能个神明赐
foh-ky'i peh ng s-teh ng 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ tso leng-ts'in-leng-væn-go pah-sing
福气拨尔，使得尔后代茂茂盛盛多起来，做论千论万个百姓。⁴
Wa-yiu pô Üô-pah-lah-hen-go foh-ky'i s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ hao tsih-ziu Jing-ming sô s-peh
还有把亚伯拉罕个福气赐拨尔连尔个后代，好接受神明所赐拨
Üô-pah-lah-hen-go di-fông ziu-z ng yin-dæ tæh-koh-tong-go di-fông Yi-sah ts'a Yüô-koh ky'i
亚伯拉罕个地方，就是尔现在耽搁东个地方。」⁵ 以撒差雅各去，
gyi ziu tseo-tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i kyin Üô-læn nying Pe-t'u-li-go ng-ts Lah-pæn ziu-z Yi-sao teng
其就走到巴坦亚兰，去见亚兰人彼土利个儿子拉班，就是以扫等
Yüô-koh ah-nyiang Li-pah-kyüô-go hyüong-di
雅各阿娘利百加个兄弟。

Yi-sao k'en-kyin Yi-sah coh-foh Yüô-koh ts'a gyi tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i iao læ keh-deo də
⁶ 以扫看见以撒祝福雅各，差其到巴坦亚兰去，要来箇头抬
ts'i-ts ping-ts'ia coh-foh-go z'-eo feng-fu gyi wô Ng m-nao də Kyüô-nen nying-go nön tso
妻子，并且祝福个时候吩咐其，话：「尔旣得好抬迦南人个因做
ts'i-ts k'en-kyin Yüô-koh i-leh tia-nyiang tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i-de Yi-sao ziu hyiao-teh Kyüô-nen
妻子。」⁷ 看见雅各依了爹娘到巴坦亚兰去了。⁸ 以扫就晓得迦南
nying-go nön z ah-tia Yi-sah feh-hwun-hyi-go keh-lah Yi-sao tao Yi-jih-mô-li-go oh-li ü gyi sô
人个因是阿爹以撒弗欢喜个。箇拉以扫到以实玛利个屋里，于其所
yiu-go ts'i-ts ts-nga yi də Mô-ha-lah tso ts'i-ts ziu-z Üô-pah-lah-hen ng-ts Yi-jih-mô-li-go
有个妻子之外，又抬玛哈拉做妻子，就是亚伯拉罕儿子以实玛利个
nön Nyi-bæ-yiah-go tsi-me
因，尼俳药个姊妹。

10 雅各离开别是巴，朝勒哈兰介去。11 走到一埧地方，日头已经落山，就宿过夜，把箇地方个石头当枕头，来箇头困熟了。12 其做梦，看见有路梯放来地垵里，上头碰着天，神明个天使来的走上走落。13 耶和华立来其上头，话：「我是耶和华，尔祖宗亚伯拉罕个神明，等以撒个神明。现在尔所困个地方，我会赐拨尔等尔个后代。14 尔个后代会像地垵里个灰尘。尔会延开到东南西北，并且天下箇星族份都会从尔，等尔个后代得着福气。15 我是等尔大家来东，尔所到个地方会保佑尔，再领尔转箇地方来，我弗会弃掉尔等到我等尔所话个都做成功。」

16 雅各调觉转来话：「耶和华实在来荡头，我倒弗晓得。」17 就怕惧，话：「箇个地方咋怕呢！箇岂弗是神明个屋，天个门吗？」18 雅各早天亮爬起，驮勒当枕头个石头立起做柱子，把油浇来其上头。19 就取其地名伯特利^[1]，箇城里本来是叫勒路斯。20 雅各许愿心话：「神明若等我大家来东，保佑我所走个路，拨我吃食衣穿，21 使得我安安稳稳归阿爹个屋里，介呢耶和华必定做我个神明。22 我所立个柱子，箇块石头，将来好做神明个屋。凡百尔赐拨我个，我必定十股得一献拨尔。」

[1] Ziu-z Jing-ming go oh. 就是神明个屋。（原注）

Ts. XXIX.

Yüô-koh ziu dong-sing tao tong-pin nying-go di-fông K'en-kyin din-li ih-k'eo tsing yiu sæn-de yang
雅各就动身到东边人个地方。² 看见田里一口井，有三队羊
keh-deo kw'eng-kæn ing-we su-djông keh-sing yang z dzong keh-k'eo tsing ky'üoh-shü kæ tsing-k'eo-go zah-deo z
箇头困间；因为素常箇星羊是从箇口井吃水。盖井口个石头是
do-go Teng-tao long-tsong yang-de jü-long-læ-de ziu fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh yang ky'üoh-shü
大个。³ 等到拢总羊队聚拢来了，就发过井口里个石头拨羊吃水，
'eo-deo tsing-k'eo dzing-gyiu yüong zah-deo kæ-hao Yüô-koh teng gyi-lah wô Hyüong-di ng dzong 'ah-li
后头井口仍旧用石头盖好。⁴ 雅各等其拉话：「兄弟，尔从何里
læ-go Gyi-lah wô Ah-lah dzong Ha-læn læ-go Yi teng gyi-lah wô Ng nying-teh
来个？」其拉话：「阿拉从哈兰来个。」⁵ 又等其拉话：「尔认得
Nô-ngoh-go ng-ts Lah-pæn feh Gyi-lah wô Nying-teh go Yüô-koh teng gyi-lah wô
拿鹤个儿子拉班弗？」其拉话：「认得个。」⁶ 雅各等其拉话：
Gyi hao feh Gyi-lah wô Hao-go ng k'en gyi nön Lah-kyih ken-leh yang læ-de
「其好弗？」其拉话：「好个。尔看，其因拉结赶勒羊来了。」⁷
Yüô-koh wô Nyih-deo wa kao-kao-go feh-z cong-sang jü-long z-'eo 'o-feh peh yang ky'üoh-leh
雅各话：「日头还高高个，弗是众牲聚拢时候，何弗拨羊吃了
shü tsæ ky'i ü-ü gyi Gyi-lah wô Long-feh-læ-go iao teng-tao long-tsong yang-de tu
水，再去喂喂其。」⁸ 其拉话：「弄弗来个，要等到拢总羊队都
jü-long hao fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh yang ky'üoh shü
聚拢，好发过井口里个石头，拨羊吃水。」
Teng gyi-lah kông-go z-'eo k'eo-k'eo Lah-kyih ken-leh ah-tia yang læ-de ing-we ah-tia yang z
⁹ 等其拉讲个时候，扣扣拉结赶勒阿爹羊来了，因为阿爹羊是
gyi sô kwun-go Yüô-koh k'en-kyin nyiang-gyiu Lah-pæn-go nön Lah-kyih teng nyiang-gyiu Lah-pæn-go yang ziu
其所管个。¹⁰ 雅各看见娘舅拉班个因拉结，等娘舅拉班个羊，就
tseo-long-ky'i fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh nyiang-gyiu Lah-pæn-go yang ky'üoh shü Yüô-koh teng
走拢去，发过井口里个石头，拨娘舅拉班个羊吃水。¹¹ 雅各等
Lah-kyih ts'ing-cü hyiang-hyang k'oh-ky'i-læ-de Yüô-koh wô hyiang Lah-kyih dao zi z gyi ah-tia-go
拉结亲嘴，响响哭起来了。¹² 雅各话向拉结道，自是其阿爹个
nga-sang Li-pah-kyüô-go ng-ts Lah-kyih ziu peng-ky'i t'ong-cü ah-tia Lah-pæn t'ing-meng nga-sang Yüô-koh
外甥，利百加个儿子，拉结就奔去通知阿爹。¹³ 拉班听闻外甥雅各
læ-de ziu peng-c'ih nying-tsih gyi bao-leh gyi ts'ing-cü ling gyi tseo-tsing oh-li Yüô-koh pô keh-sing
来了，就奔出迎接其，抱勒其，亲嘴，领其走进屋里。雅各把箇星
z-ken tu kao-su Lah-pæn Lah-pæn teng gyi wô Ng jih-dzæ z ngô kweh-deo ngô-go nyüoh
事干都告诉拉班。¹⁴ 拉班等其话：「尔实在是我骨头，我个肉。」
ziu teng gyi dô-kô deng-leh ih-ko yüih
就等其大家庵勒一个月。

15 拉班等雅各话：「尔虽即是我个外甥，难道好白白等我做事干吗？尔话向我道，尔工钿咋个？」¹⁶ 拉班有两个囡：大囡名字

利亚，小囡名字拉结。¹⁷ 利亚眼睛有毛病，拉结相貌好看装满。

¹⁸ 雅各爱惜拉结，箇拉话：「我为了尔小囡拉结情愿服侍尔七年工夫。」¹⁹ 拉班话：「把囡许拨别人，弗如许拨尔，介呢尔好我

大家庵东。」²⁰ 雅各为了拉结服侍七年，因为顶爱惜其，箇拉看七年像几日工夫介。

²¹ 雅各等拉班话：「我个日子已经满了，请尔把妻子拨我，使得我好等其同床。」²² 拉班就聚拢箇地方个众人，办酒。²³

夜到把其大囡利亚领去拨雅各。雅各等其同床。²⁴ 拉班又把丫头悉帕拨其囡利亚做丫头。²⁵第二天亮雅各看见是利亚，等拉班话：

「尔咋会是介待我？我岂弗是为了拉结服侍尔个吗？咋会哄骗我？」²⁶ 拉班话：「弗曾嫁大个，先嫁小个，来阿拉地方箇是

做弗来个。²⁷尔好满其七日个日子，阿拉也会把拉结拨尔做尔个工钿，尔再服侍我七年。」²⁸ 雅各依其介做，满其七年个日子。

拉班又把囡拉结拨其做妻子。²⁹并且拉班把丫头辟拉拨其囡拉结做

丫头。³⁰ 雅各等拉结同床，爱惜拉结过如利亚，后头再服侍拉班七年。

³¹ 耶和华晓得利亚受委曲，拨其生养，但是拉结弗会生。³² 利亚有身孕生儿子，取其名字流便^[1]，因为话：「耶和华实在是

kyi-nyiaen ngô-go kw'u-ts'u keh-tsao dziang-fu pih-ding we æ-sih ngô Tsæ yiu-sing sang ng-ts wô
记念我个苦楚，箇遭丈夫必定会爱惜我。」³³再有身生儿子，话：
Yiaë-'o-wô t'ing-meng ngô ziu we-ky'üoh keh-lah tsæ s-peh ngô ng-ts ziu c'ü gyi ming-z
「耶和華听闻我受委曲，箇拉再賜撥我儿子。」就取其名字
Si-min^[2]。Yi yiu-sing sang ng-ts wô Keh-tsao dziang-fu tsong-we teng ngô yiu kao-nyin ing-we
西緬^[2]。³⁴又有身生儿子，话：「箇遭丈夫总会等我有胶黏，因为
ngô yi-kying sang sæn-go ng-ts peh gyi ziu c'ü gyi ming-z Li-vi Tsæ yiu-sing sang ng-ts
我已经生三个儿子撥其。」就取其名字利未^[3]。³⁵再有身生儿子，
wô Næn-kæn ngô we tsæn-me Yiaë-'o-wô ziu c'ü gyi ming-z Yiu-da 'eo-deo feh sang-de
话：「难间我会赞美耶和華。」就取其名字犹大^[4]。后头弗生了。

[1] Ziu-z K'en 'ô, ih-go ng-ts. 就是看下，一个儿子。（原注）

[2] Ziu-z T'ing-meng. 就是听闻。（原注）

[3] Ziu-z Yiu-kao-nyin. 就是有胶黏。（原注）

[4] Ziu-z Tsæn-me. 就是赞美。（原注）

Ts. XXX.

Lah-kyih zi kyüoh-teh m-neh teng Yüô-koh sang ng-ts ziu ky'i ah-tsi feh-ko teng Yüô-koh wô
拉结自觉得旡得等雅各生儿子，就气阿姊弗过，等雅各话：
Peh ngô sang ng-ts feh z-ka ngô iao si-de Yüô-koh fah-ông teng Lah-kyih wô Ngô
「撥我生儿子，弗是介我要死了。」²雅各发快，等拉结话：「我
næn-dao t'i Jing-mingkying-djü ng sang-yiang ma Lah-kyih wô Ngô-go ô-deo Pih-lah ng hao teng
难道替神明禁住尔生养吗？」³拉结话：「我个丫头辟拉，尔好等
gyi dong-zông s-teh gyi sang ng-ts læ ngô kyiah-k'o-deo ka-ni ngô k'o-yi dzong gyi djün-cong
其同床，使得其生儿子来我脚骹头，介呢我可以从其传宗
tsih-dæ Lah-kyih pô ô-deo Pih-lah peh gyi tso ah-yi Yüô-koh teng gyi dong-zông Pih-lah
接代。」⁴拉结把丫头辟拉撥其做阿姨，雅各等其同床。⁵辟拉
yiu-sing teng Yüô-koh sang ng-ts Lah-kyih wô Jing-ming z k'en-kwu ngô t'ing ngô go
有身，等雅各生儿子。⁶拉结话：「神明是看顾^[1]我，听我个
sing-ing s ng-ts peh ngô ziu c'ü gyi ming-z Dæn Lah-kyih-go ô-deo Pih-lah tsæ
声音，賜儿子撥我。」就取其名字但^[2]。⁷拉结个丫头辟拉再

yiu-sing teng Yüô-koh sang di-nyi ng-ts Lah-kyih wô Ngô teng ah-tsi 'eo-ky'i-lih tsang
 有身，等雅各生第二儿子。8 拉结话：「我等阿姊候气力争，
 teh-sing-de ziu c'ü gyi ming-z Neh-da-li Li-üô k'en-kyin zi feh sang-de pô gyi ô-deo
 得胜了。」就取其名字纳大利^[3]。9 利亚看见自弗生了，把其丫头
 Sih-p'ô peh Yüô-koh tso ah-yi Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang ng-ts Li-üô wô
 悉帕拨雅各做阿姨。10 利亚个丫头悉帕等雅各生儿子。11 利亚话：
 Yiu hyü-to læ-de ziu c'ü gyi ming-z Kyüô-teh Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang
 「有许多来了。」就取其名字迦得^[4]。12 利亚个丫头悉帕等雅各生
 di-nyi ng-ts Li-üô wô Ngô yiu foh-ky'i cong nyü-nying tsiang-læ yia we wô ngô yiu
 第二儿子。13 利亚话：「我有福气，众女人将来也会话我有
 foh-ky'i ziu c'ü gyi ming-z Üô-shih
 福气。」就取其名字亚设^[5]。

[1] Ôh-wô, P'un-tön. 或话，判断。（原注）

[2] Ziu-z P'un-tön. 就是判断。（原注）

[3] Ziu-z 'Eo-ky'i-lih. 就是候气力。（原注）

[4] Ziu-z Hyü-to. 就是许多。（原注）

[5] Ziu-z Foh-ky'i. 就是福气。（原注）

14 Keh mah-go z-'eo Liu-bin tao din-li ky'i p'ong-djoh hyün-ts'ao do læ peh ah-nyiang Li-üô
 割麦个时候流便到田里去，碰着萱草驮来拨阿娘利亚。
 Lah-kyih teng Li-üô wô Ng-go ng-ts hyün-ts'aots'ing ng feng-tin peh ngô Li-üô teng gyi
 拉结等利亚话：「尔个儿子萱草请尔分点拨我。」15 利亚等其
 wô Ng tsin-djü-leh ngô dziang-fu næn-dao z siao z-ken næn-kæn wa iao do ngô ng-ts-go hyün-ts'ao
 话：「尔占住勒我丈夫，难道是小事干？难间还要驮我儿子个萱草
 ma Lah-kyih wô Ka-ni we-leh ng-go ng-ts hyün-ts'ao gyi kyih-mih hao teng ng soh-ko
 吗？」拉结话：「介呢为了尔个儿子萱草，其今末好等尔宿过
 yia Yia-kw'a Yüô-koh dzong din-li kyü-læ Li-üô tseo-c'ih nying-tsih gyi wô Ng iao tao
 夜。」16 夜快雅各从田里归来，利亚走出迎接其，话：「尔要到
 ngô di-fông læ ing-we ngô z pô ng-ts-go hyün-ts'ao tso ding-din kwu ng Keh yia Yüô-koh teng gyi
 我地方来，因为我是把儿子个萱草做定钿雇尔。」箇夜雅各等其
 dong-zông Jing-ming t'ing Li-üô gyi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-ng-go ng-ts Li-üô
 同床。17 神明听利亚，其有身，等雅各生第五个儿子。18 利亚
 wô Ing-we ngô pô ô-deo peh dziang-fu Jing-ming t'ing ngô-go kô-din ziu c'ü gyi ming-z
 话：「因为我把丫头拨丈夫，神明听我个价钿。」就取其名字
 Yi-sah-kyüô Li-üô yi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-loh-go ng-ts Li-üô wô
 以萨迦^[1]。19 利亚又有身，等雅各生第六个儿子。20 利亚话：

Jing-ming z pô hao-hao kô-tsông s-peh ngô keh-tsao dziang-fu tsong-we teng ngô dô-kô deng ing-we ngô
「神明是把好好嫁妆赐拨我，箇遭丈夫总会等我大家庵，因为我
yi-kying teng gyi sang loh-go ng-ts ziu c'ü gyi ming-z Si-pu-leng 'Eo-deo sang ih-go nön
已经等其生六个儿子。」就取其名字西布伦^[2]。²¹后头生一个囡，
c'ü gyi ming-z Ti-nô
取其名字底拿^[3]。

[1] Ziu-z Kong-din. 就是工钿。（原注）

[2] Ziu-z Deng-leh. 就是庵勒。（原注）

[3] Ziu-z P'un-tön. 就是判断。（原注）

Jing-ming kyi-nyien Lah-kyih Jing-ming yi t'ing gyi gyiu s-teh gyi we sang-ying Lah-kyih yiu
²²神明记念拉结。神明又听其求，使得其会生养。²³拉结有
sing-yüing sang ng-ts wô Jing-ming yi-kying k'a-diao ngô-go wông-k'ong Ziu c'ü gyi ming-z
身孕，生儿子，话：「神明已经揩掉我个惶恐。」²⁴就取其名字
lah-seh wô Yia'-o-wô we tsæ kô ih-go ng-ts peh ngô ts'eo
约瑟^[1]，话：「耶和华会再加一个儿子拨我凑。」

[1] Ziu-z Kô-ts'eo. 就是加凑。（原注）

Lah-kyih sang lah-seh ts'eo Yüô-koh teng Lah-pæn wô Ts'ing ng peh ngô kyü peng di-fông
²⁵拉结生约瑟之后，雅各等拉班话：「请尔，拨我归本地方，
zi oh-li ky'i Ngô we-leh voh-z ng sô teh-djoh-go ts'i-ts ng-nô ts'ing ng kwe-peh ngô fông ngô
自屋里去。²⁶我为了服侍尔所得着个妻子儿囡，请尔归拨我，放我
kyü-ky'i ing-we ng hyiao-teh ngô sô-yi voh-z ng-go dzing-tsih Lah-pæn teng gyi wô Ng
归去，因为尔晓得，我所以服侍尔个情节。」²⁷拉班等其话：「尔
hyiao-teh Yia'-o-wô z we-leh ng su-djông s-foh peh ngô ziah-z ngô læ ng-go ngæn-zin teh-djoh eng-we
晓得耶和华是为了尔素常赐福拨我，若是我来尔个眼前得着恩惠，
ts'ing ng teng ngô dô-kô deng Yi wô Ts'ing ng ding ng-go kong-din ngô hao peh ng
请尔等我大家庵。」²⁸又话：「请尔定尔个工钿，我好拨尔。」²⁹
Yüô-koh teng gyi wô Ngô dza-go voh-z ng dza-go kwun ng sang-k'eo ng tu hyiao-teh-go Ngô
雅各等其话：「我咋个服侍尔，咋个管尔牲口，尔都晓得个。³⁰我
feh-zing læ z'eo ng sô yiu-go z feh-to yin-dzæ hying-wông z ngô læ ts'eo Yia'-o-wô s-foh peh
弗曾来时候，尔所有个是弗多，现在兴旺是我来之后耶和华赐福拨
ng-go dæn-z ngô ni soh-go z'eo hao dzing-kô-lih-nyih Lah-pæn wô Ka-ni ngô
尔个。但是我呢，啥个时候好成家立业？」³¹拉班话：「介呢，我
hao peh ng soh-go tong-si Yüô-koh wô Hao-vong peh ngô soh-go tong-si tæh-tsih keh-go z-ken
好拨尔啥个东西？」雅各话：「好留拨我啥个东西，单只箇个事干
ng ziah k'eng tso ngô dzing-gyiu we teng ng ü yang k'en yang Kyih-mih-ts ngô we tseo-cün ng-go
尔若肯做，我仍旧会等尔喂羊，看羊。³²今末仔我会走转尔个

sang-k'eo li-hyang pô væn-pah yiu tin-ts yiu pæn-pô-go sang-k'eo feng gyi c'ih wa-yiu cong-seh-go
牲口里向，把凡百有点子、有癍疤个牲口，分其出，还有棕色个
wu-yiang teng yiu pæn-pô yiu tin-ts-go sæn-yiang keh-sing hao tso ngô-go kong-din Z-ka 'ô-tsao ngô
湖羊，等有癍疤有点子个山羊，箇星好做我个工钲。³³ 是介下遭我
kong-din læ ng min-zin væn-pah m-tin-ts m-pæn-pô-go sæn-yiang feh-z cong-seh-go wu-yiang ziu hao
工钲来尔面前。凡百嘅点嘅有癍疤个山羊，弗是棕色个湖羊，就好
sôn z ngô t'eo ng go ngô-go kong-yi keh hao tso te-tsing Lah-pæn wô Ngô dzing-nyün tsiao
算是我偷尔个，我个公义箇好做对证。」³⁴ 拉班话：「我情愿照
ng-go shih-wô ka tso Keh-nyih Lah-pæn pô yiu veng-lu yiu pæn-pô-go yüong sæn-yiang væn-pah yiu
尔个说话介做。」³⁵ 箇日拉班把有纹路有癍疤个雄山羊，凡百有
tin-ts yiu pæn-pô teng hwô-bah-go ts'-sæn-yiang wa-yiu cong-seh-go wu-yiang tu feng gyi c'ih kao-fu
点嘅有癍疤，等花白个雌山羊，还有棕色个湖羊，都分其出，交付
zi ng-ts siu-li Teng Yüô-koh li-k'æ sæn-nyih-go lu-dzing Yüô-koh-dzing-gyiu ü Lah-pæn dzing-loh-tong-go
自儿子手里。³⁶ 等雅各离开三日个路程。雅各仍旧喂拉班剩落东个
yang-de
羊队。

137 Yüô-koh do yang-liu jü fong-jü 'ang-jü-go neng ô-ts poh-diao gyi bi tso-leh
雅各驮杨柳树、枫树、杏树个嫩桠枝，剥掉其皮，做勒
veng-lu s-teh ô-ts li-hyang-go bah lu-c'ih-læ Gyi læ sang-k'eo ky'üoh-shü-go z'-eo pô
纹路，使得桠枝里向个白露出来。³⁸ 其来牲口吃水个时候，把
poh-bi-go ô-ts fông-læ shü-keo-li teng shü-zao-li gyi-lah-go min-zin s-teh gyi-lah ky'üoh-shü-go
剥皮个桠枝，放来水沟里等水槽里其拉个面前，使得其拉吃水个
z'-eo hao ziu-t'æ Keh-sing yang dziao-leh ô-ts ziu-t'æ sô sang-c'ih-læ-go sang-k'eo yiu veng-lu yiu
时候好受胎。³⁹ 箇星羊朝勒桠枝受胎，所生出来个牲口有纹路，有
tin-ts yiu pæn-pô Yüô-koh feng-k'æ siao-yiang pô yang-go min-k'ong dziao-leh Lah-pæn de-li yiu
点嘅，有癍疤。⁴⁰ 雅各分开小羊，把羊个面孔朝勒拉班队里有
veng-lu teng cong-seh-go dæn-z gyi-zi-go yang ling-nga fông-læ ih-t'ah di-fông feh teng Lah-pæn-go
纹路，等棕色个。但是其自个羊另外放来一埧地方，弗等拉班个
sang-k'eo kah-dzeh P'ong-djoh tsah-công-go sang-k'eo ziu-t'æ-go z'-eo Yüô-koh fông ô-ts læ shü-zao-li
牲口夹杂。⁴¹ 碰着扎壮个牲口受胎个时候，雅各放桠枝来水槽里
teng shü-keo-li dziao keh-sing sang-k'eo-go min-zin s-teh gyi-lah læ ô-ts-go di-fông hao ziu-t'æ
等水沟里，朝箇星牲口个面前，使得其拉来桠枝个地方好受胎。⁴²
P'ong-djoh feh tsah-công-go sang-k'eo ziu feh fông ô-ts ka-ni feh tsah-công-go kwe-peh Lah-pæn
碰着弗扎壮个牲口，就弗放桠枝。介呢，弗扎壮个归拨拉班，
tsah-công-go kwe-peh Yüô-koh-de Gyi ziu hying-wông ky'i-læ yiu hyü-to sang-k'eo ô-deo
扎壮个归拨雅各了。⁴³ 其就兴旺起来，有许多牲口、丫头、
nu-boh loh-do li-ts keh-sing
奴仆、骆驼、驴子箇星。

Ts. XXXI.

Yüô-koh t'ing-meng Lah-pæn ng-ts wô Ah-lah ah-tia-go kô-kyi Yüô-koh long-tsong
雅各听闻拉班儿子话：「阿拉阿爹个家计，雅各拢总
deh-leh-ky'i-de gyi dzong ah-lah ah-tia sô yiu-go teh-djoh keh-go dzæ-veh Yüô-koh k'en-kyin
夺了去了。其从阿拉阿爹所有个得着箇个财物。」² 雅各看见
Lah-pæn-go min-seh dæ gyi feh ziang zin-deo ka Yiaë'o-wô teng Yüô-koh wô Ng kyü ah-tia di-fông
拉班个面色待其弗像前头介。³ 耶和華等雅各话：「尔归阿爹地方
teng ng-zi-go dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding teng ng dong-de Yüô-koh ts'a nying eo Lah-kyih teng Li-üô
等尔自个族种去，我必定等尔同队。」⁴ 雅各差人讴拉结等利亚
tseo-c'ih tao din-deo yang-de-go di-fông teng gyi-lah wô Ngô k'en ng ah-tia min-seh dæ ngô feh
走出到田头，羊队个地方，⁵ 等其拉话：「我看尔阿爹面色待我弗
ziang zin-deo ka dæn-z ngô ah-tia-go Jing-ming su-djông teng ngô dô-kô læ-tong Ngô 'eo-ky'i-lih voh-z
像前头介，但是我阿爹个神明素常等我大家来东。⁶ 我候气力服侍
ng-go ah-tia z ng-lah hyiao-teh-go Ng ah-tia yi-kying p'in ngô jih-tsao diao ngô kong-din
尔个阿爹，是尔拉晓得个。⁷ 尔阿爹已经骗我，十遭调我工钿，
dæn-z Jing-ming m-neh peh gyi 'æ ngô Gyi ziah-z wô Yiu tin-ts-go tso ng kong-din sang-k'eo
但是神明旡得拨其害我。⁸ 其若是话：『有点子个做尔工钿，牲口
tu sang-c'ih yiu tin-ts-go ziah-z wô Yiu veng-lu-go tso ng kong-din sang-k'eo tu sang-c'ih yiu
都生出有点子个。』若是话：『有纹路个做尔工钿，牲口都生出有
veng-lu-go Ka-ni z Jing-ming do ng ah-tia sang-k'eo s-peh ngô-go P'ong-djoh sang-k'eo
纹路个。』⁹ 介呢，是神明驮尔阿爹牲口，赐拨我个。¹⁰ 碰着牲口
ziu-t'æ z-'eo ngô ngæn-tsing dæ-ky'i mông-li k'en-kyin boh læ ts'-yang zông-teng-go yüong-ying tu z yiu
受胎时候，我眼睛抬起梦里看见伏来雌羊上顶个雄羊，都是有
veng-lu yiu tin-ts teng hwô-bah-go Jing-ming-go t'in-s mông li-hyang teng ngô wô Yüô-koh
纹路有点子，等花白个。¹¹ 神明个天使梦里向等我话：『雅各！』
Ngô wô Ngô læ-tong Gyi wô Ng ngæn-tsing dæ-ky'i k'en boh læ ts'-yang zông-teng-go
我话：『我来东。』¹² 其话：『尔眼睛抬起看伏来雌羊上顶个
yüong-ying tu z yiu veng-lu yiu tin-ts teng hwô-bah-go ing-we Lah-pæn tao ng-go z-ken Ngô
雄羊，都是有纹路有点子，等花白个。因为拉班到尔个事干，我
yi-kying k'en-kyin-de Ngô z Pah-deh-li-go Jing-ming ziu-z ng pô yiu fu djü-ts teng Ngô hyü
已经看见了。¹³ 我是伯特利个神明，就是尔把油傅^[1]柱子，等我许
nyün-sing-go di-fông ng næn-kæn ky'i-læ tseo-c'ih dông-deo di-fông kyü ng-zi dzoh-cong-go di-fông
愿心个地方。尔难间起来，走出荡头地方，归尔自族种个地方
ky'i Lah-kyih teng Li-üô we-teh gyi wô Læ ah-tia-go oh-li næn-dao wa-yiu feng-k'æ-go
去。』¹⁴ 拉结等利亚回答其话：「来阿爹个屋里难道还有分开个
kô-kyi yi-loh-go ts'æn-nyih peh ah-lah ma Gyi soh feh-z sôn ah-lah z nga-deo nying ma
家计，遗落个产业拨阿拉吗？¹⁵ 其啥弗是算阿拉是外头人吗？
Ing-we gyi yi-kying ma-diao ah-lah yi ky'üoh-meh ah-lah-go nying-ts Næn-kæn Jing-ming do ah-lah
因为其已经卖掉阿拉，又吃没阿拉个银子。¹⁶ 难间神明驮阿拉

ah-tia-go dzæ-veh tu joh-ü ah-lah teng sah-lah ng-ts ka-ni væn-pah Jing-ming sô feng-fu ng-go
阿爹个财物，都属于阿拉等撒拉儿子。介呢凡百神明所吩咐尔个，
ng hao i-leh Gyi tso
尔好依勒其做。」

[1] 傅油：涂油。

17 Yüô-koh ziu dong-sing peh ng-ts ts'i-ts gyi-leh loh-do 18 Yi ta-leh gyi long-tsong
雅各就动身， 拨儿子妻子骑勒骆驼。 18 又带勒其拢总
sang-k'eo teng gyi sô yiu-go dzæ-veh gyi-go sang-k'eo ziu-z læ Pô-t'æn-üô-læn sô teh-djoh-go iao
牲口， 等其所有个财物， 其个牲口就是来巴坦亚兰所得着个， 要
kyü-tao Kyüô-nen di-fông ah-tia Yi-sah di-fông ky'i 19 Ka z'-eo Lah-pæn z c'ih-meng ky'i tsin
归到迦南地方， 阿爹以撒地方去。 19 介时候拉班是出门去剪
yang-mao Lah-kyih t'eo-lah gyi ah-tia sô yiu-go ngeo-ziang 20 Yüô-koh t'eo-bun dao-tseo gyi dong-sing
羊毛。 拉结偷了其阿爹所有个偶像。 20 雅各偷伴逃走， 其动身
ky'i feh t'ong-cü Üô-læn nying Lah-pæn 21 Ziu ta-leh ih-ts'ih sô yiu-go dao-tseo dong-sing du-ko
去， 弗通知亚兰人拉班。 21 就带勒一切所有个逃走， 动身渡过
'O hyiang-djoh Kyi-lih sæn ka ky'i 22 Tao di-sæn-nyih yiu nying pô Yüô-koh dao-tseo t'ong-cü Lah-pæn
河[1]， 向着基列山介去。 22 到第三日有人把雅各逃走通知拉班。
23 Lah-pæn ziu ling-leh gyi hyüông-di ken-zông-ky'i tseo-leh ts'ih-nyih-go lu-dzing læ Kyi-lih sæn ken-djoh-de 24
拉班就领勒其兄弟赶上去， 走勒七日个路程来基列山赶着了。 24
Yia-tao mông-li Jing-ming ling-djoh Üô-læn nying Lah-pæn teng gyi wô Ng yüông siao-sing hao wô wã wô
夜到梦里神明临着亚兰人拉班， 等其话：「尔用小心， 好话坏话
tu feh iao teng Yüô-koh kông
都弗要等雅各讲。」

[1] Ziu-z Pah-lah-'o. 就是伯拉河。（原注）

25 Lah-pæn ken-djoh Yüô-koh Yüô-koh yi-kying tah tsiang-bong læ sæn-li Lah-pæn gyi hyüông-di yia læ
拉班赶着雅各。 雅各已经搭帐篷来山里， 拉班其兄弟也来
Kyi-lih sæn tah tsiang-bong Lah-pæn teng Yüô-koh wô Ng dza tso fah t'eo-bun dao-tseo ta-leh
基列山搭帐篷。 26 拉班等雅各话：「尔咋做法， 偷伴逃走， 带勒
ngô-go nön tsing-ziang do pao-kyin lo-liah ka-go Ng dza-we s-'ô dao-tseo li-k'æ ngô t'eo-bun
我个因， 正像驮宝剑掳掠介个？ 27 尔咋会私下逃走， 离开我偷伴
ky'i yia feh wô hyiang ngô dao s-teh ngô hao c'ü-tang dæn-ts'ông hwun-hwun-hyi-hyi song ng ky'i Yia
去， 也弗话向我道， 使得我好吹打弹唱， 欢欢喜喜送尔去？ 28 也
m-neh peh ngô ts'ing ng-ts nön-go cü ng tso-go z-ken jih-dzæ tso-leh yia-ky'i-go 'Æ ng-go
旣得拨我亲儿子因个嘴？ 尔做个事干实在做勒野气个。 29 害尔个
gyün-ping læ ngô siu-li dæn-z ng ah-tia-go Jing-ming zô-nyih yia-tao teng ngô wô Ng yüông siao-sing
杈柄来我手里。 但是尔阿爹个神明昨夜到等我话：『尔用小心
hao wô wã wô tu feh-iao teng Yüô-koh kông Næn-kæn ng se-tsih ting kyi-kwô ah-tia oh-li pih-ding iao
好话坏话都弗要等雅各讲。』 30 难间尔虽即顶记挂阿爹屋里必定要

kyü-ky'i dza-we t'eo ngô-go jing-ziang 31 Yüô-koh we-teh Lah-pæn wô Ing-we ngô p'ô ng
 归去，咋会偷我个神像？」³¹ 雅各回答拉班，话：「因为我怕尔，
 ngô i-s k'ong-p'ô ng we ngang liu ng-go nön li-k'æ ngô kông-tao ng-go jing-ziang ng læ jü-go
 我意思恐怕尔会硬留尔个因离开我。³² 讲到尔个神像，尔来谁个
 di-fông zing-djoh hao-vong peh gyi weh læ ah-lah hyüong-di min-zin ts'ing k'en 'ah-li ih-yiang z ng-go
 地方寻着，好留拨其活。来阿拉兄弟面前，请看何里一样是尔个
 tong-si ng-zi hao do-leh ky'i Ing-we Yüô-koh feh-hyiao-teh Lah-kyih yi-kying t'eo-tih-de Lah-pæn
 东西，尔自好驮勒去。」因为雅各弗晓得拉结已经偷的了。³³ 拉班
 ziu tseo-tsing Yüô-koh-go tsiang-bong Li-üô-go tsiang-bong teng liang-go ô-deo tsiang-bong tu zing-feh-djoh
 就走进雅各个帐篷，利亚个帐篷，等两个丫头帐篷，都寻弗着。
 'eo-deo tseo-c'ih Li-üô-go tsiang-bong tseo-tsing Lah-kyih-go tsiang-bong Lah-kyih z yi-kying pô ngeo-ziang
 后头走出利亚个帐篷，走进拉结个帐篷。³⁴ 拉结是已经把偶像
 k'ông-leh loh-do-go en-ts 'ô zi zo-læ zông-deo Lah-pæn en tsiang-bong ky'i zing tu zing-feh-djoh
 园勒骆驼个鞍子下，自坐来上头。拉班按帐篷去寻，都寻弗着。³⁵
 Lah-kyih teng ah-tia wô Ngô yiu yüih-kying læ ngô kyî-sing-li feh-neng-keo bô-ky'i nying-tsih ng
 拉结等阿爹话：「我有月经来我肌身里，弗能够爬起迎接尔。
 dæn-nyün ng cü m-nao ô-wông Keh-tsao Lah-pæn zing ngeo-ziang zing-feh-djoh
 但愿尔嘴吮得好愜愜。」箇遭拉班寻偶像寻弗着。

36 Keh-tsao Yüô-koh fah-ông p'i-bing Lah-pæn ziu teng Lah-pæn z-ka wô Ngô yiu soh-go
 箇遭雅各发快，批评拉班，就等拉班是介话：「我有啥个
 ts'o-c'ü yiu soh-go ze-ky'in ng we ka ho-soh ken-zông læ Ng dzæ-s seo ngô-go tong-si z
 错处，有啥个罪愆，尔会介火速赶上来？」³⁷ 尔才始搜我个东西，是
 ng oh-li-go yiu soh-si zing-djoh ma Hao fông-læ ngô hyüong-di teng ng hyüong-di-go min-zin peh gyi-lah læ
 尔屋里个有啥西寻着吗？好放来我兄弟等尔兄弟个面前，拨其拉来
 ng ngô-cong-nyiang p'un-tôn 38 Keh nyiæn-nyin li-hyang ngô teng ng dô-kô deng-kæn ng-go ts' wu-ziang
 尔我中央判断。³⁸ 箇廿年里向我等尔大家庵间。尔个雌湖羊
 sæn-ziang m-yiu sông-diao gyi-go t'æ ng-go yüong-ziang ngô yia m-teh ky'üoh-ko Sông-'æ-go ngô feh
 山羊既有丧掉其个胎，尔个雄羊我也吃得吃过。³⁹ 伤害个我弗
 kwe-peh ng ngô-zi pu-tsoh feh-leng nyih-li yia-li t'eo-dao ky'i-go ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn
 归拨尔，我自补足。弗论日里夜里偷盗去个，尔向我个手里讨还。
 40 Keh-cong-ka nyih-li t'in'en ngô iao sa-sah yia-tao loh-sông ngô iao tong-sah s-teh ngæn-tsing
 箇种介日里天旱我要晒煞；夜到落霜，我要冻煞，使得眼睛
 feh-da-li pi-long kw'eng-joh Z-ka ngô læ ng-go oh-li voh-z ng nyiæn-nyin we-leh ng liang-go
 弗大里闭拢困熟。⁴¹ 是介我来尔个屋里服侍尔廿年，为了尔两个
 nön jih-s nyin we-leh ng-go sang-k'eo yi-z loh-nyin dæn-z ng jih-tsao diao ngô-go kong-din Ngô
 因十四年，为了尔个牲口又是六年，但是尔十遭调我个工钿。⁴² 我
 ah-tia-go Jing-ming ziu-z Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming Yi-sah-go P'ô-gyü ziah feh teng ngô dô-kô
 阿爹个神明就是亚伯拉罕个神明，以撒个怕惧，若弗等我大家
 læ-tong ng næn-kæn pih-ding ts'a ngô k'ong-siu kyü-ky'i ky'ü-leh Jing-ming k'en-kwu ngô-go sing-kw'u teng ngô
 来东，尔难间必定差我空手归去。亏勒神明看顾我个辛苦，等我
 siu-li-go lao-loh keh-lah zô-nyih yia-tao tsah-vah ng
 手里个劳碌，箇拉昨夜到责罚尔。」

43 拉班回答雅各话：「箇星因都是我个因，箇星儿因都是我个
 儿因，箇星牲口都是我个牲口。凡百尔看见个都是我个，今末等
 我个因连其拉生个儿子我好咋做呢？⁴⁴ 介呢，来，阿拉好大家立约
 就好做尔等我个对证。」⁴⁵ 雅各驮一块石头，立起做柱子。⁴⁶ 又等
 众兄弟话：「尔拉好聚拢石头。」其拉就驮石头做一个高山堆，来
 高山堆里吃食。⁴⁷ 拉班取箇高山堆名字亦甲撒哈土大^[1]，雅各取其
 名字迦列^[2]。⁴⁸ 拉班话：「箇个堆来尔我中 央 好做对证。箇拉取
 其名字迦列^[3]。」⁴⁹ 也叫勒蜜是巴^[4]，话：「阿拉别开个之后，来
 尔我中 央 但愿耶和华看东。⁵⁰ 尔若是委曲我个因，来我因之外
 另外抬妻子，虽即阿拉既人大家来间，但是神明会来尔我中 央 做
 对证。」⁵¹ 拉班又等雅各话：「看箇个高山堆，看箇个柱子，就是
 我所安来尔我中 央 个。⁵² 箇个高山堆做对证，箇个柱子做对证，我
 必定弗走过箇个高山堆去害尔。尔也必定弗走过箇个高山堆箇个
 柱子来害我。⁵³ 但愿亚伯拉罕个神明，拿鹤个神明，就是其拉
 阿爹个神明来尔我个中 央 好判断。」雅各指点其阿爹以撒个怕惧
 罚咒。⁵⁴ 雅各来山里献祭，请众兄弟吃饼。其拉就吃仔来山里
 宿过夜。⁵⁵ 第二日，拉班早天亮爬起，亲亲儿子因个嘴，祝福
 其拉。后头拉班归其自个本地方去。

Yüô-koh yi dong-sing ky'i Jing-ming-go t'in-s p'ong-djoh gyi Yüô-koh k'en-kyin gyi-lah wô
雅各又动身去，神明个天使碰着其。2 雅各看见其拉，话：

Keh z Jing-ming-go ping-tsiang ziu c'ü gyi di-ming Mô-ha-nyäen Yüô-koh ts'a nying sin tao
「箇是神明个兵将。」就取其地名[1]玛哈念。3 雅各差人先到

Si-r ziu-z Yi-tong-go di-fông ky'i kyin gyi ah-ko Yi-sao feng-fu gyi-lah wô Ng
西珥，就是以东个地方，去见其阿哥以扫。4 吩咐其拉，话：「尔

hao teng ngô cü Yi-sao wô Ng-go nu-boh Yüô-koh wô Ngô z tæm-koh læ Lah-pæn di-fông ih-dzih tao
好等我主以扫话：『尔个奴仆雅各话：我是耽搁来拉班地方一直到

næn-kæn Ngô yiu ngeo yang li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing deh-we ts'a læ wô hyiang cü dao iao
难间。5 我有牛羊驴子等奴仆丫头箇星，特为差来话向主道，要

teh-djoh eng-we læ ng-go ngæn-zin
得着恩惠来尔个眼前。』」

[1] Ziu-z Ping-de. 就是兵队。（原注）

Ts'a-ky'i-go nying kyü-læ t'ong-cü Yüô-koh wô Ah-lah tao keh-deo k'en-kyin ng ah-ko
6 差去个人归来通知雅各，话：「阿拉到箇头看见尔阿哥

Yi-sao gyi næn-kæn ta-leh s-pah-go nying læ nying-tsih ng-de Yüô-koh p'ô-gyü hwông-hwông
以扫。其难间带勒四百个人来迎接尔了。」7 雅各怕惧，慌慌

mông-mông pô keng gyi-go nying teng ngeo yang loh-do keh-sing feng tso liang de Gyi wô Ziah-z
忙忙把跟其个人等牛羊骆驼箇星，分做两队。8 其话：「若是

Yi-sao læ tang keh ih-de ka dzing-loh-tong keh ih-de hao bi-ko
以扫来打箇一队，介剩落东箇一队好避过。」

Yüô-koh wô ngô yia-yia Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming ngô ah-tia Yi-sah-go Jing-ming
9 雅各话：「我爷爷亚伯拉罕个神明、我阿爹以撒个神明，

Yiæ-'o-wô Ng teng ngô wô-ko Hao kyü ng peng di-fông teng ng-zi-go dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding
耶和華，尔等我话过，『好归尔本地方，等尔自个族种去，我必定

s eng-we peh ng Ng ih-ts'ih sô s-peh Ng nu-boh-go dzing-jih eng-c'ong ziu-z ih-ngæn-ngæn ngô
赐恩惠拨尔。』10 尔一切所赐拨尔奴仆个诚实恩宠，就是一眼眼我

tu tông-feh-ky'i ing-we ngô zin-deo do-leh ih-kwang kweng-ts ko keh-go lah-dæn 'o næn-kæn z yiu keh-liang
都当弗起，因为我前头驮勒一梗棍子过箇个约但河，难间是有箇两

de Gyi Ng kyi Ngô c'ih ah-ko-go siu-li ziu-z Yi-sao-go siu-li ing-we ngô p'ô gyi
队。11 求尔，救我出阿哥个手里，就是以扫个手里。因为我怕其，

k'ong-p'ô gyi læ sah ngô lin ng-ts teng gyi ah-nyiang Ng zin-deo wô Ngô pih-ding s eng-we peh
恐怕其来杀我，连儿子等其阿娘。12 尔前头话，我必定赐恩惠拨

ng yi s-teh ng-go 'eo-dæ ziang hæ-li-go sô-nyi ka to su tu su-feh pin
尔，又使得尔个后代像海里个沙泥介多，数都数弗遍。」

Yüô-koh læ keh-deo soh-ko yia ziu pô gyi siu-li sô yiu-go tso li-veh ky'i song gyi ah-ko
13 雅各来箇头宿过夜，就把其手里所有个做礼物去送其阿哥

Yi-sao Ziu-z ts'-sæn-jiang nyi-pah tsah yüong-sæn-jiang nyi-pah tsah ts'-wu-jiang nyi-pah tsah
以扫。14 就是雌山羊二百只，雄山羊廿只，雌湖羊二百只，

yüong-wu-yiang nyäen-tsah Yiu na-go loh-do säen-jih tsah lin gyi siao loh-do ts'ngao s-jih tsah
 雄湖羊廿只。¹⁵ 有奶个骆驼三十只，连其小骆驼，雌牛四十只，
 yüong-ngao jih-tsah ts'li-ts nyäen-tsah siao li-ts jih-tsah Sô feng-go keh-sing de-su
 雄牛十只，雌驴子廿只，小驴子十只。¹⁶ 所分个箇星队数
 yang-tang-yang kao-fu nu-boh siu-li teng gyi-lah wô Ng tseo-lä ngô-go zin-deo s-teh
 样打样，交付奴仆手里，等其拉话：「尔走来我个前头，使得
 de-tang-de cong-nyiang k'ong ih-t'ön Gyi feng-fu zong-zin-go nying wô Ziah-z ngô ah-ko Yi-sao
 队打队中央空一象。」¹⁷ 其吩咐上前个人话：「若是我阿哥以扫
 p'ong-djoh ng meng ng wô Ng z jü iao tao 'ah-li ky'i ng zin-deo keh-sing sang-k'eo z
 碰着尔，问尔话：『尔是谁？要到何里去？尔前头箇星牲口是
 jü-go ng hao wô Keh z ng-go nu-boh Yüô-koh tso li-veh song ngô cü Yi-sao-go gyi yia
 谁个？』尔好话：『箇是尔个奴仆雅各做礼物送我主以扫个。其也
 lä ah-lah-go 'eo-pe Yi feng-fu di-nyi-go di-säen-go teng væn-pah keng-leh de-tang-de
 来阿拉个后背。』」¹⁹ 又吩咐第二个、第三个，等凡百跟勒队打队
 'eo-deo go wô Ng-lah p'ong-djoh Yi-sao hao z-ka wô hyiang gyi dao Ng yi hao wô
 后头个，话：「尔拉碰着以扫好是介话向其道。²⁰ 尔又好话：
 Ng-go nu-boh Yüô-koh lä ah-lah-go 'eo-pe Ing-we Yüô-koh wô Ngô pô li-veh sin
 『尔个奴仆雅各来阿拉个后背。』」因为雅各话：「我把礼物先
 song-ky'i teng Yi-sao kông-o 'eo-deo tsäe teng gyi kyin-min ka-ni iao-bông gyi k'eng tsih-ziu ngô
 送去等以扫讲和，后头再等其见面，介呢要防其肯接受我。」²¹
 Li-veh ziu sin song-ky'i keh yia Yüô-koh soh lä cong-nying li-hyang Yia-tao bô-ky'i ling-leh liang-go
 礼物就先送去。箇夜雅各宿来众人里向。²² 夜到爬起，领勒两个
 ts'i-ts liang-go ô-deo teng jih-ih-go ng-ts tu liao-ko Yüô-boh du Yüô-koh peh gyi-lah
 妻子，两个丫头，等十一个儿子，都蹀过雅泊渡。²³ 雅各拨其拉
 liao-ko keh-go ky'i-k'ang lin gyi sô yiu-go yia s-teh gyi liao ko-ky'i
 蹀过箇个溪坑，连其所有个也使得其蹀过去。

Yüô-koh doh-zi dzing-loh-tong yiu ih-go nying teng gyi pi-vu ih-dzih tao t'in kw'a-liang
²⁴ 雅各独自剩落东，有一个人等其比武一直到天快亮。²⁵

Keh-go nying k'en-kyin tang gyi feh ko ziu nyiah gyi do-t'e-go gao-kwu keh-lah pi-vu-go z-'eo
 箇个人看见打其弗过，就捏其大腿个绞股，箇拉比武个时候，
 Yüô-koh do-t'e gao-kwu t'eh-yüih Keh-go nying wô T'in kw'a liang-de hao fông ng ky'i Yüô-koh
 雅各大腿绞股脱穴。²⁶ 箇个人话：「天快亮了，好放尔去。」雅各
 wô Ng ziah-z feh coh-foh peh ngô ngô feh-k'eng fông ng ky'i Gyi z-ka wô Ng
 话：「尔若是弗祝福拨我，我弗肯放尔去。」²⁷ 其是介话：「尔
 soh-go ming-z Gyi wô Yüô-koh Gyi yi wô Keh-tsao feh tsäe eo ng-go ming-z
 啥个名字？」其话：「雅各。」²⁸ 其又话：「箇遭弗再诬尔个名字
 Yüô-koh z hao eo Yi-seh-lih ing-we-ng teng Jing-ming teng nying pi vu yi-kying teh-sing-de
 雅各，是好诬^[1]以色列。因为尔等神明等人比武，已经得胜了。」

Yüô-koh meng Gyi wô Ts'ing Ng wô hyiang ngô dao Ng-go ming-z Gyi wô Dza-we meng
²⁹ 雅各问其，话：「请尔话向我道尔个名字。」其话：「咋会问
 Ngô-go ming-z Ziu lä keh-deo coh-foh peh gyi Yüô-koh eo keh-go di-ming Bin-yi-li
 我个名字？」就来箇头祝福拨其。³⁰ 雅各诬箇个地名^[2]便以利，

wô Ngô yi-kying te-min k'en-kyin Jing-ming ngô sing-ming pao-djün-de Yüô-koh tseo-ko Bin-yi-li
话：「我已经对面看见神明，我性命保全了。」³¹ 雅各走过便以利
z-'eo k'eo-k'eo nyih-deo c'ih-ky'i gyi-go do-t'e z kwa-kyiah-go Ing-we Gyi nyiah Yüô-koh do-t'e
时候，扣扣日头出去，其个大腿是拐脚个。³² 因为其捏雅各大腿
gao-kwu-li-go kying keh-lah Yi-seh-lih ts-seng tao næn-kæn feh ky'üoh do-t'e gao-kwu-li-go kying
绞股里个筋，箇拉以色列子孙到难间弗吃大腿绞股里个筋。

[1] Ziu-z Teng Jing-ming pi-wu-go. 'Ôh-tsia Jing-ming pi-vu. 就是等神明比武
个。或者神明比武。（原注）

[2] Ziu-z Jing-ming go min. 就是神明个面。（原注）

Ts. XXXIII.

Yüô-koh ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin Yi-sao teng s-pah-go nying dô-kô læ ziu feng-k'æ ng-nô
雅各眼睛抬起，看见以扫等四百个人大家来，就分开儿因，
kao-fu peh Li-üô Lah-kyih teng liang-go ô-deo Peh ô-deo teng gyi ng-nô læ zin-deo Li-üô
交付拨利亚、拉结，等两个丫头。² 拨丫头等其儿因来前头，利亚
teng gyi ng-nô læ 'eo-deo Lah-kyih teng Iah-seh læ kyih-sah Gyi-zi sin ky'i boh-tao læ di-jiang-li
等其儿因来后头，拉结等约瑟来结煞。³ 其自先去，伏倒来地垠里
ts'ih-tsao teng-tao gyi-go ah-ko siang-gying Yi-sao peng-long-læ nying-tsih gyi bao-leh gyi o-leh gyi
七遭，等到其个阿哥相近。⁴ 以扫奔拢来迎接其，抱勒其，掬勒其
deo-kying ts'ing gyi cü ziu dô-kô ngæn-li c'ih-de Yi-sao ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin nyü-nying teng
头颈，亲其嘴。就大家眼泪出了。⁵ 以扫眼睛抬起看见女人等
siao-nying meng gyi wô Keh-sing teng ng dô-kô læ-tong-go z Jü Gyi wô Keh-sing ng-nô
小人，问其话：「箇星等尔大家来东个是谁？」其话：「箇星儿因
z Jing-ming eng-we s-peh ng nu-boh-go Keh-tsao liang-go ô-deo teng gyi ng-nô tseo-long-læ
是神明恩惠赐拨尔奴仆个。」⁶ 箇遭两个丫头等其儿因走拢来
boh-tæn-tao Li-üô teng gyi ng-nô yia tseo-long-læ boh-tæn-tao 'eo-deo Iah-seh teng Lah-kyih tseo-long-læ
伏带倒。⁷ 利亚等其儿因也走拢来伏带倒。后头约瑟等拉结走拢来
boh-tæn-tao Yi-sao wô Ngô sô p'ong-djoh-go keh-sing de-su ng z dza-go i-s Gyi
伏带倒。⁸ 以扫话：「我所碰着个箇星队数，尔是咋个意思？」其
wô Z iao teh-djoh eng-we læ ngô cü-go min-zin Yi-sao wô Ngô ah-di ngô sô
话：「是要得着恩惠来我主个面前。」⁹ 以扫话：「我阿弟，我所
yiu-go yi-kying keo-de ng sô yiu-go hao kwe-peh ng-zi Yüô-koh wô Ts'ing ng feh iao
有个已经够了，尔所有个好归拨尔自。」¹⁰ 雅各话：「请尔弗要

z-ka ngô ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go min-zin ka-ni ng dzong ngô-go siu-li siu ngô-go
是介，我若是得着恩惠来尔个面前，介呢，尔从我个手里收我个
li-veh ing-we ngô k'en-kyin ng-go min-k'ong ziang k'en-kyin Jing-ming min-k'ong ng yia hwun-hyi ngô
礼物。因为我看见尔个面孔像看见神明面孔，尔也欢喜我。 11

Jing-ming kyi-jün s eng-we peh ngô ngô yi-kying yiu-yü keh-lah ts'ing ng siu ngô song ng-go li-veh
神明既然赐恩惠拨我，我已经有余，箇拉请尔收我送尔个礼物。」

Yüô-koh ts'e gyi gyi ziu siu-de Yi-sao wô Ah-lah hao dong-sing ky'i ngô we ying-dao
雅各催其，其就收了。 12 以扫话：「阿拉好动身去，我会引导
ng ngô teng gyi wô Ngô-go cü ng hyiao-teh keh-sing ng-nô tæ-n-boh wa-yiu
尔。」 13 雅各等其话：「我个主，尔晓得箇星儿因单薄，还有

ziu-t'æ-go ngeo teng yang keng ngô tong ziah ih-nyih kong-fu kw'a-kw'a ken gyi ih-do-de tu we si
受胎个牛等羊跟我东。若一日工夫快快赶其，一大队都会死。 14

Ts'ing ngô cü pi ng nu-boh sin ky'i ngô mæn-mæn ling gyi-lah z-ka læ ngô zin-deo-go sang-k'eo teng
请我主比尔奴仆先去。我慢慢领其拉，是介来我前头个牲口等

keh-sing ng-nô tsiao gyi-lah sô neng-keo tseo-go kyiah-bu tao ngô cü-go Si-r di-fông Yi-sao
箇星儿因照其拉所能够走个脚步，到我主个西珥地方。」 15 以扫

wô Ka-ni ngô dong-de-go nying hao liu kyi-go peh ng Gyi wô 'O yüong ni Ts'ing
话：「介呢我同队个人，好留几个拨尔。」其话：「何用呢？请

ng peh ngô teh-djoh eng-we læ ngô cü-go min-zin z-de
尔拨我得着恩惠来我主个面前是了。」

Keh-nyih Yi-sao kyü Si-r keh-da lu Yüô-koh tseo-tao Su-keh di-fông teng gyi-zi ky'i
16 箇日以扫归西珥箇埭路， 17 雅各走到疏割地方，等其自起

oh teng sang-k'eo tah-bang keh-lah keh-go di-ming kyiao-leh Su-keh
屋，等牲口搭棚。箇拉箇个地名叫勒疏割^[1]。

[1] Ziu-z Bang. 就是棚。（原注）

Yüô-koh dzong Pô-t'æn-üô-læn en-en-tæn-tæn tao Kyüô-nen di-fông Z-kyin-go dzing-ts læ dzing-ts
18 雅各从巴坦亚兰安安耽耽到迦南地方示剑个城子，来城子

min-zin tah tsiang-bong Do ih-pah kw'e nying-ts hyiang Z-kyin-go ah-tia Ha-meh keh-dzoh-go nying ma
面前搭帐篷。 19 驮一百块银子，向示剑个阿爹哈抹箇族个人，买

ih-ky'iu din ziu-z tah tsiang-bong-go di-fông Læ keh-deo zao ih-zo dæn c'ü gyi ming-z
一丘田，就是搭帐篷个地方。 20 来箇头造一座坛，取其名字

Yi-li-lo-hyi Yi-seh-lih
以利罗熙以色列^[1]。

[1] Ziu-z Jing-ming, z Yi-seh-lih-go Jing-ming. 就是神明，是以色列个神明。

（原注）

Ts. XXXIV.

Li-üô sô sang-peh Yüô-koh-go nön Ti-nô tseo-c'ih ky'i k'en keh di-fông-go nyü-nying Keh di-fông
利亚所生拔雅各个因底拿走出去看箇地方个女人。 ² 箇地方
moh-pah Hyi-vi nying Ha-meh-go ng-ts Z-kyin ih k'en-kyin ziu ying-yiu gyi ky'i teng gyi dong-zông u-ŵe
牧伯希未人哈抹个儿子示剑一看见就引诱其去，等其同床，污秽
gyi Sing-li teng Yüô-koh-go nön Ti-nô lin-lin-peh-shæ æ-sih keh-go do-kwu-nyiang teng gyi kông
其。 ³ 心里等雅各个因底拿恋恋不舍，爱惜箇个大姑娘，等其讲
en-ŵe-go shih-wô Z-kyin teng ah-tia Ha-meh wô Ts'ing ng dæ keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso
安慰个说话。 ⁴ 示剑等阿爹哈抹话：「请尔抬箇个大姑娘拨我做
ts'i-ts Yüô-koh t'ing-meng gyi yi-kying u-ŵe gyi-go nön Ti-nô gyi-go ng-ts læ din-li k'en
妻子。」 ⁵ 雅各听闻其已经污秽其个因底拿。其个儿子来田里看
sang-k'eo Yüô-koh pi-k'eo vu-yin teng-tao gyi-lah kyü-læ
牲口，雅各闭口无言，等到其拉归来。

Z-kyin-go ah-tia Ha-meh tseo-c'ih teng Yüô-koh siang-liang Yüô-koh-go ng-ts t'ing-meng-ts ziu dzong
⁶ 示剑个阿爹哈抹走出等雅各商量。 ⁷ 雅各个儿子听闻仔就从
din-li kyü-læ keh-sing nying iu-meng do-nyiang fah-ông ing-we Z-kyin teng Yüô-koh-go nön dong-zông
田里归来。箇星人忧闷，大样发快，因为示剑等雅各个因同床，
z læ Yi-seh-lih cong-nyiang lön-tso keh z feh kæ tso-go z-ken Ha-meh teng gyi-lah siang-liang
是来以色列中央乱做。箇是弗该做个事干。 ⁸ 哈抹等其拉商量，
wô Ngô ng-ts Z-kyin sing-li ky'i-mo ng-go nön ts'ing ng peh gyi tso ts'i-ts Ah-lah teng
话：「我儿子示剑心里企慕尔个因，请尔拨其做妻子。 ⁹ 阿拉等
ng-lah hao dô-kô c'ü-tsing kô-c'ih ng-go nön hao hyü-peh ah-lah ng yia hao dæ ah-lah-go nön
尔拉好大家娶进嫁出，尔个因好许拨阿拉，尔也好抬阿拉个因。 ¹⁰
Ng-lah teng ah-lah dô-kô deng-tong keh di-fông læ ng-go min-zin hao deng-ts tso sang-i teh-djoh
尔拉等阿拉大家庵东，箇地方来尔个面前，好庵仔，做生意得着
ts'æn-nyih Z-kyin teng Ti-nô-go ah-tia hyüong-di wô Dæn-nyün ng s eng-we peh ngô ng
产业。」 ¹¹ 示剑等底拿个阿爹兄弟话：「但愿尔赐恩惠拨我，尔
sô-wô-go ngô ziu we peh ng Ze ng iao dza djong-go p'ing-kying li-veh ngô we tsiao ng-go shih-wô
所话个我就会拨尔。 ¹² 随尔要咋重个聘金礼物，我会照尔个说话
peh ng tæm-tsih pô keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso ts'i-ts Yüô-koh-go ng-ts ing-we Z-kyin
拨尔。单只把箇个大姑娘拨我做妻子。」 ¹³ 雅各个儿子，因为示剑
yi-kying u-ŵe gyi-lah ah-me Ti-nô keh-lah yüong diao-bi shih-wô we-teh gyi teng gyi ah-tia Ha-meh
已经污秽其拉阿妹底拿，箇拉用调皮说话回答其等其阿爹哈抹， ¹⁴
z-ka wô Ah-lah pô ah-me hyü-peh m-tsiu-keh-li-go nying tso-feh-læ-go ing-we keh z ah-lah
是介话：「阿拉把阿妹许拨阮周割礼个人做弗来个，因为箇是阿拉
tao-me z-ken Ziah-z ng-lah ziang ah-lah ka keh-sing nen tu ziu tsiu-keh-li ka-ni ziu hao
倒霉事干。 ¹⁵ 若是尔拉像阿拉介，箇星男都受周割礼，介呢就好
ing-hyü ng-lah Keh-tsao ah-lah pô nön kô-peh ng ah-lah yia dæ ng-go nön ziu dô-kô
应许尔拉。」 ¹⁶ 箇遭阿拉把因嫁拨尔，阿拉也抬尔个因，就大家

djü-tong tso ih-dzoh pah-sing Ng-lah ziah-z feh-k'eng t'ing ah-lah ziu tsiu-keh-li ah-lah ziu
住东，做一族百姓。 17 尔拉若是弗肯听阿拉，受周割礼，阿拉就
ling-leh ah-me ky'i-de Ha-meh teng gyi ng-ts Z-kyin hwun-hyi keh-kyü shih-wô Keh 'eo-sang
领勒阿妹去了。」 18 哈抹等其儿子示剑欢喜箇句说话。 19 箇后生
ing-we æ-sih Yüô-koh-go nön keh-lah læ-feh-gyi tso keh-go z-ken gyi læ ah-tia oh-li z ting
因为爱惜雅各个囡，箇拉来弗及做箇个事干。其来阿爹屋里是顶
kwe-djong-go
贵重个。

Ha-meh teng ng-ts Z-kyin ziu tseo-tao dzing-meng-k'eo teng dzing-li-go nying siang-liang wô
20 哈抹等儿子示剑就走到城门口，等城里个人商量，话： 21
Keh-sing nying teng ah-lah 'o-moh ping-ts'ia di-fông kwông-kw'eh peh gyi-lah deng-leh-ko 'o-feh ing-hyü gyi
「箇星人等阿拉和睦，并且地方广阔拨其拉庵勒过，何弗应许其
deng-læ dông-deo tso sang-i ah-lah ziu hao dæ gyi-go nön tso ts'i-ts yia pô ah-lah-go nön hyü-peh
庵来荡头做生意。阿拉就好抬其个囡做妻子，也把阿拉个囡许拨
gyi Tsih-yiu ah-lah cong-nyiang-go nen tu ziu tsiu-keh-li ziang gyi-lah ziu tsiu-keh-li ka keh-sing
其。 22 只有阿拉中央个男都受周割礼，像其拉受周割礼介，箇星
ning ziu k'eng teng ah-lah deng-tong tso ih-dzoh-go pah-sing Z-ka gyi-lah ngeo-nyang kô-kyi teng
人就肯等阿拉庵东做一族个百姓。」 23 是介其拉牛羊、家计，等
ih-ts'ih-go sang-k'eo ky'i-feh tu kwe-peh ah-lah ma Ah-lah feh-jü ing-hyü gyi-lah hao teng ah-lah
一切个牲口，岂弗都归拨阿拉吗？阿拉弗如应许其拉，好等阿拉
dô-kô deng-tong Væn-pah tseo-c'ih dzing-meng-go nying tu t'ing Ha-meh teng gyi ng-ts Z-kyin-go
大家庵东。」 24 凡百走出城门个人，都听哈抹等其儿子示剑个
shih-wô ka-ni keh-sing tseo-c'ih dzing-meng-go nen long-tsong ziu tsiu-keh-li
说话。介呢，箇星走出城门个男拢总受周割礼。

Tao di-sæn-nyih tsing-hao cong-nying sông-'eng t'ong-kw'u-go z-'eo Yüô-koh liang-go ng-ts
25 到第三日，正好众人伤痕痛苦个时候，雅各两个儿子，
Si-min teng Li-vi z Ti-nô-go ah-ko koh-nying do-leh pao-kyin fông-tæn tseo-tsing dzing-li sah-diao
西缅等利未，是底拿个阿哥，各人驮勒宝剑，放胆走进城里，杀掉
long-tsong keh-sing nen Gyi-lah yüong tao-k'eo sah-diao Ha-meh teng gyi-go ng-ts Z-kyin ling-leh Ti-nô
拢总箇星男。 26 其拉用刀口杀掉哈抹等其个儿子示剑，领勒底拿
dzong Z-kyin-go oh-li tseo-c'ih-ky'i Yüô-koh-go ng-ts ing-we u-wê gyi ah-me-go yün-kwu
从示剑个屋里，走出去。 27 雅各个儿子，因为污秽其阿妹个缘故，
c'ông-tsing sah-diao cong-nying-go di-fông ts'iang-deh keh-go dzing-li Pô yang ngeo li-ts teng
闯进杀掉众人个地方，抢夺箇个城里。 28 把羊、牛、驴子，等
dzing-li din-li sô yiu-go tu ta-leh-ky'i Yi lo-liah gyi-go dzæ-veh teng long-tsong siao-nying
城里、田里所有个都带勒去。 29 又掳掠其个财物，等拢总小人
nyü-nying keh-sing ts'iang-deh ih-ts'ih oh-lô li-hyang-go tong-si Yüô-koh teng Si-min Li-vi wô
女人箇星，抢夺一切屋落里向个东西。 30 雅各等西缅、利未话：
Ng-lah z lin-le ngô s-teh ngô læ dông-deo Kyüô-nen Pi-li-si pah-sing cong-nyiang ming-sing
「尔拉是连累我，使得我来荡头迦南、比利洗百姓中央名声

zah-ts'iu-go ping-ts'ia ngô-go nying ky'üih gyi-lah we jü-long-lä teng ngô ti-dih sah-diao ngô ka-ni ngô teng
贼臭个。并且我个人缺，其拉会聚拢来等我抵敌杀掉我，介呢我等
'eh-kô tu we mih-diao Gyi-go ng-ts wô Gyi-lah næn-dao hao də ah-lah ah-me ziang gyi-nyü
合家都会灭掉。」³¹ 其个儿子话：「其拉难道好待阿拉阿妹像妓女
ka ma
介吗？」

Ts. XXXV.

Jing-ming teng Yüô-koh wô Ng yüong zông-ky'i deng-lä Pah-deh-li lä keh-deo zao dæn peh
神明等雅各话：「尔用上去，庵来伯特利，来箇头造坛拔
Jing-ming ziu-z ng to-bi ah-ko Yi-sao min-zin z'-eo yin-c'ih peh ng k'en-go Yüô-koh ziu
神明，就是尔躲避阿哥以扫面前时候现出拨尔看个。」² 雅各就
feng-fu oh-li-go nying lin keh-sing keng gyi-go nying wô Ng-lah cong-nyiang sô-yiu-go nga-koh Jing-ming
吩咐屋里个人连箇星跟其个人，话：「尔拉中央所有个外国神明
long-tsong ky'i-diao gyi zi yüong kyih-kyih-zing-zing wun-leh i-zông Ah-lah ziu ky'i-lä tseo-zông
拢总弃掉其，自用洁洁淨淨换勒衣裳。」³ 阿拉就起来，走上
Pah-deh-li ngô we lä keh-deo zao dæn peh Jing-ming ziu-z ngô loh-næn-go nyih-ts tsih-ing ngô tseo-lu
伯特利，我会来箇头造坛拔神明，就是我落难个日子接应我，走路
z'-eo pao-yiu ngô-go Gyi-lah ziu do-leh siu-li sô-yiu-go nga-koh jing-ming teng ng-to-li-go
时候保佑我个。」⁴ 其拉就驮勒手里所有个外国神明，等耳朵里个
gwæn-ts kao-fu Yüô-koh Yüô-koh k'ông-lä Z-kyin-go ziang-jü ti'-ô Gyi-lah ziu dong-sing
环子，交付雅各。雅各园来示剑个橡树底下。⁵ 其拉就动身。
Jing-ming-go we-nyin ling-djoh dön-ky'ün-go dzing-li s-teh gyi-lah feh tse-ken Yüô-koh-go ng-ts
神明个威严临着团圈个城里，使得其拉弗追赶雅各个儿子。

Keh-tsao Yüô-koh teng keh-sing keng gyi-go nying tao Kyüô-nen di-fông-go Lu-s ziu-z Pah-deh-li
⁶ 箇遭雅各等箇星跟其个人到迦南地方个路斯，就是伯特利。
Lä keh-deo zao dæn eo keh di-ming Ih-pah-deh-li ing-we Yüô-koh to-bi ah-ko min-zin
⁷ 来箇头造坛，讴箇地名益伯特利^[1]，因为雅各躲避阿哥面前
z'-eo Jing-ming lä keh-deo yin-c'ih peh gyi k'en Li-pah-kyüô-go ah-bu Ti-p'o-lah si-de tsông-lä
时候，神明来箇头现出拨其看。⁸ 利百加个阿哺底破拉死了，葬来
Pah-deh-li ziang-jü ti'-ô keh-go di-ming ziu kyiao-leh Üô-leng-pô-k'oh
伯特利橡树底下。箇个地名就叫勒亚伦巴哭^[2]。

[1] Ziu-z Pah-deh-li-go Jing-ming. 就是伯特利个神明。（原注）

[2] Ziu-z Æ-k'oh-go ziang-jü. 就是哀哭个橡树。（原注）

Yüô-koh dzong Pô-t'æn-üô-læn kyü-lä z-'eo Jing-ming yi yin-c'ih s foh peh gyi Jing-ming
 9 雅各从巴坦亚兰归来时候，神明又现出，赐福拔其。10 神明
 teng gyi wô Ng su-djông ming-z z Yüô-koh yi-'eo feh tsæ eo ng Yüô-koh hao kä ming
 等其话：「尔素常名字是雅各，以后弗再讴尔雅各，好改名
 Yi-seh-lih ziu c'ü gyi ming-z Yi-seh-lih Jing-ming yi teng gyi wô Ngô z Djün-neng-go
 以色列。」就取其名字以色列。11 神明又等其话：「我是全能个
 Jing-ming ng hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-lä ng we sang-c'ih ih-koh feng tso hyü-to koh-veng kyüing-wông
 神明，尔好茂茂盛盛多起来。尔会生出一国分做许多国份，君王
 keh-sing yia we dzong ng iao-bo-li ka c'ih-lä Ngô sô s-peh Üô-pah-lah-hen teng Yi-sah-go di-fông
 箇星也会从尔腰缚里介出来。12 我所赐拔亚伯拉罕等以撒个地方，
 yia we s-peh ng ping-ts'ia pô keh-go di-fông s-peh ng tsiang-lä-go 'eo-dä Jing-ming teng gyi
 也会赐拔尔，并且把箇个地方赐拔尔将来个后代。」13 神明等其
 kông-hao ziu dzong keh-deo sing-zông-ky'i Yüô-koh lä Jing-ming teng gyi kông-go di-fông lih ih-keng
 讲好，就从箇头升上去。14 雅各来神明等其讲个地方立一根
 djü-ts ziu-z zah-deo-go djü-ts din tsü kyiao yiu lä gyi zông-deo Yüô-koh ts'ing-hwu Jing-ming teng
 柱子，就是石头个柱子，奠酒浇油来其上头。15 雅各称呼神明等
 gyi kông-go di-fông kyiao-leh Pah-deh-li
 其讲个地方叫勒伯特利。

Gyi-lah dzong Pah-deh-li dong-sing teng Yi-fah-da ts'ô yiu-'æn lu Lah-kyih iao sang-ts'æn
 16 其拉从伯特利动身，等以法大差有限路，拉结要生产，
 sang-leh ting næn t'ong-leh li-'æ Næn-sang-go z-'eo siu-sang-go teng gyi wô Hao-vong p'ô
 生勒顶难，痛勒厉害。17 难生个时候，收生个等其话：「好留怕，
 Ng yin-dzæ yi yiu ih-go ng-ts-de Lah-kyih kw'a dön-ky'i ing-we gyi si-de c'ü gyi
 尔现在又有一个儿子了。」18 拉结快断气，（因为其死了，）取其
 ng-ts ming-z Bin-o-nyi dæn-z ah-tia c'ü gyi Bin-yüô-ming Lah-kyih si-ts tsông-lä tao
 儿子名字便阿尼^[1]。但是阿爹取其便雅悯^[2]。19 拉结死仔，葬来到
 Yi-fah-da ky'i-go lu pin-yin ziu-z Pah-li-'eng Yüô-koh lih djü-ts lä Lah-kyih-go veng-deo
 以法大^[3]去个路边沿，就是伯利恒。20 雅各立柱子来拉结个坟头。
 tao jü-kying wa eo gyi z Lah-kyih veng-go djü-ts Yi-seh-lih yi dong-sing lä Yi-deh keh-zo t'ah
 到如今还讴其是拉结坟个柱子。21 以色列又动身，来以特箇座塔
 nga-pin tah tsiang-bong Yi-seh-lih deng-lä keh di-fông z-'eo Liu-bin teng ah-tia-go ah-yi Pih-lah
 外边搭帐篷。22 以色列庵来箇地方时候流便等阿爹个阿姨辟拉
 dong-zông Yi-seh-lih t'ing-meng-de
 同床，以色列听闻了。

[1] Ziu-z Ngô iu-meng-go ng-ts. 就是我忧闷个儿子。（原注）

[2] Ziu-z Ngô jing-tsah-siu-go ng-ts. 就是我顺只手个儿子。（原注）；原文

此处错印为 Bi-yüô-ming，后文均为 Bin-yüô-ming

[3] 原文此处错印为 Yi-feh-da, 前后文均为 Yi-fah-da.

23 ^{Yüô-koh-go ng-ts yiu jih-nyi-go} 雅各个儿子有十二个。^{Yüô-koh-go do ng-ts Liu-bin wa-yiu Si-min} 雅各个大儿子流便，还有西缅、
^{Li-vi Yiu-da Yi-sah-kyüô Si-pu-leng z Li-üô sô sang-go} 利未、犹大、以萨迦、西布伦，^{Iah-seh teng Bin-yüô-ming} 是利亚所生个。^{z Lah-kyih sô sang-go} 24 约瑟等便雅悯，
^{Dæn teng Neh-da-li z Lah-kyih-go ô-deo Pih-lah sô sang-go Kyüô-teh} 是拉结所生个。^{teng Üô-shih} 25 但等纳大利，^{z Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô sô sang-go} 是拉结个丫头辟拉所生个。^{Keh tu z Yüô-koh-go ng-ts læ} 26 迦得
^{Pô-t'æn-üô-læn sô sang-go} 等亚设，是利亚个丫头悉帕所生个。箇都是雅各个儿子，来
巴坦亚兰所生个。

27 ^{Yüô-koh læ kyin gyi ah-tia Yi-sah læ Mæn-li di-fông Üô-pô dzing-li ziu-z} 雅各来见其阿爹以撒，来幔利地方，亚巴城里，就是
^{Hyi-pah-leng Üô-pah-lah-hen teng Yi-sah sô tæh-koh-go di-fông} 希伯仑，亚伯拉罕等以撒所耽搁个地方。^{Yi-sah ziu-shü ih-pah pah-jih shü} 28 以撒寿岁一百八十岁。
^{Yi-sah nyin-kyi lao nyih-ts mun dön-ky'i si-de kyü-tao gyi-zi-go dzoh-cong gyi liang-go ng-ts} 29 以撒年纪老，日子满，断气死了，归到其自个族种。其两个儿子
^{Yi-sao Yüô-koh tsông gyi} 以扫、雅各葬其。

Ts. XXXVI.

^{Yi-sao ziu-z Yi-tong gyi kô-pu læ 'ô-veng} 以扫就是以东，其家谱来下文。^{Yi-sao dæ Kyüô-nen nying-go nön tso ts'i-ts} 2 以扫抬迦南人个因做妻子，
^{ziu-z Üô-da z Heh nying Yi-leng-go nön teng Üô-'o-li-pô-mô z Hyi-vi nying Tsi-bin-go nön} 就是亚大，是赫人以伦个因，等亚何利巴玛，是希未人祭便个因
^{Üô-nô sô sang-go nön Yi dæ Pô-jih-meh z Yi-jih-mô-li-go nön Nyi-bæ-iah-go} 亚拿，所生个因。^{tsi-me} 3 又抬巴实抹，^{Üô-da sang Yi-li-fah peh Yi-sao Pô-jih-meh sang Liu-r} 是以实玛利个因，^{Üô-'o-li-pô-mô sang} 尼徘徊个
姊妹。^{Yiæ-z Yüô-læn K'ô-lah Keh tu z Yi-sao-go ng-ts læ Kyüô-nen di-fông sô sang-go} 4 亚大生以利法拔以扫，巴实抹生流珥。^{Yi-sao ta-leh ts'i-ts ng-ts nön teng oh-li-go nying wa-yiu ngeo yiang teng ih-ts'ih-go} 5 亚何利巴玛生
耶是、雅兰、可拉。箇都是以扫个儿子，来迦南地方所生个。^{sang-k'eo læ Kyüô-nen di-fông væn-pah sô teh-djoh-go kô-kyi li-k'æ gyi ah-di Yüô-koh tao bih-t'ah} 6
以扫带勒妻子、儿子、因，等屋里个人，还有牛、羊，等一切个
牲口，来迦南地方凡百所得着个家计，离开其阿弟雅各，到别埠

di-fông ky'i Ing-we gyi-lah dzæ-veh fu-tsoh sô-yi dô-kô deng-feh-ko wa-yiu gyi-lah sô
地方去 。 7 因为其拉财物富足 ， 所以大家庵弗过 ， 还有其拉所
tæn-koh-go di-fông we-leh sang-k'eo to feh-neng-keo yüong-zui gyi Keh-tsao Yi-sao deng-læ Si-r
耽搁个地方 ， 为了牲口多 ， 弗能够容受其 。 8 箇遭以扫庵来西珥
sæn Yi-sao ziu-z Yi-tong
山。以扫就是以东。

Si-r sæn Yi-tong nying-go tsu-tsong Yi-sao gyi-go kô-pu læ 'ô-veng Yi-sao keh-sing
9 西珥山以东人个祖宗以扫 ， 其个家谱来下文 。 10 以扫箇星
ng-ts-go ming-z ziu-z Yi-li-fah z Yi-sao ts'i-ts Üô-da sô sang-go wa-yiu Liu-r
儿子个名字 ， 就是：以利法，是以扫妻子亚大所生个，还有流珥，
z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh sô sang-go Yi-li-fah-go ng-ts Di-mæn O-meh Si-po
是以扫妻子巴实抹所生个 。 11 以利法个儿子提幔、阿抹、洗玻、
Kyüô-dæn Kyi-neh Yi-sao ng-ts Yi-li-fah-go ah-yi Ding-neh sang Üô-mô-lih peh Yi-li-fah keh
迦但、基纳。 12 以扫儿子以利法个阿姨亭讷生亚玛力拨以利法。箇
tu z Yi-sao ts'i-ts Üô-da-go ts-seng Liu-r-go ng-ts Nô-'eh Si-lah Sô-mô
都是以扫妻子亚大个子孙 。 13 流珥个儿子拿辖、西拉、沙玛、
Mi-sah keh tu z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh-go ts-seng
米撒。箇都是以扫妻子巴实抹个子孙。

Yi-sao-go ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô ziu-z Tsi-bin-go nön Üô-nô sô sang-go nön gyi sang
14 以扫个妻子亚何利巴玛，就是祭便个因亚拿所生个因，其生
Yiæ-z Yüô-læn K'o-lah peh Yi-sao
耶是、雅兰、可拉拨以扫。

Yi-sao ts-seng cong-nyiang tso væn-wông-go ziu-z Yi-sao do ng-ts Yi-li-fah sô sang-go
15 以扫子孙中 央 做藩王个就是：以扫大儿子以利法所生个，
yiu Di-mæn wông O-meh wông Si-po wông Kyi-neh wông K'o-lah wông Kyüô-dæn wông
有提幔王、阿抹王、洗玻王、基纳王、 16 可拉王、迦但王、
Üô-mô-lih wông keh z dzong Yi-li-fah c'ih-læ tso væn-wông læ Yi-tong di-fông-go tu z
亚玛力王 。 箇是从以利法出来 ， 做藩王来以东地方个 。 都是
Üô-da-go ts-seng
亚大个子孙。

Yi-sao-go ng-ts Liu-r sô sang-go yiu Nô-'eh wông Si-lah wông Sô-mô wông Mi-sah
17 以扫个儿子流珥所生个，有拿辖王、西拉王、沙玛王、米撒
wông keh z dzong Liu-r c'ih-læ tso væn-wông læ Yi-tong di-fông-go tu z Yi-sao ts'i-ts
王 。 箇是从流珥出来做藩王来以东地方个 。 都是以扫妻子
Pô-jih-meh-go ts-seng Yi-sao ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô-go ng-ts ziu-z Yiæ-z wông Yüô-læn
巴实抹个子孙 。 18 以扫妻子亚何利巴玛个儿子就是耶是王、雅兰
wông K'o-lah wông keh tu z dzong Üô-nô-go nön Yi-sao-go ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô c'ih-læ
王、可拉王。箇都是从亚拿个因，以扫个妻子亚何利巴玛出来，
tso væn-wông-go Keh-sing z Yi-sao ziu-z Yi-tong-go ts-seng tso væn-wông-go
做藩王个。 19 箇星是以扫就是以东个子孙，做藩王个。

20 何利人西珥个子孙素常庵来箇地方个。就是罗单、说八、
 祭便、亚拿、21 底顺、以察、底珊。箇都是何利人，西珥个子孙做
 藩王来以东地方个。22 罗单个儿子何利、希幔，罗单个姊妹亭讷。
 23 说八个儿子亚勒文、玛拿辖、以八、示玻、阿南。24 祭便个儿子
 亚雅，等亚拿。前头来旷野地方看阿爹祭便个驴子，碰着热个
 水源，就是箇亚拿。25 亚拿个儿子底顺，亚拿个囡亚何利巴玛。26
 底顺个儿子欣但、一是班、益兰、基兰。27 以察个儿子辟罕、
 撒番、亚干。28 底珊个儿子乌士、亚兰。29 何利箇族做藩王个
 就是：罗单王、说八王、祭便王、亚拿王、30 底顺王、以察王、
 底珊王。箇都是西珥地方，何利人在其自个国家做藩王。

31 以色列人弗曾有国王治其个时候，先有国王治以东个
 地方，就是：32 比珥个儿子比拉做以东个国王。其京城叫勒
 亭哈巴。33 比拉死仔，破斯拉人西拉个儿子约八接位。34 约八
 死仔，提幔人户珊接位。35 户珊死仔，比拈个儿子哈拈（就是来
 摩押个平垲打败米甸人个）接位，其京城叫勒亚未得。36 哈拈
 死仔，玛士利加人三拉接位。37 三拉死仔，河边沿个利河伯人
 扫罗接位。38 扫罗死仔，亚革破个儿子巴勒哈南接位。39 亚革破个
 儿子巴勒哈南^[1]死仔，哈达接位，其京城叫勒保。其妻子名字
 米希大别，就是米色合个囡，玛特列所生个囡。40 以扫箇族箇星
 藩王照其个支派、住居，名字是介个：亭拿王、亚勒华王、耶帖
 王、41 亚何利巴玛王、以拉王、比嫩王、42 基纳王、提幔王、

Mih-sah wông Mah-t'ih wông Yi-lan wông keh-sing tu z Yi-tong-go vên-wông tsiao gyi-lah
蜜萨王、⁴³ 麦铁王、以兰王。箇星都是以东个藩王，照其拉
kyi-nyih-go di-fông deng-kæn Yi-tong nying-go tsu-tsong ziu-z Yi-sao
基业个地方庵间。以东人个祖宗就是以扫。

[1] 原文此处错印为 Pô-lah-ha-nen，前文为 Pô-leh-ha-nen.

Ts. XXXVII.

Yüô-koh deng-læ Kyüô-nen di-fông ziu-z gyi ah-tia tæ-n-koh-go di-fông Yüô-koh go shü-dæ læ
雅各庵来迦南地方，就是其阿爹耽搁个地方。² 雅各个世代来
'ô-veng Iah-seh jih-ts'ih shü z-'eo teng cong hyüong-di k'en-ying gyi wa-z siao-nying de teng ah-tia-go
下文：约瑟十七岁时候等众兄弟看羊。其还是小人了，等阿爹个
ah-yi Pih-lah Sih-p'ô-go ng-ts dô-kô læ-kæn gyi-lah yiu ts'o-c'ü Iah-seh ziu ky'i kao-su
阿姨辟拉、悉帕个儿子大家来间。其拉有错处，约瑟就去告诉
ah-tia Yi-seh-lih sang Iah-seh z-'eo nyin-kyi yi-kying lao-de keh-lah æ-sih gyi ko-jü bih-go
阿爹。³ 以色列生约瑟时候年纪已经老了，箇拉爱惜其过如别个
ng-ts teng gyi tso ih-gyin siu-hwô-go i-zông Cong hyüong-di k'en-kyin ah-tia æ-sih Iah-seh ko-jü
儿子，等其做一件绣花个衣裳。⁴ 众兄弟看见阿爹爱惜约瑟过如
gyi-lah ziu 'eng gyi feh neng-keo teng gyi kông 'o-moh-go shih-wô
其拉，就恨其，弗能够等其讲和睦个说话。

Iah-seh tso ih-go mông wô hyiang cong hyüong-di dao sô-yi gyi-lah yü-kô 'eng gyi Iah-seh
⁵ 约瑟做一个梦，话向众兄弟道，所以其拉愈加恨其。⁶ 约瑟
teng gyi-lah wô Ts'ing ng t'ing ngô sô tso-go mông Ah-lah din-li læ-kæn shoh-dao ngô keh ih-shoh
等其拉话：「请尔听我所做个梦。⁷ 阿拉田里来间束稻，我箇一束
bô-ky'i pih-dzih lih-tong ng-lah sô shoh-go dön-ky'ün pa ngô keh shoh Cong hyüong-di teng gyi wô
爬起笔直立东，尔拉所束个团圈拜我箇束。」⁸ 众兄弟等其话：
Ng næn-dao we tso ah-lah kyüing-wông ma wa-z we kwun-djü ah-lah ma Ziu we-leh gyi-go mông
「尔难道会做阿拉君王吗？还是会管治阿拉吗？」就为了其个梦
teng gyi-go shih-wô keng-kô 'eng gyi
等其个说话更加恨其。

Iah-seh yi tso mông wô hyiang cong hyüong-di dao wô Ngô yi yiu ih-go mông k'en-kyin
⁹ 约瑟又做梦，话向众兄弟道，话：「我又有一个梦，看见
nyih-deo yüih-liang teng jih-ih-lih sing tu pa ngô Gyi kao-su ah-tia teng ah-ko z-'eo
日头、月亮，等十一粒星都拜我。」¹⁰ 其告诉阿爹等阿哥时候，
ah-tia tsah-vah gyi wô Ng tso-go mông z dza-go Næn-dao ngô teng ng ah-nyiang teng ng
阿爹责罚其话：「尔做个梦是咋个？难道我等尔阿娘，等尔

hyüong-di tu we boh-tao di-jiang-li pa ng ma Gyi hyüong-di ky'i gyi feh-ko tsih-z keh-kyü
兄弟，都会伏倒地垵里拜尔吗？」¹¹ 其兄弟气其弗过，只是箇句
shih-wô ah-tia sing-li dzeng-tih
说话阿爹心里存的。

¹² 'Eo-deo gyi hyüong-di tao Z-kyin ky'i k'en ah-tia-go yang-de Yi-seh-lih teng lah-seh wô
后头其兄弟到示剑去看阿爹个羊队。¹³ 以色列等约瑟话：
Ng-go hyüong-di læ Z-kyin k'en yang Læ ngô iao ts'a ng tao keh-deo ky'i lah-seh teng gyi wô
「尔个兄弟来示剑看羊。来，我要差尔到箇头去。」约瑟等其话：
Ngô læ-tong Yi teng gyi wô Ng ky'i k'en ng-go hyüong-di teng keh-sing yang-de tu
「我来东。」¹⁴ 又等其话：「尔去，看尔个兄弟等箇星羊队，都
hao-go feh læ wô hyiang ngô dao Ziu ts'a gyi tseo-c'ih Hyi-pah-leng ao tao Z-kyin ky'i
好个弗。来话向我道。」就差其走出希伯仑到示剑去。

¹⁵ Læ din-pæn-li tseo-læ tseo-ky'i z'eo yiu ih-go nying p'ong-djoh gyi meng gyi wô Ng zing
来田畝里走来走去时候有一个人碰着其，问其话：「尔寻
jü yia lah-seh wô Ngô zing zi-go hyüong-di gyi-lah k'en yang-go di-fông læ 'ah-li ts'ing
谁呀？」¹⁶ 约瑟话：「我寻自个兄弟，其拉看羊个地方来何里，请
ng wô hyiang ngô dao Keh-go nying wô Gyi-lah yi-kying ky'i-de ngô t'ing-meng gyi-lah kông iao
尔话向我道。」¹⁷ 箇个人话：「其拉已经去了。我听闻其拉讲要
tao To-tæn ky'i lah-seh ziu ky'i zing hyüong-di læ To-tæn p'ong-djoh gyi-lah Feh-zing tseo-tao
到多单去。」约瑟就去寻兄弟，来多单碰着其拉。¹⁸ 弗曾走到
z'eo hyüong-di yün-yün k'en-kyin gyi ziu dô-kô iao meo-sah gyi Gyi-lah kông-læ kông-ky'i wô
时候，兄弟远远看见其，就大家要谋杀其。¹⁹ 其拉讲来讲去话：

Keh tso mông-go nying læ-de Læ ah-lah sah gyi tiu gyi læ ih-go di-k'ang-li tsih wô
「箇做梦个人来了。²⁰ 来，阿拉杀其，丢其来一个地坑里。只话，
gyi be ôh-ôh-go yia-siu t'a-ky'üoh-de ts'ia-k'en gyi-go mông yiu soh-go ing-nyæn Liu-bin
其被恶个野兽拖吃了。且看其个梦有啥个应验。」²¹ 流便

t'ing-meng iao kyi gyi c'ih gyi-lah-go siu-li wô Ah-lah feh-k'o sông gyi sing-ming
听闻，要救其出其拉个手里，话：「阿拉弗可伤其性命。」²²

Liu-bin yi teng gyi-lah wô M-nao liu gyi hyüih yia m-nao 'ô siu 'æ gyi neng-s tiu gyi
流便又等其拉话：「旣得好流其血，也旣得好下手害其，能使丢其
læ kw'ông-iæ keh-go di-k'ang-li Gyi i-s z iao fông gyi c'ih gyi-lah-go siu ky'i kao-dæ peh
来旷野箇个地坑里。」其意思是要放其出其拉个手，去交代拨
ah-tia
阿爹。

²³ lah-seh tseo-tao gyi hyüong-di di-fông gyi-lah poh gyi i-zông ziu-z gyi c'ün-tih-go siu-hwô-go
约瑟走到其兄弟地方，其拉剥其衣裳，就是其穿的个绣花个
i-zông Pô gyi tiu læ di-k'ang-li keh di-k'ang z k'ong-go m-neh shü læ-tih Gyi-lah
衣裳。²⁴ 把其丢来地坑里。箇地坑是空个，旣得水来的。²⁵ 其拉
zo-loh ky'üoh ping ngæn-tsing dæ-ky'i k'eo-k'eo k'en-kyin lih-de Yi-jih-mô-li nying dzong Kyi-lih di-fông ka
坐落吃饼。眼睛抬起扣扣看见列队以实玛利人从基列地方介

læ loh-do pe-leh hyiang-liao jü-hyang meh-yiah iao do-leh tao Yiaë-gyih koh ky'i Yiu-da teng
 来，骆驼揸勒香料、乳香、没药，要驮勒到埃及国去。²⁶ 犹大等
 hyüong-di wô Ah-lah ziah-z sah-diao ah-di k'ông-ko gyi hyüih yiu soh-go ih-c'ü ni Læ
 兄弟话：「阿拉若是杀掉阿弟，园过其血，有啥个益处呢？」²⁷ 来，
 feh-jü ma gyi peh Yi-jih-mô-li nying zi m-nao 'ô-siu 'æ gyi ing-we gyi z ah-lah-go
 弗如卖其拨以实玛利人，自旣得好下手害其。因为其是阿拉个
 ah-di ah-lah-go kweh-joh cong hyüong-di ziu t'ing gyi shih-wô K'eo-k'eo yiu Mi-din-go k'ah-shông
 阿弟，阿拉个骨肉。」众兄弟就听其说话。²⁸ 扣扣有米甸个客商
 tseo-ko keh-sing hyüong-di dzong di-k'ang-li ĩa-c'ih Iah-seh ma peh Yi-jih-mô-li nying do-kyü nyien-kw'e
 走过，箇星兄弟从地坑里拉出约瑟，卖拨以实玛利人，驮归廿块
 nying-ts Gyi-lah ziu ta Iah-seh tao Yiaë-gyih ky'i-de
 银子。其拉就带约瑟到埃及去了。

29 Liu-bin cün-læ tao di-k'ang pin-yin ih-k'en Iah-seh m-neh læ di-k'ang-li ziu c'ô-k'æ gyi
流便转来到地坑边沿，一看，约瑟旣得来地坑里，就扯开其
 i-zông Tseo-cün tao hyüong-di di-fông wô Keh-go siao-nying m-neh læ-tong ngô dza-long tao
 衣裳。³⁰ 走转到兄弟地方，话：「箇个小人旣得来东，我咋弄，到
 'ah-li ky'i ni Cong hyüong-di sah ih-tsah yüong-sæn-ying do Iah-seh-go i-zông nyin-leh hyüih
 何里去呢？」³¹ 众兄弟杀一只雄山羊，驮约瑟个衣裳染勒血。³²
 Pô keh siu-hwô i-zông ts'a nying ta-peh ah-tia wô Ah-lah p'ong-djoh keh-go ts'ing k'en z ng-go
 把箇绣花衣裳差人带拨阿爹，话：「阿拉碰着箇个，请看是尔个
 ng-ts i-zông feh Ah-tia nying-teh-go wô Keh z ngô ng-ts-go i-zông yiu
 儿子衣裳弗？」³³ 阿爹认得个，话：「箇是我儿子个衣裳。有
 ôh-ôh-go yia-siu t'a gyi ky'üoh Iah-seh ih-ding be ngao-sah-de Yüô-koh ziu c'ô-k'æ zi i-zông
 恶恶个野兽拖其吃，约瑟一定被咬煞了。」³⁴ 雅各就扯开自衣裳，
 do mô-pu soh iao we-leh ng-ts sông-sing hyü-to nyih-ts Gyi-go ng-ts nön tu tseo-long-læ en-we
 驮麻布束腰，为了儿子伤心许多日子。³⁵ 其个儿子因都走拢来安慰
 gyi dæn-z ah-tia feh-k'eng ziu en-we wô Ngô pih-ding pe-shông tao ng-ts læ-kæn-go ing-s-li
 其，但是阿爹弗肯受安慰，话：「我必定悲伤到儿子来间个阴司里
 ky'i Z-ka ah-tia we-leh gyi 'ao-li-da-k'oh Mi-din nying ta Iah-seh tao Yiaë-gyih ma peh
 去。」是介阿爹为了其号泪大哭。³⁶ 米甸人带约瑟到埃及，卖拨
 Po-di-veh ziu-z Fah-lao-go dzing-ts z-we-go deo-nao
波提乏，就是法老个臣子，侍卫个头脑。

Ts. XXXVIII.

Ka z'-eo Yiu-da li-k'æ gyi-go hyüong-di tseo-tao ih-go Uô-t'u-læn nying ming-z kyiao-leh
 介时候，犹大离开其个兄弟，走到一个亚土兰人，名字叫勒

Hyi-lah di-fông ky'i Yiu-da læ keh-deo k'en-kyin ih-go Kyüô-nen nying ming-z kyiao-leh Shü-üô-go
希拉，地方去。² 犹大来箇头看见一个迦南人，名字叫勒书亚个

nön dæ gyi læ teng gyi dong-zông Gyi ziu-t'æ sang ng-ts c'ü gyi ming-z R Gyi tsæ ziu-t'æ
 囚，抬其来，等其同床。³ 其受胎生儿子，取其名字珥。⁴ 其再受胎

sang ng-ts c'ü ming-z O-nen Yi sang ng-ts c'ü ming-z Z-lah sang gyi-go z'-eo
 生儿子，取名字阿南。⁵ 又生儿子，取名字示拉。生其个时候，

Yiu-da deng-læ Kyi-sih Yiu-da teng do ng-ts R dæ ts'i-ts ming-z kyiao-leh Da-mô Yiu-da do
犹大庵来基悉。⁶ 犹大等大儿子珥抬妻子，名字叫勒大玛。⁷ 犹大大

ng-ts R læ Yiaë-'o-wô min-zin tsoh-ôh keh-lah Yiaë-'o-wô djü gyi si Yiu-da teng O-nen wô
 儿子珥来耶和華面前作恶，箇拉耶和華治其死。⁸ 犹大等阿南话：

Ng hao dæ ah-sao teng gyi dong-zông teng ng ah-ko djün-cong tsih-dæ O-nen hyiao-teh sô
 「尔好抬阿嫂，等其同床，等尔阿哥传宗接代。」⁹ 阿南晓得所

sang-go feh kwe peh zi teng ah-sao dong-zông-go z'-eo sih-læ di-ying-li sæn-leh teng ah-ko djün-cong
 生个弗归拨自，等阿嫂同床个时候泄来地垵里，省勒等阿哥传宗

tsih-dæ Yiaë-'o-wô feh-hwun-hyi gyi sô-tso keh-lah yia djü gyi si Yiu-da k'ong-p'ô siao
 接代。¹⁰ 耶和華弗欢喜其所做，箇拉也治其死。¹¹ 犹大，恐怕小

ng-ts yia si ziang ah-ko ka ziu teng sing-vu Da-mô wô Ng hao kyü ng ah-tia oh-li ky'i siu
 儿子也死，像阿哥介，就等新妇大玛话：「尔好归尔阿爹屋里去守

kwu-sông nyü-nying teng ng ng-ts Z-lah do-ky'i-læ Da-mô ziu ky'i deng-læ ah-tia oh-li
孤孀女人，等尔儿子示拉大起来。」大玛就去，庵来阿爹屋里。

Ko-leh kyî-z Shü-üô-go nön Yiu-da ts'i-ts si-de Yiu-da ziu en-wê teng gyi
¹² 过勒几时，书亚个囚、犹大妻子死了。犹大就安慰，等其

beng-yiu Uô-t'u-læn nying Hyi-lah dô-kô tao Ding-neh ky'i tsin yang-mao Yiu nying teng Da-mô wô
 朋友亚土兰人希拉，大家到亭讷去剪羊毛。¹³ 有人等大玛话：

ng ah-kong z tao Ding-neh tsin yang-mao ky'i-de Da-mô k'en-kyin Z-lah yi-kying dzing-nying
 「尔阿公是到亭讷剪羊毛去了。」¹⁴ 大玛看见示拉已经成人

tsiang-da zi wa feh-zing kô-peh gyi tso ts'i-ts sô-yi t'eh-diao kwô-vu-go i-zông do siu-p'ao kæ-leh
 长大，自还弗曾嫁拨其做妻子，所以脱掉寡妇个衣裳，驮手帕盖勒

min-k'ong tsô-djü kyî-sing zo-læ Ding-neh-go lu-pin-yin yiu liang-da shü-nyün di-fông Yiu-da k'en-kyin
 面孔，遮住肌身，坐来亭讷个路边沿有两埭水源地方。¹⁵ 犹大看见

gyi kæ-leh min-k'ong ts'eng gyi z gyi-nyü Gyi ziu læ lu-ka pin-yin tseo-long-ky'i wô Læ
 其盖勒面孔，忖其是妓女。¹⁶ 其就来路街边沿走拢去，话：「来，

ts'ing ng peh ngô teng ng dong-zông ing-we feh hyiao-teh z zi-go sing-vu Gyi wô Ng coh
 请尔拨我等尔同床，因为弗晓得是自个新妇。」¹⁷ 其话：「尔给

soh-si peh ngô hao teng ngô dong-zông Yiu-da wô Ngô we pô yang-de-li-go siao sæn-ying song
 啥西拨我，好等我同床。」犹大话：「我会把羊队里个小山羊送

ng Gyi yi wô Ng k'eng peh ngô tông-deo teng ng do-læ feh Gyi wô Ng iao
 尔。」其又话：「尔肯拨我当头等尔驮来弗？」¹⁸ 其话：「尔要

soh-go tông-deo Gyi wô Ng-go ing teng ta lin siu-li-go kwa-dziang Ziu peh gyi
 啥个当头？」其话：「尔个印，等带，连手里个拐杖。」就拨其，

teng gyi dong-zông z-ka gyi ziu-t'æ-de Da-mô bô-ky'i-læ kyü-ky'i t'eh-diao kâ min-k'ong-go
 等其同床。是介其受胎了。19 大玛爬起来归去，脱掉盖面孔个
 siu-p'ao dzing-gyiu c'ün kwô-vu-go i-zông Yiu-da t'oh gyi beng-yiu Üô-t'u-læn nying do siao sæn-yiang
 手帕，仍旧穿寡妇个衣裳。20 犹大托其朋友亚土兰人，驮小山羊
 ky'i iao dzong nyü-nying siu-li c'ü-wæn tông-deo tsih-z zing gyi feh-djoh Meng-meng keh di-fông nying
 去，要从女人手里取还当头，只是寻其弗着。21 问问箇地方人，
 wô Lu-ka pin-yin liang-da shü-nyün di-fông keh gyi-nyü læ 'ah-li Gyí-lah wô Dông-deo
 话：「路街边沿两埭水源地方，箇妓女来何里？」其拉话：「荡头
 m-neh gyi-nyü Tseo-cün teng Yiu-da wô Ngó zing gyi feh-djoh ziu-z keh di-fông nying yia
 旣得妓女。」22 走转等犹大话：「我寻其弗着，就是箇地方人也
 wô Dông-deo m-neh gyi-nyü Yiu-da wô Ze-gyi zi do-kæn z-de k'ong-p'ò tao
 话：『荡头旣得妓女。』」23 犹大话：「随其自驮间是了，恐怕倒
 ngô-go me Ng k'en ngô yi-kying song gyi siao-yiang tsih-z ng zing gyi feh-djoh
 我个霉。尔看，我已经送其小羊，只是尔寻其弗着。」

Ko-leh sæn-ko yüih kwông-kying yiu nying teng Yiu-da wô Ng sing-vu Da-mô yi-kying tso-leh
 24 过勒三个月光景有人等犹大话：「尔新妇大玛已经做了
 gyi-nyü næn-kæn we-leh kæn-ying ziu-t'æ-de Yiu-da wô Yüong-lá gyi c'ih-læ me gyi
 妓女，难间为了奸淫，受胎了。」犹大话：「用拉其出来，焅其
 sah Gyí be lâ-c'ih-go z'-eo ts'a-nying teng ah-kong wô Keh-tong-si go kâ-cü ngô dzong gyi
 煞。」25 其被拉出个时候差人等阿公话：「箇东西个居主，我从其
 ziu-t'æ gyi yi wô Ts'ing ng-zi k'en keh-go ing teng ta teng kwa-dziang tu z
 受胎。」其又话：「请尔自看箇个印，等带，等拐杖，都是
 jü-go Yiu-da nying-teh gyi wô Keh nyü-nying pi ngô z tsing-dzih ing-we ngô feh pò
 谁个？」26 犹大认得其话：「箇女人比我是正直，因为我弗把
 ng-ts Z-lah peh gyi 'Eo-deo feh tsæ teng gyi dong-zông
 儿子示拉拔其。」后头弗再等其同床。

Teng tso sang-m nyih-ts tao gyi-go t'æ-li z shông-sang Ling sang-go z'-eo ih-go
 27 等做生姆日子到，其个胎里是双生。28 临生个时候一个
 na-hwun sing-c'ih siu læ siu-sang nying do 'ong-sin bo gyi wô Keh z sin sang-go K'eo-k'eo
 奶花伸出手来。收生人驮红线缚其，话：「箇是先生个。」29 扣扣
 gyi-go siu geo-tsing ah-di sang-c'ih-læ-de Siu-sang-go wô Ng dza zah-c'ih-læ-go keh z
 其个手跣进，阿弟生出来了。收生个话：「尔咋趲出来个？箇是
 ng-zi zah-c'ih-læ ziu c'ü gyi ming-z Fah-leh-z 'Eo-deo gyi ah-ko sang-c'ih yiu 'ong-sin læ
 尔自趲出来。」就取其名字法勒士。30 后头其阿哥生出，有红线来
 siu-li ziu c'ü gyi ming-z Sah-lah
 手里，就取其名字撒拉。

[1] Ziu-z dza zah-c'ih-læ. 就是咋趲出来。（原注）

Ts. XXXIX.

Iah-seh be ta-tao Yia-gyih yiu Yia-gyih-go nying Po-di-veh z Fah-lao-go kwun z-we
约瑟被带到埃及。有埃及个人，波提乏，是法老个官，侍卫
deo-nao hyiang ta gyi læ-go Yi-jih-mô-li nying ma gyi Yia-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong
头脑，向带其来个以实玛利人，买其。² 耶和華等约瑟大家来东，
s-teh gyi tso-nying jing-liu gyi deng-læ cü-nying-kô Yia-gyih nying-go oh-li Gyi-go cü-nying-kô k'en-kyin
使得其做人顺流。其庵来主人家埃及人个屋里。³ 其个主人家看见
Yia-'o-wô teng gyi dô-kô læ-tong yi k'en-kyin Yia-'o-wô s-teh gyi siu-li sô tso z-t'i yang-yang
耶和華等其大家来东，又看见耶和華使得其手里所做事体样样
jing-liu Iah-seh voh-z cü-nying-kô teh-djoh gyi-go eng-we ziu peh gyi tso tsong-kwun væn-pah sô
顺流。⁴ 约瑟服侍主人家，得着其个恩惠，就拨其做总管，凡百所
yiu-go tu kao-fu gyi siu-li Z dzong gyi tso tsong-kwun kwun long-tsong kô-kyi Yia-'o-wô we-leh
有个都交付其手里。⁵ 自从其做总管，管拢总家计，耶和華为了
Iah-seh tô-hwô Yia-gyih nying oh-li væn-pah læ oh-li læ din-li sô-yiu go tu teh-djoh
约瑟朵化埃及人屋里，凡百来屋里，来田里所有个，都得着
Yia-'o-wô-go foh-ky'i Gyi væn-pah sô yiu-go tu kwe peh Iah-seh còng-kwun djü-leh gyi-zi ky'üoh-zih
耶和華个福气。⁶ 其凡百所有个都归拨约瑟掌管，除了其自吃食
ts-nga feh-hyiao-teh yiu soh-go tong-si
之外，弗晓得有啥个东西。

Iah-seh siang-mao hao-k'en min-k'ong ts'iao-li 'Eo-deo gyi cü-nying-kô-go ts'i-ts k'en-k'en Iah-seh
⁷ 约瑟相貌好看，面孔俏丽。后头其主人家个妻子看看约瑟，
wô Ng teng ngô dong-zông Iah-seh feh-k'eng teng cü-nying-kô-go ts'i-ts wô Oh-li yiu
话：「尔等我同床。」⁸ 约瑟弗肯，等主人家个妻子话：「屋里有
soh-go tong-si læ ngô di-fông cü-nying-kô tu feh-hyiao-teh gyi yi-kying pô væn-pah sô-yiu-go kao-fu
啥个东西来我地方，主人家都弗晓得。其已经把凡百所有个交付
ngô-go siu-li Oh-li-go nying m-yiu do-jü ngô-go djü-leh ng ts-nga cü-nying-kô m-kao kying-djü
我个手里。⁹ 屋里个人既有大如我个，除了尔之外主人家既告禁住
ngô ing-we ng z gyi-go ts'i-ts ngô dza ken tso ka do ôh z-ken teh-ze Jing-ming ma
我。因为尔是其个妻子，我咋敢做介大恶事干，得罪神明吗？」¹⁰
Z-ka gyi nyih-nyih teng Iah-seh kông Iah-seh feh-k'eng t'ing feh teng gyi dong-zông yia feh teng gyi dô-kô
是介其日日等约瑟讲，约瑟弗肯听，弗等其同床，也弗等其大家
læ-kæn Yiu ih-nyih Iah-seh tseo-tsing oh-li bæm z-ken k'eo-k'eo kô-nying tu m-neh læ-tong keh
来间。¹¹ 有一日约瑟走进屋里办事干，扣扣家人都既得来东，¹² 箇
nyü-nying læ gyi i-zông wô Ng teng ngô dong-zông Iah-seh ky'i-diao i-zông læ gyi siu-li ziu
女人拉其衣裳，话：「尔等我同床。」约瑟弃掉衣裳来其手里，就
dao c'ih-ky'i-de Keh nyü-nying k'en-kyin gyi dao-tseo ky'i-diao i-zông læ gyi siu-li ziu eo-long
逃出去了。¹³ 箇女人看见其逃走，弃掉衣裳来其手里，¹⁴ 就诬拢
kô-nying teng gyi-lah z-ka wô Ng k'en ng cü-nying-kô ta-læ-go Hyi-pah-læ nying tseo-tsing-læ
家人，等其拉是介话：「尔看，尔主人家带来个希伯来人走进来

diao-hyi ah-lah gyi tao ngô di-fông iao dong-zông ngô wæ-wæ-hyang eo-ky'i-læ Gyi t'ing-meng ngô
调戏阿拉， 其到我地方要同床， 我怀怀响讴起来。 15 其听闻我
wæ-wæ eo-hyang ziu ky'i-diao i-zông læ ngô di-fông zi dao-c'ih-ky'i-de Nyü-nying ziu liu gyi
怀怀讴响， 就弃掉衣裳来我地方， 自逃出去了。」 16 女人就留其
i-zông teng-tao cü-nying-kô kyü-læ kao-su gyi z-ka wô Ng sô ta-læ-go Hyi-pah-læ
衣裳等到主人家归来， 17 告诉其， 是介话： 「尔所带来个希伯来
nu-boh tseo-tsing læ diao-hyi ngô Ngô wæ-wæ eo-hyang gyi ziu ky'i-diao i-zông læ ngô di-fông
奴仆走进来调戏我。 18 我怀怀讴响， 其就弃掉衣裳来我地方，
dao-c'ih-ky'i-de Cü-nying-kô t'ing-meng ts'i-ts sô kông-go shih-wô wô Ng-go nu-boh z-ka
逃出去了。」 19 主人家听闻妻子所讲个说话， 话： 「尔个奴仆是介
dæ ngô gyi ziu ho-ky'i dzih-c'ong Iah-seh-go cü-nying-kô k'ô gyi loh-kæn ziu-z wông-ti kwæn
待我， 其就火气直冲。」 20 约瑟个主人家柯其落监， 就是皇帝关
væn-nying di-fông keh-tsao Iah-seh læ lao-kæn-li-de
犯人地方。箇遭约瑟来牢监里了。

Dæn-z Yiaë-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong æ-lin gyi s-teh gyi teh-djoh s-nyüoh-s-go
21 但是耶和華等约瑟大家来东， 哀怜其， 使得其得着司狱司个
eng-we S-nyüoh-s pô lao-kæn-li-go væn-nying tu kao-fu Iah-seh siu-li gyi-lah læ keh-deo sô
恩惠。 22 司狱司把牢监里个犯人都交付约瑟手里： 其拉来箇头所
tso-go z-ken tu z Iah-seh tso-go S-nyüoh-s zi feh kwun gyi siu-'ô-go z-ken ing-we
做个事干都是约瑟做个。 23 司狱司自弗管其手下个事干， 因为
Yiaë-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong væn-pah gyi sô-tso-go Yiaë-'o-wô s-teh gyi jing-liu
耶和華等约瑟大家来东。 凡百其所做个， 耶和華使得其顺流。

Ts. XL.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yiaë-gyih wông-go tsiu-tsing teng jün-tsiang c'oh-væn gyi-lah cü Yiaë-gyih wông
箇星事干后头埃及王个酒政等膳长触犯其拉主， 埃及王。 2
Fah-lao ô-wông tsiu-tsing teng jün-tsiang keh liang-go kwun Ky'ih gyi loh-kæn ziu-z Iah-seh kwæn-kæn-go
法老慙惶酒政等膳长箇两个官。 3 挈其落监， 就是约瑟关间个
di-fông læ z-we deo-nao oh-li Z-we deo-nao pô gyi-lah t'oh-fu Iah-seh Iah-seh kong-ing
地方， 来侍卫头脑屋里。 4 侍卫头脑把其拉托付约瑟。 约瑟供应
gyi-lah keh liang-go nying hao kyi-nyih kwæn læ lao-kæn-li
其拉， 箇两个人好几日关来牢监里。

Yiaë-gyih wông-go tsiu-tsing jün-tsiang keh liang-go nying be kwæn-læ lao-kæn-li tso-yia teh ih-go
5 埃及王个酒政、膳长， 箇两个人被关来牢监里， 做夜得一个
mông koh-nying tso yiu kông-kyiu-go mông Di-nyi t'in-nyiang Iah-seh tseo-tsing ky'i k'en gyi k'en-kyin gyi-lah
梦， 各人做有讲究个梦。 6 第二天亮约瑟走进去看其， 看见其拉

yiú iú-meng siang-mao Gyi ziu meng Fah-lao-go kwun teng gyi dô-kô kwæn-lâ cü-nying-kô oh-li-go
有忧闷相貌。 7 其就问法老个官，等其大家关来主人家屋里个，
z-ka wô Ng-lah kyih-mih dza-we yiú iú-meng siang-mao ni Gyi-lah teng gyi wô Ah-lah
是介话：「尔拉今末咋会有忧闷相貌呢？」 8 其拉等其话：「阿拉
tso mông m-nying we ka-shih Iah-seh teng gyi-lah wô Ka-shih ky'i feh-z dzong Jing-ming lâ-go
做梦，听人会解说。」 约瑟等其拉话：「解说岂弗是从神明来个
ma Ts'ing ng pô mông wô hyiang ngô dao
吗？请尔把梦话向我道。」

Tsiu-tsing pô gyi mông kao-su Iah-seh z-ka wô Ngô mông-li k'en-kyin bu-dao jü lâ ngô
9 酒政把其梦告诉约瑟，是介话：「我梦里看见葡萄树来我
min-zin Keh jü yiú sæn-p'ang ô-ts tsing-ziang ts'iu-ngô k'æ-hwô kyih bu-dao-ts gyiu-tang-gyiu
面前。 10 箇树有三兵桠枝，正像抽芽，开花，结葡萄籽，球打球
joh-de Fah-lao-go tsiu-pe lâ ngô-go siu-li ngô tsah bu-dao tsô tsih-shü lâ Fah-lao
熟了。 11 法老个酒杯来我个手里。我摘葡萄，榨汁水来法老
tsiu-pe-li 'eo-deo p'ong-leh tsiu-pe song-peh Fah-lao siu-li Iah-seh teng gyi wô Mông-go ka-shih
酒杯里，后头捧勒酒杯送拨法老手里。 12 约瑟等其话：「梦个解说
z-ka keh sæn-p'ang ô-ts z sæn-nyih Sæn-nyih li-hyang Fah-lao pih-ding s-teh ng deo dæ-ky'i-lâ
是介。箇三兵桠枝是三日。 13 三日里向法老必定使得尔头抬起来，
voh ng-go tsih-veng ng yi we p'ong Fah-lao-go tsiu-pe song-peh gyi siu-li ziang zin-deo tso gyi tsiu-tsing
复尔个职份。尔又会捧法老个酒杯送拨其手里，像前头做其酒政
ka Ng teh-djoh eng-we z-'eo ts'ing ng kyî-teh ngô s eng-we peh ngô teng ngô tseo-ming
介。 14 尔得着恩惠时候，请尔记得我，赐恩惠拨我，等我奏明
Fah-lao kyiu ngô c'ih keh-go oh-li Ngô zin-deo be lo-liah c'ih Hyi-pah-lâ di-fông ngô lâ dông-deo
法老，救我出箇个屋里。 15 我前头被掳掠出希伯来地方，我来荡头
yia m-neh tso soh-go ing-kæ loh-kæn-go z-ken
也听得做啥个应该落监个事干。」

Jün-tsiang k'en-kyin gyi ka-shih hao ziu teng Iah-seh wô Ngô yia lâ mông-li k'en-kyin yiu
16 膳长看见其解说好，就等约瑟话：「我也来梦里，看见有
sæn-tsah bah-læn lâ ngô deo-teng zông-deo keh-tsah læn yiu djü-kong s-vu sô ts-peh Fah-lao ky'üoh-go ih-ts'ih
三只白篮来我头顶。 17 上头箇只篮有厨工师父所煮拨法老吃个一切
'ô-væn yiu tiao lâ ngô deo-teng læn-li teh gyi ky'üoh Iah-seh we-teh z-ka wô Keh
下饭。有鸟来我头顶篮里啄其吃。」 18 约瑟回答，是介话：「箇
ka-shih z-ka-go sæn-tsah læn z sæn-nyih Sæn-nyih li-hyang Fah-lao we dzong ng-go kyî-sing dæ-ky'i
解说是介个。三只篮是三日。 19 三日里向法老会从尔个肌身抬起
ng-go deo tiao ng lâ jü-li keh-sing tiao we teh ng-go nyüoh
尔个头，吊尔来树里，箇星鸟会啄尔个肉。」

Tao di-sæn nyih z Fah-lao sang-nyih we-leh pah-kwun bæn-tsiu lâ pah-kwun cong-nyiang s-teh
20 到第三日，是法老生日，为了百官办酒，来百官中央使得
tsiu-tsing teng jün-tsiang deo dæ-ky'i-lâ Wæn tsiu-tsing-go tsih-veng gyi ziu p'ong-leh tsiu-pe song-peh Fah-lao
酒政等膳长头抬起来。 21 还酒政个职份。其就捧勒酒杯送拨法老

siu-li yia tiao-sah jün-tsiang tsing-ziang lah-seh ka-shih peh keh liang nying ka Tsih-z tsiu-tsing feh
手里。²² 也吊煞膳长，正像约瑟解说拨箇两人介。²³ 只是酒政弗
kyi-teh lah-seh mông-kyi gyi de
记得约瑟，忘记其了。

Ts. XLI.

Liang nyin 'eo-deo Fah-lao tso mông lih-læ 'o pin-yin K'en-kyin ts'ih-deo công-công hao-hao-go ngeo
两年后头法老做梦，立来河边沿。² 看见七头壮壮好好个牛
dzong 'o-li tseo-zông di-li læ-tih ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo seo-seo p'ô-p'ô-go ngeo yia dzong
从河里走上，地里来的吃草。³ 又看见七头瘦瘦怕怕个牛，也从
'o-li tseo-zông teng zin-deo-go ngeo bing-ba lih-læ 'o pin-yin Keh-sing seo-seo p'ô-p'ô-go ngeo pô
河里走上，等前头个牛并排立来河边沿。⁴ 箇星瘦瘦怕怕个牛，把
công-công hao-hao-go ts'ih-deo ngeo t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao Gyi yi kw'eng-joh tsæ tso mông
壮壮好好个七头牛吞吃了。法老就调觉。⁵ 其又困熟，再做梦，
k'en-kyin pao-pao mun-mun ts'ih-go mah-be sang-læ ih-kwang ken-ts-li Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be
看见饱饱满满七个麦佩生来一梗秆子里。⁶ 又看见后头生出七个佩
z ih-ts be tong-fong c'ü-pih-liao-go Keh-sing ih-ts-go ts'ih-go be pô pao-pao mun-mun ts'ih-go be
是一籽，被东风吹瘪了个。⁷ 箇星一籽个七个佩把饱饱满满七个佩
t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao keh-tsao teh-cü z-go mông
吞吃了。法老就调觉，箇遭得知是个梦。

Tao t'in-liang gyi sing-li iu-meng ziu ts'a nying eo-long Yiæ-gyih keh-sing poh-lao teng ts'ong-ming
⁸ 到天亮其心里忧闷，就差人，讴拢埃及箇星博老等聪明
nying Fah-lao ziu pô mông kao-su gyi-lah dæn-z m-nying neng-keo ka-shih peh Fah-lao Keh-tsao tsiu-tsing
人。法老就把梦告诉其拉，但是旡人能够解说拨法老。⁹ 箇遭酒政
teng Fah-lao wô Kyih-mih ngô kyi-teh zi-go ts'o-c'ü Zin-deo Fah-lao ô-wông dzing-ts kwæn ngô teng
等法老话：「今末我记得自个错处。¹⁰ 前头法老恹惶臣子，关我等
jün-tsiang læ z-we-deo-go oh-li Ngô teng gyi liang-go nying tso-yia teh mông koh-nying tso yiu
膳长来侍卫头个屋里。¹¹ 我等其，两个人，做夜得梦。各人做有
kông-kyiu go mông Læ keh-deo teng ah-lah dong-de go yiu ih-go Hyi-pah-læ 'eo-sang ziu-z
讲究个梦。¹² 来箇头等阿拉同队个有一个希伯来后生，就是
z-we-deo-go nu-boh ah-lah kao-su gyi gyi ziu teng ah-lah ka-shih mông tsiao koh-nying sô tso-go
侍卫头个奴仆。阿拉告诉其。其就等阿拉解说梦，照各人所做个
mông ka-shih 'Eo-deo ko-jün ing-nyæn tsiao gyi-go ka-shih wæn ngô-go tsih-veng s-teh gyi
梦解说。¹³ 后头果然应验照其个解说，还我个职份，使得其
tiao-sah
吊煞。」

14 ^{Fah-lao ziu-ts'a nying ky'i eo Iah-seh gyi-lah kw'a-kw'a ta gyi c'ih lao-kæn gyi t'i-deo wun} 法老就差人去讴约瑟。其拉快快带其出牢监。其剃头，换
^{i-zông lă kyin Fah-lao Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô tso ih-go mông m-nying neng-keo} 衣裳，来见法老。15 法老等约瑟话：「我做一个梦，听人能够
^{ka-shih ngô t'ing-meng nying-kô wô ng neng-keo hyiao-teh mông we ka-shih Iah-seh we-teh} 解说，我听闻人家话，尔能够晓得梦，会解说。」16 约瑟回答
^{Fah-lao wô Feh-z ngô neng-keo Jing-ming we s-peh Fah-lao t'a-bing-go ing-nyæn Fah-lao teng} 法老话：「弗是我能够，神明会赐拨法老太平个应验。」17 法老等
^{Iah-seh wô Ngô mông-lih-lă 'o pin-yin k'en-kyin ts'ih-deo công-công hao-hao-go ngeo dzong 'o-li} 约瑟话：「我梦立来河边沿，18 看见七头壮壮好好个牛从河里
^{tseo-zông di-li lă-tih ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo seo-seo ting-p'ô-go ngeo yia dzong 'o-li} 走上，地里来的吃草。19 又看见七头瘦瘦顶怕个牛也从河里
^{tseo-zông ziu-z 'en Yia-gyih di-fông ng dzong m-neh k'en-kyin keh-cong-ka p'ô-fah-go keh-sing seo-seo} 走上，就是咸埃及地方尔从听得看见箇种介怕法个。20 箇星瘦瘦
^{p'ô-p'ô-go ngeo pô zin-deo công-công-go keh ts'ih-deo ngeo t'eng-ky'üoh-de t'eng-ky'üoh ts'eo k'en-feh-c'ih} 怕怕个牛，把前头壮壮个箇七头牛吞吃了。21 吞吃之后看弗出
^{gyi-lah yi-kying t'eng-ky'üoh dzing-gyiu z-ka p'ô-p'ô-go Ngô ziu diao-kao-de Ngô mông-li yi k'en-kyin} 其拉已经吞吃，仍旧是介怕怕个。我就调觉了。22 我梦里又看见
^{pao-pao mun-mun ts'ih-go mah-be sang-lă ih-kwang ken-ts-li Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be z} 饱饱满满七个麦佩生来一梗秆子里。23 又看见后头生出七个佩，是
^{boh-boh-go ih-ts be tong-fong c'ü-pih-liao-go Keh-sing ih-ih-go be pô hao-hao keh ts'ih-go} 薄薄个，一籽，被东风吹瘪了个。24 箇星穰穰个佩，把好好箇七个
^{be t'eng-ky'üoh-de Ngô ziu pô keh z-ken kao-su poh-lao dân-z m-nying neng-keo teng ngô ka-shih} 佩吞吃了。我就把箇事干告诉博老，但是听人能够等我解说。」

25 ^{Iah-seh teng Fah-lao wô Fah-lao-go mông z ih-ying-go Jing-ming z pô iao tso-go z-ken} 约瑟等法老话：「法老个梦是一样个。神明是把要做个事干
^{t'ong-cü Fah-lao Ts'ih-deo hao-hao-go ngeo z ts'ih nyin ts'ih-go hao-hao mah-be yia z ts'ih nyin keh} 通知法老。26 七头好好个牛是七年。七个好好麦佩也是七年。箇
^{mông z ih-ying-go 'Eo-deo c'ih-lă seo-seo p'ô-p'ô-go ts'ih-deo ngeo yia z ts'ih nyin wa-yiu} 梦是一样个。27 后头出来瘦瘦怕怕个七头牛也是七年。还有
^{ih-ih-go be tong-fong c'ü-pih-liao ts'ih-go be z tsiang-lă ts'ih-go hwông-nyin Jing-ming pô gyi iao} 穰穰个，被东风吹瘪了七个佩，是将来七个荒年。28 神明把其要
^{tso-go z-ken sin t'ong-cü Fah-lao ngô Fah-lao kông-go ziu-z ka 'En Yia-gyih di-fông tsiang-lă yiu} 做个事干先通知法老。我法老讲个就是介。29 咸埃及地方将来有
^{ts'ih-nyin da-joh 'eo-deo we yiu ts'ih-go do hwông-nyin lă Yia-gyih di-fông tu mông-kyi zin-deo-go} 七年大熟，30 后头会有七个大荒年。来埃及地方都忘记前头个
^{da-joh ping-ts'ia hwông-nyin we wæ-diao keh di-fông Ing-we 'eo-lă hwông-nyin ting li-lă keh-lah lin} 大熟，并且荒年会坏掉箇地方。31 因为后来荒年顶厉害，箇拉连
^{zin-deo da-joh tu feh teh-cü-de Keh-go z-ken Jing-ming z ding-kwe-liao iao kw'a-kw'a tso-dzing} 前头大熟都弗得知了。32 箇个事干神明是定规了，要快快做成，
^{sô-yi s-teh Fah-lao tso-leh mông tsă tso mông Næn-kæn Fah-lao hao kæn ih-go ts'ong-ming cü-we-go} 所以使得法老做勒梦，再做梦。33 难间法老好拣一个聪明智慧个

nying shih-lih gyi djü Yiæ-gyih di-fông Fah-lao hao ka tso-fah yia shih-hyü-to kyin-toh læ keh di-fông
人设立其治埃及地方。³⁴ 法老好介做法，也设许多监督来箇地方，
ts'ih-nyin da-joh-go z-'eo ky'i siu Yiæ-gyih di-fông ng-kwu ts-ih Siu-long keh-sing hao nyin-dzing-go
七年大熟个时候去收埃及地方五股之一。³⁵ 收拢箇星好年成个
liang-zih tsih-jü koh læ Fah-lao-go siu-'ô ping-ts'ia koh dzing-li tu dzeng-tsih liang-ts'ao Keh z
粮食，积聚搁来法老个手下。并且各城里都存积粮草。³⁶ 箇是
yü-sin tsih-loh liang-ts'ao tso tsiang-læ Yiæ-gyih di-fông ts'ih-nyin do-hwông-go yüong-dziang s-teh keh di-fông feh we
预先积落粮草做将来埃及地方七年大荒个用场。使得箇地方弗会
be hwông-nyin wæ-diao
被荒年坏掉。」

137 Fah-lao teng cong dzing-ts tu sôn keh z-ken hao-go Fah-lao teng dzing-ts wô Keh-cong-ka
³⁷ 法老等众臣子都算箇事干好个。³⁸ 法老等臣子话：「箇种介
yiu Jing-ming ling-ky'i-go nying ah-lah dza neng-keop'ong-djoh ih-go ni Fah-lao teng Iah-seh wô
有神明灵气个人，阿拉咋能够碰着一个呢？」³⁹ 法老等约瑟话：
Jing-ming yi-kying peh ng hyiao-teh keh z-ken keh-lah m nying ziang ng ka ts'ong-ming cü-we-go ng
「神明已经拨尔晓得箇事干，箇拉诒人像尔介聪明智慧个。⁴⁰ 尔
hao kwun-li ngô-go oh-li ngô-go pah-sing tu pih-iao i ng-go 'ao-ling tsih-yiu tsiah-we z ngô pi ng
好管理我个屋里，我个百姓都必要依尔个号令，只有爵位是我比尔
tseng-djong Fah-lao yi teng Iah-seh wô Ng k'en ngô kyü ng zông kwun-li 'en Yiæ-gyih
尊重。」⁴¹ 法老又等约瑟话：「尔看，我举尔上管理咸埃及
di-fông Fah-lao ziu tsoh-loh gyi-zi siu-li-go ka-ts ta læ Iah-seh-go siu-li peh gyi c'ün
地方。」⁴² 法老就摘落其自手里个戒指，戴来约瑟个手里，拨其穿
ting-si mô-pu-go i-zông yi pô kying lin-diao kwô-læ gyi deo-kying-li Peh gyi zo zi sô yiu-go
顶细麻布个衣裳，又把金链条挂来其头颈里。⁴³ 拨其坐自所有个
di-nyi-'ao ts'ô-ts læ gyi min-zin yiu nying eo-c'ih-læ wô Gyü-loh Z-ka shih-lih gyi
第二号车子，来其面前有人讴出来，话：「跪落。」是介设立其
kwun-li 'en Yiæ-gyih di-fông Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô z Fah-lao 'en Yiæ-gyih di-fông ziah
管理咸埃及地方。⁴⁴ 法老等约瑟话：「我是法老，咸埃及地方，若
feh-z ng ing-hyü m nying hao dong-siu dong-kyiah Fah-lao c'ü Iah-seh-go ming-z
弗是尔应许，诒人好动手动脚。」⁴⁵ 法老取约瑟个名字
Seh-neh-pô-nyi ping-ts'ia pô En-go di-fông tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh peh gyi tso ts'i-ts
瑟纳巴尼，并且把安个地方祭司波提非拉个囡亚西纳拨其做妻子。
Iah-seh tseo-c'ih jing-lo Yiæ-gyih di-fông
约瑟走出巡逻埃及地方。

Iah-seh ky'i kyin Yiæ-gyih wông Fah-lao z-'eo nyin-kyi sæn-jih shü Iah-seh dzong Fah-lao min-zin
⁴⁶ 约瑟去见埃及王法老时候，年纪三十岁。约瑟从法老面前
tseo-c'ih jing-lo 'en Yiæ-gyih di-fông Læ ts'ih nyin da-joh-go z-'eo di-t'u-go c'ih-ts'æn
走出，巡逻咸埃及地方。⁴⁷ 来七年大熟个时候，地土个出产
meo-meo-zing-zing Gyi ziu siu-long Yiæ-gyih di-fông ts'ih nyin da-joh-go liang-zih tsih-jü læ dzing-li
茂茂盛盛。⁴⁸ 其就收拢埃及地方七年大熟个粮食，积聚来城里，

ziu-z koh dzing-nga din-li-go liang-ts'ao tsih-jü læ gyi dzing-li 49 Iah-seh siu-long-go koh ziang hæ-li
就是各城外田里个粮草积聚来其城里。约瑟收拢个谷像海里
sô-nyi ka to teng-tao feh tsæ kyi liang gyi ing-we liang tu liang-feh-læ-go
沙泥介多，等到弗再计量其，因为量都量弗来个。

50 Hwông-nyin feh-zing tao Iah-seh sang liang-go ng-ts ziu-z En-go di-fông tsi-s
荒年弗曾到，约瑟生两个儿子，就是安个地方祭司
Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh sang-peh gyi-go Iah-seh c'ü do ng-ts-go ming-z Mô-nô-si
波提非拉个因亚西纳生拨其个。约瑟取大儿子个名字玛拿西[1]，
wô Jing-ming z s-teh ngô mông-kyi zi ih-ts'ih-go kw'u-ts'u teng ah-tia oh-li C'ü di-nyi
话：「神明是使得我忘记自一切个苦楚，等阿爹屋里。」约瑟取第二
ng-ts ming-z Yi-fah-lin wô Jing-ming z s-teh ngô læ ziu-kw'u-go di-fông yiu siu-dzing
儿子名字以法莲[2]，话：「神明是使得我来受苦个地方有收成。」

[1] *Ziu-z Peh-gyi mông-kyi*. 就是拨其忘记。（原注）

[2] *Ziu-z Yiu siu-ddzing*. 就是有收成。（原注）

53 'Eo-deo Yiæ-gyih di-fông ts'ih-nyin da-joh yi-kying ko-de Ts'ih-go hwông-nyin ky'i-deo tsih-zông
后头埃及地方七年大熟已经过了。约瑟七个荒年起头接上，
ziang Iah-seh sô wô-go ping-ts'ia tao-c'ü tu z hwông-nyin tæ-n-tsih 'en Yiæ-gyih di-fông yiu liang-zih
像约瑟所话个。并且到处都是荒年，单只咸埃及地方有粮食。约瑟
Yiæ-gyih di-fông hwông-nyin pah-sing hyiang Fah-lao t'ao liang-zih Fah-lao teng Yiæ-gyih nying wô Ng tao
埃及地方荒年，百姓向法老讨粮食。法老等埃及人话：「尔到
Iah-seh di-fông ky'i gyi sô feng-fu ng-go hao tso Ka z-'eo pin t'in-'ô yiu hwông-nyin Iah-seh
约瑟地方去，其所吩咐尔个好做。」约瑟介时候遍天下有荒年。约瑟
k'æ-k'æ sô yiu-go koh-ts'ông t'iao-peh Yiæ-gyih nying 'eo-deo Yiæ-gyih di-fông-go hwông-nyin yü-kô li-'æ
开开所有个谷仓巢拨埃及人。后头埃及地方个荒年愈加厉害。约瑟
Ping-ts'ia koh-koh-go nying tu tao Yiæ-gyih læ hyiang Iah-seh dih koh ing-we tao-c'ü hwông-nyin tu z
并且各国个人都到埃及来，向约瑟籴谷，因为到处荒年都是
li-'æ
厉害。

Ts. XLII.

Yüô-koh teh-cü Yiæ-gyih di-fông yiu koh ziu teng ng-ts wô Ng-lah dza-we dô-kô
雅各得知埃及地方有谷，就等儿子话：「尔拉咋会大家

k'en-tong Yi wô Ngô t'ing-meng Yiæ-gyih yiu koh ng-lah hao tseo-loh tao keh-deo teng ngô ky'i
看东？」²又话：「我听闻埃及有谷，尔拉好走落到箇头，等我去
dih gyi s-teh ah-lah yiu sing-ming feh-we si
朵其，使得阿拉有性命，弗会死。」

Iah-seh jih-go hyüông-di ziu tseo-loh Yiæ-gyih ky'i dih koh Tsih-yiu Iah-seh-go ah-di Bin-yüô-ming
³约瑟十个兄弟就走落埃及去朵谷。⁴只有约瑟个阿弟便雅悯，

Yüô-koh feh ts'a gyi teng hyüông-di dô-kô ky'i z-ka wô K'ong-p'ô gyi we ziu 'æ Keh-tsao
雅各弗差其等兄弟大家去，是介话：「恐怕其会受害。」⁵箇遭

Yi-seh-lih-go ng-ts teng keh-sing dih-koh-go nying dô-kô læ ing-we Kyüô-nen di-fông yia yiu hwông-nyin
以色列个儿子等箇星朵谷个人大家来，因为迦南地方也有荒年。⁶

Ka z-'eo Iah-seh công-kwun koh-kô gyün-ping t'iao koh peh long-tsong pah-sing Iah-seh-go hyüông-di læ dziao
介时候约瑟掌管谷价权柄，巢谷拨拢总百姓。约瑟个兄弟来，朝

gyi min-zin boh-tao di-ying-li Iah-seh k'en-kyin hyüông-di nying-teh gyi-lah tsông-leh feh nying-teh yi
其面前伏倒地垵里。⁷约瑟看见兄弟，认得其拉，装勒弗认得，又

heng gyi-lah z-ka wô Ng dzong 'ah-li læ Gyi-lah wô Dzung Kyüô-nen di-fông læ ma
狠其拉，是介话：「尔从何里来？」其拉话：「从迦南地方来买

liang-zih-go Iah-seh nying-teh hyüông-di tsih-z hyüông-di feh nying-teh gyi Iah-seh kyî-teh zin-deo
粮食个。」⁸约瑟认得兄弟，只是兄弟弗认得其。⁹约瑟记得前头

ts-tin gyi-lah-go mông teng gyi-lah wô Ng-lah z t'en-ts deh-we læ k'en keh di-fông go
指点其拉个梦，等其拉话：「尔拉是探子，特为来看箇地方个

p'o-dzæn Gyi-lah teng gyi wô Cü feh-z ka ng-go nu-boh z we-leh ma liang-zih
破绽。」¹⁰其拉等其话：「主，弗是介。尔个奴仆是为了买粮食

læ-go Ah-lah tu z ih-go nying-go ng-ts ah-lah z dzing-jih-go nying ng-go nu-boh feh-z
来个。¹¹阿拉都是一个人个儿子。阿拉是诚实个人。尔个奴仆弗是

t'en-ts Iah-seh teng gyi-lah wô Feh-z ng z deh-we læ k'en keh di-fông
探子。」¹²约瑟等其拉话：「弗是，尔是特为来看箇地方

p'o-dzæn-go Gyi-lah wô Ng-go nu-boh z jih-nyi-go hyüông-di Kyüô-nen di-fông ih-go
破绽个。」¹³其拉话：「尔个奴仆是十二个兄弟，迦南地方一个

nying-go ng-ts kyih-mih ting-siao-go teng ah-lah ah-tia dô-kô læ-kæn wa-yiu ih-go z
人个儿子。今末顶小个等阿拉阿爹大家来间，还有一个是

m-neh-de Iah-seh teng gyi-lah wô Keh z ngô yi-kying teng ng-lah wô-ko-de ng-lah
旡得了。」¹⁴约瑟等其拉话：「箇是我已经等尔拉话过了，尔拉

z-go t'en-ts Tsih-yiu ka tso-fah hao tso ng-go bing-kyü ngô ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu
是个探子。¹⁵只有介做法好做尔个凭据。我指点法老个性命罚咒，

ziah-z ng ting siao ah-di feh læ pih-ding feh-hyü ng dzong dông-deo c'ih-ky'i Hao ts'a ng-lah cong-nyiang
若是尔顶小阿弟弗来，必定弗许尔从荡头出去。¹⁶好差尔拉中央

ih-go ky'i be ng-lah ah-di læ yü-to pih-ding kwæn-læ dông-deo hao te-tsing ng-go shih-wô ng
一个，去陪尔拉阿弟来，余多必定关来荡头，好对证尔个说话，尔

z dzing-jih-go feh feh z-ka ngô ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu ng z-go t'en-ts Ziu
是诚实个弗。弗是介，我指点法老个性命罚咒，尔是个探子。」就

pô gyi-lah cong-nying kwæn-leh sæn-nyih Tao di-sæn nyih lah-seh teng gyi-lah wô Ngô z p'ô-gyü
把其拉众人关了三日。 18 到第三日约瑟等其拉话：「我是怕惧

Jing-ming-go ng-lah ka tso-fah hao yiu sing-ming Ng ziah-z dzing-jih-go ka-ni ng-lah hyüong-di
神明个。尔拉介做法好有性命。 19 尔若是诚实个，介呢尔拉兄弟

cong-nyiang hao liu ih-go nying kwæn-læ lao-kæn-li yü-to tsæ-leh koh kyü-ky'i kyiü ng-lah oh-li-go kyih
中央好留一个人关来牢监里。余多载勒谷归去救尔拉屋里个急。

20 yia be ng-lah ting-siao ah-di læ kyin ngô z-ka ng-go shih-wô hao k'ao-jih ng feh we
也陪尔拉顶小阿弟来见我。是介，尔个说话好靠实，尔弗会

si Gyi-lah i gyi ka tso
死。」其拉依其介做。

21 Hyüong-di kông-læ-kông-ky'i wô Ah-lah we-leh ah-di-go z-ken tsing-tsing z yiu-ze k'en
兄弟讲来讲去话：「阿拉为了阿弟个事干真真是有罪。看

gyi kw'u-kw'u gyü ah-lah ah-lah feh t'ing keh-lah tsao-djoh keh-go næn-deo Liu-bin we-teh gyi-lah
其苦苦求阿拉，阿拉弗听。箇拉遭着箇个难头。」 22 流便回答其拉

wô Ngô soh feh-z teng ng-lah wô M-nao teh-ze keh-go siao-nying tsih-z ng-lah feh-k'eng
话：「我啥弗是等尔拉话，旡得好得罪箇个小人，只是尔拉弗肯

t'ing sô-yi gyi hyüih iao t'ao-wæn-de Gyi-lah feh-hyiao-teh lah-seh t'ing-leh-c'ih gyi-go shih-wô
听。所以其血要讨还了。」 23 其拉弗晓得约瑟听勒出其个说话，

ing-we z k'ao t'ong-z djün-wô-go lah-seh nyin-cün li-k'æ gyi-lah ngæn-li-c'ih-de yi cün-læ teng
因为是靠通事传话个。 24 约瑟扭转离开其拉，眼泪出了。又转来等

gyi-lah kông læ hyüong-di min-zin pô Si-min bo-tong
其拉讲，来兄弟面前把西缅缚东。

25 lah-seh feng-fu nying do koh tsi-mun gyi-lah-go dæ wæn koh-nying nying-ts læ gyi dæ
约瑟吩咐人驮谷，崙满其拉个袋，还各人银子来其袋

li-hyang yi peh gyi-lah lu-zông-go liang-ts'ao ziu z-ka dæ gyi-lah Hyüong-di ziu peh li-ts
里向，又拨其拉路上个粮草。就是介待其拉。 26 兄弟就拨驴子

pe-leh koh dzong keh-deo kyü-ky'i Tao 'ô-c'ü-li yiu ih-go ka-k'æ gyi-go dæ iao do liang-ts'ao ü
捎勒谷，从箇头归去。 27 到下处里有一个解开其个袋要驮粮草喂

li-ts k'en-kyin nying-ts læ dæ-k'eo-li ziu teng cong hyüong-di wô Ngô-go nying-ts wæn-de læ
驴子，看见银子来袋口里， 28 就等众兄弟话：「我个银子还了，来

ngô dæ li-hyang gyi-lah ky'ih-hoh ling-ling dong dô-kô z-ka wô Jing-ming z-ka tao ah-lah
我袋里向。」其拉吃惟懔懔动，大家是介话：「神明是介到阿拉，

dza kông-kyiu
咋讲究？」

29 Tseo-cün Kyüô-nen di-fông tao ah-tia Yüô-koh di-fông ziu kao-su gyi sô p'ong-djoh-go z-ken
走转迦南地方，到阿爹雅各地方，就告诉其所碰着个事干，

wô Keh di-fông cü-nying-kô heng ah-lah sôn ah-lah z t'en-ts Ah-lah teng gyi wô
话： 30 「箇地方主人家狠阿拉，算阿拉是探子。 31 阿拉等其话：

Ah-lah z dzing-jih-go nying jih-dzæ feh-z t'en-ts peng-læ z yiu jih-nyi hyüong-di tso
『阿拉是诚实个人，实在弗是探子。 32 本来是有十二兄弟，做

ah-tia-go ng-ts yiu ih-go m-neh-de kyih-mih-ts ting siao-go læ Kyüô-nen di-fông teng ah-tia dô-kô
阿爹个儿子。有一个旡得了。今末子顶小个来迦南地方等阿爹大家
læ-kæn Keh di-fông cü-nying-kô teng ah-lah wô Ng-lah z dzing-jih-go feh ngô z-ka hao
来间。』³³ 箇地方主人家等阿拉话：『尔拉是诚实个弗，我是介好
hyiao-teh liu ng-lah hyüong-di li-hyang ih-go teng ngô dô-kô læ-tong yü-to tsæ-leh liang-ts'ao ky'i kyiu ng
晓得。留尔拉兄弟里向一个等我大家来东，余多载勒粮草去救尔
oh-li-go kyih Ping-ts'ia be ng ting siao ah-di læ kyin ngô ka-ni ngô hao hyiao-teh ng-lah feh-z
屋里个急。』³⁴ 并且陪尔顶小阿弟来见我。介呢我好晓得尔拉弗是
t'en-ts z dzing-jih-go ngô ziu wæn ng-go hyüong-di ng læ ts'-di yia hao tso sang-i
探子，是诚实个。我就还尔个兄弟，尔来此地也好做生意。』」

Teng-tao dæ tao-c'ih-go z'-eo koh-nying-go nying-pao tu læ zi-go dæ-li gyi-lah teng ah-tia
³⁵ 等到袋倒出个时候，各人个银包都来自个袋里。其拉等阿爹
k'en-kyin nying-pao ziu ky'ih-hoh-de Ah-tia Yüô-koh teng gyi-lah wô Ng-lah 'æ-sah ngô-de lah-seh
看见银包就吃恹了。³⁶ 阿爹雅各等其拉话：「尔拉害煞我了。约瑟
m-neh-de Si-min yia m-neh-de yi iao do Bin-yüô-ming ky'i keh-sing z-ken tu z 'æ
旡得了，西缅也旡得了，又要驮便雅悯去，箇星事干都是害
ngô-go Liu-bin teng ah-tia z-ka wô Ts'ing ng kao-fu ngô-go siu-li ngô pih-ding ta-læ
我个。」³⁷ 流便等阿爹是介话：「请尔交付我个手里，我必定带来
wæn ng ziah-z feh ta-læ wæn ng ng hao sah-diao ngô liang-go ng-ts Yüô-koh wô
还尔。若是弗带来还尔，尔好杀掉我两个儿子。」³⁸ 雅各话：
Ngô-go ng-ts pih-ding feh teng ng dô-kô ky'i ing-we gyi ah-ko yi-kying si-de tsih-yiu gyi doh-zi
「我个儿子必定弗等尔大家去，因为其阿哥已经死了，只有其独自
læ-tong gyi ziah læ lu-zông ziu 'æ z ng s-teh ngô bah deo-fah kwu-kwu-ts'i-ts'i tao ing-s-li
来东。其若来路上受害，是尔使得我白头发孤孤凄凄到阴司里
ky'i
去。」

Ts. XLIII.

Keh di-fông hwông-nyin li-'æ Dzong Yiæ-gyih do-læ-go koh yi-kying wun-de ah-tia teng gyi-lah
箇地方荒年厉害。² 从埃及驮来个谷已经完了，阿爹等其拉
wô Tsæ ky'i teng ah-lah ma-tin liang-ts'ao læ Yiu-da we-teh gyi wô Keh-go nying
话：「再去，等阿拉买点粮草来。」³ 犹太回答其，话：「箇个人
kyih-kyih-jih-jih teng ah-lah wô Ziah-z ng-lah ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao kyin
结结实实等阿拉话：『若是尔拉阿弟弗等尔大家来，尔拉旡得好见
ngô-go min Næn-kæn ziah-z ts'a ah-di dô-kô ky'i ah-lah hao tseo-loh teng ng ma liang-ts'ao
我个面。』」⁴ 难间若是差阿弟大家去，阿拉好走落，等尔买粮草。⁵

Ng ziah feh-k'eng ts'a gyi ah-lah feh ky'i ing-we keh-go nying teng ah-lah wô Ziah-z ng-lah ah-di
 尔若弗肯差其，阿拉弗去。因为箇个人等阿拉话：『若是尔拉阿弟
 feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao kyin ngô-go min Yi-seh-lih wô Dza-we
 弗等尔大家来，尔拉旣得好见我个面。』」⁶ 以色列话：「咋会
 z-ka 'æ ngô teng keh-go nying wô ng-lah wa-yiu ah-di ni Gyi-lah wô Keh-go nying
 是介害我，等箇个人话，尔拉还有阿弟呢？」⁷ 其拉话：「箇个人
 si-si ti-ti bun-meng ah-lah-go li-lih teng ah-lah-go ts'ing-kyün wô Ng-lah ah-tia wa
 细细底底盘问阿拉个履历，等阿拉个亲眷，话：『尔拉阿爹还
 læ-kæn feh ng-lah wa-yiu bih-go hyüong-di feh Ah-lah tsiao gyi meng-go shih-wô we-teh gyi dza
 来间弗？尔拉还有别个兄弟弗？』阿拉照其问个说话回答其。咋
 hyiao-teh gyi we wô Ta ng-lah ah-di læ ni Yiu-da teng gyi ah-tia Yi-seh-lih wô
 晓得其会话：『带尔拉阿弟来』呢？」⁸ 犹大等其阿爹以色列话：
 Ts'a ah-di teng ngô dong-de ah-lah ziu dong-sing ky'i s-teh ng teng ah-lah lin ah-lah siao-nying tu
 「差阿弟等我同队，阿拉就动身去。使得尔等阿拉，连阿拉小人都
 yiu sing-ming feh we si Ngô we teng gyi tso pao ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn ziah feh ta gyi
 有性命，弗会死。」⁹ 我会等其做保，尔向我个手里讨还。若弗带其
 kyü-læ en-læ ng-go min-zin ka-ni ngô z üong-yün yiu ze Ah-lah ziah feh-z
 归来安来尔个面前，介呢，我是永远有罪。¹⁰ 阿拉若弗是
 nga-nga-ts'i-ts'i næn-kæn yi-kying hao ky'i-ts tsæ læ-de Ah-tia Yi-seh-lih teng gyi-lah wô
 挨挨栖栖，难间已经好去仔再来了。」¹¹ 阿爹以色列等其拉话：
 Ziah-z ka hao ka tso-fah do-leh ts'-di ting hao tong-si fông-læ ky'i-ming li-hyang ziu-z
 「若是介，好介做法。驮勒此地顶好东西，放来器皿里向，就是
 ih-ngæn jü-hyang teng mih-dông wa-yiu hyiang-liao meh-yiah fi-ts 'ang-nying keh-sing ta-loh-ky'i
 一眼乳香，等蜜糖；还有香料、没药、榧子、杏仁箇星，带落去
 song-peh keh-go nying tso li-veh Siu-li yi ta ih-be nying-ts lin zin-deo dæ-li ta-kyü-læ-go
 送拨箇个人做礼物。」¹² 手里又带一倍银子，连前头袋里带归来个
 nying-ts yia siu-li ta-ky'i wæn gyi k'ong-p'ô gyi 'ôh-tsia yiu c'ün-ts'oh Wa-yiu be ng-lah ah-di
 银子，也手里带去还其。恐怕其或者有舛错。还有陪尔拉阿弟，
 dong-sing tsæ tao keh-go nying di-fông ky'i Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming peh ng-lah teh-djoh keh-go nying
 动身，再到箇个人地方去。」¹⁴ 但愿全能个神明拨尔拉得着箇个人
 eng-we ts'a ng-lah hyüong-di teng Bin-yüô-ming kyü-læ ziah-z sông-diao ng-ts yia tsih-hao
 恩惠，差尔拉兄弟等便雅悯归来。若是丧掉儿子，也只好
 sông-diao-de
 丧掉了。」

Gyi-lah ziu do keh-go li-veh siu-li ta kô-be-go nying-ts teng Bin-yüô-ming dong-sing
¹⁵ 其拉就驮箇个礼物，手里带加倍个银子，等便雅悯，动身
 tseo-loh Yia-gyih lih-læ Iah-seh min-zin Iah-seh k'en-kyin Bin-yüô-ming dô-kô læ ziu teng oh-li-go
 走落埃及，立来约瑟面前。」¹⁶ 约瑟看见便雅悯大家来，就等屋里个
 tsong-kwun wô Ling keh-sing nying tao oh-li sah sang-k'eo be-bæn ing-we tsiu-ko keh-sing nying iao teng
 总管话：「领箇星人到屋里，杀牲口备办，因为昼过箇星人要等
 ngô dô-kô ky'üoh-væn Keh-go nying i Iah-seh-go feng-fu ling gyi-lah tseo-tsing Iah-seh oh-li
 我大家吃饭。」¹⁷ 箇个人依约瑟个吩咐，领其拉走进约瑟屋里。

18 Gyi-lah k'en-kyin ling tsing Iah-seh oh-li ziu ky'ih-hoh wô We-leh deo-tsao də-li ta-kyü-go
其拉看见领进约瑟屋里，就吃惟，话：「为了头遭袋里带归个
nying-ts keh-lah ling ah-lah tsing dōng-deo iao zing pæn-deo 'æ ah-lah k'ô ah-lah tso nu-boh deh
银子，箇拉领阿拉进荡头，要寻扳头，害阿拉，柯阿拉做奴仆，夺
ah-lah-go li-ts Gyi-lah ziu tseo-long Iah-seh oh-li-go tsong-kwun læ meng-k'eo-den teng gyi
阿拉个驴子。」 19 其拉就走拢约瑟屋里个总管，来门口头等其
siang-liang wô Cü ah-lah deo-tsao tseo-loh ma liang-ts'ao læ kyü-ky'i tao 'ô-c'ü-li
商量，话：「主，阿拉头遭走落买粮草来， 21 归去到下处里，
ka-k'æ də k'en-kyin koh-nying nying-ts læ gyi də-k'eo-li long-tsong tsiao-su næn-kæn ah-lah siu-li
解开袋，看见各人银子来其袋口里，拢总照数。难间阿拉手里
ta-læ wæn ng Wa-yiu siu-li ling-nga ta-leh nying-ts ma liang-ts'ao jü fōng ah-lah nying-ts læ
带来还尔。 22 还有手里另外带勒银子买粮草。谁放阿拉银子来
də-li ah-lah z feh teh-cü Gyi wô Ng-lah fōng-sing hao-vong p'ô ng-go Jing-ming
袋里，阿拉是弗得知。」 23 其话：「尔拉放心，好甯怕。尔个神明
teng ng ah-tia-go Jing-ming læ də-li s-peh ng dzæ-veh ng-go nying-ts ngô yi-kying siu-tao-de Ziu
等尔阿爹个神明来袋里赐拨尔财物。尔个银子我已经收到了。」就
ling Si-min c'ih-læ peh gyi-lah kyin-min Keh-go nying ling gyi-lah tsing Iah-seh oh-li do shü peh
领西缅出来拨其拉见面。 24 箇个人领其拉进约瑟屋里，驮水拨
gyi-lah gyi-lah gyiang-gyiang kyiah ping-ts'ia ü gyi-lah li-ts Keh-go li-veh gyi-lah yü-sin be-bæn
其拉，其拉澆澆脚，并且喂其拉驴子。 25 箇个礼物其拉预先备办
teng Iah-seh tsui-ko kyü-læ ing-we t'ing-meng gyi-lah z iao læ keh-deo ky'üoh-væn
等约瑟昼过归来，因为听闻其拉是要来箇头吃饭。

26 Iah-seh kyü oh-li z'eo gyi-lah siu-li do-leh li-veh song gyi tseo-tsing oh-li dziao
约瑟^[1]归屋里时候，其拉手里驮勒礼物送其，走进屋里，朝
gyi boh-tao di-ying-li Iah-seh meng-meng gyi en wô Ng zin-deo sô wô-go lao-dzing nying
其伏倒地垵里。 27 约瑟问问其安，话：「尔前头所话个老成人，
ziu-z ng-lah ah-tia gyin-go feh wa læ-tong feh Gyi-lah we-teh wô Ng-go nu-boh
就是尔拉阿爹，健个弗，还来东弗？」 28 其拉回答话：「尔个奴仆
ah-lah ah-tia gyin-go wa læ-kæn ziu deo eo-tæn-tao pa gyi Iah-seh ngæn-tsing də-ky'i
阿拉阿爹健个，还来间。」就头伕带倒拜其。 29 约瑟眼睛抬起，
k'en-kyin dong-meo ng-ts ah-di Bin-yüô-ming ziu wô Ng-lah zin-deo teng ngô wô-go ting siao ah-di
看见同母儿子阿弟便雅悯，就话：「尔拉前头等我话个顶小阿弟，
z keh-go nying feh Yi z-ka wô Ngô ng-ts dæn-nyün Jing-ming s eng-we peh ng
是箇个人弗？」又是介话：「我儿子，但愿神明赐恩惠拨尔。」 30
Iah-seh kw'a-kw'a zing hao k'oh-go di-fōng tseo-tsing vōng-li ky'i k'oh ing-we æ-sih ah-di sing-li ziang ho
约瑟快快寻好哭个地方，走进房里去哭。因为爱惜阿弟心里像火
me ka Gyang-leh min tseo-c'ih-læ zi tso-gyi wô Pa 'ô-væn Ziu pa-ky'i-læ
焜介， 31 澆了面走出来，自做其，话：「摆下饭。」 32 就摆起来，
gyi-zi ih-coh gyi hyüong-di ih-coh Yiæ-gyih nying ih-coh ing-we Yiæ-gyih nying feh teng Hyi-pah-læ nying
其自一桌，其兄弟一桌，埃及人一桌。因为埃及人弗等希伯来人
dong-zih teng gyi dong-zih z Yiæ-gyih nying u-su-go P'a gyi-lah zo-we læ Iah-seh min-zin tu tsiao
同食，等共同食是埃及人恶慊个。 33 派其拉坐位来约瑟面前，都照

gyi-lah nyin-kyi do-siao-go ts'jü keh-sing nying dô-kô hyi-gyi 34 Iah-seh pô gyi-zi-go min-zin ts'æ-su
其拉年纪大小个次序。箇星人大家稀奇。³⁴ 约瑟把其自个面前菜蔬
feng peh keh-sing nying tsih-z teng peh Bin-yüô-ming-go ts'æ-su pi bih-nying to s-be gyi-lah teng Iah-seh
分拨箇星人，只是等拨便雅悯个菜蔬，比别人多四倍。其拉等约瑟
dô-kô ky'üoh-tsiu kw'a-loh
大家吃酒快乐。

[1] 原文此处错印为 Iah-sah，前后文均为 Iah-seh

Ts. XLIV.

Iah-seh feng-fu oh-li-go tsong-kwun wô Do liang-zih tsi-mun keh-sing nying-go dæ-li tsiao
约瑟吩咐屋里个总管，话：「驮粮食满箇星人个袋里，照
gyi-lah sô pe-leh-dong-go yia fông koh-nying-go nying-ts læ gyi dæ-k'eo-li Wa-yiu do ngô-go
其拉所措勒动个，也放各人个银子来其袋口里。² 还有驮我个
tsiah-pe ziu-z nying-ts tsiah-pe teng gyi dih-koh-go nying-ts fông-læ ting siao-go nying dæ-k'eo-li gyi
爵杯，就是银子爵杯，等其杂谷个银子，放来顶小个人袋口里。其
ziu i Iah-seh sô-wô ka tso
就依约瑟所话介做。」

T'in kông-kông liang ts'a keh-sing nying teng li-ts ky'i C'ih-dzing wa feh-yün Iah-seh teng tsong-kwun
³ 天刚刚亮差箇星人等驴子去。⁴ 出城还弗远，约瑟等总管
wô Ky'i tse keh-sing nying tse-djoh-ts hao teng gyi-lah wô Ng dza-we jün tsiang oh pao ni
话：「去追箇星人。追着仔，好等其拉话：『尔咋会善将恶报呢？
Keh ky'i-feh-z ngô cü-nying-kô sô ky'üoh-go tsiah-pe ma Ky'i feh-z yüong gyi ky'i-k'o-go ma Ng ka tso
⁵ 箇岂弗是我主人家所吃个爵杯吗？岂弗是用其起课个吗？尔介做
z tsoh-ôh Ziu tse-djoh gyi-lah pô keh-go shih-wô teng gyi-lah kông Gyi-lah teng gyi wô
是作恶。』」⁶ 就追着其拉，把箇个说话等其拉讲。⁷ 其拉等其话：
Cü dza-we z-ka wô ng-go nu-boh tön feh ka tso Zin-deo læ dæ-k'eo-li teh-djoh-go
「主，咋会是介话？尔个奴仆断弗介做。⁸ 前头来袋口里得着个
nying-ts ah-lah dzong Kyüô-nen di-fông ta-læ wæn ng dza-we dzong ng cü-nying-kô oh-li t'eo kying-ts
银子，阿拉从迦南地方带来还尔。咋会从尔主人家屋里偷金子
nying-ts ni Ng nu-boh cong-nyiang feh-leng læ jü di-fông zing-djoh gyi pih-ding si ah-lah yia tso ng
银子呢？」⁹ 尔奴仆中央弗论来谁地方寻着，其必定死，阿拉也做尔
cü-go nu-boh Gyi wô Næn-kæn tsiao ng shih-wô ka tso læ jü-go di-fông zing-djoh gyi
主个奴仆。」¹⁰ 其话：「难间照尔说话介做，来谁个地方寻着，其
we tso ngô-go nu-boh yü-to tu sön m-ze Cong-nying ziu kw'a-kw'a pô dæ fông-loh
会做我个奴仆，余多都算咤罪。」¹¹ 众人就快快把袋放落

di-jiang-li tu ka-k'æ gyi-go dæ Tsong-kwun seo gyi-lah dzong do-go ky'i-deo tao siao-go
地垵里，都解开其个袋。12 总管搜其拉，从大个起头，到小个
we-ts zing-djoh tsiah-pe læ Bin-yüô-ming dæ-li
为止，寻着爵杯来便雅悯袋里。

13 Cong-nying ziu c'ô-k'æ i-zông tu pô gyi-lah sô pe-go fông-læ li-ts zông-teng tseo-cün
众人就扯开衣裳，都把其拉所搯个放来驴子上顶，走转
dzing-li 14 Yiu-da teng hyüong-di tseo-tao Iah-seh oh-li Iah-seh wa læ-kæn gyi-lah dziao gyi p'oh-tao
城里。14 犹大等兄弟走到约瑟屋里。约瑟还来间。其拉朝其扑倒
di-jiang-li 15 Iah-seh teng gyi-lah wô Ng sô-tso z dza-go Næn-dao feh hyiao-teh ziang ngô ka
地垵里。15 约瑟等其拉话：「尔所做是咋个？难道弗晓得像我介
nying jih-dzæ z we ky'i-k'o-go ma Yiu-da wô Ah-lah teng ng cü yiu soh-go hao kông yiu
人实在是会起课个吗？」16 犹大话：「阿拉等尔主有啥个好讲？有
soh-go hao bin yiu soh-go hao feng-p'eo Jing-ming z yi-kying dzô-ts'ah ng nu-boh-go ze-ming næn-kæn
啥个好辩？有啥个好分割？神明是已经查察尔奴仆个罪名。难间
ah-lah teng læ gyi di-fông zing-djoh tsiah-pe-go nying tu tso ng cü-go nu-boh Iah-seh wô
阿拉等来其地方寻着爵杯个人，都做尔主个奴仆。」17 约瑟话：
Ngô tön feh ka tso täen-tsih læ gyi siu-li zing-djoh tsiah-pe-go we tso ngô-go nu-boh ng-lah hao
「我断弗介做。单只来其手里寻着爵杯个会做我个奴仆。尔拉好
en-en-weng-weng kyü ah-tia di-fông ky'i
安安稳稳归阿爹地方去。」

18 Yiu-da tseo-long z-ka wô Cü ng teng Fah-lao ih-jiang-go gyiu ng cing nu-boh
犹大走拢，是介话：「主，尔等法老一样个。求尔准奴仆
kao-su ih-kyü shih-wô peh ng cü t'ing m-nao sang-ho ô-wông ng-go nu-boh Zin-deo ng cü
告诉一句说话，拨尔主听。旣得好生火愠惶尔个奴仆。19 前头尔主
meng nu-boh wô Ng-lah yiu ah-tia teng hyüong-di feh Ah-lah we-teh cü wô Ah-lah
问奴仆，话：『尔拉有阿爹等兄弟弗？』20 阿拉回答主话：『阿拉
yiu ah-tia z lao-dzing nying wa-yiu lao-nyin sô sang-go siao ng-ts gyi ah-ko yi-kying si-de gyi
有阿爹，是老成人，还有老年所生个小儿子，其阿哥已经死了，其
ah-nyiang doh-doh dzing-loh keh ih-go ah-tia ting dzih-din gyi Ng teng nu-boh wô Ta gyi loh tao
阿娘独独剩落箇一个，阿爹顶值钿其。21 尔等奴仆话：『带其落到
ngô di-fông læ s-teh ngô ts'ing-ngæn moh-tu Ah-lah teng cü wô Siao-nying feh-neng-keo
我地方来，使得我亲眼目睹。』22 阿拉等主话：『小人弗能够
li-k'æ ah-tia ziah-z li-k'æ gyi ah-tia pih-ding we si Ng teng nu-boh wô Ziah-z
离开阿爹。若是离开其，阿爹必定会死。』23 尔等奴仆话：『若是
ng-lah ting siao ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao tsæ kyin ngô-go min Ka-ni
尔拉顶小阿弟弗等尔大家来，尔拉旣得好再见我个面。』24 介呢，
ah-lah tseo-cün tao ng nu-boh ngô ah-tia di-fông pô ng cü-go shih-wô kao-su gyi 'Eo-deo ah-tia
阿拉走转到尔奴仆我阿爹地方，把尔主个说话告诉其。25 后头阿爹
z-ka wô Ng-lah tsæ ky'i teng ah-lah ma-tin liang-zih Ah-lah wô
是介话：『尔拉再去，等阿拉买点粮食。』26 阿拉话：

Ky'i-feh-læ-go ziah-z ting siao ah-di teng ah-lah dong-de z hao loh-ky'i ziah ting siao ah-di feh
 『去弗来个。若是顶小阿弟等阿拉同队，是好落去。若顶小阿弟弗
 teng ah-lah dong-de ah-lah m-neh hao teng keh-go nying kyin-min Ng-go nu-boh ngô ah-tia teng
 等阿拉同队，阿拉晓得好等箇个人见面。』²⁷ 尔个奴仆我阿爹等
 ah-lah wô Ng-lah hyiao-teh ngô ts'i-ts teng ngô sang liang-go ng-ts lh-go li-k'æ ngô ky'i ngô
 阿拉话：『尔拉晓得我妻子等我生两个儿子。』²⁸ 一个离开我去，我
 z-ka wô gyi pih-ding z be ngao-sah tao jü-kying m-neh k'en-kyin gyi Ziah-z ng-lah yi ta-leh
 是介话，其必定是被咬煞，到如今晓得看见其。』²⁹ 若是尔拉又带勒
 keh ih-go li-k'æ ngô ky'i gyi 'oh-tsia ziu 'æ z s-teh ngô bah deo-fah kwu-kwu ts'i-ts'i tao ing-s-li
 箇一个离开我去，其或者受害，是使得我白头发孤孤凄凄到阴司里
 ky'i Z-ka ah-tia-go sing-ming teng keh siao-nying-go sing-ming lin-long-liao-go næn-kæn ngô kyü-tao ng
 去。』³⁰ 是介阿爹个性命等箇小人个性命连拢了个，难间我归到尔
 nu-boh ngô ah-tia di-fông keh siao-nying feh teng ah-lah dô-kô ky'i gyi k'en-kyin keh siao-nying feh teng
 奴仆我阿爹地方，箇小人弗等阿拉大家去。』³¹ 其看见箇小人弗等
 ah-lah dong-de pih-ding we si z ah-lah s-teh ng-go nu-boh ah-lah ah-tia bah deo-fah kwu-kwu
 阿拉同队，必定会死，是阿拉使得尔个奴仆阿拉阿爹白头发孤孤
 ts'i-ts'i tao ing-s-li ky'i Ping-ts'ia ng-go nu-boh læ ah-tia min-zin pao keh siao-nying wô Ngô
 凄凄到阴司里去。』³² 并且尔个奴仆来阿爹面前保箇小人话：『我
 ziah-z feh ta gyi kyü-læ ka-ni ngô z üong-yün teh-ze ah-tia Næn-kæng gyiu ng cing ngô
 若是弗带其归来，介呢我是永远得罪阿爹。』³³ 难间求尔，准我
 dæ-teng siao-nying tso ngô cü-go nu-boh peh keh siao-nying teng hyüong-di kyü-ky'i Ing-we gyi ziah feh
 代等小人做我主个奴仆。拨箇小人等兄弟归去。』³⁴ 因为其若弗
 dong-de ky'i ngô dza hao tseo-cün teng ah-tia kyin-min k'ong-p'ô k'en-kyin ah-tia tsao-djoh 'o-se
 同队去，我咋好走转等阿爹见面。恐怕看见阿爹遭着祸祟。」

Ts. XLV.

Iah-seh læ keh-sing bông-pin lih-tong nying-go min-zin tso-gyi feh-læ ziu wô Keh-sing nying tu hao
 约瑟来箇星旁边立东人个面前做忌弗来，就话：「箇星人都好
 li-k'æ ngô tseo-c'ih-ky'i Iah-seh s-teh hyüong-di nying-teh gyi-go z-'eo m-nying teng gyi dô-kô
 离开我走出去。」¹ 约瑟使得兄弟认得其时候，² 听人等其大家
 lih-tong Iah-seh 'ao-li-da-k'oh Yia-gyih nying teng Fah-lao oh-li tu t'ing-meng-go Iah-seh teng
 立东。² 约瑟号泪大哭，埃及人等法老屋里都听闻个。³ 约瑟等
 hyüong-di wô Ngô z Iah-seh Ngô ah-tia wa weh-tong feh Hyüong-di we-teh feh-c'ih ing-we læ
 兄弟话：「我是约瑟。我阿爹还活东弗？」兄弟回答弗出，因为来
 gyi min-zin ling-ling-dong Iah-seh teng hyüong-di wô Ts'ing ng-lah tseo-long-læ gyi-lah ziu
 其面前惶惶动。⁴ 约瑟等兄弟话：「请尔拉走拢来。」其拉就

tseo-long-ky'i gyi wô Ngô z ng-lah ah-di Iah-seh ziu-z ng-lah ma-peh Yiæ-gyih nying-go
走拢去。其话：「我是尔拉阿弟约瑟，就是尔拉卖拨埃及人个。」⁵

Næn-kæn hao-vong we-leh ma ngô tao dông-deo iu-meng zi 'eng zi keh z Jing-ming ts'a ngô pi ng-lah zông-zin
难间好留为了卖我到荡头忧闷，自恨自。箇是神明差我比尔拉上前
来好保全性命。⁶ 因为到处已经有两年荒年，还有五年旣得

kang-cong m-neh siu-keh Jing-ming ts'a ngô pi ng-lah zông-zin læ hao pao-djün ng-lah 'eo-dæ læ
耕种，旣得收割。⁷ 神明差我比尔拉上前来，好保全尔拉后代来
世间上，又大样救尔拉性命。⁸ 介呢差我到荡头弗是尔拉，是

Jing-ming Gyi z s-teh ngô tông Fah-lao ah-tia teng gyi 'eh-kô-go cü wa-yiu pin Yiæ-gyih-go
神明。其是使得我当法老阿爹，等其合家个主，还有遍埃及个
总督。⁹ 尔拉速速上去到我阿爹地方，等其话：『尔个儿子约瑟

z-ka wô Jing-ming yi-kying shih-lih ngô tso pin Yiæ-gyih-go cü ts'ing tseo-loh tao ngô di-fông læ
是介话：神明已经设立我做遍埃及个主。请走落到我地方来。

m-nao nga-nga ts'i-ts'i Ng teng ts-seng ngeo-ying væn-pah sô yiu-go hao deng-læ Ko-sæn
旣得好挨挨栖栖。¹⁰ 尔等子孙、牛羊、凡百所有个，好庵来歌珊
地方，等尔相近。¹¹ 来箇头我会养尔（因为还有五年荒年）。

sæn-leh ng teng ng-go kô-kyün lin væn-pah sô yiu-go ky'üih-siao-dziang-tôn Ng-lah ts'ing-ngæn
省勒尔等尔个家眷，连凡百所有个缺少长短。』¹² 尔拉亲眼

moh-tu ngô ah-di Bin-yüô-ming yia ts'ing-ngæn moh-tu z ngô ts'ing-k'eo teng ng-lah kông-go Ng-lah
目睹，我阿弟便雅悯也亲眼目睹，是我亲口等尔拉讲个。¹³ 尔拉
必定把我来埃及个荣华，等尔拉所看见个，都话向阿爹道。速速

be ngô ah-tia tao dông-deo læ Ziu bao-leh ah-di Bin-yüô-ming deo-kying k'oh-de Bin-yüô-ming yia læ
陪我阿爹到荡头来。」¹⁴ 就抱勒阿弟便雅悯头颈哭了。便雅悯也来
其头颈沿啼哭。¹⁵ 又等众兄弟亲亲嘴，哭了，后头兄弟等其

kông-kông
讲讲。

Yiu nying djün peh Fah-lao oh-li t'ing-go wô Iah-seh-go hyüong-di læ-tong Fah-lao teng
¹⁶ 有人传拨法老屋里听个话：「约瑟个兄弟来东。」法老等

gyi dzing-ts tu hwun-hyi Fah-lao teng Iah-seh wô Ng hao wô hyiang hyüong-di dao Z-ka
其臣子都欢喜。¹⁷ 法老等约瑟话：「尔好话向兄弟道，是介

tso-fah peh sang-k'eo pe-leh tong-si tao Kyüô-nen di-fông ky'i tsih ng-lah ah-tia teng ng-lah
做法，拨牲口措勒东西，到迦南地方去。¹⁸ 接尔拉阿爹，等尔拉

oh-li-go nying tao ngô di-fông læ ngô pô Yiæ-gyih di-fông hao-go tong-si s-peh ng ng ziu hao
屋里个人，到我地方来。我把埃及地方好个东西赐拨尔。尔就好

ky'üoh keh di-t'u-go 'eo-jih Næn-kæn ng i ngô-go feng-fu ka tso ziu-z dzong Yiæ-gyih
吃箇地土个厚实。」¹⁹ 难间尔依我个吩咐介做，就是，从埃及

di-fông do ts'ô-ts tsæ ng-lah-go kô-siao tsih ng ah-tia læ Yia m-nao feh-sô-teh
地方驮车子，再尔拉个家小，接尔阿爹来。20 也晓得好弗舍得
oh-li-go tong-si ing-we 'en Yiæ-gyih di-fông-go hao-c'ü tu joh-ü ng
屋里个东西，因为咸埃及地方个好处都属于尔。」

21 Yi-seh-lih ng-ts ziu-z ka tso Iah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu be ts'ô-ts peh gyi-lah
以色列儿子就是介做。约瑟照法老个吩咐，备车子拨其拉，
teng lu-zông ing-yüong-go liang-ts'ao Ping-ts'ia song gyi-lah koh-nying i-zông kyi-t'ao tsih-yiu song
等路上应用个粮草。22 并且送其拉各人衣裳几套。只有送
Bin-yüô-ming-go nying-ts sæn-pah kw'e i-zông ng-t'ao Gyi ta-peh ah-tia-go ziu-z yüong li-ts
便雅憫个，银子三百块，衣裳五套。23 其带拨阿爹个就是，雄驴子
jih-tsah pe Yiæ-gyih di-fông hao-go tong-si ts' li-ts jih-tsah pe koh teng ping teng 'ô-væn be-bæn
十只，措埃及地方好个东西，雌驴子十只，措谷等饼等下饭，备办
ah-tia lu-zông ing-yüong Ziu ts'a gyi hyüong-di kyü-ky'i Ling dong-sing Iah-seh teng gyi-lah wô
阿爹路上应用。24 就差其兄弟归去。临动身，约瑟等其拉话：
Ng-lah lu-zông ts'ih feh-k'ô tsang-zao
「尔拉路上切弗可争造。」

25 Gyi-lah ziu dzong Yiæ-gyih zông-ky'i tao Kyüô-nen di-fông kyin ah-tia Yüô-koh teng gyi wô
其拉就从埃及上去。到迦南地方见阿爹雅各，26 等其话：
Iah-seh wa weh-kæn tso djün Yiæ-gyih di-go tsong-toh Yüô-koh sing-hwe i-læn feh siang-sing
「约瑟还活间，做全埃及地个总督。」雅各心灰意懒，弗相信
gyi-lah Gyi-lah pô Iah-seh teng gyi kông-go shih-wô wô hyiang gyi dao ah-tia Yüô-koh k'en-kyin Iah-seh
其拉。27 其拉把约瑟等其讲个说话话向其道。阿爹雅各看见约瑟
ts'a-læ tsih gyi-go ts'ô-ts sing ziu weh-dong-de Yi-seh-lih z-ka wô Keo-de ngô ng-ts
差来接其个车子，心就活动了。28 以色列是介话：「够了，我儿子
Iah-seh wa weh-tong ts'ing ngô feh-zing si pih-ding ky'i k'en gyi
约瑟还活东，请我弗曾死必定去看其。」

Ts. XLVI.

Yi-seh-lih ta-leh væn-pah sô-yiu-go dong-sing tao Bih-z-pô hyin-tsi peh ah-tia Yi-sah-go
以色列带勒凡百所有个动身到别是巴，献祭拨阿爹以撒个
Jing-ming Yia-tao Jing-ming hyin-c'ih peh Yi-seh-lih k'en teng gyi wô Yüô-koh Yüô-koh Gyi
神明。2 夜到神明显出拨以色列看，等其话：「雅各，雅各！」其
wô Ngô læ-tong Yi wô Ngô z Jing-ming ziu-z ng ah-tia-go Jing-ming ng
话：「我来东。」3 又话：「我是神明，就是尔阿爹个神明。尔

tseo-loh tao Yiæ-gyih ky'i feh fông-teh læ keh-deo Ngô we s-teh ng dzing-we ih-go do koh Ngô we teng
走落到埃及去弗妨得。来箇头我会使得尔成为一个大国。⁴ 我会等
ng dô-kô tseo-loh Yiæ-gyih Ngô pih-ding ling ng kyü-læ lah-seh we ts'ing-siu en ng ngæn-tsing
尔大家走落埃及。我必定领尔归来。约瑟会亲手安尔眼睛。」

Yüô-koh dzong Bih-z-pô dong-sing Yi-seh-lih ng-ts pô Fah-lao ts'a-læ tsih gyi-go ts'ô-ts tsæ
⁵ 雅各从别是巴动身。以色列儿子把法老差来接其个车子，载
ah-tia Yüô-koh teng gyi-lah kô-siao Yüô-koh teng gyi long-tsong 'eo-dæ ta-leh Kyüô-nen di-fông só
阿爹雅各，等其拉家小。⁶ 雅各等其拢总后代带勒迦南地方所
teh-djoh-go sang-k'eo ho-veh tao Yiæ-gyih ky'i ziu-z gyi-go ng-ts seng-ts gyi-go nön teng
得着个牲口货物到埃及去。⁷ 就是其个儿子、孙子、其个囡，等
seng-nyü long-tsong 'eo-dæ tu teng gyi dong-de tao Yiæ-gyih ky'i
孙女，拢总后代都等其同队到埃及去。

Yi-seh-lih go ts-seng ziu-z tao Yiæ-gyih ky'i-go Yüô-koh teng gyi ng-ts ming-z læ
⁸ 以色列个子孙，就是到埃及去个，雅各等其儿子，名字来
'ô-veng Yüô-koh do ng-ts Liu-bin Liu-bin-go ng-ts Ha-noh Fah-lu Hyi-s-leng
下文。雅各大儿子流便。⁹ 流便个儿子，哈诺、法路、希斯仑、
Kyüô-mi Si-min-go ng-ts Yiæ-meo-li Yüô-ming O-'eh Yüô-kying So-'eh teng Kyüô-nen
迦米。¹⁰ 西缅个儿子，耶母利、雅悯、阿辖、雅斤、琐辖，等迦南
nyü-nying sang-go Siao-lo Li-vi-go ng-ts Keh-jing Ko-'eh Mi-lah-li Yiu-da-go
女人生个少罗。¹¹ 利未个儿子，革顺、哥辖、米拉利。¹² 犹大个
ng-ts R O-nen Z-lah Fah-leh-z Sah-lah Tsih-yiu R teng O-nen z si-læ
儿子，珥、阿南、示拉、^[1] 法勒士、撒拉。只有珥等阿南是死来
Kyüô-nen di-fông-de Fah-leh-z-go ng-ts Hyi-s-leng Ha-meo-leh
迦南地方了。法勒士个儿子希斯仑、哈母勒。¹³ 以萨迦^[2]个
Do-lah Fu-üô lah-pah Sing-leng Si-pu-leng-go ng-ts Si-lih
儿子，陀拉、孚亚、约伯、伸仑。¹⁴ 西布伦个儿子，西烈、
Yi-leng Yüô-li Keh-sing z Li-üô læ Pô-t'æn-üô-læn sang-peh Yüô-koh-go ng-ts wa-yiu gyi
以伦、雅利。¹⁵ 箇星是利亚来巴坦亚兰，生拨雅各个儿子，还有其
nön Ti-nô t'ong-gong ng-ts nön sæn-jih-sæn nying
因底拿。统共儿子因三十三人。

[1] 原文此处错印为 Feh-leh-z，前后文均为 Fah-leh-z.

[2] 原文此处错印为 Yi-seh-kyüô，前后文均为 Yi-sah-kyüô.

Kyüô-teh-go ng-ts Si-fi-ong Ha-kyi Jü-nyi Yi-z-peng Yi-li
¹⁶ 迦得个儿子，洗非翁、哈基、如尼、以士本、以利、
Üô-lo-ti Üô-li-li Üô-shih-go ng-ts Ing-nô Yi-shü-üô Yi-shü-yi
亚罗底、亚利利。¹⁷ 亚设个儿子，音拿、以书亚、以书以、
Pi-li-üô teng ah-me Si-lah Pi-li-üô-go ng-ts Hyi-pah Mah-kyih Keh-sing z
比利亚，等阿妹西拉。比利亚个儿子，希百、麦结。¹⁸ 箇星是

Sih-p'ò-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön Li-üô-go gyi sô sang-peh Yüô-koh-go t'ong-gong
悉帕个儿子，就是拉班赐拨其因利亚个。其所生拨雅各个统共
jih-loh-go nying
十六个人。

19 Yüô-koh ts'i-ts Lah-kyih-go ng-ts Iah-seh Bin-yüô-ming Iah-seh læ Yäe-gyih z-'eo
雅各妻子拉结个儿子，约瑟、便雅悯。20 约瑟来埃及时候，
En-go tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh sang-peh gyi-go ng-ts Mô-nô-si Yi-fah-lin
安个祭司波提非拉个因亚西纳生拨其个儿子，玛拿西、以法莲。21
Bin-yüô-ming-go Pi-lah Pi-kyih Üô-jih-bih Gyi-lah Næ-mæn
便雅悯^[1]个儿子，比拉、比结、亚实别、其刺、乃幔、
Yi-hyi Lo-jih Meo-bing Wu-bing Üô-leh Keh-sing z Lah-kyih sang-peh Yüô-koh-go ng-ts
以希、罗实、母平、户平、亚勒。22 箇星是拉结生拨雅各个儿子，
t'ong-gong jih-s-go nying
统共十四个人。

[1] 原文此处错印为 Bin-üô-ming，前后文均为 Bin-yüô-ming。

23 Dæn-go ng-ts Wu-sing Neh-da-li-go ng-ts Yüô-sih Kwu-nyi Yäe-seh
但个儿子，户伸。24 纳大利个儿子，雅薛、沽尼、耶色、
Z-lin Keh-sing z Pih-lah-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön Lah-kyih-go gyi sô sang-peh
示脸。25 箇星是辟拉个儿子，就是拉班赐拨其因拉结个。其所生拨
Yüô-koh-go t'ong-gong ts'ih-go nying
雅各个统共七个人。

26 Z-ka teng Yüô-koh dong-de tao Yäe-gyih læ-go djü-leh Yüô-koh sing-vu ts-nga dzong gyi
是介等雅各同队到埃及来个，除了雅各新妇之外，从其
iao-bo-li sang-loh-læ-go t'ong-gong loh-jih-loh-go nying Wa-yiu Iah-seh læ Yäe-gyih sang liang-go
腰缚里生落来个，统共六十六个人。27 还有约瑟来埃及生两个
ng-ts ka-ni Yüô-koh ih-kô læ Yäe-gyih go t'ong-gong ts'ih-jih-go nying
儿子。介呢雅各一家来埃及个，统共七十个人。

28 Yüô-koh ts'a Yiu-da sin tao Iah-seh di-fông ling-leh gyi hyiang Ko-sæn ka ky'i cong-nying ziu
雅各差犹大先到约瑟地方，领勒其向歌珊介去。众人就
tseo-tao Ko-sæn di-fông Iah-seh be-leh ts'ô-ts zông-ky'i tao Ko-sæn nying-tsih ah-tia Yi-seh-lih
走到歌珊地方。29 约瑟备勒车子，上去到歌珊，迎接阿爹以色列，
k'en-kyin-leh gyi ziu bao-leh deo-kying læ gyi deo-kying-yin k'oh-leh dziang-kyiu Yi-seh-lih teng Iah-seh
看见了其，就抱勒头颈，来其头颈沿哭了长久。30 以色列等约瑟
wô Næn-kæn ngô si yia en-sing ing-we ng wa læ-tong ngô teng ng kyin-min-de Iah-seh
话：「难间我死也安心，因为尔还来东，我等尔见面了。」31 约瑟
teng hyüong-di teng ah-tia ih-kô wô Ngô ky'i tseo-ming Fah-lao teng gyi wô Ngô hyüong-di teng ngô
等兄弟等阿爹一家话：「我去奏明法老，等其话：『我兄弟等我
ah-tia ih-kô zin-deo læ Kyüô-nen di-fông-go næn-kæn tao ngô di-fông læ-de Keh-sing nying tu
阿爹一家，前头来迦南地方个，难间到我地方来了。32 箇星人都

z k'en-jiang-go ü sang-k'eo we-nyih z ta-leh ngeo-jiang teng væn-pah sô yiu-go læ-de 33
 是看羊个，喂牲口为业。是带勒牛羊，等凡百所有个来了。

T'ông-jün Fah-lao dziao ng-lah meng Ng-lah soh-go z-nyih ng-lah ziu k'o-yi wô 34
 倘然法老朝尔拉，问：『尔拉啥个事业？』尔拉就可以话：

Ng-go nu-boh dzong siao-læ tao jü-kying lin zi teng tsu-tsong tu z k'en sang-k'eo we-nyih ka hao s-teh
 『尔个奴仆从小来到如今连自等祖宗都是看牲口为业。介好使得

ng-lah deng-læ Ko-sæn di-fông ing-we væn-pah k'en yang nying z Yia-gyih nying sô u-su-go
 尔拉庵来歌珊地方，因为凡百看羊人是埃及人所恶愾个。』

Ts. XLVII.

Iah-seh tseo-ming Fah-lao wô Ngô ah-tia teng ngô hyüong-di lin gyi ngeo-jiang væn-pah sô
约瑟奏明法老话：「我阿爹等我兄弟，连其牛羊，凡百所

yiug-go dzong Kyüô-nen di-fông læ næn-kæn z læ Ko-sæn di-fông Iah-seh læ hyüong-di cong-nyiang
 有个，从迦南地方来。难间是来歌珊地方。」² 约瑟来兄弟中 央

ling ng-go nying ky'i kyin Fah-lao Fah-lao teng gyi hyüong-di wô Ng-lah tso soh-go z-nyih yia
 领五个人去见法老。³ 法老等其兄弟话：「尔拉做啥个事业呀？」

Gyi-lah we-teh Fah-lao wô Ng-go nu-boh lin zi teng tsu-tsong tu z k'en-jiang-go Yi teng
 其拉回答法老话：「尔个奴仆，连自等祖宗都是看羊个。」⁴ 又等

Fah-lao wô Ah-lah læ tænkoh ts' di ing-we Kyüô-nen di-fông do hwông-nyin ng-go nu-boh
法老话：「阿拉来耽搁此地，因为迦南地方大荒年，尔个奴仆

m-neh ts'ao-liao hao ü sang-k'eo næn-kæn ts'ing ng cing ng-go nu-boh deng-læ Ko-sæn di-fông
 旡得草料好喂牲口。难间请尔，准尔个奴仆庵来歌珊地方。」⁵

Fah-lao teng Iah-seh wô Ng ah-tia teng hyüong-di tao ng-go di-fông læ Yia-gyih di-fông læ ng
法老等约瑟话：「尔阿爹等兄弟到尔个地方来。」⁶ 埃及地方来尔

min-zin hao kæn 'eo-jih-go di-t'u peh ng ah-tia hyüong-di deng ziu-z hao djü-læ Ko-sæn di-fông
 面前。好拣厚实个地土拨尔阿爹兄弟庵，就是好住来歌珊地方。

ping-ts'ia ng hyiao-teh gyi-lah cong-nyiang yiu dzæ-neng-go nying hao kyü-tsin gyi-lah công-kwun ngô-go sang-k'eo
 并且尔晓得其拉中 央有才能个人，好举荐其拉掌管我个牲口。」

Iah-seh ling-leh ah-tia Yüô-koh tsing ky'i lih-læ Fah-lao min-zin Yüô-koh coh-foh Fah-lao Fah-lao teng
⁷ 约瑟领勒阿爹雅各进去，立来法老面前。雅各祝福法老。⁸ 法老等

Yüô-koh wô Ng to-siao kwe-kang Yüô-koh teng Fah-lao wô Ngô tænkoh læ shü-kæn-zông
雅各话：「尔多少贵庚？」⁹ 雅各等法老话：「我耽搁来世间上

nyih-ts ih-pah sænjih shü ngô tso-nying nyih-ts m-neh to m-neh hao yia feh gyih-jü ngô tsu-tsong tso
 日子一百三十岁。我做日子旡得多，旡得好，也弗及如我祖宗做

c'ih-meng nying-go nyih-ts Yüô-koh yi coh-foh Fah-lao dzong Fah-lao min-zin tseo-c'ih
 出门人个日子。」¹⁰ 雅各又祝福法老，从法老面前走出。

11 ^{Iah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu kaen Yiæ-gyih koh 'eo-jih di-t'u ziu-z Læn-seh di-fông peh} 约瑟 照法老 个吩咐，拣埃及国 厚实地土，就是兰塞地方，拨
^{gyi ah-tia hyüong-di deng-loh tso ts'æn-nyih} 其阿爹兄弟 庇落做产业。^{Iah-seh iang gyi ah-tia hyüong-di teng ah-tia 'o-kô} 12 约瑟 养其阿爹兄弟，等阿爹和家
^{lao-siao tsiao gyi-lah kô-tang-kô kong-ing gyi-lah liang-zih} 老小。照其拉家打家，供应其拉粮食。

13 ^{Ka z'eo hwông-nyin yü-kô li'æ tao-c'ü m-neh liang-zih Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-fông} 介时候 荒年 愈加厉害，到处 吃得粮食。埃及等迦南地方
^{we-leh hwông-nyin kw'eng-kw'u Iah-seh t'iao koh peh cong-nying siu-long 'en Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-fông só} 为了荒年困苦。14 约瑟 巢谷 拨众人，收拢 咸埃及等迦南地方 所
^{yiü-go nying-ts Iah-seh pô keh-go nying-ts do-tsing Fah-lao wông-kong-li Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-fông} 有个银子。约瑟 把箇个银子 驮进法老王宫里。15 埃及等迦南地方
^{nying-ts wun-de Yiæ-gyih nying tu tseo-tao Iah-seh di-fông wô Ts'ing ng peh ah-lah liang-zih dza-we} 银子 换了，埃及 人都走到约瑟地方，话：「请尔 拨阿拉 粮食。咋会
^{iao ah-lah si læ ng-go min-zin ing-we nying-ts yi-kying wun-de Iah-seh wô Hao do} 要阿拉死 来尔个面前？因为银子 已经换了。」16 约瑟 话：「好驮
^{sang-k'eo peh ngô ziah-z nying-ts wun-de ngô we-leh sang-k'eo k'eng peh ng-lah Koh-nying ziu ky'in} 牲口 拨我。若是银子 换了，我为了牲口 肯拨尔拉。」17 各人 就牵
^{sang-k'eo tao Iah-seh di-fông Iah-seh we-leh gyi-lah mô ngeo yang li-ts keh-sing diao liang-zih peh gyi-lah} 牲口 到约瑟地方：约瑟 为了其拉 马牛羊驴子 箇星 调粮食 拨其拉。

^{keh-nyin we-leh keh-sing sang-k'eo pô liang-zih iang gyi-lah} 箇年 为了箇星牲口 把粮食 养其拉。18 箇年 过了，第二年 众人 又
^{læ teng Iah-seh wô Ah-lah feh-ken ing-mun ng cü nying-ts yi-kying wun-de sang-k'eo tu kwe-peh} 来，等约瑟 话：「阿拉 弗敢 隐瞒尔主，银子 已经换了，牲口 都归 拨
^{ng cü-de læ ng cü-go min-zin m-kaio bih-ying tong-si dzing-loh tsih-yiu ah-lah kyi-sing teng din-di} 尔主了，来尔主个面前，既告别样东西 剩落，只有阿拉 肌身 等田地
^{z-de Dza-we iao ah-lah teng din-di tu hwe-diao læ ng-go min-zin ni Ts'ing ng pô liang-zih ma} 是了。」19 咋会 要阿拉 等田地 都毁掉 来尔个面前呢？请尔 把粮食 买
^{ah-lah teng ah-lah din-di ka-ni ah-lah teng ah-lah din-di tu kwe-peh Fah lao yüong ping-ts'ia pô iang-ts} 阿拉 等阿拉田地。介呢 阿拉 等阿拉田地 都归 拨法老 用。并且 把秧子
^{peh ah-lah s-teh ah-lah hao yiu sing-ming feh we si din-di yia feh we hwông-ko Iah-seh dæ} 拨阿拉，使得阿拉 好有性命，弗会死，田地也弗会荒过。20 约瑟 待
^{Fah-lao ma pin Yiæ-gyih-go din-di ing-we Yiæ-gyih nying be hwông-nyin tse-loh-læ koh-nying ma-diao gyi-go} 法老 买遍埃及个田地：因为埃及人 被荒年 追落来，各人 卖掉其个
^{din-di sô-yi din-di tu kwe-peh Fah-lao-de Yi s-teh Yiæ-gyih dông-pin ts-ka tao keh-pin} 田地，所以田地 都归 拨法老了。21 又使得埃及 荡边 址界 到箇边
^{ts-ka-go pah-sing tu pun-tsing dzing-li Tsih-yiu tsi-s-go din-di feh ma ing-we Fah-lao s-peh} 址界个百姓 都搬进 城里。22 只有祭司个田地 弗卖，因为法老 赐 拨
^{tsi-s yiu ih-ding-go ngah-ts gyi-lah hao ky'üoh Fah-lao só s-peh gyi-go fong-loh keh-lah feh ma-diao} 祭司 有一定个额子。其拉 好吃 法老 所赐 拨其个俸禄。箇拉 弗卖掉
^{gyi-lah din-di Iah-seh teng pah-sing wô Kyih-mih ngô ma ng-lah teng ng-go din-di kwe-peh} 其拉田地。23 约瑟 等百姓 话：「今末 我买尔拉 等尔个田地 归 拨

Fah-lao dōng-deo yiu iang-ts læ-tong peh ng-lah hao ky'i cong-din Gyi c'ih-ts'æn pih-ding kwe ng-kwu
法老。荡头有秧子来东拨尔拉好去种田。」²⁴ 其出产必定归五股
 teh-ih peh Fah-lao keh s-kwu hao kwe-peh ng-lah zi tso ng-lah din-li-go iang-ts wa-yiu ng-lah
 得一拨法老。箇四股好归拨尔拉自，做尔拉田里个秧子，还有尔拉
 lin oh-li ng-nô keh-sing-go k'eo-liang Pah-sing wô Ng yi-kying kyi ah-lah-go sing-ming
 连屋里儿因箇星个口粮。」²⁵ 百姓话：「尔已经救阿拉个性命。
 dæn-nyün ah-lah teh-djoh eng-we læ ng cü-go min-zin ah-lah dzing-nyün tso Fah-lao-go nu-boh
 但愿阿拉得着恩惠来尔主个面前。阿拉情愿做法老个奴仆。」²⁶
 lah-seh ziu shih-lih lih-fah pin Yiæ-gyih-go din-di tu iao kwe ng-kwu teh-ih peh Fah-lao ih-dzih tao næn-kæn
约瑟就设立律法遍埃及个田地都要归五股得一拨法老，一直到难间
 z-ka tsih-yiu tsi-s-go din-di feh kwe-peh Fah-lao
 是介。只有祭司个田地弗归拨法老。

27 Yi-seh-lih deng-læ Yiæ-gyih-go Ko-sæn di-fông læ keh-deo teh-djoh ts'æn-nyih gyi-lah
以色列庵来埃及个歌珊地方。来箇头得着产业。其拉
 sang-loh-læ do-nyiang hying-wông Yüô-koh læ Yiæ-gyih deng-leh jih-ts'ih nyin z-ka Yüô-koh ziu-shü
 生落来，大样兴旺。²⁸ 雅各来埃及庵勒十七年。是介雅各寿岁
 long-tsong ih-pah s-jih-ts'ih shü Yi-seh-lih si-go nyih-ts kw'a-tao eo ng-ts lah-seh teng gyi
 拢总一百四十七岁。²⁹ 以色列死个日子快到，讴儿子约瑟，等其
 wô Ngô ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go min-zin ka-ni ng-go siu en-læ ngô do-t'e-'ô ng
 话：「我若是得着恩惠来尔个面前，介呢尔个手安来我大腿下，尔
 yiu hao-i dzing-sing dæ ngô m-nao tsông ngô læ Yiæ-gyih Dæn-z ngô iao teng tsu-tsong tso-t'ah
 有好意诚心待我，旡得好葬我来埃及。」³⁰ 但是我要等祖宗做埕
 kw'eng ng yüong ta ngô c'ih Yiæ-gyih tsông ngô læ gyi-lah tsông-kæn-go di-fông lah-seh wô Ngô
 困。尔用带我出埃及，葬我来其拉葬间个地方。」约瑟话：「我
 pih-ding i ng-go shih-wô ka tso Gyi wô Ng hao vah-tsiu peh ngô lah-seh ziu teng gyi
 必定依尔个说话介做。」³¹ 其话：「尔好罚咒拨我。」约瑟就等其
 vah-tsiu Yi-seh-lih k'ao-leh min-zông go bing-fong deo eo-tæn-tao
 罚咒。以色列靠勒眠床个屏风，头伕带倒。

Ts. XLVIII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nyingteng lah-seh wô Ng ah-tia yiu bing lah-seh ziu ta-leh
 箇星事干后头有人等约瑟话：「尔阿爹有病。」约瑟就带勒
 liang-go ng-ts Mô-nô-si Yi-fah-lin dô-kô ky'i Yiu nying t'ong-cü Yüô-koh wô Ng
 两个儿子，玛拿西、以法莲，大家去。² 有人通知雅各话：「尔
 k'en ng-go ng-ts lah-seh tao ng di-fông læ-de Yi-seh-lih ziu ts'ang-tæn-ky'i zo-læ
 看，尔个儿子约瑟到尔地方来了。」以色列就撑带起，坐来

min-zōng-li Yüô-koh teng lah-seh wô Zin-deo læ Kyüô-nen di-fông-go Lu-s djün-neng-go Jing-ming
眠床里。 3 雅各等约瑟话：「前头来迦南地方个路斯全能个神明
hyin-c'ih peh ngô k'en s-foh peh ngô teng ngô wô Ngô we s-teh ng meo-meo zing-zing
显出拨我看， 赐福拨我。 4 等我话：『我会使得尔茂茂盛盛
to-ky'i-læ yia we s-teh ng dzing-we ih-do-dziao pah-sing ping-ts'ia pô keh-go di-fông s-peh ng
多起来， 也会使得尔成为一大潮百姓。 并且把箇个地方赐拨尔
tsiang-læ-go 'eo-dæ tso üong-yün-go ts'æn-nyih Næn-kæn ng liang-go ng-ts Yi-fah-lin Mô-nô-si
将来个后代做永远个产业。』 5 难间尔两个儿子以法莲、玛拿西，
ziu-z ngô feh-zing tao Yia-gyih læ-go z-'eo ng læ Yia-gyih di-fông sô sang-go hao kwe-peh ngô tsing-ziang
就是我弗曾到埃及来那个时候尔来埃及地方所生个，好归拨我，正像
Liu-bin Si-min kwe-peh ngô ka 'Eo-deo ng sô sang-go ng-ts kwe-peh ng læ gyi ah-ko go
流便、西缅，归拨我介。 6 后头尔所生个儿子归拨尔，来其阿哥个
ming-ô teh-djoh ts'æn-nyih Kōng-tao ngô ngô dzong Pô-t'æn læ-go z-'eo læ Kyüô-nen di-fông-go
名下得着产业。 7 讲到我，我从巴坦来那个时候，来迦南地方个
lu-zōng teng Yi-fah-da siang-gying Lah-kyih si-læ ngô-go sing-pin ngô tsōng gyi læ tao Yi-fah-da
路上，等以法大相近，拉结死来我个身边。我葬其来到以法大
ky'i-go keh-da lu-li Yi-fah-da ziu-z Pah-li-'eng
去个箇埭路里（以法大就是伯利恒）。」

Yi-seh-lih k'en-k'en lah-seh-go ng-ts wô Keh-sing z jü lah-seh teng ah-tia
8 以色列看看约瑟个儿子，话：「箇星是谁？」 9 约瑟等阿爹
wô Z ngô-go ng-ts Jing-ming læ dōng-deo s-peh ngô-go Gyi wô Ling gyi-lah long
话：「是我个儿子，神明来荡头赐拨我个。」其话：「领其拉拢
ngô-go di-fông læ ngô ziu coh-foh gyi-lah Yi-seh-lih ngæn-tsing lao-hwô m-neh k'en-kyin
我个地方来，我就祝福其拉。」 10 以色列眼睛老花，旆得看见。
lah-seh lin ng-ts long-læ gyi ziu ts'ing gyi-lah cū bao-leh gyi-lah Yi-seh-lih teng lah-seh wô
约瑟连儿子拢来。其就亲其拉嘴，抱勒其拉。 11 以色列等约瑟话：
Ngô feh-siang tsæ teng ng kyin-min næn-kæn Jing-ming wa we peh ngô k'en-kyin ng-go ng-ts lah-seh
「我弗想再等尔见面。难间神明还会拨我看见尔个儿子。」 12 约瑟
ling gyi-lah li-k'æ gyi-go kyiah-k'o-deo zi boh-tao di-ying-li lah-seh ta keh liang ng-ts jing-siu
领其拉离开其个脚骹头，自伏倒地埕里。 13 约瑟带箇两儿子，顺手
nyiah-leh Yi-fah-lin dziao-leh Yi-seh-lih-go tsia-siu tsia-siu nyiah-leh Mô-nô-si dziao-leh Yi-seh-lih-go
捏勒以法莲朝勒以色列个借手， 借手捏勒玛拿西朝勒以色列个
jing-siu z-ka ling gyi-lah long-ky'i Yi-seh-lih sing-c'ih jing-tsah siu en-læ di-nyi ng-ts
顺手。是介领其拉拢去。 14 以色列伸出顺只手，安来第二儿子
Yi-fah-lin-go deo-zōng tsia-tsah siu en-læ Mô-nô-si-go deo-zōng gyi deh-we z-ka diao-ts'o gyi-go
以法莲个头上，借只手安来玛拿西个头上。其特为是介调错其个
siu ing-we Mô-nô-si z do ng-ts Ping-ts'ia teng lah-seh coh-foh wô Ngô tsu-tsōng
手，因为玛拿西是大儿子。 15 并且等约瑟祝福，话：「我祖宗
Üô-pah-lah-hen Yi-sah læ gyi min-zin tseo-lu-go Jing-ming dzong ngô sang-c'ih tao jü-kying iang ngô-go
亚伯拉罕、以撒来其面前走路个神明，从我生出到如今养我个
Jing-ming kyiung ngô c'ih ih-ts'ih næn-deo-go T'in-s dæn-nyün Gyi s-foh peh keh-sing siao-nying wa-yiu
神明， 16 救我出一切难头个天使，但愿其赐福拨箇星小人。还有

pô ngô-go ming-z teng ngô tsu-tsong Uô-pah-lah-hen Yi-sah-go ming-z kwe-peh gyi-lah s-teh
 把我名字，等我祖宗亚伯拉罕、以撒名字，归拔其拉。使得
 gyi-lah læ shü-kæn-zông to-ky'i-læ dzing-we ih-do-dziao pah-sing Iah-seh k'en-kyin ah-tia en jing-tsah
 其拉来世间上多起来，成为一大潮百姓。」¹⁷ 约瑟看见阿爹安顺只
 siu læ Yi-fah-lin deo-zông sing-li feh hwun-hyi ziu tông-leh ah-tia-go siu iao dzong Yi-fah-lin-go deo-zông
 手来以法莲头上，心里弗欢喜，就挡勒阿爹个手要从以法莲个头上
 tsæn-ko tao Mô-nô-si-go deo-zông Iah-seh teng ah-tia wô Ah-tia feh-z ka-go keh z
 趲过到玛拿西个头上。¹⁸ 约瑟等阿爹话：「阿爹，弗是介个，箇是
 do-go ts'ing ng en jing-tsah siu læ gyi-go deo-zông Ah-tia feh-k'eng z-ka wô Ngô
 大个。请尔，安顺只手来其个头上。」¹⁹ 阿爹弗肯，是介话：「我
 ng-ts ngô hyiao-teh-go ngô hyiao-teh-go gyi yia we tso ih-go dzoh-veng yia we hying-wông
 儿子，我晓得个，我晓得个。其也会做一个族份，也会兴旺。
 dæn-z gyi ah-di jih-dzæ we pi gyi yü-kô do ping-ts'ia gyi-go 'eo-dæ we tso hyü-to koh-veng
 但是其阿弟实在会比其愈加大，并且其个后代会做许多国份。」²⁰
 Tông-nyih coh-foh gyi-lah wô Tsiang-læ Yi-seh-lih pah-sing coh-foh nying-kô we ts-tin ng wô
 当日祝福其拉，话：「将来以色列百姓祝福人家会指点尔，话：
 Jing-ming s-teh ng ziang Yi-fah-lin Mô-nô-si ka keh-tsao kyü-zông Yi-fah-lin læ Mô-nô-si-go
 『神明使得尔像以法莲、玛拿西介。』箇遭举上以法莲来玛拿西个
 zin-deo
 前头。」

Yi-seh-lih teng Iah-seh wô Ngô kw'a si-de dæn-z Jing-ming we teng ng dô-kô læ-tong
²¹ 以色列等约瑟话：「我快死了。但是神明会等尔大家来东，
 ling ng kyü-ky'i tao ng tsu-tsong-go di-fông Zin-deo ngô yüông kong teng tao dzong Üô-mo-li nying siu-li
 领尔归去到尔祖宗个地方。」²² 前头我用弓等刀从亚摩利人手里
 deh-læ-go di-fông ngô peh ng s-teh ng pi hyüông-di to ih-be
 夺来个地方，我拔尔，使得尔比兄弟多一倍。」

Ts. XLIX.

Yüô-koh eo-long ng-ts wô Ng-lah jü-long-læ s-teh ngô hao wô hyiang ng-lah dao 'eo-deo
雅各讴拢儿子，话：「尔拉聚拢来，使得我好话向尔拉道后头
 nyih-ts sô p'ong-djoh z-ken Yüô-koh-go ng-ts hao jü-long-læ t'ing liu-sing t'ing ng-lah ah-tia
 日子所碰着事干。」² 雅各个儿子，好聚拢来听，留心听尔拉阿爹
 Yi-seh-lih-go shih-wô
以色列个说话。」

3 Liu-bin 'ò ng z ngô do ng-ts ngô shü-dao ngô ky'i-lih-go ky'i-deo yiu ting do
流便嘎！尔是我大儿子，我势道，我气力个起头，有顶大
we-fong yiu ting do neng-ken Ng ziang shü ka feh-ding feh-neng-keo hao-jü nying-kô ing-we ng
威风，有顶大能干。4 尔像水介弗定，弗能够好聚人家，因为尔
tseo-zông ah-tia-go min-zông u-wæ gyi gyi tseo-zông ngô-go min-zông-de
走上阿爹个眠床污坏其。其走上我个眠床了。

5 Si-min Li-vi z-go hyüong-di gyi-lah pao-kyin z hyüong-ky'i Ngô-go sing m-nao
西缅、利未是个兄弟。其拉宝剑是凶器。6 我个心，旡得好
teng gyi-lah dong-de siang-liang ngô-go yüong-wô m-nao teng gyi-lah dong-de jü we ing-we gyi-lah
等其拉同队商量，我个荣华，旡得好等其拉同队聚会。因为其拉
fah-ông sah nying 'eo zi-go sing-siang keh-dôn ngeo-go kyiah-kying Gyi-lah dong-nu z kâ tsiu-mô-go
发快杀人，后自个心想割断牛个脚筋。7 其拉动怒是该咒骂个，
ing-we z-ka mang gyi-lah 'eng-sing z kâ tsiu-mô-go ing-we z-ka hyüong ngô we læ Yüô-koh
因为是介猛。其拉恨心是该咒骂个，因为是介凶。我会来雅各
cong-nyiang feng-gyi-c'ih læ Yi-seh-lih cong-nyiang sæn-gyi-k'æ
中 央 分其出，来以色列 中 央 散其开。

8 Yiu-da 'ò ng-go hyüong-di we tsæn-me ng ng-go siu we k'ô-djü dziu-dih-go deo-kying ng
犹大嘎！尔个兄弟会赞美尔。尔个手会柯住仇敌个头颈。尔
ah-tia-go ng-ts we læ ng-go min-zin pa ng Yiu-da z siao s-ts ngô ng-ts ng
阿爹个儿子会来尔个面前拜尔。9 犹大是小狮子。我儿子，尔
li-k'æ-leh sô lo-liah-go tseo-zông-ky'i gyi boh-kæn gyi gwu-kæn ziang s-ts ziang ts'-go s-ts
离开勒所掳掠个走上去。其伏间，其跼间，像狮子，像雌个狮子。
jü ken dong gyi Kwe-pih feh li-k'æ Yiu-da shih-lih lih-fah-go nying feh li-k'æ gyi-go kyiah-'ò
谁敢动其。10 圭必弗离开犹大，设立律法个人弗离开其个脚下，
teng-tao S bing-en go læ cong pah-sing tu kwe-voh Gyi Bo gyi-go li-ts læ bu-dao-jü-li
等到赐平安个^[1]来。众百姓都归服其。11 缚其个驴子来葡萄树里，
yia bo gyi-go siao li-ts læ ting hao bu-dao-jü-li gyi yüong tsiu gyiang gyi-go i-zông yüong bu-dao
也缚其个小驴子来顶好葡萄树里，其用酒澆其个衣裳，用葡萄
tsih-shü gyiang gyi-go bao-ts Gyi ngæn-tsing we-leh tsiu 'ong-'ong-go gyi ngô-ts' we-leh na
汁水澆其个袍子。12 其眼睛为了酒红红个，其牙齿为了奶
bah-bah-go
白白个。

[1] Ziu-z Z-lo. 就是土罗。（原注）

13 Si-pu-leng we deng læ hæ-pin-yin boh jün-go di-fông gyi ts-ka ih-dzih tao Si-teng
西布伦会庵来海边沿，泊船个地方。其址界一直到西顿。

14 Yi-sah-kyüô z yiu gying-dao-go li-ts læ yang-gyin cong-nyiang boh-tih Gyi teh-cü en-tæn
以萨迦是有劲道个驴子，来羊圈 中 央 伏的。15 其得知安耽
z hao di-t'u 'eo-jih ziu eo-tao kyin-kah-deo pe-ts ky'i tsing-kong tông ts'a-s
是好，地土厚实，就伕倒肩胛头背仔，去进贡当差使。

16 Dæn we p'un-tôn gyi-go pah-sing ziang Yi-seh-lih cong-nyiang ih-go ts-p'a Dæn we tso
但会判断其个百姓，像以色列中央一个支派。17 但会做
do-ka-li-go dzô lu-zông-go doh-dzô ngao-sông mô-go kyiah-'eo-keng s-teh gyi-tih-go nying we
大街里个蛇，路上个毒蛇，咬伤马个脚后跟，使得骑的个人会
tih-loh 'eo-pe Yia-'o-wô ngô z siang-vông Ng-go kyiuh-fah
跌落后背。18 耶和華！我是想望尔个救法！

19 Kyüô-teh we be ping-tsiang tang-ba dæn-z 'eo-deo fæn-cün we teh-sing
迦得会被兵将打败，但是后头反转会得胜。

20 Dzong Üô-shih c'ih-læ-go liang-zih fu-tsoh yia we c'ih-ts'æn wông-go ky'üoh-zih
从亚设出来个粮食富足，也会出产王个吃食。

21 Neh-da-li z fông-c'ih-læ-go ts'-loh gyi kông-c'ih hao-hao-go shih-wô
纳大利是放出来个雌鹿。其讲出好好个说话。

22 Iah-seh z meo-zing ô-ts meo-zing ô-ts læ tsing pin-yin ô-ts ts'ô-c'ih ziang nga ky'i
约瑟是茂盛桠枝。茂盛桠枝来井边沿。桠枝岔出墙外去。23

Zih-tsin-go kw'eng-kw'u gyi zih gyi 'eng gyi dæn-z k'ao-djoh Yüô-koh Djün-neng Cü-go siu-li gyi
射箭个困苦其，射其，恨其，24 但是靠着雅各全能主个手里，其
kong wa ngang go gyi siu-kwang wa gyin go Dzong gyi ka c'ih-læ tso Yi-seh-lih-go Moh-s teng
弓还硬个，其手梗还健个（从其介出来做以色列个牧师等
Bun-zah K'ao-djoh Ng ah-tia-go Jing-ming we pông-dzu ng Djün-neng-go Cü we s-foh peh ng pô
磐石）。25 靠着尔阿爹个神明会帮助尔。全能个主会赐福拨尔。把
zông-deo t'in-li-go foh-ky'i 'ô-deo shü-li-go foh-ky'i gwa-li teng t'æ-li-go foh-ky'i s-peh ng
上头天里个福气，下头水里个福气，怀里等胎里个福气赐拨尔。

26 Ng ah-tia sô coh-go foh we ko-jü ngô tsu-tsong sô coh-go foh ih-dzih tao üong-yün sæn gyih
尔阿爹所祝个福会过如我祖宗所祝个福，一直到永远山极
yün-go di-fông tu we kwe-tao Iah-seh-go deo-teng ziu-z teng gyi hyüong-di li-yün-go deo-ting-zông
远个地方，都会归到约瑟个头顶，就是等其兄弟离远个头顶上。

27 Bin-yüô-ming ziang za-lông ting we ngao t'in-liang we ky'üoh gyi sô k'ô-læ-go yia-tao we feng gyi
便雅憫像豺狼顶会咬。天亮会吃其所掬来个，夜到会分其
sô t'a-læ-go
所拖来个。

28 Keh-sing tu z Yi-seh-lih jih-nyi-go ts-p'a keh z gyi-lah ah-tia teng gyi-lah kông-go
简星都是以色列十二个支派。简是其拉阿爹等其拉讲个
shih-wô coh-foh gyi-lah koh-nying tsiao gyi-lah zi-go foh-ky'i coh-foh peh gyi Yi feng-fu gyi-lah
说话，祝福其拉。各人照其拉自个福气祝福拨其。29 又吩咐其拉，
wô Ngô kw'a-iao kyü zi-go dzoh-cong yüong tsông ngô teng tsu-tsong tso-t'ah læ Heh nying Yi-feh-leng
话：「我快要归自个族种。用葬我等祖宗做埕，来赫人以弗仑
din-li-go yüih Ziu-z Kyüô-nen di-fông Mæn-li-go te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih
田里个穴。30 就是迦南地方幔利个对面，麦比拉田里个穴。

Uô-pah-lah-hen hyiang Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso veng-di-go 31 Læ keh-deo Uô-pah-lah-hen teng gyi
亚伯拉罕 向 赫人 以弗仑买来做坟地个。 31 来箇头亚伯拉罕等其
 ts'i-ts Sah-lah tsông-kæn Yi-sah teng gyi ts'i-ts Li-pah-kyôô yia tsông-kæn ngô yia pô Li-üô tsông-kæn
 妻子撒拉葬间，以撒等其妻子利百加也葬间，我也把利亚葬间。 32
 Keh-go din teng gyi-go yüih z dzong Heh nying ma-læ-go Yüô-koh feng-fu gyi ng-ts wun-de kyiah
 箇个田等其个穴是从赫人买来个。」 33 雅各吩咐其儿子完了，脚
 shoh-long min-zông-li ky'i dön-de kyü zi-go dzoh-cong ky'i
 缩拢眠床里，气断了，归自个族种去。

Ts. L.

Iah-seh boh-tao læ ah-tia min-k'ong-li ngæn-li c'ih ts'ing gyi-go cü 2 Iah-seh feng-fu gyi
约瑟伏倒来阿爹面孔里，眼泪出，亲其个嘴。 2 约瑟吩咐其
 joh'-ô-go i-sang do hyiang-liao yin gyi ah-tia keh-sing i-sang ziu yin Yi-seh-lih Ping-ts'ia teng gyi
 属下个医生驮香料盐其阿爹。箇星医生就盐以色列。 3 并且等其
 mun-tsoh s-jih nyih kong-fu ing-we yin nying z iao ka-go nyih-su hao mun-tsoh Yiaë-gyih nying we-leh gyi
 满足四十日工夫。因为盐人是要介个日数好满足。埃及人为了其
 k'oh ts'ih-jih nyih
 哭七十日。

Gyi k'oh-go nyih-ts mun-de Iah-seh teng Fah-lao-go dzing-ts wô Ngô ziah-z teh-djoh eng-we
 5 其哭个日子满了，约瑟等法老个臣子话：「我若是得着恩惠
 læ ng-lah ngæn-zin ts'ing ng-lah teng ngô tseo-ming Fah-lao wô Ngô ah-tia eo ngô vah-tsiu wô
 来尔拉眼前，请尔拉等我奏明法老，话： 5 我阿爹诬我罚咒，话：
 Ngô kw'a si-de ng pih-ding tsông ngô læ Kyüô-nen di-fông ngô-zi sô gyüih-c'ih-go veng-mo
 『我快死了。尔必定葬我来迦南地方，我自所掘出个坟墓。』
 Næn-kæn ts'ing ng peh ngô zông-ky'i tsông ngô ah-tia 'eo-deo ngô kyü-læ Fah-lao wô
 难间，请尔，拨我上去，葬我阿爹，后头我归来。」 6 法老话：
 Hao zông-ky'i tsông ng ah-tia tsiao gyi sô eo ng vah-tsiu-go shih-wô
 「好上去，葬尔阿爹，照其所诬尔罚咒个说话。」

Iah-seh ziu zông-ky'i tsông gyi ah-tia yiu Fah-lao-go dzing-ts teng gyi oh-li-go tsiang-lao lin
 7 约瑟就上去葬其阿爹。有法老个臣子，等其屋里个长老，连
 Yiaë-gyih di-fông-go tsiang-lao tu teng gyi dô-kô zông-ky'i Iah-seh-go ih-kô teng gyi hyüong-di teng
埃及地方个长老，都等其大家上去。 8 约瑟个一家，等其兄弟，等
 gyi ah-tia ih-kô long-tsông zông-ky'i tsih-yiu gyi-lah siao-nying ngeo-ying keh-sing dzing-loh læ Ko-sæn
 其阿爹一家，拢总上去。只有其拉小人、牛羊箇星剩落来歌珊
 di-fông Wa-yiu ts'ô-ts teng gyi-mô-go dô-kô ky'i keng-dzong go nying ih-do-dziao Tao Iah-dæn
 地方。 9 还有车子等骑马个大家去。跟从个人一大潮。 10 到约但

'o-nga Uô-dah-go sa-dziang gyi-lah læ keh-deo ting pe-shông 'ao-li-da-k'oh Iah-seh we-leh ah-tia
 河外，亚达个晒场。其拉来箇头顶悲伤，号泪大哭。约瑟为了阿爹
 pe-shông ts'ih nyih Keh Kyüô-nen di-fông-go pah-sing k'en-kyin Uô-dah sa-dziang-li-go pe-shông z-ka
 悲伤七日。¹¹ 箇迦南地方个百姓，看见亚达晒场里个悲伤，是介
 wô Keh z Yiæ-gyih nying-go 'ao-li-da-k'oh keh-lah eo keh di-ming Uô-pah-mah-si ziu-z
 话：「箇是埃及人个号泪大哭。」箇拉讴箇地名亚伯麦西^[1]，就是
 læ Iah-dæn 'o nga Gyi-go ng-ts tsiao ah-tia sô feng-fu-go ka tso Dæ gyi tao Kyüô-nen
 来约但河外。¹² 其个儿子照阿爹所吩咐个介做。¹³ 抬其到迦南
 di-fông tsông-læ Mæn-li-go te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih gyi yüih teng din z Uô-pah-lah-hen hyiang
 地方，葬来幔利个对面麦比拉田里个穴。其穴等田是亚伯拉罕向
 Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso veng-di-go
赫人以弗仑买来做坟地个。

[1]Ziu-z Yiæ-gyih nying-go di-k'oh. 就是埃及人个啼哭。（原注）

Iah-seh tsông ah-tia ts-'eo teng gyi-go hyüong-di lin væn-pah dong-de zông-ky'i tsông gyi ah-tia
¹⁴ 约瑟葬阿爹之后，等其个兄弟，连凡百同队上去葬其阿爹
 go tu kyü-tao Yiæ-gyih
 个，都归到埃及。

Iah-seh-go hyüong-di k'en-kyin ah-tia yi-kying si-de z-ka wô Iah-seh 'ôh-tsia we 'eng
¹⁵ 约瑟个兄弟看见阿爹已经死了，是介话：「约瑟或者会恨
 ah-lah we-leh ah-lah zin-deo tao gyi-go w'a-c'ü iao væn-pao Ziu ts'a ih-go nying tao Iah-seh
 阿拉，为了阿拉前头到其个坏处要还报。」¹⁶ 就差一个人到约瑟
 di-fông ky'i wô Ng ah-tia feh-zing si-go z-'eo z-ka coh-t'oh wô Ng-lah hao ky'i
 地方去，话：「尔阿爹弗曾死个时候是介嘱托，话：『¹⁷ 尔拉好去
 teng Iah-seh wô Zin-deo ng-go hyüong-di tao ng-go w'a-c'ü ts'ing ng nyiao-sô gyi-lah ze-ôh
 等约瑟话：「前头尔个兄弟到尔个坏处，请尔饶赦其拉罪恶。」』

Næn-kæn ah-lah ts'ing ng kw'un-shü ng ah-tia Jing-ming-go nu-boh keh-go ts'o-c'ü Hyüong-di teng gyi
 难间阿拉请尔，宽恕尔阿爹神明个奴仆箇个错处。」兄弟等其
 kông-go z-'eo Iah-seh ziu k'oh-de Cong hyüong-di yia tseo-tao gyi min-zin boh-tao wô Ng
 讲个时候，约瑟就哭了。¹⁸ 众兄弟也走到其面前，伏倒话：「尔
 k'en ah-lah z ng-go nu-boh Iah-seh teng gyi-lah wô Ng-lah fông-sing ngô næn-dao hao
 看，阿拉是尔个奴仆。」¹⁹ 约瑟等其拉话：「尔拉放心，我难道好
 dæ Jing-ming ka tso ma Kông-tao ng-lah ng-lah z iao 'æ ngô dæn-z Jing-ming i-s z
 代神明介做吗？²⁰ 讲到尔拉，尔拉是要害我，但是神明意思是
 hao-go s-teh pao-djün-hyü-to nying-go sing-ming ziang kyih-mih-ts ka Næn-kæn ng-lah hao-vong
 好个，使得保全许多人个性命，像今末仔介。²¹ 难间尔拉好留
 p'ò ngô we iang ng-lah teng ng-lah siao-nying Gyi ziu kông hao-hao shih-wô en-ŵe gyi-lah
 怕，我会养尔拉，等尔拉小人。」其就讲好好说话安慰其拉。

22 Iah-seh teng ah-tia keh-kô deng-læ Yiæ-gyih Iah-seh ziu-shü ih-pah-ling-jih shü Iah-seh
约瑟等阿爹箇家庵来埃及。约瑟寿岁一百零十岁。 23 约瑟
k'en-kyin Yi-fah-lin-go ts-seng tao di-sæn dæ Mô-nô-si-go ng-ts Mô-kyih gyi-go ng-nô yia bao-læ
看见以法莲个子孙到第三代。玛拿西个儿子玛吉，其个儿囡也抱来
Iah-seh-go kyiah-k'o-deo Iah-seh teng gyi hyüong-di wô Ngô kw'a si-de Jing-ming pih-ding we
约瑟个脚骹头。 24 约瑟等其兄弟话：「我快死了。神明必定会
tsiao-kwu ng-lah ling ng-lah tseo-c'ih ts'-di tao Gyi sô vah-tsiu s-peh Üô-pah-lah-hen Yi-sah
照顾尔拉，领尔拉走出此地，到其所罚咒赐拨亚伯拉罕、以撒、
Yüô-koh-go di-fông Iah-seh eo Yi-seh-lih-go ng-ts vah-tsiu wô Jing-ming pih-ding tsiao-kwu
雅各个地方。」 25 约瑟讴以色列个儿子罚咒话：「神明必定照顾
ng-lah ng-lah iao dzong ts'-di ta-leh ngô kweh-deo c'ih-ky'i Ka-ni Iah-seh si-de nyin-kyi
尔拉，尔拉要从此地带勒我骨头出去。」 26 介呢约瑟死了，年纪
ih-pah ling jih shü gyi-lah do hyiang-liao yin gyi læ Yiæ-gyih di-fông loh-lin
一百零十岁。其拉驮香料盐其，来埃及地方落殓。
